

MIC. # 8708 (RAB. 1963)

MAIMONIDES, MOSES,
SEFER MAD'A.

ספר מדע.

MISHNEH TORAH, SEFARIM
MAD'A VE-AHAVAH.

משנה תורה, ספרים מדע ואהבה.

YEMEN: [13--]
YEMENITE SCRIPT

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

LIBRARY
OF THE
JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY
OF AMERICA

247
534

13

המלך המשיח
המלך המשיח
המלך המשיח

שדו ים
המלך המשיח
המלך המשיח
המלך המשיח

בשם יי אלהינו

אז לא איבדו בהצילתם אותם ממצותיך ספר האשמות
כל המצוות שנתת לנו למעשה פשוט בפרשן ניתנו לנו ונתנה לנו
לוחות האבן והתורה והמצוה תורה שכתב ומצוה זו מידושה וצונו
לעשות תורה על פי המצוה ומצוה זו בית הגם כחם תורה שבעל פה כל המצוה
כתבה משה רבינו קודם לזאת ככתב ידו ותתן פתח לכל שבט ושבת לפני אחד
נתנהו באופן לעד שכל לקח את ספר התורה הזה כל והמצוה הוא כידוש
התורה שכתבה לא צוהבם לדקינו וליהושע ולשאר בני ישראל שכל
את כל הדבר אשר חנש מצוה אתכם אותו תשמעו לעשות תל ומענין
גם זאת תורה שבעל פה אעפ שלא ככתבה תורה שבעל פה לימדה משה
רבינו כולה בבית דינו של שבעים דקנים ואעזר ופנחס ויהושע שלשתם קיימו
למעשה ולקדש שיהיו תלמידיו של משה רבינו מסך תורה שבעל פה וצוהו עליו
וכן יהושע כל ימי חייו למד על פה ודקנים רבים קיבלו מיהושע וקיימו
על קדקנים ומפנחס ושמוא קיבל מעלי ובית דינו ודוד קיבל משמוא ובית
דינו ואחיה השולוני מיוצאי מצרים היה ולוי היה גשמע ממשה ויהיה קשן
בימי משה והוא קיבל מדוד ובית דינו אליהו קיבל מאהרן
השילוני ובית דינו ואלישע קיבל מאליהו ובית
דינו ויהושע הפה קיבל מאלישע ובית דינו וזמריה וזמריה

אשר נתת לנו למעשה פשוט בפרשן ניתנו לנו ונתנה לנו
לוחות האבן והתורה והמצוה תורה שכתב ומצוה זו מידושה וצונו
לעשות תורה על פי המצוה ומצוה זו בית הגם כחם תורה שבעל פה כל המצוה
כתבה משה רבינו קודם לזאת ככתב ידו ותתן פתח לכל שבט ושבת לפני אחד
נתנהו באופן לעד שכל לקח את ספר התורה הזה כל והמצוה הוא כידוש
התורה שכתבה לא צוהבם לדקינו וליהושע ולשאר בני ישראל שכל
את כל הדבר אשר חנש מצוה אתכם אותו תשמעו לעשות תל ומענין
גם זאת תורה שבעל פה אעפ שלא ככתבה תורה שבעל פה לימדה משה
רבינו כולה בבית דינו של שבעים דקנים ואעזר ופנחס ויהושע שלשתם קיימו
למעשה ולקדש שיהיו תלמידיו של משה רבינו מסך תורה שבעל פה וצוהו עליו
וכן יהושע כל ימי חייו למד על פה ודקנים רבים קיבלו מיהושע וקיימו
על קדקנים ומפנחס ושמוא קיבל מעלי ובית דינו ודוד קיבל משמוא ובית
דינו ואחיה השולוני מיוצאי מצרים היה ולוי היה גשמע ממשה ויהיה קשן
בימי משה והוא קיבל מדוד ובית דינו אליהו קיבל מאהרן
השילוני ובית דינו ואלישע קיבל מאליהו ובית
דינו ויהושע הפה קיבל מאלישע ובית דינו וזמריה וזמריה

[illegible]

התורה צוה וחי בזה פה חסידים פה חסידים פה חסידים
לכל חסידים פה חסידים פה חסידים פה חסידים פה חסידים
שם חסידים פה חסידים פה חסידים פה חסידים פה חסידים
הדבר כמות שיהיה לפני שראה שהתלמידים מתמעטים והולכים
ובאחרית מתחדשות חסידים ומה שכתבתי שיהיה כן שיהיה כן שיהיה כן
וישאלו מתלמידים והוא ישיב להם ויהיה כן ויהיה כן ויהיה כן
כולם כן שיהיה כן ויהיה כן ויהיה כן ויהיה כן ויהיה כן
ולכמה חסידים רבים ויהיה כן ויהיה כן ויהיה כן ויהיה כן
דימו של רבינו הקדוש וקיבלו ממנו שמעון ויחזקאל ורבי חפס
ורבי חנניה בר חמא ורבי חייא בר אבא ורבי חנין ורבי חפס
ורבי יוחנן ורבי חושעיה ואלו הן הגדולים שקיבלו ממנו ועמיהם
אלפים והרבנות משאך החכמים ואעפ שאין האחרונים
קיבלו מירבינו הקדוש ועמדו במדרשו רבי יוחנן קטן והוא
כן היה תלמיד לרבי ינאי וקיבל ממנו תורה וכן רב קיבל מרבי
ינאי ושמואל קיבל מרבי חנניה בן חמא רב חיבר ספרי
וספרי לבאגלה ויע עיקרי המשנה ורבי חייא חיבר התוספתא
לבאגלה עניני המשנה ורבי חושעיה וכן קמא חיברו הברייתא
לבאגלה ורבי המשנה ורבי יוחנן חיבר התלמוד הירושלמי בארץ ישראל
אחר חורבן הבית בקרוב משלש מאות שנה ומגדולי החכמים
שהיו בארץ ומהם רבי הונא ורבי יהודה ורבי נחמן ורבי
בהנא ומהם רבי חמא ורבי חנין ורבי חפס ורבי חנניה
רבה בסיביר חנה ורבי חמא ורבי חנין ורבי חפס ורבי חנניה
ומכלל החכמים שקיבלו מדבר הונא ורבי יהודה

רבה ורבי יוסף ומכלל החכמים שחיבלו בדרכי רבי יוסף אבי
ורבא ושניהם קיבלו גם מרבי נחמן - ופסלם מהכשרתן
מדברא רב אשי ורבינא ומר בן רב אשי קיבל מאביו ומה ש
נמצא מדב אשי עד משה רבינו ארבעים איש ואילוחם
רב אשי מדברא מדבר מדב והנה מר אבא מדב שמח מדב
הקדוש מרבן שמעון אבין מרבן גמליאל אבין מרבן שמעון אבין
מרבן גמליאל הזקן אבין מרבן שמעון אבין מהלל אבין ושמעון
משמיעה ואבטרליון מיהודה ושמעון מיהושע ונתאיימיוסדורוס
מאנטגנס אנטיגניוס משמעון הצדיק מעזרא מבחן מרימא
מצפנתא מחבקוק מנחום מיואל ממיכה מישעיה מעמוש מהושע
מזכריה מיהוידע מאלישע כזאליהו מאחיה מדוד משמואל מעלי
מסנחם מיהושע ממשא רבינו רבן של כל הנביאים מעים יי אלהי
ישראל כל אלו החכמים הנזכרים הם גדולי הדורות
מהם ראשי ישיבות ומהם ראשי גליות ומהן מסנהדרי גדולה ועמהם
בכל דוד ודוד אלפים ורבבות ששמעו מהם ועמהם
רבינא ורב אשי הם סוף חכמי תלמוד רב אשי הוא שחיבד התלמוד
הבבלי בארץ שנער אחר שחיבר ל' יוחנן התלמוד הירושלמי
בכמו מאה שנה וענין שני התלמודין הוא פירוש
דברי המשנה וביאור עמוקותיה ודברים שנתחדשו בכל
בית דין ובית דין מימות רבינו הקדוש ועד חיבור הגמרא
ומשני התלמודין ומן התוספתא ומספרא ומספרי ומן התוספתא והתוספתא

והנה כי אבותינו אלם סוד בבות כמור שיהיו מקומו ב...
הנה כי אבותינו אלם סוד בבות כמור שיהיו מקומו ב...
ועל כל מדינה וסוד מה עושים בבתולה ומבינים בהיבור...
החכמים כולם וזה ענין מהם דרך המעשה והנה
וכל בית דין שער אחד הוא המעשה בכל מדינה ומדינה וגדל
הנה כי אבותינו אלם סוד בבות כמור שיהיו מקומו ב...
מעט אחד בכל ישראל מפני החק מוטב ומהם ושיבוש הדרכים
ומדינת בית דין על אונת המדינה יחדים ובית דין הגדול שלטעם
בטל תפלה שיש קודם חיבור התלמוד
לפי כך
הנה כי אבותינו אלם סוד בבות כמור שיהיו מקומו ב...
לפי דין זה לגדל גדלה בגדלה בית דין אחד במדינתו ופנאם
לפי אחד מן הגאונים שדרך המעשה כך הוא ונתבאר לבית דין
אחד שער אחד מן שער זה דרך המעשה הכתוב בתלמוד אין
שום ענין לראשון לא למי שהרעות נטה לרבינו בין ראשון בין
אחרון ורבים הללו בדינים וגדלות וקנות ומנהגות
שנתחדש אחד חיבור התלמוד אבל כל הרבדים שבתלמוד הבבלי
חייבין כל בית ישראל ללכת בהן וכופין כל ציר ועיר וכל מדינה
ומדינה לנהוג בשלהם מנהגות שנהגו חכמים שבתלמוד ולגדל גדלותם
וללכת בתקנותם הואיל וכל אותן הרבדים שבתלמוד
הסמיכו עליהן כל ישראל ואותן החכמים שהתקינו או שגדלו או
שנהגו או שדנו דין ולימודי המעשה כך הוא הם כל החכמים ישראל
אורובן והם ששמעו הקבלה בעיקר התורה כולה איש מפי איש

עד שהיה גשם...
 ובהו בו ויהא חושש...
 שיעמידו בארץ...
 התנחלו והוציאו...
 עמלקה רדכו עד...
 למנחם אחירת...
 עמלקה התנחל...
 אין אדם סביר...
 כמות נואליך...
 להמרבדים...
 ואותן סעודת...
 מהן גם חיברו...
 התנחלו מהן...
 יחידים שנתק...
 ועוד חיברו...
 והפטור ברב...
 מייניאנו יכול...
 בה כלגאוני...
 שמינות אחד...
 צרות יתרונות...
 ובינת נבוכי...
 שחיברו הגאונים...

מבין עניניהם כדאי לא מעט במספר ואין צריך לומר התלמוד
ענינו הבבלי והירושלמי וספרותם פתוחה וזו עדיין
רעת מהבה ונפש הכמה חסין ארץ ואחר כך יורע מהן הדרכ
הנכחה ברבים האסורין מהחורגין ויאר רינתורה והיין
היא יופיע זה נעדרת וזעזע אפי מטה בל שישק הספון
ונניעני עלה מור בדרך הארובינות בכל אלו הספרים וריחם
לחבר רבדים המותב לדים מכל אלו החיבורין בענין החסוד
והמותר והטמא והטהור עם שאר רינתורה כולן בליק בדוחה
ורק קצרה עד שתהא תורה שב על פה כולה סודותה בעי הכל
בלא קושי ואלא פירוש ולא זה אומר בכה ולא זה אומר בכה אלא
רבדים בדורים קרובים נכונים על פיהם שיפט אשר יתבאר
מכל אלו החיבורין והפירושים הנמצאים מימות רבינו הקדוש
ועד עכשיו ער שיהיו כל הדין גלויין לשון ולגדול
בדין כל מינוה ושמעיה ובדין כל הרבדים שתיקנו חכמים ונביאים
כללו שנוי בד כדי שלא יהא אדם עדין לחיבור אחד בעולם בדין
מדיני יגדל לא יהא חיבור זה מקבץ לתורה שב על פה כולה עם
התקנות והמנהגות והגדרות שבענין מימיות משה כבינו ועד
חיבור התלמוד וכמו שפירשו לנו הגאונים בכל חיבור ידון
שיחברו אחד התלמוד לפי כך קראתי שם חיבור זה משנה
תורה לפי שאדם קורא בתורה שבכתב תחלה ואחר כך קורא בזה
ויורע ממנותה שב על פה כולה ואינו עדין לקרות ספר אחד
ביניהם וראיתי לחלק חיבור זה הלכות הלכות בכל ענין

בשם
לחכין
היצוות עשה

בדיוק ראה-עונה בדבר צוות ענין לידע שיש-עם-עלה

ליחוד שבת ימים אחד

בִּירְיָה מִדְּבַר עַל אֶת-יְיָ

להתפלל לו שיתעשרה את יי עשרה חתמה

להעביר ענייניו

לרוב האנשים שני ובז תרבה

מחזור

למנוח

275

שְׁנוֹתֵי מִשְׁפַּחְתְּךָ בְּעֵינֵי הָעָם
שְׁנוֹתֵי לִכְתוּבֵי דְרֹכֶיךָ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְרַבְרַבִּים כֹּחַ וְכֹחַ הַקֹּדֶשׁ
שְׁנוֹתֵינִי לְבָנֶיךָ
וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בְּיָדְךָ
וְקִשְׁרָתָם לְאֹהֶל עֲלִידָךְ
לֹהֵם עֵצֶה
מִדְּוָדָת
שְׁבִיעִית שְׁנֵה הָאֵלֶּה לְאֹהֶל הָעָם כֹּחַ
סֵפֶר תּוֹרָה לְעַמּוֹ שְׁנֵה כְּתוּבֵי לִכְתוּבֵי הָאֵלֶּה
לְכַתּוּבֵי הַמֶּלֶךְ סֵפֶר לְעַמּוֹ יִתֵּן עֲלֵה אֶחָד שְׁנֵה לְאֶדְרֵם עַד שִׁיחַ
לֹא שִׁתִּי תּוֹדוֹת שְׁנוֹתֵי כְּתוּבֵי לֹא אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה
אֶחָד מִדְּוָדָת שְׁנֵה וְאֶכְלֵת וְשִׁבְעֵת וּבִירְכַת
הַבְּחִירָה שְׁנֵה וְעַשׂוֹ לִי מִקְדָּשׁ
שְׁנֵה וּמִקְדָּשׁ יִתֵּן לִי
שְׁנֵה וְאֶתֶּה וּבִנְךָ אֶתְךָ לִפְנֵי אֶהְלֵה עֲדוֹת
עֲבֹד בְּמִקְדָּשׁ שְׁנֵה עֲבֹד הַלֵּוִי הוּא
יִדְּיוּ וְהָלִיוּ בְּשִׁיעֹת הָעֲבוּרָה שְׁנוֹתֵי אֶהְלֵה וּבְנֵיו
לְעַדְדֵךְ נִדְּחָת בְּמִקְדָּשׁ שְׁנֵה יַעֲדוּךָ אוֹתוֹ אֶהְלֵה וּבְנֵיו
לְבִדְךָ הַכֹּהֲנִים אֶתֵּן לְאֶהְלֵה תְּבָרְכוּ אוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כֹּחַ לֵה סִדִּיר לֶחֶם וְלִבּוֹנָה לִפְנֵי יְיָ בְּכָל־שִׁבְתֵּי שְׁנוֹתֵי עַל

[illegible]

להאריך עמוד מיוחדת לך ^{לפסח עם כבש אחד}
 שנתבא אתם ^{לחוסף קרבן ביתם} עמוד כן ^{לחוסף קרבן ביתם}
 עזרת שנתבא ^{לחוסף קרבן ביתם} הבכורים כן והקרבנות עולה ^{לחוסף קרבן ביתם}
 שתי הלחם עם הקרבנות ^{לחוסף קרבן ביתם} קרבן ביתם עזרת שנת
 מן שבותיכם תביאו לחם תנופה והקרבנות עלה לחם ^{לחוסף קרבן ביתם}
 מן ^{לחוסף קרבן ביתם} לחוסף קרבן בדאש השנה שנתבא ש השביעי
 באחד לחדש ועשיתם עולה ^{לחוסף קרבן ביתם} לחוסף קרבן ביתם
 העום שנתבא עמוד לחדש השביעי כן ^{לחוסף קרבן ביתם} לעשות
 עבודת היום ביום העום שנתבא את יבוא אהרן כן ומאת עזרתב
 יטל וכלה עבודה הכתובה בקרבנות אחרי מות ^{לחוסף קרבן ביתם}
 קרבן בחג הסוכות שנתבא הקרבנות עולה אשה כן ^{לחוסף קרבן ביתם}
 לחוסף קרבן ביום שמיני עזרת שיום זה רגל בפסח עזרת היום
 שנתבא השמיני עזרת ^{לחוסף קרבן ביתם} לחוסף קרבן ביתם שנתבא רגלים
 תחג ^{לחוסף קרבן ביתם} להיראות ברגלים שנתבא פעמים בשנה
 יראה כל זכורך ^{לחוסף קרבן ביתם} לשמוח ברגלים שנתבא ושמחת
 בחג ^{לחוסף קרבן ביתם} לשמוח כבש הפסח שנתבא אותו כל
 קהל עדת ישראל ^{לחוסף קרבן ביתם} לאכול בשר הפסח בלילה הזה
 עניר שנתבא אתה שנתבא בלילה הזה ^{לחוסף קרבן ביתם} לעשות
 פסח שני שנתבא שני בארבעה עשר ^{לחוסף קרבן ביתם} לאכול
 פסח בו שנתבא מעות ומדורים יאכלו ^{לחוסף קרבן ביתם} לתקוע
 בהצויות עלה קרבנות טוב שעתה צדות שנותקעתם בהצויות
 להיות כל קרבנות בהמה מיום השמיני והלילה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מצוות עשה

א מצוה ראשונה שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
במצוה שנייה שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
במצוה שלישית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ג מצוה רביעית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ד מצוה חמישית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ה מצוה ששית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ו מצוה שביעית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ז מצוה שמינית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ח מצוה תשיעית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ט מצוה עשירית שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
י מצוה חמש עשר שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יא מצוה שש עשר שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יב מצוה שבע עשר שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יג מצוה שמונה עשר שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יד מצוה תשע עשר שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
טו מצוה עשר שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
טז מצוה יא שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יז מצוה יב שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יח מצוה יג שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
יט מצוה יד שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כ מצוה טו שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כא מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כב מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כג מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כד מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כה מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כו מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כז מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כח מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
כט מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד
ל מצוה טז שיהיה אדם עובד את ה' בלבד

מִי־יָדָע כֹּהֵן
 שֶׁלֹּא לַעֲבֹדָה שֶׁנֶּאֱמָר לְמִסְתֵּת שֶׁנֶּאֱמָר תִּשְׁמַרְתָּ
 שֶׁלֹּא לַהֲעִיב אֶת מִסְתֵּת עֲוֹנוֹת עַל־כֵּן שֶׁנֶּאֱמָר
 עֲזָנְךָ עָלָיו כֹּהֵן שֶׁלֹּא יִלְמֹד הַמִּוֹסֵּת זְכוּת עַל־הַמִּוִּסֵּת
 שֶׁנֶּאֱמָר תִּחְמוֹל כֹּהֵן שֶׁלֹּא יִשְׁתַּחֲוֶה הַמִּוִּסֵּת מִלִּלְמֹד חֻבָּה
 עַל־הַמִּוִּסֵּת אִם יִדְעַל חֻבָּה שֶׁנֶּאֱמָר תִּכְסֶּה עָלָיו כֹּהֵן
 שֶׁלֹּא לַהֲנוּת בְּעַלְוֵי נַעֲבֹד שֶׁנֶּאֱמָר תִּחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עָלֵהֶם כֹּהֵן
 שֶׁלֹּא לַבְּחֻת עִיר הַנִּרְחַת לַכִּמּוֹת שֶׁהֵייתָ שֶׁנֶּאֱמָר תִּבְנֶה עוֹר כֹּהֵן
 שֶׁלֹּא לַיהֲנוּת בַּמִּזֵּךְ עִיר הַנִּרְחַת שֶׁנֶּאֱמָר יִדְבֹק בִּידֶךָ מֵאוֹמֶה
 מִן־הָהָרִים כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַיהֲנוּת בְּעִזֵּי וּבַכִּסֵּי כֹּהֵן
 רֹבֵת שֶׁלֹּא וּבִקְרֹבָה לֵה שֶׁנֶּאֱמָר תִּבְיֵא תוֹעֵבָה אֶל־בֵּיתְךָ
 כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַהֲנִיחַ כֹּהֵן שֶׁנֶּאֱמָר שֶׁנֶּאֱמָר יִדְבֹד בְּשֵׁם אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וּמֵת הַנְּבִיא כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַהֲתַנְבֵּא בְּשֵׁם שֶׁנֶּאֱמָר
 יִדְבֹד לִדְבֹד בְּשֵׁם אֱלֹהֵי עֵינֵי וְלִדְבֹד כֹּהֵן שֶׁלֹּא
 לַעֲמֹעַ לַמִּתְנַבֵּא בְּשֵׁם עֵז שֶׁנֶּאֱמָר תִּשְׁמַע אֶל־רִבְרֵי הַנְּבִיא כֹּהֵן
 שֶׁלֹּא נִמְנָע מֵהַדְרִיגַת נְבִיאָה שֶׁקָּרָא וְלֹא נִירָא מִדְּמֵנו שֶׁנֶּאֱמָר תִּגְדֹּר מִדְּמֵנו
 שֶׁלֹּא לַלֵּכֶת בַּחוּץ עֹבְדֵי עֵז וְלֹא בַּמִּנְהַגוֹת שֶׁנֶּאֱמָר
 תִּלְכוּ בַּחוּץ וְתִהְיוּ כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַקְּדוֹשׁ שֶׁנֶּאֱמָר יִמְעַא בְּךָ
 קוֹסֶם קְסָמִים כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַעֲוֹן שֶׁנֶּאֱמָר תִּעֲוֹנו כֹּהֵן
 שֶׁלֹּא לַנְּחֵשׁ שֶׁנֶּאֱמָר תִּנְחֹשׁ כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַכֶּסֶף שֶׁנֶּאֱמָר יִמְעִיז
 בְּךָ כֹּהֵן עַד וּמִכֶּסֶף כֹּהֵן שֶׁלֹּא לַחֲבוּר חֶבֶר שֶׁנֶּאֱמָר חֶבֶר
 שֶׁלֹּא לַשִּׁמּוֹל בַּאֲוֶה שֶׁנֶּאֱמָר לֹאֲוֶה כֹּהֵן שֶׁלֹּא

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

~~למנוחיהם ויהי עמם כעמך ויהי עמך כעמם~~
~~ויהי עמך כעמם ויהי עמם כעמך~~
~~ויהי עמך כעמם ויהי עמם כעמך~~
~~ויהי עמך כעמם ויהי עמם כעמך~~
~~ויהי עמך כעמם ויהי עמם כעמך~~
לע
למנוחיהם ויהי עמם כעמך
במדה שכל את ענין עול במשפט במדה שכל ענין במדה
שהכתוב מזהיר לאת ענין עול במשפט במדה לעב
שלא להיות מעלנו או פה ואיפה אבן אבן שכל איהו בלבד
איפה ואיפה לעב
עול במשפט לעב
תקח לעב
גדול לעב
תגורו מעני איני לעב
ורל לאתה רב בדין לעב
אדם חוטא שכל לאתטה מעשפט אביון למרו מפיה שמועה
שזה אביון במעוות לעב
בדין קנסות שכל לאתחוס ענין לו לעב
מעשפט גרים ויתומים שכל לאתטה מעשפט גר יתום לעב
שלא לשמוע מאחד מב עלי דינו ואין חבירו עמו שכל לא
תשא שמוע שמו לעב
נפשות אשה היו מהדיבין יתר ענה מדבין אחד שכל לאתטה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אלהך שש בלחודש

מצוות

[illegible]

וְעַתָּה בְּנֵה הָיָה קָדוֹשׁ לִי עַתָּה וְלִי לְבָבוֹסִי לְהוֹדִיעַ
 לְפָנֶיךָ מַתְהַבְּאִים שִׁמְכוֹת מִלֵּב הַנִּיבְּזוֹרָה וּמִיָּגוֹן גְּדוֹלָה
 אֲשֶׁר לִנְאֻלֵּהִים קָדוֹשׁ בְּלִי
 וְכַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה מִדְּבָרֶיךָ בְּלִי לֵב אֶת עֵשֶׂה וְרֵאשִׁית
 לְחַלֵּק לְחַיִּיבֹר דָּה

סֵפֶר דְּאֶשְׁרֵן

אֲכַלְל בּוֹ כִּלְהִי מַעֲשֵׂה שֶׁהָיָה עֵינֶיךָ רַחֲמֵיךָ חֲבִימֵיךָ אֶרֶם
 לִירֵעַ אֹתָם תִּתְּלֵת הַכֶּלֶךְ יְהוּד שִׁמּוֹן בְּרוּךְ הוּא אִיסוֹר עִזָּה
 וְקָרָאתִי שֵׁם סֵפֶר דָּה

סֵפֶר עֲשֵׂי

אֲכַלְל בּוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה הַדִּירוֹת שִׁנְעֻטוֹיִנוּ בְּהֵן כִּרִי לְאֹהֲבֵי אֵת
 הַמִּקְוֶה וְלִי כִדּוֹת מִיד כֶּגֶן קָדִית שִׁמְעוֹת פִּילָה וְתַפִּילִין וְכִרְכּוֹת
 וְהִילָה בְּכִלְלֵךְ לִפִּי שֶׁהָיָה אֶת בְּשִׁדִּינִי לְהַזְכִּיר תַּמִּיד בְּשִׁעֵד
 שִׁמּוֹן שֵׁם לֵאמֹר פִּילִין וְלֹא עֵינֵי תוֹכִי עֲאֵבָהֵן וְקָרָאתִי שֵׁם

סֵפֶר אֶהְבֶּה
 סֵפֶר שֶׁהָיָה לִי

אֲכַלְל בּוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה בְּזִמְנֵי יְדוּעִים כֶּגֶן שֶׁבֶת וּמוֹעֲדוֹת
 וְקָרָאתִי שֵׁם סֵפֶר דָּה

ספר חובות

אכלולב מעוות

קדוש ייחודיך נבום והלכות קדושתך שם ספר זה

ספר חובות

אכלולבן כל מעוות שלי יאגת אסור וקדושתך שלי יאגת
אסורות לפי שיש ענינים האלו קדושתך המקום והברית
מן האומות בעליות ובמאכלות אסורות ובשניהם נאמר ואכל
אתכם מן העמים אשר הברית אתכם מן העמים וקדושתך
שם ספר זה ספר קדושה

ספר שש

אכלולב מעוות מעוות שיתחייב בהן מה שאסור עמו בל
בדברים כגון שבועות ונדריים וקדושתך שם ספר זה ספר הפלאה

ספר שש

אכלולב מעוות שיהן בזרעה אדון
כגון שמיץ ויבלות ומעשרות ותרומות ושאר מעוות הנגלות
עמהם מענינים וקדושתך שם ספר זה ספר זרעים

ספר שמיני

אכלולב מעוות עבודת מידות וקדושתך
שם ספר זה ספר עבודת

והוא נקרא ספר אחד עשר
והוא נקרא ספר אחד עשר

ספר אחד עשר
במנוח
ספר אחד עשר
ספר אחד עשר

ספר שנים עשר
מנוח
מכירה וקניה וקדאני
שם ספר זה ספר קטן

ספר שלשה עשר
מנוח
שם ספר זה ספר קטן
מכירה וקניה וקדאני
שם ספר זה ספר קטן

ספר ארבע עשר
מנוח
שם ספר זה ספר קטן
מכירה וקניה וקדאני
שם ספר זה ספר קטן

הלכותיו חמש וזהו אסור להם הלכות שיהיו חמשה עשר
 רעות הלכות תלמוד תורה הלכות עבודה ידעו וקצות תגום
 הלכות תעשה

הלכות יסודיות

יש בכללן
 מעוות ישי מעוות עשה וארבע מעוות לא תעשה וזה הוא
 פרטן א לידע שיש שם אלה ב שלא
 יעלה במה שבה שיש שם אלה דולתי יי ג ליהדו
 ה לאהבו ה ליראה מחנן ו לקדש
 ה שלא להלל שמו ה שלא לאבד רבדים
 שנקרא שמו עליהן ט לשימור עמן הנביא המדבר
 ב שמו ; שלא לנסותו

רעות

הלכות

יש בכללן
 מעוות חמש מעוות עשה ושש מעוות לא תעשה וזה הוא
 פרטן א להרמות בדרכיו ב להידבק בידעו
 ג לאהוב את רעים ד לאהוב את הגלים ה

דעם פון אונזערע זאגן

פְּנֵי מַלְאָכָיו לְהַגִּיד לָהֶם וְלֵאמֹר הִנֵּה יְהוָה בְּאֵת הַיּוֹם הַזֶּה יֵצֵא מִבֵּית הַיְּהוּדִים וְיֵשֶׁב בְּבֵית הַיִּשְׂרָאֵלִים וְיֵשֶׁב בְּבֵית הַיִּשְׂרָאֵלִים וְיֵשֶׁב בְּבֵית הַיִּשְׂרָאֵלִים

הלכות עבודה זרה ודרכות הקיום

יג בבללך אחת וחד משים מצוות שתי מצוות עשה וות שיע ואב עס
 מצוות לא תעשה וזה הוא הוא פרטן א שלא לפנות
 יד עבדך ב שלא לתור אחר הרהור לב וד היית
 העינים ג שלא לגדף ו שלא יעבור אותה
 כדק עבודתה ה שלא ישתחוה לא ו שלא
 לעשות פסל לעצמו ז שלא לעשות פסל אסלו לא אחרים
 ח שלא לעשות צורות אסלו לנואי ט שלא
 להריח אחרים תחתיה י לשרוף עיר המדחת יא
 שלא לבנותה יב שלא ליהנות מכל מדמונה יג
 שלא להסית יחיד לעובדה יד שלא לאהוב המסית
 טו שלא לעדות שואתו יו שלא להעידו
 יז שלא ללמד עליו דבות יח שלא ימנע מללמד ערוי

הלכות * תשובה

והוא המעשה אשר עשה
והוא המעשה אשר עשה
והוא המעשה אשר עשה
והוא המעשה אשר עשה

והוא המעשה אשר עשה
והוא המעשה אשר עשה
והוא המעשה אשר עשה
והוא המעשה אשר עשה

הלכות קדושת שבת
אחת
שבת קדושה
והוא המעשה אשר עשה

הלכות תפלה וברכת כהנים
יש בכלל שתי מעוות עשה אחת לעבוד את יי' בתפלה בכל
יום שנייה לבדך כהנים את ישראל בכל יום

הלכות תפילין וברכות וספדתו
יש בכלל השם מעוות עשה וזה הוא פסוק
תפילין על הראש ב להדשים על הירך ג לקבוע

הלכות עניינים

הלכות עניינים

מצות עשה
עניינים על

הלכות עניינים

מצות עשה
את שמו אחד

הלכות עניינים

מצות עשה

אתה זכרים ביום השמיני
בספר זה אחת

ספר זמנים

הלכותיו עשר

הלכות שבת הלכות עירובין הלכות שביתת עשירי הלכות
שביתת יום טוב הלכות חמץ ומצה הלכות שופר וסוכה ולולב
הלכות שקלים הלכות קידוש החדש
לכות תעניות הלכות
מגלה

הלכות שבת

מצות עשה
ושלש מצוות לאת עשה וזה הוא פרט
מצות עשה

לשבת

ג

הלכות עירובין

הלכות שבת עשור

שבת עשור
א. עירובין
ב. עירובין
ג. עירובין
ד. עירובין
ה. עירובין
ו. עירובין
ז. עירובין
ח. עירובין
ט. עירובין
י. עירובין

הלכות שבת יוסטוב

שבת יוסטוב
א. עירובין
ב. עירובין
ג. עירובין
ד. עירובין
ה. עירובין
ו. עירובין
ז. עירובין
ח. עירובין
ט. עירובין
י. עירובין

לשבות ביום ראשון
לשבת ביום ראשון

הלכות חמץ ומצה

שמונה מצוות שלש מצוות עשה והמשל מצוות לא תעשה
וזה הוא פרטן א שלא לאכול חמץ בימים ארבעה
עשר מהצוות היום ולמעלה ב להשבות שאר הארבע
עשר ג שלא לאכול חמץ כל שבועה ד לאכול חמץ
לאכול עד דובת חמץ כל שבועה ה לאכול חמץ
כל שבועה ו שלא ימציא חמץ כל שבועה ז לאכול
מצה בלילה פסח ח לספר ביציאת מצרים בלילה

הלכות שופר וסוכה ולולב

שש מצוות עשה וזה הוא פרטן א לנחום
קול שיפר באחד בתשרי ב לניב בסוכה שבעת ימי
החג ג לטול לולב במקדש כל שבעת ימי החג

הלכות שקלים

עשה אחת
איש מהעית

מצוות
והיא ליתן כל

השקל בכל שנה

הלכות ספרד

מצוות עשה אחת והיא להעמיד עולת בוע באדה הוא חלה
כלל ד' חזק

הלכות תעניות

מצוות עשה אחת והיא להעמיד עולת בוע באדה הוא חלה
על

הלכות מגילה

יש בכלל מצוות עשה מדברי סופרים ואינן מן המצוות
מדעאו כלה מצוות של תורה הנכללות בספר זה חמש
ועל שיש תשע עשרה מהן מצוות עשה ושש עשרה מצוות לא
תעשה וישבו שלש מצוות מדברי סופרים

ספרדנים

הלכותיו חמש וזה הוא סידורן הלכות אישות הלכות גירושין
הלכות יבום וחליצה הלכות נערה בתולה הלכות שוטה

הלכות אישות

ים בכללן ארבעה עשר
 תעשה הוזה הוא פרט
 שכל אחד על אשה בזה וזה שיש
 שלא יתעטף אף כסות וענה

הלכות גשון

שתי מעוות
 עשה והוא שיגרש הכגרש בספר שלא יחזיר גרושתו כפי ענין

הלכות יבום וחליצה

מעוות גשתי מעוות עשה ואחת מעוות לא תעשה וזה הוא
 פרט א' לבס' להלוך ג' שלא תנשא
 יבמה לאיש דר' עד שתסור רשות היבם מעליה

הלכות נעקה בתולה

מעוות גשתי מעוות עשה ושתי מעוות לא תעשה וזה הוא
 פרט א' לקנוס המפתה ב' שינשא האונס אנוסו
 ג' שלא יגרש האונס ד' שתשב אשת מוציא שם
 דעתה בעלה עד עולם ה' שלא יגרש מוציא שם
 דעתה

לזה ענין זה

הענין הזה שיהיה כח המעשה שיהיה כח המעשה

ספר הפלאה

הלכות שבו עות הלכות נדרים הלכות ענין

הלכות שבו עות

הענין הזה שיהיה כח המעשה שיהיה כח המעשה
א' שלא לישבע בשמו של הקדוש
ב' שלא לישבע בשמו של הקדוש
ג' שלא לישבע בשמו של הקדוש
ד' שלא לישבע בשמו של הקדוש

הלכות נדרים

הענין הזה שיהיה כח המעשה שיהיה כח המעשה
א' שישמור מועד שפתיו ויעשה כמו שצדק
ב' שישמור מועד שפתיו ויעשה כמו שצדק
ג' שישמור מועד שפתיו ויעשה כמו שצדק
ד' שישמור מועד שפתיו ויעשה כמו שצדק

הלכות נדרים

והוא שיהיה שם המלך
 עבדו ויהיה שם המלך
 ואם לא ידעו שם המלך
 לא ידעו שם המלך
 עליון וכל בנות
 אנוכי שם

הלכות ערבין וחלוקין

שבע מצוות יהיה מצוות עשה וישתים מצוות לא תעשה
 הוא פסוק ויהי ארון בערמי אדם באשר מסור בתורה
 ויהי הונא רין ערמי אדם ב רין ערמי בהמה ג
 רין ערמי בהים ד רין ערמי שדות ה
 מהרים נכסיה ז שלא ימכר חרם ו שלא יאמרו
 נביעאן כלה מצוות הנכללות בספר זה חמש ומאה
 עשר מהן מצוות עשה וחסר מצוות

ספר דרעים

הלכותיו שבע ויהי הוא סידורן הלכות כל איש הלכות ויהיה

הלכות כלאים

לא תעשה וזה הוא פרטן א' שלא לגדל עשה עשה כלום
 ב' שלא לגדל ע' ופואה א' וק' ב' כ' ג' א' א' א'
 להרביע בהמה כלאים ה' שלא לעשות מלאכה בכל
 בהמה כאחד ה' שלא ללבוש כלאים

הלכות מדינות עניים

י' בבבלין שלש עשרה מצוות שבע מצוות עשה וי' מצוות
 לא תעשה וזה הוא פרטן א' להניח פיאה ב'
 שלא יכלה הפיאה ג' להניח לקט ה' שלא ילקט
 הלקט ה' לעזוב עוללת בכרם ו' שלא יעולל
 הכרם ז' לעזוב פרט הכרם ה' שלא ילקט
 פרט הכרם ט' להניח עכבה י' שלא
 יעזוב לקחתה עכבה יא' להפריש מעשר לעניים
 יב' ליתן ערקה כחסתוד ג' שלא יאמץ לבבו
 על העני

הלכות תלויות

ה' סוף ב' יסורים

עם שאר מדותיו שונות

יש בכלל תשיע מעוות יסורים ב' עוות צדקה וחסד
תעשה וזה הוא פרט א' להפריש ב' קדשים ולהעלות
למקדש ב' שלא יאכלהו ב' כוחים חוץ לקדש
ג' לקדש עליהן ד' להפריש חלה לכהן
ה' לתת זרוע ולהיטוב לכהן ו' ליתן לזרעו
ז' לקדש בכור הבן וליתן פריזו לכהן ח'
ט' לקדש פטר חמור וליתן פריזו לכהן י' לערוק פטר חמור
אסלא קצת לקדושו

הלכות שמיטה ויובל

ועשרים מעוות תשיע מעוות עשה ויטל עשרה מעוותים
תעשה וזה הוא פרט א' שתשיבות הארץ ממלאכה
ב' שביעית ב' שלא יעבד עבודת הארץ בשנה ד'
ג' שלא יעבד עבודת האילן בשנה ז' שלא
ידעור הספיה כנגד העשרים ח' שלא יעור הנזירים

2

שם המעונות עשה יישיבה ליהודה ויהודה חזקה
א לבנות מלך ב שאלה למלכה בת דוד
ג שאלה לה עלות במעלות עליה ד לילאה כחן
ה המלך נשמו את המלך סביב
ו שאלה לה שבית

והעובדיך בו

י ב כללן ארבע עשרה מצוות י ב מצוות עשה ושימנה
 מצוות לאת עשה וזה הוא פרטן א לעשות שמן הש
 המניחה ב שלא לעשות כמזהו ג שלא לסוך
 ממנו ד שלא לעשות כמתכונת הקטורת ה
 שלא להקטיר על מזבחה הזהב חוץ מן הקטורת ו לשאת
 הארץ על הכתף ז שלא יסורו הבדים ממנו ח
 שיעבור הלווי במקדש ט שלא יעשה אחר במלאכת
 חבירו במקדש י לקדש הכהן לעבודה יא
 שיהוא כלהמשמדות שנים ברגלים יב ללבוש בגדי
 כהונה לעבודה יג שלא יקדש המעי יד

התורה והנביא

61-10174-10000

הנה משה ואלה חסידיו

[illegible]

וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁמַח בְּיְהוָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁמַח בְּיְהוָה

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE

... ..

שְׁמֵהּ יִתְבַּר שְׁמֵהּ יִתְבַּר שְׁמֵהּ יִתְבַּר

החיות ט נחל יעקב טברא נחל יעקב

ט-וליום יג לקדש העמוד ידיך ודגליו יג

וְלֹא יִפְסַח עַל מַדּוּם נִהְיֶה לְנִלְחָדָהּ

בנימין

1997

הלבנות איסור מוצא

על-הה"א. וכן נראה שיש להוסיף עוד משהו.

וזה הוא פרטן. להקריב כל הקדשות ביום אחד.

ו. ללא להקדיש בעל חסות למדינה. ג. ללא יחסי

ה. הוא ידוע דבר ה. הוא ידוע דבר ה. הוא ידוע דבר

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

日 期 年 月 日 时 分

אסור להקדש ענין אסור
 לפדות ענין אסור
 מן המצות וכל אחד ואחד
 ואין מקריבין אותו
 יב שלא להקדש שאלו קדש
 הקדש בנות יד שלא להקדש חתולת מעלה הקדש בנות

הלכות מעשה הקדש בנות

יט בכללן של ועשרים מעוות עשר מדעות עשה של
 עשרה מעוות לאת עשה וזה הוא פרטן א לעשות
 הצולה כמעשה הכתובים עלה סדר ב שלא לאכול
 בעדה עולה ג סדר החטאת ד שלא לחכות
 מבשר חטאת הפנימית ה שלא יבדיל בחטאת
 העוף ו סדר האנים ז שיחבולו הכהנים
 בשיר קרשיה קרשים במקדש ח שלא יאכלום חוץ
 לעזרה ט שלא יאכלו דר מקדשי קרשים י
 סדר העלמים יא שלא לאכול בשיר קרשים קלים
 קודם דריקת רמס יב לעשות כלמנחה כסדר מעשה
 הכתובין בתורה יג שלא ישים שמן על מנחת חוטא
 יד שלא יתן עליה לבונה טו שלא תאכל
 מנחת כהן יו שלא תאפה מנחת חמץ יז

זהו ספר המצוות

הלכות נוסף המורה שיהיו

ועבד כללך שמונה מצוות שיהיו מצוות עשה ויש מצוות לא תעשה וזה הוא פרטן
ועשהו טל בהן מום ב שלא לאכול קדשים
יותיר קדשים לאחד זממן ב שלא לאכול קדשים
שלא לאכול קדשים שנטמאו ו שלא לאכול קדשים שנטמאו
את הקדשים לשרוף את הנותר ח לשרוף את הנותר ח

הלכות עבודת יום הכפורים

מצוות עשה אחת והיא שיעשה מעשה יום הכפורים כולו
על הסדר כמו שכתוב בפרשת אחרי מותה קדש בנות והיחידים
ועל זה הענין

הלכות מעילה

ועבד כללך שש
מצוות עשה ונתיים מצוות לא תעשה וזה הוא פרטן א
לעולם המועל אשד הטא בתוספת חומש וקרבן וזה הוא ארין
המועל ב שלא לעבוד בקדשים ג שלא לגזול קדשים
נמצאו כלה מצוות הנכללות בספר זה מזהה ושל

ספר הקדמות

הקדמות שיש להן חשיבות רבה
הנחת בכתב הקדמות הנחת מחזורי כפפה
הנחת תמונה

הנחת קדמון פסח

הנחת ארבע מעוות עשה וישימים עשרה מעוות לאתחיל
ודא הוא פרטן א' לשהוטה פסח בזמן
שלא לזכור אותו על המזבח
לשהוטה פסח שני ה' לאכול בשר הפסח על המזבח
ומדור בלילה המשה עשר ו' לאכול בשר פסח שני
על המזבח ומדור בלילה המשה עשר לחד ששני
שלא יאכל נאזמבניול ה' שלא יצא מבשר הפסח
היוץ להבורה ט' שלא יאכל ממנו מעדמר
שלא יאכל ממנו לתועב או שביד יא' שלא יאכל ממנו
עדל יב' שלא יזכור בו עעם יג' שלא יזכור
עעם בפסח שני יד' שלא יזכיר ממנו לבקר
טו' שלא יזכיר הפסח שני לבקר יז' שלא
יזכיר מבשר הגיגת
ארבעה מעוות עשה יח' יט'

הלכות פסוקי תענית

א. על מנהג ענין ופסוקי תענית
ב. להימנע מכל
ג. לטעם מזהבגלים
ד. שלא יעזוב לוי מלכ מהו ולזהך כל מהנותו בדגלים
ה. להקדיל את העם בחג הסוכות
ו. במנחם שמוטה

הלכות בכורות

י. בכלל
א. חמשי מעוות שח
ב. מעוות עשה יושלש מעוות לא תעשה וזה הוא פדטן
ג. להפדיש בכורות
ד. שלא יאכל בכור תמים
ה. חוץ ליהושלם
ו. שלא יפדה הבכור
ז. להפדיש מעשר בהמה
ח. שלא יגאל מעשר בהמה
ט. וכללתי המעשר עם הבכור לפי שמעשה שניהן כאחד והכתוב
כלל עמו שכן את רחם תזרוק כך למחר מפיה שידועה שזה
רם מעשר
ו. רם בכור

הלכות

שגגות

א. חמשי מעוות עשה וזה הוא פדטן
ב. קרבן הטאת קבוע על שגגתו
ג. שיקריב אשים מישלם
ד. נודע לו אם חטא אם לא חטא ער שיודע לו ויביא חטאתו וזה

הוא ש
כ

ה'פ
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל

הלכות משל פסדה בכנ

א' בע מצות עשה ושהוא פרטן ה' שתקריב היבד
 ב' שתקריב קרבן ה' שתקריב היבד שתקריב היבד
 ג' שתקריב היבד כשיטה קרבן ה' שתקריב היבד
 ד' עורע כשיטה קרבן ו' ואחר שתקריב קרבנותיהן תגמל טהונן

הלכות תמורה בכנ

ש' בע מצות אחת מצות עשה ושתים מצוות לא תעשה ושה
 הוא פרטן ה' ש'לה יחיד ב' שתהיה התמורה
 קדש אם החיד ש'לה יחיד הקדש ימים מקורו
 נדעא כ'לה מצוות הנכללות בספר
 זה תמצית כלל ימים מהן עשרים
 ותשע מצוות להשתעלה
 עשרה

ספר שמות

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַיָּם וְאֶת הַבָּרָא
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַיָּבֵשׁ וְאֶת הַיָּם
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַיָּבֵשׁ וְאֶת הַיָּם
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַיָּבֵשׁ וְאֶת הַיָּם

הלכות טומאת מים

עשה אדם
 טומאת מים
 והוא רץ
 הלכות טומאת מים
 בכלל שם

הלכות טומאת עד עת

שמות מעוות שם מעוות עשה ושת מעוות לעשות עשה וזה
 הוא פרטן
 בתורה
 גלה הנתק
 בגרין ופדיעת ראשו ועטיה על שפם
 עדעת
 רץ עדעת הבגר
 רץ עדעת הבגר

הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח
הלכות שבת ופסח

פנה מעוותת הכללות בדרך אמצעית
 מעוותת עשה וטעם
 לאותה

ספר נזיקים

הלכות ויהי מש וזה הוא סידורן
 הלכות נזקי ממון הלכות
 גניבה הלכות גזילה ואבידה הלכות חובל ומדיק הלכות רועה

הלכות נזקי ממון

נפיש
 ושמירת
 ישיב כללן
 עשה וזה הוא סדרן
 ארבע מצות
 דיין דיין השור
 דיין הבוער
 דיין הבוער

הלכות גניבה

ישיב כללן שבע
 עשה וזה מש מעוות לאת עשה וזה הוא סדרן
 שלם לגנוב ממון
 נים עשה משקלות
 ובמשקלות
 ואיפה אעפ"י אינו לוקה ונותן בהן
 מעוות שתי מעוות
 דיין הגנב
 שלם יעשה עולב מדות ו
 שלם יהיה למאדם אבן ואבן איפה
 שלם יסיג גבול
 לגנוב נפשות

רבנים
 תמיד בדרך
 לטעון עמו
 נמצאן כלה מעוותת הנפלה בספר זה שני ושלשים
 מהן שני עשרה מעוות עשה ועשרים מעוות לזה תעשה

ספר קנין

הלכות יוחסין וזה הוא סידורן | הלכות מכירה | הלכות זכיה
 ומתנה | הלכות שכנים | הלכות גזירות | הלכות עבדים

הלכות מכירה

יב בבלל
 מעוות עשה ואלו הם מעוותות לזה תעשה וזה הוא פרט
 ריון מקדח ומחבר
 שלא יונה ברבים
 שלא יונה גד צדק בממונו
 ברבים

הלכות זכיה ומתנה

ענין
 לירע ריון דוכה מן ההפקד היאך יקנה ובמה יקנה ודיון נורן
 מתנה ומקדח
 והוא מתנה הודרת והוא אינה הודרת

הלכות שכנים

~~והיה לך לזכרון ואל תשכח~~
~~ואת אשר תנחם בלילה~~
~~ואת אשר תנחם בלילה~~
~~ואת אשר תנחם בלילה~~

הלכות של וחיין שותפין

ענין לזה הלכות לה עדין שיהיו שילאדם ושותפו ומשפטין
במקח וממכר ובהפסיד ושיכר

הלכות עבדים

עשה מעוות
הדמי מעוות עשה ושימונה מעוות לאת עשה וזה הוא פדטן
א רין קמן עבד עבדי ב שילא ימכר
ב מכרת עבד ג שילא יעבירנו בפקד ה שילא
ג נניח גר תושב לרדות בפקד ה שילא נעבוד בו ז
ד עבודת עבד ו להעניק לו בעאתו חפשי
ה שילא יעאדוקם ו לפדות אמה עבדיה ט
ו ייערה י שילא תימכר יא לעבד בעבד
ז כנעני לעולם לא אם הפיל לו אדוניו אחד מרשעים איבדו
ח שילא להסגיר עבד שבהר מחזיקה לארץ ישראל
ט שילא להונות עבד זה הניעל אליו
י נדעיהו כלה מעוות הנכסלות בפקד יד שימונה עשה יא
יא מהן מעוות עשה יב ויתים עשה

מעוות לאת עשה

पञ्चमः अङ्कः

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְיִשְׁלַח אֶת יָדוֹ וְיִפְּסֵהוּ וְיִשְׁלַח אֶת יָדוֹ וְיִפְּסֵהוּ וְיִשְׁלַח אֶת יָדוֹ וְיִפְּסֵהוּ

הלקות שכיחות

י. שבע מצוות
 ז. מצוות עשה ואחד מצוות לא תעשה וזה הוא פרט
 ח. דרך שכיר ושומר שכר ב. ליתן שכר
 ט. שכיר ביומו ג. שלא יאחד שכר שכיר אחד דמנו
 י. שיאכלה שכיר מן המחובר שיעשה בו ה.
 יא. שלא יאכלה שכיר מן המחובר שלא בשעת גמר המלאכה
 יב. שלא יולץ השכיר בירויתו עלמה שאכל
 יג. שלא יחסום גורו וכן שאר הבהמה

ה'לכות ש"א לה' ופ' קידן

כדעוות ענייה דאשוסה דייך הללאל
 שומד

ה'ל סת מלוה ולוה

ישיבת כנסת
מפעילות ישיבת ענייה ונעדרה מן המעורבות
מפעילות ישיבת ענייה ונעדרה מן המעורבות

הלכות סנהדרין זה עונש שייך

המסודר להלך

מעוות עשה

ושב כללן שלמים

מעוות עשה ועשרים מעוות לאת עשה וזה הוא פרטן
א למנות שופטים ב שלא למנות דין שאנו
יורע דרך המשפט ג לנטות אחרי רבים אם נחלקו
השופטים ד שלא להרוג אם רבו מהיבין באיש
אחד עד שיהא יותר שנים ה שלא למד חובה מו
שלימד זכות בדיני נפשות ו להרוג בסקילה ז
להרוג בשריפה ח להרוג בסיף ט להרוג
בחנק י לתלות יא לקבור הנהרג ביח
הדיגתו יב שלא תלין נבלתו יג שלא להחיות
מכסף יד להלקות לרשע טו שלא יוסף
בהכית הלוקה יו שלא להרוג נקי באומדן הדעת
יז שלא לענוש אנוס יח שלא לחוס על
הורג חבירו או חובל בו יט שלא לרחם על הרודף
כ שלא להרדג רודף כא שלא להטות
הדין על בעל עבירות אעפ"י שהוא חוטא כב שלא
לעוול למשפט כג שלא להטות משפט גר יתום
כד לשיטת בעדק כה שלא ליראה בדן
מאיש זרוע כו שלא ליקח שחד כז שלא

למנוח עשה נא בזה
 שלא להלל את שמו
 עליון ואלהיהוה
 עליון ואלהיהוה

הלכות ערוה

מצוות שנים מצוות עשה וזהו מצוות לא תעשה וזה הוא
 פרט א להעיר בבית דין למי שיודע לו ערוה
 ב ברוח וזהו קודם העדים ג שלא יורה הענה
 בדרך זה שהעיר עליו בדיני נפשות ד שלא יקום רשע
 בעדות אחד ה שלא יעיד בעל עבירה
 וזו היא עיר קדוש ד שלא להעיד בשקר ה
 לעשות לעד דומם כאמר דמים

הלכות מדרים

תעע מצוות
 שנים מצוות עשה וזהו מצוות לא תעשה וזה הוא פרט
 א לעשות על פי התורה שאמר בבית דין הגדול
 ב שלא לסור מדבריהם ג שלא להוסיף על
 התורה לא במצוות שבכתב ולא בפירושיהן של מדרם בפיהם
 ה שמורה ה שלא לגדוע מן הכל ה
 להלל את שמו וזו היא מצוות אבותם וזו היא מצוות אבותם
 אבותם

ענין ודמיון על

הלכות אבל

אחת מעשרות עשרות

אחת מעשרות

מעשרות לא תעשה וזה הוא פרטן
 הקדושים ואפלו בהן מיטמא ומתאבל על הקדושים ואין אדם
 מתאבל על הדוג בית דין ולפי זה כללתי הלכות אלו בספר
 זה שהן מעין קבירה ביום מותה שהיא מעשרות עשרה
 שלא יטמא בהן גדולי הקדושים
 באהל
 שלא יטמא בהן הדיוט לנפש אדם אלה
 לקדושים

הלכות מלכים ומלחמות

שלוש ועשרים מעוות עשר מעוות עשרה ושלוש ועשרים מעוות
 לא תעשה וזה הוא פרטן
 ג' שלא ימנה מלך לגדים
 ג' שלא ירבה לו
 נשים
 י' שלא ירבה לו סוסים
 י' ירבה לו כסף וזהב
 י' לא יחזיק עמדים
 י' שלא להחיות מהן נשמה
 י' דרעו של עמלק
 י' לא לטבוח מעשי הדעים ואריבתו בדרך
 י' שלא לשכון בארץ מערים
 י' שאלו ליושבי העיר בעצרים עליה ולרדן בה כזה שרמפורע

בְּיָמֵינוּ אֵלֶּם וְהָאֵלֶּם לֹא הָיוּ
 שְׁלֹשׁ מֵעוֹד וְכִי אֲבָלָם כְּעֵדִים עֲלֵהם י
 לִהְיוֹת אֵלֶּם מֵאֲכֻלֵּי מִדְּעוֹר טו
 בְּעַלְמָה לִהְיוֹת לִי שְׁנוֹתָיו י
 בְּיָמֵינוּ לִמְעוֹד מִן לִרְבֹּד בְּאֶתְרֵי אֲנִי הָעֵשֶׂה בְּעֵת
 הַמִּלְחָמָה י
 שְׁמִי בְּיָמֵינוּ שְׁמִי תִּכְדֹּשׁ וְשִׁמְיִי מִן הַשָּׁמַיִם
 יט שְׁלֹשׁ יַעֲבֹד עֲלֵהָ רַבִּי וְלֹא יֵעָרֵךְ אֶתְרֵי לִי
 הָעֵד וְעוֹלָם כִּי גִדּוֹר וְדוֹמָה לֵהָן כ
 לִּאֲחֹר בְּעֵת הַמִּלְחָמָה כֹּא דִין יִפְתָּא אֲרִי
 שְׁלֹשׁ תִּימְכֵר יִפְתָּא תוֹאֵר י כָּן שְׁלֹשׁ יִכְבְּשֵׁה לַעֲבָדוֹת
 אַחֵר שְׁבַע עָלֶיהָ

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסֵפֶר זֶה אֲרִי
 וְשִׁבְעִים מִהֶן שִׁבְעֵי עֶשְׂרִים מִצְוֹת עֲשֵׂה וְשִׁבְעֵי
 וְאַרְבָּעִים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וְנִמְצְאוּ כָּל הַלְּכוֹת
 שְׁלֹשָׁה עָשָׂר סֵפֶר שְׁלֹשׁ וְשִׁמּוֹנִים הַלְּכוֹת

וְעַתָּה אֶתְחִיל לִבְאֵר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל הַלְּכוֹת י
 הַנִּכְלָלוֹת עֲמָה מִעֲמִינָה עַל סֵדֶר
 הַלְּכוֹת בְּעִזְרַת שְׁמִי

בשם יהוה אל עולם

מזמור חסדך ליהוה עזר ועזר חסדך ליהוה

ספר ראשון והוא ספר המדע

הלכות יסודיות וזוהר

יש בכלל עשר מדעות שיש במדות עשה ואם עשה מדעות לא
תעשה וזה הוא פרטן א לידע שיש שם אלה
שלא יעלה במה שבה שיש שם אלה וזהו
ג ליהדו ד לאמהבו ה לידע
ז לידע שיש שם אלה
ח לידע שיש שם אלה
ט לידע שיש שם אלה
י לידע שיש שם אלה
יא לידע שיש שם אלה
יב לידע שיש שם אלה
יג לידע שיש שם אלה
יד לידע שיש שם אלה
יז לידע שיש שם אלה
יח לידע שיש שם אלה
יט לידע שיש שם אלה
כ לידע שיש שם אלה
כא לידע שיש שם אלה
כב לידע שיש שם אלה
כג לידע שיש שם אלה
כד לידע שיש שם אלה
כה לידע שיש שם אלה
כו לידע שיש שם אלה
כז לידע שיש שם אלה
כח לידע שיש שם אלה
כט לידע שיש שם אלה
ל לידע שיש שם אלה
לא לידע שיש שם אלה
לב לידע שיש שם אלה
לג לידע שיש שם אלה
לד לידע שיש שם אלה
לה לידע שיש שם אלה
לו לידע שיש שם אלה
לז לידע שיש שם אלה
לח לידע שיש שם אלה
לט לידע שיש שם אלה
לכ לידע שיש שם אלה
לכא לידע שיש שם אלה
לכב לידע שיש שם אלה
לכג לידע שיש שם אלה
לכד לידע שיש שם אלה
לכה לידע שיש שם אלה
לכו לידע שיש שם אלה
לכז לידע שיש שם אלה
לכח לידע שיש שם אלה
לכט לידע שיש שם אלה
לם לידע שיש שם אלה
לנ לידע שיש שם אלה
לנא לידע שיש שם אלה
לנב לידע שיש שם אלה
לנג לידע שיש שם אלה
לנד לידע שיש שם אלה
לנה לידע שיש שם אלה
לנו לידע שיש שם אלה
לנז לידע שיש שם אלה
לנח לידע שיש שם אלה
לנט לידע שיש שם אלה
לס לידע שיש שם אלה
לסא לידע שיש שם אלה
לסב לידע שיש שם אלה
לסג לידע שיש שם אלה
לסד לידע שיש שם אלה
לסה לידע שיש שם אלה
לסו לידע שיש שם אלה
לסז לידע שיש שם אלה
לסח לידע שיש שם אלה
לסט לידע שיש שם אלה
לם לידע שיש שם אלה
לנ לידע שיש שם אלה
לנא לידע שיש שם אלה
לנב לידע שיש שם אלה
לנג לידע שיש שם אלה
לנד לידע שיש שם אלה
לנה לידע שיש שם אלה
לנו לידע שיש שם אלה
לנז לידע שיש שם אלה
לנח לידע שיש שם אלה
לנט לידע שיש שם אלה
לס לידע שיש שם אלה
לסא לידע שיש שם אלה
לסב לידע שיש שם אלה
לסג לידע שיש שם אלה
לסד לידע שיש שם אלה
לסה לידע שיש שם אלה
לסו לידע שיש שם אלה
לסז לידע שיש שם אלה
לסח לידע שיש שם אלה
לסט לידע שיש שם אלה

פסק ראשון

יסוד היסודות ועמוד החכמות
לדע שיש שם מדעו ראשון והוא מדעו כלל המדע וכל
המדע אין מן גלים וארץ ומה ביניהן לא נמצא לא במהות
המדע ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מדעו אין דבר אחר
יסוד המדע ואם יעלה על הדעת שאין כלל המדע אין מלכו

מימיך הוא לבדך יהיה מעי וכל בעל הארץ שוים שכל
 הנמצאים עליך לו והוא בדרך הוא אינו עריך להן ולא לאחד
 מהן לפיכך אין אמיתותו פאמיתותו אחד מהן והוא
 שזכר אומר וי"י אלהים אחד הוא לבדך האמת נאך לאחד
 אמת באמיתו והוא מהתורה אמרת אין עוד מלבדך כלום
 אין שם מעי אמת מלבדו כמותו המעורר הזה הזה
 אלה העולם ארון כל הארץ והוא המנהיג תכלת בכוה ש"א
 לוקח ותכלית בכוה ש"אך לוקח פסק שהגלגל סובב תמיד ואי אפשר
 שישב בלא מסבב והוא בדרך הוא מסבב אחר בלא ידי וכל
 גוף ויוריעת רבד זה מעות עשה ש"א נבי י"י גלגל ככלחשעלה
 על דעתו שיש שם אלה אחד חוץ מזה עבד בנאת עשה
 שכל אלה לך אלה אחרים על פני וכפר בעיקר שיהיה זה
 העיקר הגדול שהכלתו בו אלה זה אחד הוא
 אינו לא שנים ולא אחד על שנים לא אחד ש"אך כחוד אחד כן
 האחרים הנמצאים בעולם לא אחד כמין שהוא כולל אחרים
 הרבה ולא אחד כגוף שהוא נחלק למחלקות ולקטנות לא יחד
 ש"אך יחוד אחד כמות בעולם אילו היו האלהות
 הרבה היו גופין גלגלים כפי ש"אך הנמנה ש"אך במציאות
 נפרד זה מזה לא במאורעים ש"אך עו הגופות והגויות זאמ
 היה היו עגוק וצויה היה לוקח ותכלית ש"א פ"ר להיחלק
 ש"אך לוקח וכל שיש לוקח ותכלית ש"א כחוד קץ וסוף נאמרת
 בדרך שבו היה הוא לכוה אין לוקח ואינו פוסק ש"אך יתגלה

הגופות כדי שיהא נחלק ונפרד מאחד לפי כך אי אפשר שיהיה
אחד יורדי עת רבך זה מעות עשה שנייה להיניי אחד
הדי מסור שבמורה ובנביא שאין הקדוש בדוך הוא
גוף וגויה שני כי יי' אלהים הוא אלהים בשמים מה עליו על
הארץ כותבת והגוף לא יהיה בשני מקומות ונאמר כי כל
ראיתם כלתמותה ונאמר ואלמדת דמיון ואשור ואילו היה גוף
היה דומה לשאר גופים אם כן מה הוא זה שבמורה
ותחת דגליו כתובים באעבע אלהים יר יי' עיני יי' ואדני יי'
וכי עא ברברים הללו כלל פיר עתן שלבני אדם הוא שאין
מכירין לא הגופות ורביה תורה כללן בני אדם והכלל כנויים
הם כמו שנהאם שנותי בלך חרבי וכי חרב יש לו ובהרב הוא
הורג לא משל והכל משל ראיה לרבך זה שנייה
אחר אומר שראה הקב"ה לבושה בתלגחור ואחר ראיה
המוץ בגדים מבושרה ונמשה רבינו עזמנו ראהו עלבים נגבו
עושה מלחמה ובסיני כשליח עבור עטוף לומר שאין לו רכות
ועודה לאהכלב כיראה הנבואה ובמחזה ואמיתות הרבד אין
רעותו שלאדם יכולה להשיג גלחוסה וזה הוא שאמר הכתוב
החזק אלוה תמצאם עד תכלית שרי תמצא
הוא זה שבקש משה רבינו להשיג כשאמר הלא אני נא את
בקש לירע אמיתות המצא של הקב"ה עד שיהיה ידוע בלב
פני ירעת אחד מן האנשים שראה פניו ונחלקה עוריתו בשרו

[illegible]

בזה על כל אדם וכל אדם רשע תורה כללית בני אדם וסוף
 אומר האתה הם נכבדים והוא אומר את יי לא שניתי
 ואילו היה פעמים כועס ופעמים שמח היה מוטעם
 וכל אל הרברים אינם מעויים לא לגופים האפלים השפלים
 שוכני בתי אומר אשר בעפר יסודם אבל הוא בה יתעלה
 ויתרום

פרק שני

והנורא הה מורה
 לאוהבו ולידא מהמניט
 את יי להיך תידא והיאך
 בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים
 ויראה מהם חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אומר
 וכעבד ומספא ומתאמה תאמה גדולה לירעה העים הגדול כמד
 שאמר דור עמא נפטי לאלהים לאלהי
 ברברים האן עמך מיד הוא נדהע לאחוריו וידא ויפחד וירע
 שהוא בליה קטנה שפילה אפילה עומד ברעת קלה מעט
 נפני תמיד רעות כמד שאמר דור כי אלה שפלין מה אנני
 בית דכרנו ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים מעשה
 רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את העים כמד
 שאמר חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את כדי
 שאמר והיה עולם כלמה שברא אלה ביעולם
 נחלק לטובה חלקים מהם ברואים שהן מחזקין מגדלים וכו'

כללו עשה השמות שנקראו בהן המלאכים על שם עשר
המעלות שלהם הם ומעלה שאין למעלה ממנה לא מעלת
האלהים היא מעלותה עורות שנקראת היות לפי כך נאמר
בנבואה שהם תחת הכסא ומעלה עשירית היא מעלתה עוון
שנקרא את אישים והם המלאכים שברבים עם הנביאים וע
ונראים להם במראה הנבואה לפי כך נקראו אישים שמעלתם
קרובה מן מעלת רעותה אדם וכלה עורות האלו חיים ומכירים
את הבורא ויור עין אתור רעה גדולה עד למאור כל עוה וצוה
לפי מעלתה לא לפי גורלו אפלו מעלה הדא שונה אינה יכולה
להשיג אמיתות הבורא כמה שהיא לאר עתה קצרה להשיג
אבל משגת ויור עת יתר כמה שמשגת ויור עת
צוה שכל מה שמה וכך כל מעלה ומעלה עד מעלה עשירית
ומעלה עשירית גס היא יור עת הבורא רעה שאין כוח בנ
אדם המוחזקין מגולם ועוה יכולה שיג וליד ע כמותה
והכל אתם יורעים את הבורא כמו שהוא יור ע עמו

כל הנמצאים חוץ מן הבורא מעוה הדא שונה עד
יתו קטן שיהיה בשבול הארץ הכל כמה אמיתו נמצאו
לפי שהוא יור ע עמו ומכיר גורלו ותפארתו ואמיתו הוא
יור ע כל ואין רבד נעלם ממנו

השם מבור
אמיתו ויור ע אותה כמות שהוא ואינו יור ע ברעה שהיא חוץ
ממנו כמו שאנו יור עין שאין אנו וד עתינו אחר אבל הבורא
הוא יור עתו וחייו אחר מכל עד ומכל פנה שאכל לא היה חיבים

ויור ע
א

ויודע בדעה פין שם אלהים ויהיה זהו אזהרה עתה ועתה הדבר
 כן לא אחד מכל עד ומכל פנה ובכל תקד ייחוד
 אומר הנא היודע והוא היודע והוא היודע עיניהם ואלהיה
 ודבר זה אין כוח בפה לאומרו ולא באיזן גלגליו ולא בשמיעו
 להכיר על בדיו ולפי כן אומרו זה פד עתה נכסדו ואתן אומרו
 היי יי לא היי יי שאין הבורא והיי שנים במורה הגופות ההיים
 או כהיי המלאכים
 לפי כן אינו מכיר הבוראם ויודע
 מהמת הבוראם במדות שאנו יודעים אותן לא מהמדות עיניהם
 ידעם לפי כן מפני שהוא יודע עיניהם וידע הכל מהכל
 בהוייתו לו
 רבדים אלו שאמרנו בענין זה בענין פנים
 לו כמות פלה מן הים הן מזה שערך לבאר בענין זה וביאור
 כלה עיקרים שבעי פרקים אלו הוא הנקרא מעשה מרכבה
 עינו חכמים הראשונים שלא לרדו בדברים אלו
 לא לאש אחד בלבד והוא שיגיה חכם ומבין מדעו ואחר כך
 מוסריך לראשי הפרקים ומורי יעים אותנו שמיץ מן הרבד והוא
 מבין מדעו ויודע סוף הדבר ועומקו
 אלו רבדים עמוקים הן עד למאד ואין כל דעת ודעת ראיה
 לסובל ועליהן אמר שלמה בחכמתו רך נחל כבשים ולבן עין
 כך אמרו חכמים בקידוש מעל זה רבדים שהן כבשים שלעולם
 יהיו ללבן עין כלומר לך לבדך ואל תרדוש אותן בדבים ועליהן
 אמר יהונתן לבדך ואין לרבים אתך ועליהן אמר רבי וחלפת
 ליוניך כך פירש חכמים חכמים רבים שהן כבשים וחלפת ליוניך

פרק שלישי

המקד אין שמים

והגלגל הזה

ודאי עיניו ראו וערבותו וזהו תשעה גלגלים גלגל הקדש מזה
 הוא גלגל הירק והשמי שלמעלה מזה מזה גלגל שבו הכוכב הנקרא
 כוכב וגלגל שמי שלמעלה מזה מזה גלגל שבו כוכב וגלגל רביעי שבו
 חמה וגלגל חמישי שבו מאדים וגלגל שמי שבו כוכב ערס
 וגלגל שביעי שבו שבת וגלגל שמי שבו שאר כל הכוכבים
 שכל אין בדאי עיניו וגלגל שמי הוא גלגל הירק בכל יום מן מורה
 למעלה והוא השמי את הכל ומשבב את הכל וזה
 שתראה כל הכוכבים כאילו הם כולם בגלגל אחד ואעפ שמי
 בהן זה למעלה מזה מזה שמי הגלגלים והודים ודכים כדוכיות
 וכספיר ולפי כך רואים כוכבים שגלגל השמיני מתחת גלגל
 הראשון כל גלגל וגלגל משימות הגלגלים שבהן המנוע
 נחלק לגלגלים הרבה זה למעלה מזה כמורגלרי בעולם מזה
 גלגלים טובים למעלה מזה מזה טובים ממדדה למעלה
 כמורגלגל החודר התשיעי וכולן אין ביניהן משום פני
 כל הגלגלים אינן לא קלים ולא כבדים ואין להן נתיב
 עין אדם ולא עין שחור ולא שאר עינות וזה שאמר ואין אמת
 בעין התכלית למראות העין בלבד הוא לפי גובה האיד וכן אין
 להן לא טעם ולא ריח לפי שיהיו לו המאד עים מעניים אלה
 בגופות שלמה מהן כל הגלגלים האלו המדקיקים
 העולם כולו עגול כדור והארץ תלויה באמצע עיניו למקצת

מהן מוכבים שכל אחד מהן גדול מן הארץ בשדה פעמים והארץ
 גדולה מן הירד במזרח ארבעים פעמים והשדה גדולה מן הארץ
 כמין מנא ושבועים פעמים נמצא הירד אחד מששת אנשים
 ושימונה מאות מן השמים קידוש ואין בכל הכוכבים מוכב גדול
 מן השמש ולא קטן מוכב שבגלגל שני כל הכוכבים
 והגלגלים כולם בעלי נפש ודעה והשכל הם והם חיים ועומדים
 ומכירים את מי שמד והיה העולם כל אחד ואחד לפי גודלו
 ולפי מעלתו מדברים ומתארים ליוצרים כמין המלאכים וכשם
 שמכירים את הקדוש כך מכירים את עצמן ומכירים את המלאכים
 שכל מעלה מהן ודעת הכוכבים והגלגלים מעולה מדעת האדם
 וגדולה מדעת בני האדם בראיה אל המטה בגלגל
 הנהגולם אחד שאינו כגולם הגלגלים ובראיה ארבע עורות לגולם
 זה ואינם כעורות הגלגלים ונקבעה כל עורה ועורה במקצת
 גולם זה עורה ראשונה עורת האש נתחברה במקצת
 גולם זה ונהיה משניה גוף האש ועורה שניה עורת הרוח
 נתחברה במקצת ונהיה משניה גוף הרוח ועורה שלישית
 עורת המים נתחברה במקצת ונהיה משניה גוף המים ועורה
 רביעית עורת הארץ נתחברה במקצת ונהיה משניה גוף
 הארץ נמצא למטה מן הדקיעה ארבעה גופין מהלכין
 זה למעלה מזה וכל אחד ואחד מהם שש שש שש שש
 רוחותיו כמין גלגל הגוף הראשון הסמוך לגלגל הירד הוא גוף
 האש למטה ממנו גוף הרוח למטה ממנו גוף המים למטה ממנו

ומה שכתבנו
 כי המלאכים
 הם חיים ועומדים
 ומכירים את מי שמד
 והיה העולם כל אחד
 ואחד לפי גודלו
 ולפי מעלתו מדברים
 ומתארים ליוצרים
 כמין המלאכים

ויש שיהיו נספד לאחד שנים ולשנים וכל שנה נספד שנה אחת
 שלא יספד להם אפלו ההב והאדם איש אחד שלא יספד וזהו
 לסודותיו ויהיה דור מקצתו לאיש ומקצתו לשנים ומקצתו לזה
 ומקצתו לארץ האיל וכל הנספד לאילי ספד למה
 נאמר לאדם ואיל עפר תשוב לפי שרוב בנינו מן העפר והאיל
 הנספד כשיספד מיד יחדור לארבעה סודות לא יספד ויחדור
 לרבד אחד ורבד אחד לרבד אחד וסוף הדברים יחדור לסודות
 ומקצת כל הדברים חוזק חלילה וארבעה סודות
 אלו משתנים זה לזה תמיד בכלים ובמלשנה מקצתן לא
 כלגופן כיצד מקצת הארץ הקדושה מן המים נשתנה ומה
 ונעשה מים וכך מקצת המים הסמוכים לרוח משתנה ומה
 והדף רוח וכך הרוח מקצתו הסמוך לאיש משתנה ומה
 ונעשה איש וכך האיש מקצתו הסמוך לרוח משתנה ומה
 ונעשה רוח וכך הרוח מקצתו הסמוך לשנים משתנה ומה
 ונעשה מים וכך המים מקצתן הסמוך לארץ משתנה ומה
 ונעשה ארץ שינוי זה מעט מעט תפיא ארץ הימים
 ואין כל היסוד משתנה עד שיעשה כל המים רוח אכלה רוח
 איש איש אחד שיבטל אחד מן הסודות הארבעה אלא מקצת
 ישתנה מאיש לרוח ומקצת מרוח לאיש וכך בין כל אחד ואחד
 ידענה שינוי בין ארבעתם וחזקת חלילה ושינוי
 זה יהיה בסביבת הגלגל ומסביבותו יתחברו ארבעתם וזה
 מהם שאר גולגולת בני אדם תפס זהו וצמח אבן ומתכנס

וזהו כלל גמולם וכלם עורה הר איה על ידי הכלל העשיר
 כהיא העורה הנקל את אישים לעולם אין אדניה
 דא הגולם בלא עורה או עורה בלא גולם לא נבה אדם הוא שמעון
 הגוף הנמצא בדעתו וידע שהוא מחובר מגולם ועורה וידע
 שיש שם גופים מגולם מחובר מארבע יסודות וגופין שגולם
 קטן ואינו מחובר מגולם אחר והעורות שיהיו להם גולם אינן
 נראין לעד לא בעין הלב הם ידועים כמו שידענו אדון הכל
 בלא איה עדיין נפש כלב שיהיה עומד שנתן
 ליה אלהי עזה היתה המעויה בנפשו שלאדם היא עורה
 האדם השלם בדעתו ועל עורה יונאמר בתורה נעשה אדם
 בצלמינו כדמותינו כלומר שיהיה לו עורה שיהיה עת ומעגל
 הדעות שיהיו להם גולם עד שידמה להן ואינו אומר על עורה
 דהניכרת לעינים שהיא הפה והחוטם והלסתות ושאר דברים
 הגוף שדותואר שמה ואינה הנפש המעויה לכל
 נפש היה שבה אוכלוניתה ומוליד ומדגיש ומהרהר לאהרע
 שהיא עורת הנפש וב עורת הנפש הכת מדבר ופעמים רבות
 תקרא דוה עורה נפש ורוח ולפיכך עדין להיזהר בשמירת
 שלא תטעה וכל נפש ונפש ילמד מענינו אין עורת
 הנפש הזאת מחוברת מן היסודות כדאי שיתפרד להם ואינה
 מכוח הנשמה עד שיהיה עריכה לנשמה כמו שהנשמה
 עריכה לגוף לא מאת יי מן השמים היא לפיכך כשיפרד הגולם
 שהוא מחובר מן היסודות ותאבד הנשמה מפני שאינה מעוה

אלה עם כל הגנה וערכה לנפש בכל עת וזאת היא
 הדאית לפי שאינה עריכה לנפשה בן עשרה מאות ושלשים
 הדעות הנפרדות מן הגלגלים וזו עולה בזה הכוונה והנהגה
 ולעולם עולמים הוא שאמר שלמה בחכמות ויטהר עתה על
 הארץ כשהיה והלוח תשוב אלהים אשר נתנה
 כל הדברים האלו שדברנו בענין זה כמלך מלכים והבנים
 עמוקים הם אבל אינם פועלים ענין פרוץ הארץ ושינוי ארץ
 כל אלה הדברים שבפרק שלישי ורביעי הוא הנקרא הענין
 בדאית וכן עיון חכמים הראשונים שיצו דור שיצאם בדעתם
 הלו בדבים אלה לאדם אחד בלבד מורעים רבים אלה ואלה
 אותו ומה בין ענין מעשה מרכבה לענין הענין
 בדאית שענין מעשה מרכבה אפלו לזה אחד אין וזה שכן
 לאדם בן היה חכם ומבין מדעתו נותן לו דאית הקדושים
 וענין מעשה בדאית מלמדו אותו לזה אצל שאר המעשים
 אותו מדעתו ומוריעו אותו כל שיש לו לידע מדברים אלה
 אין מלמדו אותו לדבים לפי שאין כל אדם יודע לזה דאית
 פירושי וביאור כל הדברים עלבין בדמך שאלה
 מתבונן בדברים האלו ומכיר כל הדברים מכללן וכלל נחמד
 וכיוצא בו ויראה חכמתו שלמה בזה בכל הענינים וכל הדברים
 מוסר אהבה למקום ותעמא נפשו ויכמה בשמחה לזה המעשה
 בזה ויראה ופחד מן פלותו וזהו וזהו משיעור ענין לזה
 מהגופות הקדושים הגדולים וכל ענין לאחד מהענינים האלו

התעורר וזקן הגלגלים ושל אנתח בדו בגולם כלל ויחידא
 ככלי מלא בנסיה ופנימה דק וחסד וענייני אר
 ערשים אלהם בחכמה מעוותת אלו הם צהכמים הרמס
 קא דאין אנתן פדס כחן שיאמרו ארבעה נכנסו לסדרס
 טגדוניה ושרלס היו חכמים גדולים היו לאכולם היה בהן כ
 נידעוניה שיג כל הדברים על בורין ואנ
 שיאן דאין להיטייל בפדס אלא מי שנתחלה כדסן לו
 ובסד ונחם שר זה הוא לידע ביאור האסור והסות
 בהן כדסאד המעוות ואעפ שרבים אלו רבד קטן קד
 אנתם חכמים שהדי אמרו חכמים רבד גדול מעטת כח
 מרבד קטן הויא ארביי ורבא אעפ כן דאויין הן להקד
 מהן מי שביין דעתן שילאדם תחלה ועוד מהן הטובה
 מה שפיע הן בזה לישוב העולם הזה כדי לנחול חיייה
 הבאוא פשר שידעם הכל גדול קטן איש ואשה בעל
 ובעל לב

והטמא
 ודגמא

מכאן

פקח חכמים

כלבית ישראל
 השם הגדול הזה
 שילא להלל שילא תחלה את שם קדשי כי ער בשם
 גדולאמס את שר של עבוד על אהת מכיל מעוות האם
 בתהא אן יהדגנ יעבוד אלו יהדג טכ במעוות אעדי
 אנתם וחי בהן ונא שיתחבהם ואם נתחלה עכדי

יחזקאל
אנליק נפול

פדוהם בנקמה...
 מן החרוץ מעבדה וזה גילוי עליונותו כחזקתו עליונותו
 שכל עבדותו לאדם ואחד לו עבד על האדם וזהו חזקתו
 יהרגוהו לעבוד... בלד רב אנכי מדכא עמך
 להנחת עמך כגון שאנסו לבנות לו בית בשיבה אף לביטול
 או אנס אשה לבועלה וכיוצא בזה והכל אסור בתוכו לעבד
 עליונותו בלבד אם היה בינו לבין עצמו והוא עבד
 משהלך יעבוד ואליהלך ואם אנסו להעבדו בעצמו או
 יהרגוהו לעבוד ואסור להמתכוון להעבדו אלא על חטאו
 משהלך מעצמו בלבד... וכמה בלד רב אנכי מדכא עמך
 העמך אבל בשיעור שיהיה וזהו שיש עמך מלך רשע עכבתי
 והבירו ויגדוד שיהיה עליו רשע לבטלהם או כחזקתו כחזקתו
 יהרגוהו לעבוד אסור על אחת משאר מעצמות בן האדם
 עולה בין נאנס בין נאנס... כנסו עליונותו
 יעבוד ואליהלך וזהו עבד הרי זה מתחייב בנקמה וזהו
 משהלך בו יהרגוהו לעבוד... וזהו עבד הרי זה קידש
 את השם ואם היה בעצמה משהלך הרי זה קידש את השם
 בלד רב אנכי מדכא עמך... וזהו עבד הרי זה קידש
 ואליהלך הרי זה קידש שיהיה עליונותו ועליונותו
 כי ענין הורגו כל היום נהנה בו כי הוא שבוה יעבדוהו
 אסור להסיר כוחו בלד רב אנכי מדכא עמך... וזהו עבד
 שבו יהרגוהו לעבוד ועבד ולא יהרגוהו זה חזקתו

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השם יתברך ויהי עמו לעולם ועד
כלי שיהיה שם כתוב
עליו יצא את המלכות השם וגו' וזהו אפילו היה השם חסדך בכל
מחשבותיו בכל ידיו וכו' וזהו הדין הזה לוקה אלא חסדך
את מקומו וגו' וכן אם היה שם כתוב עליו שיהיה זה לך
יהוץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום הטינופות נדר מנה לו
טבילה של מעוה כדרך עליו גמיו וטוב לו וזהו לא מדעא גמיו מסב
אחריו ולא יהיה כדו שלם יהוץ שלא אמרו לך ענין עליו לא
מפני שאסור לעמוד בפני השם ערום הסותר
אפילו אבן אחת רך השחתה מן המדבה או מן ההיכל זה
משאגיה עזה לוקה עליו בעבודה זרה כי את מדבחותם תמנעון
ובתלאת ענין כן לייסאם וכך השורף ענין הקורש דרך
השחתה לוקה עליו ואשר יהיה תערפון לא תענין כן לייסאם
כתבי הקודש כולן ופירושיהן וביאוריהן אסור
לשדוף אותן או לאבדן ביד והמאבד ביד לוקה מכות מדרות
במדרב אפי' בכתבי הקודש שכתב אדם ישר בשקדושה אבל
מקדש ישר שכתב ספר תורה שורפין אותו עם האזכרות שבו
מפני שאינו מאמין בקדושת השם וכתבו לא והוא מעלה
בדעתו שזה כשאר הדברים והוא מרד עתו כן לא מיתקן
השם ומעוה לשורפו כדו שלא להכות שם למינים ולמלאכי עשרת
אבל גוי שכתב את השם גונדיך אותו וכן כתבי הקודש שכתב
אדם שכתב גוי גנדמו כלה שמתהאמולות באברהם
קודש אף זה שכתב מעאניהן בעיניך הרי הוא קודש שכתב

האמורות בלשון חזק מזה אלהים ואלהים ואלהים ואלהים
בענין כלה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
האמורות במיכה חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק

כל שכלה האמורות בענין חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
הכינין חזק מזה האמורות כל שכלה האמורות בזה שחורחא חזק
חזק חזק מזה אנתא מלכא חזק מלכא חזק מלכא חזק מלכא חזק

פק שביע

מסודי הדת להדע שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
את בני אדם ואזנבואה חלה אלה עלהם גרוב בזה שחורחא חזק
במדותיהם ואלהיה יעלה מתגבר עליו בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
מתגבר בה עתה על יעדותם בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
אדם שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק

כשיכנס כפרדס וימצא באותן הענינות הגדולים הדורות
וזהו לזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
מדרכי כללה עם ההולכים במתעבי הדמך חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
ופלמך נסעו שלא תהיה לו מה שבה כלל בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
ולא מהבלי הדמך חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק

שורה תחת הכסא לחפץ באותן הענינות חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
ומסתכל בהם חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
הארץ גיור עמם גיור עמם חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק

ובעת צחנות עלתה היותה ערב נסעו בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק
הנדרים אינם ויהיה לאיש אחד ויבין בזה שחורחא חזק בזה שחורחא חזק

מראה לא שנתעלה על מעלתו אלא שנתעלה על מעלתו
 של נביא אחר והתנבא עמו ופסקת לאי אחר
 הנביאים מעלת מעלתהם כמו שיש בהכמה חכם גדול
 מהביתו כך בנביא נביא גדול מנביא וכולן איך דואין מראה
 הנבואה לא בחלום בחזון הלילה או ביום אחד שתפול עליהם
 וקדמה כמו שנתעלה אלו אתורע בחלום אדבדבו
 וכולן כשמתנבאין איבדיהן מדר עז עין וכוונת הגוף
 משיג ועשתונותיהם מטר פות ותשאר הרעה פנייה להבין מה
 שתראה כמו שנתבארהם והנה הימה חשיבה גדולה נוספת
 עליו כמו שנתבאר מהוריה פך עלי למשיחית וכל עניני
 מהוריהם שמו ידי עין לנביא במראה הנבואה
 חקא משיחית עין לו ומיד יחזק בלבו שתדון המשיחית במראה
 הנבואה וידע מה הוא כמוהו סולם שראה יעקב אבינו מלאכה
 עולים ויורדים בו והוא היה משיחית ללכות ויעבדך וכמו ש
 החיות שראה יחזקאל והסיר הנפוח ומחל שחור שראה ירמיה
 והמגלה שראה יחזקאל והאיה שראה דכריה וכן שאר הנביאים
 יש שהן אומדין המשיחית פתרון כמו אלו ויש שהן אומדין הפתרון
 בלבד ופעמים אומדין המשיחית בלבד בלא פתרון כמקור עז
 רבדי יחזקאל ודכריה וכולם במשיחית חזקה הם מתנבאים
 כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא
 מכוונת דעתן וישיבין שמהו וטובי לב ומתבודדין שאין הנבואה
 שורה לאמתך עובות ולאמתך עצלות לאמתך שמה

לפי כך בנביאים לפניך נבא וזהו שכתוב וזהו שכתוב
הנבואה וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
הנבואה עד שיבאנו כפי שכתוב וזהו שכתוב
אלו שיהיו כפי שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
ואעפ"י שכתוב עתה אפ"י שכתוב וזהו שכתוב
שלא תשנה עתה כפי שכתוב וזהו שכתוב
לכל הנביאים וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
שלא תשנה עתה כפי שכתוב וזהו שכתוב
הנביאים שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
עד ועוד שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
כל הנביאים על ידי מלאך לפי כך וזהו שכתוב
במחשבתו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
בן ונאמר וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
כלומר שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
במחשבתו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
מתבאר בהנהגה שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
כל הנביאים יראו וזהו שכתוב וזהו שכתוב
אנו כן וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
דברנו להבין דבר הנבואה וזהו שכתוב וזהו שכתוב
כל הנביאים וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב
דברנו כן וזהו שכתוב וזהו שכתוב וזהו שכתוב

[illegible]

ל-המחנה

לשמוע ולהואיל ואדם גידל הוא שחם גמולו ואלו שחם
 אותו על הדקות שבכך נעשו וכו' כח שחם שחם שחם
 על פי שנים ערים כשרים ואלעף שאפטר שחם שחם
 וכשרים הם אעלנו מעמידך אותך על שחם שחם שחם
 וכיוצא בהן נאמר הנסתרות ליה שחם שחם שחם
 ונאמר כיהאדם יראה לעינים ויהיה אלה ללבו

פרק שמיני

משה רבינו לא האמין בפי שחם
 מפני האותות שעשה שחם שחם שחם
 רופי שאפטר שיעשה האות בלא טו כשחם שחם
 שיעשה במדבר לפי העורך עשאו לאלהביא איה על שחם
 ערך לה שחם שחם שחם שחם שחם שחם
 שיעדכן למדון הוריד לנו המן עמא בקע להם אה האפן שחם
 בו עדת שחם שחם שחם שחם שחם שחם
 ופמה האמין בו במעמד הק סיט שיעשו ראו ולא שחם
 ואמין שחם שחם שחם שחם שחם שחם
 הערפלו שחם שחם שחם שחם שחם שחם
 להם כן וכך הוא אומר פנים בפנים רבד יי עמם שחם
 ולא את אבותינו כדת יי את הבדית הזאת ומכין
 שחם שחם שחם שחם שחם שחם
 שאין בו רופי שחם שחם שחם שחם שחם שחם
 שחם שחם שחם שחם שחם שחם

דבר זה לא באמתו בן נאמנות שהיא עומדת לעולם אלה
נאמנות שיש אחריה הרהור ומה שבה נמצא אלו
ששולח להם הם העדים על נבואתו שהיא אמת ואנו עדיין
לעשות להם אות כיהם והוא אחד בדבר כשיני עדים נראה
דבר אחד בידה שכל אחד מהן עד לחבירו שהוא אומר
אמת ואין אחד מהן עדין להביא ראיה לחבירו כך כשה
דבינו כל יגדל עדים לו אחד מעמד הר סיני ואינו עדין לעשות
להם אמת וזה הוא שאמר לו הלא בדת הלו
נבואתו בעת שנתן לו האותות לעשותן במערים ואמר לנו שמעו
לקולך דע מעשה דבינו שהמאמין על פי האותות יש בלבו ויפ
ומה דהר ומה שבו היה נשמע מלילך ואמר מהן לא יאמינו וכל
עד שהודיעו הקב"ה שאלו האותות אינן לא עד שיעשו כדמ
ואחר שיעשו כמערים ויעמדו על ההר הזה יסתלק ההר וזה
שמה דהין אחר כך שחכמותן לך כבאן אות שיהיה אמת לחותן
באמת מדת חלה ולא ישאר בלבן הרהור והוא שחכתוב אומר
וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים
תעברון את השרים על ההר הזה נמצאת אומר
שכל נביא שיעמוד אחד מניה דבינו אין אנו מאמינים בו מפני
האות לבדו כרי שחאם יעשה אות נשימענו לכל מה שיאמר
לא מפני המעשה שיעשו מעשה בתורה ואמר אם נתן אות אלו
תשיעון כמן שיעונו לחתוך הדבר על פי שני עדים וזה עפ
שאין אנו יודעים אם אמת העידו אם שקר כך מעשה לשמוע

שנאמר

כי זה הנביא את האמת אמת או אמת בעצמו וזה
 כך אם עמד נביא ועשה אותות ומופתים מן השמים
 כדאיתן שלמה דהינו אין עומד עין לנו ואנו יודעים בהחלט
 שאותן האותות בלש ובעינה הן לפי עינינו בזה דבר
 על פיה אומרת כדרי עומדך אותה זה לאותות זה לא בעינינו
 דאיתנו ובאיתנו שיעמית בזה שיעמיתם ...
 למה הרבה דומה לערים שהעיר נלחמת על רבה נלחמת
 בעיניו שאינו כמין שראה שאינו עומד להן איתנו וזהו דבר
 שהן עיני שיהיה לפי כך אמרת תורה שאם היה
 האותות מופת לאת שיע אל רבדי הנביא והוא שיהיה זה
 אצל האותות ומופתים להבחין מה שראה עין וזהו דבר
 אנו מאמינים במופתים לא מפני המופת שיעמית בזה דבר
 האותות זה שיהיה במופתים שיהיה שיהיה שיהיה

* **פירוש** *
 דבר ברך ומסנה שבתורה
 שהיה מדעה עומדת לעולם ולעולמי עולמים אין לה לאיתנו
 ולאגר עין ולא תוספת שיהיה כלה בר אשך אנשי מצות איתנו
 אותות ומופתים לאת תוספת עליו ולא תגרע בהם וזהו דבר
 שהגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה זאת
 האלמדות שכל דברי התורה מעמית אנו לעשות עד עולם וזה
 הוא אומרת תוספת עולם בר דורותכם ותאמר לא בשמים האמת
 למדת שיהיה נביא רשע בזה שיהיה

אם ובעקבה אש בין מי שדל בין מה אכזות ויעשה אתו מוסת
ואמר שניו שלח להוסיף מצוה או לגרוע מצוה או לסר
במעט מצ המצוות פירוש שלא שיענו מה שיהא שומר
שאותן המצוות שבעטו בהן ישראל אינן לעולם ולדור ודור
אלא מצוות לפי זמן היוהרה נביא שיקר שהריבא להכחיש
נבואתו שלמה ומיתתו בהנף על שהיה לרבד בשם יוי אשן
לא עידיה שהוא שרף שמו ענה למטה שהמצוה הזאת נכח
ולבנתו עד עולם ולא איש אלו כדב אם כן למד
נאמר בתורה נביא אקים להם מקדש אחיהם כן לא לעשות
דת הוא בא אל מצוות על רבדי התורה ולהזהיר העם שלא
יעברו עליה כמו שאמר האחרון שבהם זכרו תורת משה עבדי
וכן אם ציונו גרדיהר שות כגון לכו למקום פל
אל תלכו עשו מלחמה היום או אלת עשו בנחמה דו או אל
תבנה מצוה לשימוע לו והעובר על רבדין חייב מיתה ביד
שמים שכן היה האיש אשר לא ישמע אל רבדי אשר יהיה
בשמי אנבי אדרוש מעמו וכך נביא שער על רבדי עעמו
והכו בש נבואתו חייב מיתה ביד שמים ובשיתן נאמר
אנבי אדרוש מעמו וכך אם אמר לנו הנביא שיעור
לנו שהוא נביא לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה
אנעל מצוות הרבה בין קלות בין חמורות לפי שעה מצוה
לשימוע לו וכך למדנו מהכמים הרשנים מפיה שמועה בכל
אם יאמר כך נביא עבד על רבדי תורה כאליהו בהר הכרמל

שידע לו הדין מעבודת ה' והוא שיהיה חזק בלבו שיעשה כהלכה
 אלהיו בהדרגה ככל מה שהקדים עולה בדין מכללם נבחרה הנה
 והקדים בחוץ הייב הייב כדת ומפני שהוא נביא מצוה לעולם
 לוגם בזה נאמר אלהי תשמעון ואלו שאלו את
 אלהיו ואמרו לו נעקור מה שכתוב בתורה לא תעלה עולות
 בכל מקום אשר תראה היה אומר לא שאלו הקדים בחוץ לעולם
 הייב כדת כמו שיענה משה אבל אני היום אקדים בחוץ כדת
 ויהי כהן להכחיש נביאיה בעל ועל הדבר הזה
 אם ציוו כל הנביאים לעבור לפי שעה מצוה לשמוע להם ואם
 אמרו שיהיה נעקד לעולם מיתתן בחנק שהתורה אבד
 לנו ולבנינו עד עולם וכן אם עקד רבד מדברים שילמדנו משה
 השמועה או שאמר בדין מדיני תורה שיהי עינה לו שהדין כן
 הוא והלכה כדברי כלל דה נביא שיקד ויחנק אעפ"י שיענה
 אות שיהי באלה כהן שיתורה שאמרה לא בשמים היא אבל
 לפי שעה שומעין לו בכל בזה רצו אג"ב שאר מנהגות
 אבל בעבודה דהא אין שומעין לו ואפלו לפי שעה ואפלו עשה
 אותות ומופתים גדולים ואמר שיהי עינה שיתעבר עבודה
 דההיום בלבד או שיעשה בלבד הרי זה רב סרה עליו
 ועל זה ענה הכתוב ואמר ובאה אותה מופת לאת שומעיו
 שהרי זה בא להכחיש נבואתו שילמשה ולפי כך נודע עבודתו
 שהוא נביא שקד וכל שעה בלא שום ענין
 עשה ויחזק

פזק עשירי

לנו ויאמר שיהיה

כלבביא שיעמוד

שלא יאנו עדיך לעשות אות כאחד מאותות משה רבינו און
 באומות אלהיו ואלו שיעשה בהן שינוי מנהגו של עולם אלא
 האמת שלו שיאמר רבדים העתידין להיות בעולם ויאמרו
 דבריו שכן כיתאמר בלבבך איכה נדע את הרבד אשר ידבר
 הנביא בשם יי ולא יהיה הרבד ולא יבוא הוא הרבד אשר
 לא דברו ייכן לפי כך כשיבוא אדם הרדאוי ש
 לנבואה במלאכות יי ולא יבוא להוסיף ולא לגרוע אלא לעבוד
 את יי במעוות התורה אין אומדין לו קדע לנו את ההם און החיה
 מתוכיו עאבאלו ואחד כך נאמין כך אלא אומדין לנו אם נביא
 אתה אמור לנו רבדים העתידין להיות והוא אומר ואנו מחכים
 לו להאמת היבואו רבדיו אם לא יבואו ואפלו נפל רבד אחד
 קטן בידוע שהוא נביא שקר ואם באו רבדיו
 כולם יהיה בעינינו נאמן ובדקך אותו פעמים הרבה יאמר
 נדע און רבדיו כולן נאמנין הדי זה נביא אמת כמו שלבשמואל
 וידע כל יד של מדך ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא
 ליי והלא המעונני והקוסמין אומדין מה עתה
 להיות ומה הפרש בין הנביא ובנים לא שהמעוננין והקוסמין
 וכיוצא בהן מקצת דבריהן מתקיימין ומקצתן אין מתקיימין
 בענין שניעמדו נא ויושיעוך כו מאשר יבואו עליך מאשר
 ולא כל אחד ואחד שאלתקיים מרבדים פולם אלא יטעו

בכל ענין שיש מעד אותות בדים וקוסמים וכו'
אבל הנביא בלרברין קיימין שכן לא נאמר בדבר יידיש
אדעה וכך הוא אומר הנביא אשר אתו הלום דבר חלום
כלומר שרשרי הקוסמים והחלומות כתבך שנתעורר
מעט בדורבד ייכבד אשר אין בותבן כלל
הזהב טיה הכתוב ואמר שאתן הרבדים שמודי עין הסעננת
והקוסמים לאומות ומכזבין הנביא יודיע לכם דבריה אמת
ואין אתם צריכין למעונן וקוסם וכיוצא בו שכל אימץ
מעביר בנו ובתו באשר קוסם קסמים כו' כי הגוים האלה נבוא
מקרבך מאחיק כו' האלמדות ש אין הנביא עומד
לנו אל לא להודיע לנו דברים העתידין להיות בעולם כדכונן
וקרעב מלחמה ושלום וכיוצא בהן ואפלו עורכי יחיד מזה
לנו כשאלו שאלו לך אברה ואלך לנביא להודיעו מקומה
כיוצא באלו הרבדים הוא שיאמר הנביא לא שיעשה דבר
אחד או יסוף מעשה או יגדע
שהנביא אומר כגון שיאמר פלימות או שיהיה פלומית שיהיה
או מלחמה וכיוצא ברבדים אלו אם לא עמדו רבדיו אין בה
הכחשה לנבואתו ואין אומדין הנה רבד רבדת ולא בא שהיה
בה ארך אפים ורוב חסד ורחם על הרעה ואפס שיש עשות
ונסלה להם כאנשי צדקה או שתלה להם כח דקיה
אבל אם הביטיה על טובה ואמר שיהיה כך וכך ולא באה הטובה
שאמר בידוע שהוא נביא שקר שכלל בד טובה שיגדור לה

ולא תענו שחזר בדבר טובו אל בחור ראשון שהפליח לעדוקים שלא ימותו עם הרשעים וחזר
בדבריו

אפלו עלתנאי אינו חוזר האלמדת שדברי הטובה בלבד יבחן
הנביא הוא שידמיו או מר בתשובתו להנניח
בן עזור כשהיה ידמיה מתנבא לרעה והנניח לטובה אמר
לו ~~הנניח~~ אם לא יעמדו בדאיך בזה ראיה שאני נביא שקר
אבל אם לא יעמדו בדאיך יודע שאתה נביא שקר שנתן
שמענא אתה בדבר הזה נביא שהעיד לו נביאיה

לחזק

אמר הנניח אשר ידבר
שם בשם דברי הנביא
וזה הנביא אשר עמד
בדבריו

אחר שהנביא הראה זה בחזקת נביא ואיך זה הענין עדין
הקירה שהרי משה רבינו עיד ליהוה שעה אמר בו ישר
קורם שיעשה אותוכן לרודות
נבואתו והאמינו רבדיו פעם אחר פעם או שהעיד לו נביאיה
והיה הולך בדרכיה נבואה אסור לה שב אחרי וזה
בנבואתו שמה אינה אמת ואסור לנסותו יותר מראיה אלהיה
הולכים ומנסים לעולם שכלא תנסו את יי שיהיכם באשר נסית
במסה שאמרו היי יי בקרבינו לא מאחד שנודע שזה נביא
ואמינו וידענו כי יי בקרבם ולא זהרהרו ולא יחשבנו אחרי
כענין שנודענו כיהיה נביא בתוכם בריך רחמנא דסייען

הלכות דעות

יג בכלל אחת עשרה מעוות המני מעוות עשה זעז מעוות
לא תעשה וזה הוא פדטן א להירמות בדרכיו
ב להירבק ביודעיו ג לאהוב את רעים

א. לא ידע אתה קדשם
 ב. להוכיח
 ג. שלא לענות אחרונים
 ד. שלא לנקום
 ה. הדיונות האלו
 ו. לא ידע אתה קדשם
 ז. להוכיח
 ח. שלא לענות אחרונים
 ט. שלא לנקום
 י. הדיונות האלו

פסק דמשון

ורעות הרבה
 ואחר מבני אדם וזו מעשהו מדון ורחוקה במנה בשם יצחק
 שהוא בעל חמה כועס תמיד ויש אדם של עתו מונח בזה
 ואינו כועס כלל ואם כועס מעט במנה שנים או שנה
 שהוא גבה לב ביותר ויש שהוא שפל רוח ער מאה ואלו
 בעלת אה לא תשיב ענתיו מהלך בתיאור ויש שהנאמר
 גוף ביותר מאית אה אפילו לרבים מעושים בגוף וצדקה
 להם ויש בעל נפש רחבה שלא תשיב ענתיו בזה
 מחזיק עולם בענין של אהב כסף לא ישיב ענתו ויש מקצת
 שריו אפילו רבת מועט שלא יספק לו ולא ידקק ליתר כמעט
 ויש שהוא מסגף עיניו בהעב וקובץ אגני ידיו וסנינו
 אוכל קטנות מעלו לא יאכל עניו ויש שהוא מאבד כל מעשיו
 בידו לרעותו ועל רבים לו שאר כל הרעות כגון מהולל ואולן
 וכילי ויש עו ואכזרי ורחמן וכך ליבה ואמין לבם וכל כוונותיה
 בהן ויש בין כל רעה ורעה הקרובה מהמה בקצת
 האחר רעות בינוניות זו רחוקה מזה וכל הרעות יש מהן רעות

שמהם לאדם מהחיות ולפי שבעגורו ויש מהן רעות שטעמו
שלאדם זה מסוכן ועתה לקבל אותם במהרה יתקדש שם
הדעות ויש מהן שאינן לאדם מהחיות בריתן לאדם אחרים
מאחרים או שנספד להן מעצמן לפי מה שבה שעתה בלבן
אגשם מעשה זה הנהיה טובה לרובה ראוי לילך והנהיג עעמדו
בה עד שנקבעה בלשון שני קצוות חזקות זו מדדו
שבכל העה ודעה אינן דרך טובה ואין ראוי לאדם ללכת
בהן ולא ללמדן לעצמו ואם מעא טבעו נוטה לאחת מהן או
מכך לאחת מהן או שכלל לאדם אחת מהן ונהג בה יחיד עעמו
למנוח וילך בדרך הטובים והיא דרך הישרה
הדרך הישרה היא מדה בינונית שבכל עה ודעה מכלרעות
שיש לאדם והיא הדעה שהיא דחוקה מעניה קצוות דחוק
שגוה ואינה קרובה לאחד ולא לזו ולפיכך ציוו הכמים חזקו
עיהא אדם שיש דעותיו תמיד ומשעל אותן ויבין אורן
בדרך האמצעית כדי שיהא שלם בגוף כיצד לא יהיה
בעל חמה מוחלכעוס ולא כמת שאינו מדגיש אלא בינוני לא
יבזוס לא עלרברגדו ולא יבזוס עליו כדי שלא יעשה
כיוצא בו פעם אחרת וכן לא יתאוו אלא לרברים
שהגוף עדיך להן ואי אפשר להיות בזולתן כענין שני עדיך
אובלל טוב ענפשו וכן לא יהא עמל בעסקו אלא שיגדל
שיקד לו להשיג עה כענין שני טוב מעט לעדיך מהמון דש
כנלא יקבוץ ידו ביותר ולא יסדר כלל מיוצו לאנותן עדידה

כפי מסתידו ודלותו כראוי לכו עירך ואלה הן המצוות
ולא עצה ואונן לא שמה כל ימיו בטהרה שבת צניעו
שאיר דעותיו ודרך זו היא דרך החסידים מלאים
שרעותיו כולם רעות בנפשותיהם ענות נקרא חכם והוא שיהיה
מדרגתו על עמדה ביותל ויתרחק מרעה בנפשו כלפינו לעולם
זה אולי עדין זה נקרא חסיד
כיצד היה שיהיה
מגובה הלב עדין זה האחרון ויהיה שכל כוחו ביותל נקרא
חסיד וזה היא מידת החסידות ואם יתרחק עדין האחרון
בלבד ויהיה ענין נקרא חכם וזה היא מידת חכמה ועל דרך
זו שאיר כל הרעות והשירים הראשונים היו מטיין דעותיהם
מדרך האמצעית כנגד צד הקצוות ישר רעה שמיטין אותה
כנגד הקצה האחרון וישר רעה שמיטין אותה כנגד הקצה
הראשון וזה הוא נפנים משוכות הדין
אנו נלכדת ברדמים אלו הבינונים והם הדרכים הטובות
והישרים והלכות ברדמים כך למדו בקידוש מצוה זו מה
הוא נקרא חנוך אף אתה היה חנוך מה הוא נקרא חנוך
אתה היה רחום מה הוא נקרא רחום אף אתה היה רחום ועל
דרך זו קראו הנביאים לאל בכל אמתן הכינויים ארך אפים
ומי חסד צדיק וישרת מים גבור וחדק וכיוצא בהן להודיע
שאלו הדרכים טובים וישרים הם וצריכים אדם להנהיג עצמו
בהן ולהיראות כפי כבודו וכי עדין גיל אדם עומד
ברעות אלו עדין קצב עמו יעשה ויגדל ויגדל במצותיו

וְעַתָּה עַל־כֵּן יִשְׁמַחַתְּ אִמְךָ עִיִּית וְיִחַדְּךָ בְּהֵן תִּמְצֵד עַד־
 שִׁמְחֵהוּ מִעֲשֵׂהֶם לֵאמֹר וְלֹא־יִהְיֶה בְּהֵן שׁוֹדָח וְיִקְבַּעְהוּ עֲמֹת
 בְּנִפְשָׁם וְלֹא־יִשָּׁה שִׁמְחֵת הָאֵלֹה שִׁנְקָד אֲבָהֶן בְּיָדֵינוּ
 הֵן הִדְרָה הַבִּינֹתָ שֶׁאֵנוּ חַיִּיבִין לִלְבֹּת בָּהֶן נִקְדָּה אֶת־דָּרְךְ אִם
 דָּרְךְ יֵי וְהָיָא שֶׁלֹּמֶדֶה אֲבִדְהֶם אֲבִינוּ לִבְנוֹ שֶׁנִּכְי יִדְעֵתוֹ לִמְעַן
 אֲשֶׁר יֵעֲשֶׂה אֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בֵּיתוֹ אֶחָד יִרְוֶה מִדְּוָרְךְ יֵי וְהָיוּ לְךָ
 בְּדָרְךְ דֹּם מִבִּיא טוֹבָה וּבְדָכָה לֵעֲצֵמָה שֶׁנִּלְמַדְעָן הַבִּינֵי עַל־
 אֲבִדְהֶם אֶת־

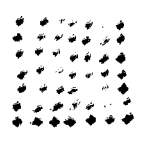
פֶּקֶד שְׁנִי

הַבְּלִיגָה טוֹעַ מִדְּוָר מִתְּחִלָּה
 וְהַמְּתוּק מִדְּוָר יֵי מִן־הַחוּלִים מִי שֶׁמֵּת אֹהֶה וְתֹאמֶה לִלְמַד אֶת־לֹדֶה
 שֶׁאֵינוֹן דְּאוֹיִין לֹא־כִילָה כְּגֹן־הַעֲפָרָה וְהַפֶּהֶם וְשִׁנְתָּה מֵאֲכַלְתָּ
 הַטּוֹבִים סְגִין הַפֶּת וְהַבְּשֵׁר הַכֹּלֵלִי רֹב הַחוּלִים כִּךְ בְּנֵי אֲדָם
 שֶׁנִּפְשֵׁיהֶם חֹלֹת מֵאוֹיִין וְאוֹהֲבִין הַדְּעוֹת הַדְּעוֹת שֶׁנִּפְשֵׁיהֶם
 הַדְּרָךְ הַטּוֹבָה וְכִתְּעֵלִים לִלְבֹּת בָּהֶן וְהָיָא כְּבֹרָה עֲלֵיהֶן לִמְאֹד
 לְפִי־חֹלִים וְכֵן יֵשְׁעִיהוּ אוֹמֵר בְּאֵנִי־ים הַלְלוּהֶן הָאוֹמֵרִים
 לֵרַע טוֹב וְלִטּוֹב דַּע שֶׁמִּים חֶסֶד לֹאֹד וְאֹד לֹא־שֶׁךְ שֶׁמִּים מִדְּ
 לִמְתוֹק וְכִתְּוֹק לִמְדֹּר וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר הַעֲוֹזִים אוֹמְדֵת יִשְׁרָאֵל
 לִלְבֹּת בְּדָרְכֵי־הַשֶּׁךְ וְכִי תִקְרַע חֹלִי־נִפְשָׁם יִלְכוּ
 אֶעֱלֶה חֲכָמִים שֶׁהֵן דּוֹפְאֵי הַנִּפְשֵׁי וְיִדְפְּאוּ חֹלִים בְּדְעוֹת
 שֶׁמִּלְמַדִּין אוֹתָן עַד שֶׁיִּחַדְּלוּם לִדְרָךְ הַטּוֹבָה וְהַמְּכִירִים בְּדְעוֹת
 הַדְּעוֹת שֶׁלֹּהֶם וְאֵינוֹן הַחוּלִים אֶעֱלֶה חֲכָמִים לִרְפֹּא אוֹתָם עֲלֵיהֶן

* נצייר
כה

אמר שלמה ומוסר אוילים בם * וזכר עושה את עולות
מי שזה אבעל חמה או מדין לו להנהיג עצמו שישתדל ויהיה
לא ידגיש כלל וילך בדרך חזק דמך מלכותה עד שתי עקד החמה
מלבן ויאם היה גבה לב יתהג עצמו בבדידות ויהיה יושב למטה
מזה כל וילבש בלוי סחבותה מדין את לבו שיהיה וכיוצא
ברבדים אלו עד שיעקד גובה הלב ממה ויהיה לדרך האסע
עית שיהיה ארך השובה ויבטיח דור לדרך האמצעית ילך
בהבלימו ועל קיו זה יעשה בשיא כל הדרך עד
אם היה רחוק לקצתה אחד ירחק עצמו לקצתה שט וינהוג
בו דמך מדונה עד שיהיה לדרך השובה והיא מדה בינונית
שכלל עתה עתה ויש דעות שסבור ללמוד
לנהוג בהן בבינוניות לא יתרחק עד הקצה האחד והוא גובה
הלב שאין הדרך השובה שיהיה אדם עניו בלבד לא יתרחק
שכל רוח ויהיה רוחו נמוכה למאד ולפי כך נאמר בשם
דבינו עניו מאד ולא נאמר עניו בלבד ולפי כך
עיון חכמים מאד מאד הוי שכל רוח ועוד אמרו שכל חכמה
לבו כפר בעיקר שגורם לבבך ושכחת ייגהך ועל אמרו
בשמות אית בייה גסות הרוח ואפלו מקצתה * וכן
הבעסר עתה רעה היא עד למאד וראוי לאדם שיתרחק ממה
עד הקצה האחר וילמד עצמו שלא יבטח ואפלו על רב
שדאי לכעוס עליו ואם רצה להטייל אימה על לבו ובטוחות
או על הצבור אם היה פרנס ורעה לכעוס עליהן כדי שיהיה

למנוח יד אה עמנו בפניהם שהוא כועס כדרי לנסתם ותהא
ועתה מיושב בתבין לבין עמנו כאדם שהוא מרמה איש
בטעת כעסו והוא אינו כועס אמרו חכמים
הראשונים כל הכועס כאילו עובר עבירה ואמרו שכל
הכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו ואם נביא הוא
נבואתו מסתלקת ממנו בעלי כעס אין חייהם חיים לפיכך
עיון להתרחק מן הכעס עד שיניח עמו שלא ירגיש אפלו
לרבים המכעיסין וזה היא הדרך הטובה ודרך העריקים
הן עלובין ואין עלובין שומעין חרפתן ואינן משיבין עונן
מאהבה ושמחין בייסורין עליהן הכתוב אומר ואוהביו
לעולם ירבה אדם

בעצת הנשי בגבורתו
בשתיקה ולא ידבר לא ברב חכמה או ברבדים שהוא ענין
להן להייגופו אמרו על רבת למיד רבינו הקדוש שלא בטינה
כלימיו וזה היא שיחת רוב כל אדם ואפלו בעודכי הגוף לזה
ירבה אדם רבים ועל זה עיון חכמים ואמרו כל המדבחה
רבים מביא חטא ואמרו לא מעצתי לגוף טוב אלא שתיקה
וכן בדברי תורה וברבדי חכמה יהיו רבדי
החכם מעוטים ועניניהם מרובים והוא שיעיון חכמים
ואמרו לעולם יענה אדם לתלמידו דרך קצרה אבל אם
היו הדברים מרובים והענין מועטה דיין סכלות ועל זה
נאמר כי בא החלום ברוב ענין וקול כסיל ברוב רבדים
סיג לחכמה שתיקה לפיכך לא ימהר להשיב ולא

הוא שחכמה וזה
והוא שחכמה וזה
אם חכמה וזה
אם חכמה וזה
אם חכמה וזה

ירבה להבדל וינכח לתלמידים בעיניהם ויחזק בהם ויפחדם
אדריכות לשיחיהו שיש להם אלה דברי חכמים בנחת נשיחיהו
אסור לארס להנהיג עיניהם בהדי חלף ויפחדם
ולא תהיה אחת בפה ואחת בלב לא תוכי כדרייה ענין שבס
הוא הדבר שבפה ואסור לגמור עתה בדרייה ואפלו עתה
הגוי כי ער לא ימכור לגוי בעל נבלה בכלל ויחזק
ולא מנעל שילמדו במחוסס מנעל שילמדו ויחזק ויחזק
שיאכל אעלו והוא יודע שיאכל אוכל וירבה לו בתקדושתו
יודע שיאכל מחסר ויפתח לו חביות שהוא עדיך לפתוח אותן
למזכרן כדי לפתוחו שישביל כבודו פתח וכך כל כיוצא בזה
ואפלו מלה אחת שילפתו ויגביהו דעת אסורה לא שגרה
אמת ורוח נכון וכל טהור מכל עמל ויחזק
אדם בעל טהור והתל ולא עיב ואונן לא שיחזק אפי' ויחזק
שיחזק ויחזק ראש מדגילין לעד ויחזק שיחזק אפי' ויחזק
בשיחזק ולא עיב ומתאבל אלא מקביל כל האדם בסבד פנים
יפות וכך לא יהיה בעל נפש רחבה נבדל להן ולא
ענין יבטל מכל אלה לא בעל עין טובה מעט עסק ועוסק עתה
ואותו המעט שהוא חלקו ישיחזק בו ולא יהיה לא בעל טהור
ולא בעל קנאה ולא בעל תאוה ולא רועה הכבוד אפי' ויחזק
חכמים הקנאה והתאוה והכבוד מוציאן את האדם מן העולם
כללו שילדבר ילך במדה הבינונית שבכל דעה
ודעה ער שיחזק כל ריחיו מכותנות באמצעות ויחזק שיחזק

יהא מורה

דרכיך יבוננו

אומדן ופלט מעגל דגלך ופל

פתיח של ישי

אדם הוא אינו

שם אינו אומר

והתאמה והכבוד וכיוצא בהן דרך רעה הן וכיוצא אין את האדם
 מן העולם אפרוש מהן ביותר ואתה חק לעד האחרון עד
 שלא יאכל בשל ולא ישתה יין ולא ישתא אשה ולא ישב בריה
 נאה ולא ילבע מלבוש נאה לאהשק והעמדה קשה וכיוצא
 בהן כגון כומרי אדום גם זו דרך רעה היא ואסור לילך בה
 המהלך בדרך זו נקרא חוטא הרי הוא אומר

בנדיד וכפר עליו מאשר חטא עלה נפש אחרו חכמים ומה
 אם נדיד שלא פירש לא מן היין עריך כפרה המונע עצמו
 מכל רבר על אחת כמה וכמה לפי כך עיון חכ
 שלא ימנע אדם עצמו לא מדברים שימנע התורה בלבד
 ולא יהיה אוסר עצמו בנדרים ושבועות על רברים המותרים
 כך אמרו חכמים לא דייק מה שאסרה תורה לא שאסרה
 אוסר עליך רברים אחרים ובכלל זה אלו

שימת ענין תמיד אינם בדרך טובה ואסרו חכמים שיהא
 אדם מסגף עצמו בתענית ועל כל הרברים האלו וכיוצא בהן
 עיוה שלמה ואמר אל תהי עריך הרבה ואם תתחכם וחדל
 למה תשיגם עריך האדם שיכוין כל מעשיו כולם

כדי לידע אתה שם בדוך הוא בלבד ויהיה שבתו וקצתו ודיבורו
 הכל לעומדת זה הרבה כיצד כשיש אונותן או יעשה מלאכה

לטול שכל לא יהיה בלבו קיבוץ מהו בלבו אלא נעמד
 רבים הללו כדי שימנעו רבים שהגוף עדיף להן מאכילה
 ושתיה ושיביתו בית ונשיאת אשה
 וכן בשינוי
 וישנה ויבעול לא ישים על לבו לעשות הדברים הללו כדי להשת
 בלבד עד שנגמלא שינוי אוכל ושתיה אלא המדות הללו יבטלו
 כדי ליהנות אלא ישים על לבו שיאכל וישתה כדי להבדילנה
 גופו ואיבדיו בלבד לפיכך לא יאכל כל מה שאף מותרות כמות
 הכלב והדבור אלא יאכל רבים המזעילים לו אם מדין אם
 מתוקים ולא יאכל רבים הדעים לגוף אלא שיהיה מתקנים לכן
 סיער מי שהיה בשדו חס לא יאכל בשר גמור
 ולא ישתה יין כענין מה שאמר שלמה דרך משל אלכל הבשר
 הרבות לא טוב ושתיה מזה עול שיהיה אלא שיהיה מזה
 שהוא אוכל ושתיה דרך רפואה בלבד כדי שיבדיל ויעבוד
 שכל הוא אלו אי אפשר לאדם להחיות לא באכילה ושתיה
 וכן בשינוי עול לא יבעול לא כדי להבדיל גופו וכן
 לקיים את הדבר לפיכך אינו בועל כל דבר שיתאוה אלא בלב
 עת שידע שהוא עריך להושיא שבת דלעכסו דרך התפלות
 אולי יאמר אתה ידע המנהג עמך עלפי הרפואה
 אם ישים על לבו שיהיה כל גופו ואיבדיו שלמים ואישים בלב
 ושתיה לו בנים עונשין מלאכה ועמלן לעורכו אין דרך טובה
 לא ישים על לבו שיהיה גופו שלם חזק כדי שיהיה נסיון טובה
 לרעת יישיא אפס יביא ושתכל בהכמות והוא בול

משל זה
 להנצל

אנאחד מאבריו כאב ויהיה על לבו שיהיה לו בן אנלי יהיה
 חכם וגרנלביגדל נמצא המהלך בדרך זו כל ימיו כולן ענין
 את יי תמיד אפלו בשעה שנושא תותן ואפלו בשעה שבוטל
 חסני שמה שבתו בכל כרי שימצא ערכיו כרי שיהיה גופו
 שלם לעבוד את יי ואפלו בשעה שהוא ישן אם
 ישן לרעת כרי שתנוה דעתו עליו וינוה גופו כרי שלא יחלה
 ולא יוכל לעבוד את יי והוא חולה נמצאת שעה שלו עבודה
 למקום בזה ועל ענין זה עיון חכמים ואמר
 וכל מעשיך יהיו לשם שמים והוא שאמר שלמה בחכמתו
 בכל דרכיך רעיהו והוא ייטד ארחותיך

פירק רביעי

הוא לוהויה הגוף בדיא ושלם
 מדרבי יי הוא שהר אי אפשר שיביץ או יחד עמו
 חולה צריך אדם להרחיק עצמו מדרבדים המאבדן את
 הגוף ולהנהיג עצמו בדרבדים המבדלים ואמר רבן
 לעולם לא יאכל אדם שאכא הוא רעב ולא ישתה
 שאכא הוא עמא ואלי שיה נקביו ואפלו רגע אחד שאכל זמן
 שצריך להשתיך או להסך את רגליו עמוד מיד
 יאכל אדם עד שתתמלא כדיוסן שאיפחות כמו רביע משבע
 ולא ישתה מים בתוך המדון שאכא עטומה גבון וכשתהיה
 המדון להתאכל במעיו שותה מה שהוא צריך לשתות ולא
 ירבה לשתות מים אפלו כשתאכל המדון ולא יאכל עד שיבון

עובדו יפה יפה שמא היה ערף ללך ביד לא אכל
 אדם עד שיהלך קודם אכילה עד שיתחיל גופו לחום ^{ללא}
 יעשה מלאכה או יתגעגע אחר כלל שלבד יעשה גופו
 ויגע בכל יום בבקר עד שיתחיל גופו לחום וישיחוט מעט
 עד שתתישב נפשו ואוכל ואם רחץ בחמין אחר שייגע הדי
 זה טוב ואחר כך ישהה מעט ואוכל ^{לעולם כשיאמ}
 אדם ישב במקומו או יטה על שמואל ולא יהלך ולא ידבב ולא
 יגע ולא ידע גופו ולא יטייל עד שיתאכל המדוך שבידו
 וכל המטייל אחר אכילתו או שיגע הדי זה מביא על עעמיד
 הלאים דעים וקשים ^{היום והלילה ארבע עשרה}
 שעות די לו לאדם לישן שלש ^{שעות} שהוא שימנה שעות ויהיו
 בסוף הלילה כדי שיהא מתחלת שנתו עד שתעלה הניח
 שימנה שעות ומצא עומד כחשיתו קודם שתעלה הניח
 לא יישן אדם לא על פניו ולא על צדו אלא על
 ערו בתחלת הלילה על עד שיאכל בסוף הלילה על עד יחד
 ולא יישן סמוך לאכילה אלא יחד אחר אכילה כמו שלש או
 ארבע שעות ולא יישן ביום ^{היום והלילה}
 ארבע מעות כגון ענבים ותאנים ותותים ואגסים ואבטיחים
 ומעין הקישואים ומעין הפסל פסלנות אוכל אדם אותן בתחלה
 קודם אכילה ולא יעקבם עם המדוך לא שיהא מעט עד שיעג
 מבטן העליון ואוכל מדווד בדים נהך מאמין את בני מעים
 כגון רמזים ופריטים ותפוחים וקדושים מילין אוכל אותן תבן

שלוש

לפיאר

למדות ולא ידמה כהן כשר עה אדם לאכול בשער
עוקב שר בהמה באחד אוכל בתחלה בשער העוקב וכן בעים
ובשר עוקב אוכל בתחלה בעים בשער בהמה דקה ובשר
בהמה גסה אוכל בתחלה בשער הדקה לעולם יקדים יאדם
בשר הדקה לאדם הכבד בימות ההמה אוכל מהכבד
הקלים ולא ירבה בתבלין ואוכל את החומץ ובימות הגשמים
אוכל אכלים החמין ומרבה בתבלין ואוכל מעט מן החרדל
ומן החלתות ועל דרך דיו הונך ועושה במקומות הקרים
ובמקומות החמים בכל מקום ומקום בראיו לו
מאכלות שהן רעים ביותר עד מאד וראוי לאדם שלא לאוכלן
לעולם כגון הדגים הגדולים המלוחים הישנים והגבינה המלוחה
הישנה והכמהין והפטירות והבשר המליח הישן ויין בשר
ותבשיל ששהה עד שגוף ריחו וכל מאכל שריחו רע או מר
ביותר הרי אלו נאמן כמון סם המות ויש מאכלות
שהן רעים אבל אינם כמות הדאשונות לרוע לפי כך ראוי ש
לאדם שלא לאכול מהן לא מעט ואחד ימים הרבה ולא ידגיל
עצמו להיות מזוהה מהן או לאוכלם עם מזונות המיד כגון דגים
גדולים וגבינה וחלב ששהה אחד שנחלב ארבע ועשרים
שעות ובשר שזורים גדולים ותישים גדולים והפול והעדשים
והספיד ולחם שעורים ולחם מצות והכרוב והחציר והביצנים
והשומים והחרדל והענון אלו מאכלות רעים הם
אין ראוי לאדם לאכול מאלו לא מעט עד מאד ובימות הגשמים

אבל

אבל שלא בימות הגשמים לא יאכל מהן כלל והוא שיהיה
בלבד אין ראוי לאוכלן לא בימות החמה ולא בימות הגשמים
והדילוגין אוכלין מהן כעט בימות החמה
מאכלות שהן רעים ואינן כמו אלו והן עוף השמים ודג ים
הקטנים והתמרים ולחם קלוי בשמן או לחם קלוי בשמן
והסולת שנספא אותה כל עורבה עד שלא תשאר בה דבר שמין
והעיר והמורים אין ראוי להרבות מאכלות אלו ואינם שיהיה
חכם וכובש את יעדו ולא ימנע אחר תאוהו ולא יאכל מה
הניזכרים כלום לא אם נערך להן כל פואה הרי זה גבור
לעולם ימנע אדם עצמו מפירות האילנות האמנים
מהן אפלו יבשים ואין עדיך לומר דטובים אבל קורם שיהיה
כל עורבן הריהן לגנא כחלבות וכן החלובין רעים לעולם
וכן הפירות ההמועים רעים ואין אוכלין מהן אלא מעט
בימות החמה ובמקומות החמים והתאנים והענבים וקטנים
טובים לעולם בין דטובים בין יבשים ואוכל אדם מהן כל
עורבו אבל לא יתמיד אכילתן אעפ"הן טובים מכל פירות
האילנות הרבש והייך דע לקטנים וטוב לקטנים
כל שכן בימות הגשמים ועדיך אדם לאכול בימות החמה שכן
עליהי מה שהוא אוכל בימות הגשמים
ייתדל אדם שיהיו מעיו דפים כל ימיו ויהיה קרוב לשלש
מעט וזה כלל גדול ברפואה שכל דמן שיהר אי נמנע או יענה
בקושי חולאים רבים באים ובמה ירפה אדם מה

והוא

מעד אס נתיא מצו מעט אס מזה בהור יאכל בבק בבק
מלוחים שלוחים מתובלים בשמן ובמזרים ובמלח בלא פת יא
יעדה מי שלק שלת דרין או כדוב בשמן ומלח ומזרים יואם
היה דקן יתה דבש מדוג במים חמין בבוקר ויעדה כמין
ארבע שעות ואחר כך יאכל סעודתו יעשה כן יום אחד יום
שלשה או ארבעה ימים אס ערך לכך עד שידפו מעיו

ועוד כלל אחר אמרו בבדיאת הגוף כל דמן שאדם
מתעמל ויגע הרבה ואינו יביע וכדעיו רפס אין חולי באעליו
וכוחו מתחדש ואפלו אכל מאכלות רעות וכל מי שהוא יושב
לבטח ואינו מתעמל או מי שמהה נקביו או מי שידעיו קטין
אפלו אכל מאכלות טובים ושמר עשמו על פי הדפואה כל
ימיו יהיו מבאובים וכוחו תשש ואכילה גסה לגוף כל אדם
כמו סם המוות והיא עיקר לכל חולאים
דוב החולאים
הבאים עלה אדם אין לא מפני מאכלים רעים או מפני שהוא
מלא בטנו ואוכל אכילה גסה ואפלו מאכלים טובים הוא
שילמה אומר בהכמות שומר פיו ולשונו כולל כלומר שומר
פיו מלאכול מאכל רע או מלשונתו ולשונו מלברר לא בעדכין

דרך הדחיצה שיכנס אדם וידחץ מעט מעט
ימים לשבעה ימים ולא יכנס סמך לאכילה ולא כשהוא רע
אלא כשהיה חל מהדוך להתאכל ודחץ כל גופו בחמין שידחץ
הגוף נכוה בהן ודאשו בלבד בחמין שהגוף נכוה בהן ואחר
כך ידחץ גופו בפועל דין ואחר כך בפועל דין מן הפועל דין עד

שיהיה ב' עונן ולא יעביר על האש ככל לא משה וכל
 עונן ולא ידחף ב' עונן בימות הגשמים ולא ידחף עד שיגיע
 ויפסק כל גופו ולא יאריך במדחף לא כשיידי ויפסק גופו
 ישתק ויעא ובודק ע' עמו קודם שיבנס למדחף ואחד שיש
 ש' מאיה עדיך לנקהו וכן בודק אדם ע' עמו תמיד קודם אכילה
 ואחד אכילה וקודם בעילה ואחד בעילה וקודם שיגע ויתעמ
 ואחד שיגע ויתעמ וקודם שיישן וכשיי עורה כל עשרה
 כשיעא אדם מן המדחף ילכו בגדיו ויכסוה
 ראשו בבית החיצון כדי שלא תשלוט בודה קלה ואפלוג
 החמה עדיך להיזהר וישהה אחד שיעא עד שתתיש
 נפשו וינחה גופו ותסור החמה ימות ואחד כך יאכל ואם ישן מעט
 כשיעא מן המדחף קודם אכילה הרי זה יפה עד מאד
 לא ישתה אדם מים קלים כשיעא מן המדחף ואין
 עדיך לומר שלא ישתה במדחף ואם עשה כשיעא ואינו יכול
 לכונוע ע' עמו יערבה מים ביין או ברב שייתה ואם סך
 בשכר במדחף בימות הגשמים אחד שישתק הדירה שם
 לא ידגיל אדם ע' עמו להקידרם תמיד ולא יקידר
 גם לא אש יהיה עדיך לו ביותר ולא יקידר לא בימות החמה
 ולא בימות הגשמים לא ביומי ניסן ומעט ביומי תשרי וסוף
 וסוף אחד חמשים שנה לא יקידר כלל ולא יקידר אדם דם ויכנס
 למדחף ביום אחד ולא יקידר ויעא לדרך ולא ביום שיבטא מן
 הדרך ויאכל ושתה ביום ההוא פחות ממה שהוא רגיל

וינוח ביום ההוא ולא יתעורר ולא יטייל
דע היא כוח הגוף וחיוויו ואור העינים וכל דמך שזמנא ביומא
הגוף בולה וכוחו כולה וחיוויו אנדרים הוא שאמר שלמה
בהכמתו אלתתן לנשים חילך ודרךך למהות מלכך
כלה שטוף בבעילה דקנה קופעת עליו וכוחות
ועינו כהות נרדח דענוף מפיו וכחיוויו ושער ראשו וגבורת
עיניו ורדיו עיניו נושך ושער דקנו ושחיוויו ושער דגליו רובה
ושכח נופלות והרבה באשחיוויו מאלו באים עליו
אמרו חכמים הלל פאם אחד מאלף מתבטא ההלל
והאלף מרוב התשימי לפיכך עריך אדם להזהר בדבר
זה אם רעה להיות בטובה ולא יבעול לא כשימצא גופו ביום
והדק ביותר והוא מתקשה הרבה שלא לרעתו ומסית עמו
לרוב אחד והקישו כשהיה וימצא כובד ממתניו ולמטה
וכאילו חוטיה ביעים נמשכים ובשרו חס זה ערך לבועול
ורפואה לו שיבעול לא יבעול אדם והוא שבע
ולא רעב לא אחד שיתאכל מדון במעיו ויבדוק נקבת קדוש
בעילה ואחר בעילה ולא יבעול מעומד ולא מיושב ולא מבית
המדרח ולא ביום שיכנס למדרח ולא ביום הקדש ולא ביום
יעיאה לדרך אנוביא מהן הדרך לא לפניהן ולא לאחריהן
כלה מנהיג עמו בדרכים אלו שהורינו את ערב
לו שאינו בא לידי חולי כל ימיו עד שידיקין הרבה וימות אנו
עריך לרופא ושיהיה גופו שלם ועומד על בודיו כל ימיו שלם

אם כן היה גופו רע מתחלה בריתו או אם היה רגיל במנהג
 מצד המנהגות הרעים מתחלה מולדתו או אם תבוא מכוח
 רבד או מכוח בעוררת לעולם וכל המנהגות
 הטובים האלו שאמרנו אין ראוי לו לנהוג בהן לא הברירה
 אבל החולה או מי שאחד מאיבריו חולה או מי שנהג מנהג
 רע שנים רבות יש לכל אחד ואחד מהן דברים אחדים ומנהג
 כפי חוליו שיש לו שיתבאר בספרי הדקויות ושינוי ושתתכלת
 חולה כל מקום שאין בו דופא אחד הברירה ואחד
 החולה אין ראוי לו ללמוד מכל הדברים שאמרנו בפרק זה
 שכל אחד מהן לאחדית טובה הוא מביא
 עיר שאין בה עשייה רבים האלו אין תלמיד חכם ילמד
 לדור בתוכה ואלו הן דופא ואוסף ובית המדרש ובית הכנסת
 ומים מעויין כמו נהר או מעין ובית הכנסת ומסמך תינחאות
 ולכללוג באי ערקה

פרק חמשי

כעם שהחכם נזכר בחכמתו
 וברעותיו והוא מובדל בהן משאר העם כך עדיף שיהיה
 במעשיו במאכלו ובמשקלו ובבנין ביתו ובבנין ערבו
 בדבורו ובהלכותו ובמלבושו ובכלל כול רבדיו ובמשיאו ובסותנו
 והיו כלה מעשים האלו נאים וקדושים ביותר
 תלמיד חכם לא יהיה גלגל אלא אוכל מאכל הדאורי להברות
 גופו ולא יאכל מאכל אכילה גסה ולא יהא דורק למלאות בטנו

באלו שמתמלאין מדאכל ומשקה עד שתפוז כדיון ועליהם
מקור שבהם וזהו פדש על פניכם פדש חגיכם אמרו
חכמים אלו בני אדם שאוכלין ושותין ועושין כל ימיהן כחגים
והן האומדין אוכל ושותה כי מחר נמות וזה
הוא מאכלהד שעים ושולחנות אלו הן שגידה הכתוב ואמר
כי כל שולחנות מלאו קיא עוואה בלי מקום אבל החכם יתן
אוכל לאתב שיל אחד או שנים ואוכל מדינו כדי חיו חיו הוא
שאמר שלמה עדין אוכל לשבע נפשו כשהחכם
אוכל מעט זה הדאוי לו לא יאכלנו לא בביתו על שולחנו לה
יאכל לא בחנות ולא בשוק לא לפי דרך גדול כרי שלא יתגבר
בפניה בריות ולא יאכל אעל עמי הארץ ולא על אותה שולחן
ותה מולאים קיא עוואה ולא ירבה סעודתו בכל מקום ואפלו
עם החכמים ולא יאכל בסעודות שיש בהן קיבוץ הרבה
ואין דאוי לו לאכול לא בסעודה שלמעוה בלבד כגון סעודת
אידוסיין ונישואין והוא שיהיה תלמיד חכמים שנישאת תלמן
חכם והעדיקים החסידים הראשונים לא אכלו מעו בסעודה
שאונה שלהם כשהחכם שותה יין אונן שותה
לא כדי לשדות אכילה שבמעיו וכל המשתכר הלל זהו
ומגונה ומקסיד חכמתו ואם משתכר בקטע עם הארץ הדין
חיל את השם ואסור לשתות בעהדים ואפלו
מעט לא אם היה שכלל האכילה שהשתיה שבכלל האכילה
אניה משכרת ואין נדהדים לא מידן של אחד המדון

אנפ' שאמרתו של אדם מותרת לו חסיד דאמר לו לתלמידו חסיד
שינהיג עניניו בקדושה ולא יהא מעורב אצל אחרים כחידושי
לא מליילי שבת ללילי שבת אם יש בו כוח וכשהוא מספר עשה
לאיסור לא בתחלת הלילה כשהוא שבע ובטנו מליאה ולי
בסוף הלילה כשהוא רעב לא באמצע הלילה כשיחלל חסיד
שבמעיו ולא יחל ראשו ביעור ולא יבל את פ
בבדי הבא ואפלו בינו לבינה הרי הוא אומר בקבלה נקט
לאדם מה שיחזן אמרו חכמים אפלו שיחה קלה שבין איש לאיש
עומד לחזן עליה אתה דין וכלי יחזן שניהן נזהר
שכורים ולא עיניו ולא עצמו ולא אחד מהן ולא וסדירה ישיבה
ולא יאנוס אחת והיא אינה רועה לא ברעון שניהן ובשניהן
יספר מעט וישיח עמה מעט כדרי שתי שבע נפשו ויבעור
בזושה ולא בעזות ופחד שחיד
זה לא די לו שחיד נפשו וטוהר עצמו ותיקן רעותתו אלא
שאם היו לו בנים הווים בנים נאים ובועשים ראויין לחכמה
ולחסידות וכל הנזכר בהנהגות שאג העם ההולכים
בהשגך הוויך לו בנים כמו אותה עם
ענינו
עלה נחלים תלמידי חכמים בעצמן לא יתבדו ולא יגלו ראש
אגוס ואפלו בשעה שיכנסו לבית הכסא יהא ענוע ולא יגלה
בגדיו עוד שיעב ולא יקט בימיו ויתרחק מכל אדם ויכנס
חדר בחדר לפנים לפנים מן המערה ופנה שם ואם נפנה
אחרי גדר יחיד כדאי שמי חבירו קולו אם נתעטש

תע שגור

ואם נסנה בבקעה ירחיק כדו שלא יראה חבירו פירדו ולא
 ידבר כשהוא נסנה אפלו לעורך גבול וכדרך שנוהג ענינות
 בבית הכסא ביום כך נוהג בלילה ולעולם ילמד אדם עעסו
 להפנות שחרית וערבית בלמד כדו שלא יתרחק
 תלמיד חכמים לא יהיה עושה ויעוה בשעת דיבורו
 כבה מות וכחיותו ולא יגביה קולו ביותר שלא יבדור בנחת עט
 כלה בדיותו כשידבר בנחת ירחק שלא יתרחק עד שייראה
 כדבדי גסיה דוחה ומקדים לשלום כלה אדם כדו שיהא לוחץ
 נוהג הימנו ודרך כלה אדם לכך זכות מספר בשבח חבירו
 ואינו מספר בגנותו כלל אוהב שלום ודוחק שלום
 אם ראה מקום שדבריו מועילין ונשיעין אומר ואם נראה
 שותק כדעך לא ידע חבירו בשעת כעסו ולא ישאל לו על
 נדו בשעת שנדר עד שתתקדר דעתו וינחה ולא ינחמנו
 בשעה שמוותו מוטל לפניו מנע שהוא בהול עד שיחבר
 וכן כלביו נא בלו ולא יראה לחבירו בשעת קלקלתו ולא יעלים
 עיניו ממנו ולא ישנה בדיובורו ולא יוסיף ולא יגרע לא בדבריו
 שלום וביועא בהן כלל שרוב אינו מדבר לא או בגמילות
 חסדים ואגב דברי חכמה וביועא בהן ולא יספר ענין
 בענין אפלו היא אמתו או אהותו או ברתו
 תלמיד חכמים בקומה יקופה וגרון נטוי כענין שנותן
 נטויות גרון ומסקרות עינים ולא יהלך עקב בעד גורל בנחת
 כמו הנשים וגסי הרוח כענין שנהלך וטפוף תלכנה וברגליו

באמת

תעכסנה ולא ידון בל שותתגדים ויסתגבש
 ולא יכפרק קומדון כבעלי חטורית לא מסותמלל שזה כהדו
 עומד בתפלה וסודלך בעזזה כאדם שיהוא שלדוד בעסקו
 גם במהנכו של אדם ניכר אם תסם בעלד ענה
 הוא או שוטה וסכלוכן אמר שלמה בחכמתו וגם בדרך כנה
 סכלהולך לבו חסד ואומר לכל סכלהדא הוא מודיע לכל
 עימון שיהוא סכל מלבוש תלמיד חכמים מלבוש
 נאה וקדוש וחסד לו שימעה בגד כותם או שימניה וכי
 זה ולא ילבוש לא מלבוש מלכים כגון בגדי זהב ואגמון שהם
 מסתכלין בהן ולא מלבוש עניים שהוא מביזה את כלב שיהוא
 בגדים בינונים מאים ולא יהא בעליו נראה חסות
 מדין כמו בגדי הפשתן הקלים ביותר שיעושי בשיעור ונא
 יהיו בגדי סחובים עלה ארץ כמו בגדי גסי ההודא את עקצו
 ובית יד שכל עד ראשי אעב עוודיו ולא ישלש טליתו מספנו
 שיראה כגסי הרוח לא בשבת בלבד אם אין לו להחלף גלגל
 ילבוש מעעלים ממונאים כבגד טלמי ענגבי טלמי בימות התורה
 אכל בימות הגשמים מותר אם היה עני לא יאנא
 מבושם לטוח ולא בבגדים מבושמים ולא ישים בושם בשער
 לא יאנא שיהא בעליו בבושם כדי להעביר ה"ז זה המה מותר
 לא יאנא יחיד בלילה לא אם היה לו דמון קבוע לעצמו
 להלמוד וכלאלו מסתהר עד תלמיד חכמים
 מכלכל בדיו במשפט אכל ויחזה ודן את אנשי ביתו כע

מיונו והעלחתו ולא יטריח על עצמו יותר מדאי
עיוו חכמים בדרך ארץ שלא יאכל אדם בשר לא לתאבון
שנכית אמה נפשך לאכול בשר די לבדיא לאוכלו מערב שבת
לערב שבת ואם היה עשיר כדי לאכול בשר בכל יום אוכל
עיוו חכמים ואמרו לעולם יאכל אדם פחות מן
הדאוי לו כפי מיונו וילבש כדאוי לו ויכבד אשתו ובניו יתר
מן הדאוי לו
דרך בעל ידעה שיקבע לו אדם
מלאכה המפרנסת אותו תחלה ואחר כך יקנה בית ויירד
ואחר כך ישא אשה שנימיה איש אשר נטע כרם ולא חילול
אשר בנה בית חרש אשר אלש אשה אבלה טפשים מתחילין
לישא אשה ואחר כך אם תמעא ידו יקנה בית ואחר כך בסוף
יביו יחד לבקש אומנות או יתפרנס מן העדקה וכך הוה
אנכי בקללות אשה תארש בית תבנה כרם תיטע כלומר יהיו
מעשיך הפוכין כדי שלא תעלה דרכך ובבדקה מה הוא
אומר ויהי דור בכל דרכיו מעשיו יי עמו ואסור
לאדם להפקידו או להקדיש כל נכסיו ויטריח על הבדידות
ולא ימכור קרקע עושה בית ולא בית ויקנה מטלטלין או יעשה
סחורה בדמי ביתו אבל מוכר הוא מטלטלין וקונה שדה כלל
שלא בר ימים מגמתו להעליה נכסיו לא להחיות את
מעה או ליהנות מעט ויקטיר הדבה
ומתקן שנתלכדי חכמים באמת ובאמונה אומר על לאו לאו
ועל הין הין מדיקק על עצמו בחשבון ומתן ובזאת לאחדים

יפה

כשיקח מהן ולא ידקדק עליהן ויחזקו כחיה בלחוד ויחזקו
 נעשה לא ערב ולא קבלן ולא יבוא בהרשאה ^{סוד}
 עמין בודדי מהן ומיכבד במקום שלא חייבה אותו תמיד
 כדי שיעמוד בדיבורו ולא ישכחו ואם נתחייבו לו אחדים
 בדין מאריך להן ומחל להן ומלח אמתן וחונן ולא ידן לתוך
 אומנותה בירו ולא יער לאדם בעולם בחייו כללו שלבר זה
 מן הנדרסין ולא מן הרורסין מן הנעלבין ולא מן העוסבין
 ואדם שהוא עושה כלה מעשים האלו וכיוצא בהן עליו הכתוב
 אומר ויאמר לי עבדי ישרא ^ל אשר בך אהפא

ישעיה
 ה' יסודי הגונה י

פסקי ששי

דרך ברייתו ^ל של אדם להיחזק
 נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר דעיו וחבריו ומהגב במנהג
 אנשי מדינתו לפי כך עדין אדם להתחבר לעריקים ולנשיב
 אעלה חכמים תמיד כדי שילמד מעשיהם ויתרחק מן הרשעה
 הולכים בהושך כדי שלא ילמד מעשיהם הוא ששלמה אומר
 הולך את חכמים יחכם ודעה כסילים ירוע ואמר אשר יהא
 כו וכן אם היה במדינה שמהגותיה רעים ואנשי
 אנשי הולכים בדרך ישרה וכלל למקום שאנשי עריקים ומהגס
 דין בים ואם היו כל המדינות שהיו יחד עין ושומע שמועק
 אם בדרך לא טובה כמו דמיתא שאינו יכול לילך למדינה
 שמהגותיה טובים מפני הגיטות אותם החולק יעב לבד
 יהירי בענין שג יעב בהר וירום ואם היו רעים וחטאים עתה

אכר
 1/2

שאל יג

דמיה 6

מניחין אותו לישב במדינה לא אם כן נתערב עמו ויהיג
במנהגן הד עיניו לא למעדות ולא לחזקים ולמרבדות ואליה יג
עצמו בדרך הטאים כענין שני מי יתגני במדבר כול

מעוות עשה להרבך בחכמים כדי ללמוד ממעשה
שנבחרתך וכי אפשר לאדם להרבך בשכינה אלא כך אמרו
חכמים בפירוש מעוה זו הרבך בחכמים ותלמידיהן לפיכך
עדיך אדם להשתדל שישיא בתלמיד חכמים וישיא ברתו
לתלמיד חכמים ואכול ולשתות עם תלמיד חכמים ולעשות
פרק מטיא לתלמיד חכמים ולהתחבד להם בכל מיני חיבוד
שנולד בקה בו וכך עיוו חכמים ואמרו הוי מתאבק בעפר
רגליהן ושוחה בעומה אה אתרביהן

אבנ ברית

אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל בגופו שני ואהבת לרעך
כמוך לפיכך עדיך לספר בשבחיו ולחוס על שמנו כמו שהם
תס על שמך עצמו ודויעה בכבוד עצמו והמתכבד בקלון
חבירו אין לו חלק לעולם הבא

צפון חבירו כמו שהנא לו

אהבת הגד שבא
ובנסתחת כנפיה שכינה שתי מעוות עשה אחת מדעני שהם
בכל רעים ואחת מדעני שהיא אגר זה תורה אמרה ואהבתם
את הגד עוה על אהבת הגד כמו שצוה על אהבת שמו שני
ואהבת את יי להיקר הקבה עצמו אהבגרים שני ואהבת
כלה שנתא אחד מישראל בלבן עובד על לא
שנלא שנתא את אחד בלבבך ואין לוקחין על לאו זה לפי שאין
בו מעשה ולא זהירה תורה לא על שנתא שבלב אלא

הדבקה את חבריו והמחלק את שבתיו אעפ"י אינו רשאי
אין עובד על לא תשינה כשיחטא אינו נא
לא ישימנו וישתוק כמד שגבר שנים ולא דיבר אבשלום עם
אמנון למרע ועד טוב כי שנה אבשלום את אמנון למצוה
עליו להוריעו ולומר לו למה עשית לי כך וכך ולמה חטאת
לי בדבר פל שנהוכח תוכח את עמיתך ולא תשאל עליו חטא
יאסור וביקש ממנו למהו ולו עדיך שימחול לו ונא יתא
המחול אכדרי שני ויתפלל יאברהם אל האלהים וירפא להם
את אבימלך הדואה את חבריו שחטא או שחטא
הולך בדרך לא טובה מעוה להחזירו למוטב להוריעו ונא
הוטא על עצמו במעשיו הדעים שנהוכח תוכח את עמיתך
המוכיח את חבריו בין בדברים צדיקים לבין
בין בדברים שבינו לבין המקום עדיך להוכיחו בינו לבין
עצמו ויהדר לו בטח ובלשון רכה ויוריעו שנים אומר לו
לא לטובתו ולהביאו להייה עולם הבא אם קיבל ממנו פסוק
ואם לאו יוכיח פעם שנייה ושלשית וכן תמיד תייב להוכיח
עד שיכיהו חוטא ויאמר לו איני שומע וכל שאפניך בדרך
חזות אין מוכחה הוא נחפז בעון אכזרם שאפניך לו לחזות
המוכיח את חבריו תחלה לא יהדר לוקשות
עד שיכליחנו שני ולא תישא עליו חטא כן אמרו חכמים
יכול את מוכיחו ופנו מעתה תלמוד לומר ולא תשא עליו
חטא' מוכן שאסור להכלום את ידו וכל שכן בדברים אנוכ

שהמכלים אתהבירו אינו נחזה עון גדול הנא כך אמרו חכמים
המלבין פני הבירו בדמים אין לו חלק לעולם הבא לפיכך ענין
אדם להזהר בדבר זה שלא ישיג הבירו בדמים בין קטן
בין גדול ולא יקרא לו בשם שהוא משמו ולא ידבר לפניו דבר
שהוא בוש ממנו במה דברים אמורים בדברים
שיבין אדם להבירו אבל בדברי שמים אם לא חדל בובסת
מכלימים אותנו בדמים ומפרסמין הטאומהק פין אותו בפניו
ומבדילים ומקללים עד שיהזור למוטב כמו שעתה כל הנביאים
לישראל די שהטא עליהם הבירו ולא יענה להוכח
ולא לריבד לו כלום מפני שהיה החוטא הדין טב ביותר או שהיה
רענתו מעוב שיתוחדלו בלבן ולשטמו ולא הוכיחו הרי זה מות
חסידות לא תקפידה תורה אלא על המשימה חייב
אדם להיזהר בדתו כמים ואכלנות מפני שפסעם שפלה למאד
ורוחן נמוכה אלפ שהן בעלי מדון אפלו אכלנותו שלמלך ויתומין
שלמלך מודה דין אנו עליהן שכל אכלמה ויתום לא תענון
והיאך נוהגין עמהן לא ידבר אליהם אלא רכות
ולא תהוג בהן אלא מנהג כבוד ולא יבא גופן בעבודה ולזה
לבן בדברים ויהוס על מדונם יתר מדמון עיניו
כלהקניטן אוהמכעיסן אוהבאב לבן אורה
אן איבר מדונם הרי זה עובר בלא תעשה וכל שכן המכה
אותן אוהמקללן ולא זה אלפ שיאך נחשן עלמה הרי עונש
מפורע בתורה וזהה אפי והלג אתכם כו ברית

בדחת להן מי שיאמר והיה עולם שכל דמך שיהך עשך
 מהם סוף נענך שכלי אם צעק יעקב אלי שמוע אש שמוע
 צעקתו במה רב אמן בזמן שעה אמן למדנו
 עשמו אבל אם ענה אותן הרב כדללם ומהם אן אמןנות
 אולהוילם בדרך ישנה הרי זה מותר ואעפ"כ לא יבדוק
 בהן מנהג כל אדם לא יעשה להן הפך שיינהלם בשבת ומוקדמים
 גדולים וכבוד כיווי יריב ריבם אחד יתום מאב ואחד יתום
 מאם ועד אימת נקד אין יתומים לענך זה עד שלא יחדו
 צדיקין לאדם גדול להסמך לו לאומנם ולהיטפל בהן אלה
 יהיה עונה כל צורכו עשמו לעשמו כשיאמר כל הגדולים

פקדן שביעי

המדרגות בחברו עובד
 בלא תעשה שכלם תלך רכיל בעמך ואעפ"כ יאמר לוקח
 על לאו זה עון גדול הוא וגדלם להדגנפנות רבות כדאמר
 לך נסמך לו לא תעמד עלרם דעך עאנלמד מה אירע לו
 האדומי איהו הוא רכיל זה שהוא טוען רבות
 מזה לזה ואומר כך וכך אמר פלוכך וכך שיעור
 לאעפ"כ שהוא אמר אמות הרי זה מזה ריב אמת עולם
 יש עון גדול מזה עד מאד והוא בכל לאו זה
 והוא לטון הדע והוא המספר בגנות חבירו אעפ"כ שאמר אמת
 אבל האומר שקר מוציא שם רע על חבירו נקדא אבל בעל
 לטון הדע זה שיש בו אמר כך וכך עשה פלוכך וכך היו אמתו

שע

וכך זכך שמעתי עליו ואומר רבדים שלגנתי על זה הכתוב
אמר יכרת יי כל גיטת חלקות לשון חרבנות גדולות
אמר חכמים על שלש עבירות נפד עין מן האדם בעולם
הזה ואין לו חלק לעולם הבא עביו דל וגלוי עריות ושפיכות
דמים ולשון הרע כנגד כולם ועוד אמרו חכמים
כל המספר בלשון הרע כאילו כפר בעיקר שנאמר אמרו
ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו ועוד אמר
חכמים שלשה לשון הרע הורגת האומה והמקב לו וזה שאנו
עליו והמקב לו יותר מן האומה ויש שם רבדים
שהן אבק לשון הרע כיצד מי יאמר לפלוגי שיהיה כמות
שהוא עתה או שאמר שתקו מסלתי איני הוצה להוריע מה
אירע ומה היה וכיוצא ברבדים האלו וכך המספר בטובת
הבירוי בפני שונאיו הרי זה אבק לשון הרע שיהגודם להם
שיספרו בגנותו ועל ענין זה אמר שלמה מדברך דעהו בקול
גדול שמתוך טובתו באלו ידי דעתו וכך המספר בלשון
הרע ודרך שחוק ודרך קלות ראש כלומר שאינו מדבר בשנא
הוא שלמה אומר כמות להנהיג דקים חכים ומות וא
הלא משחק אתו וכך המספר בלשון הרע
דמיות והוא שישפר לתוכו כאילו אינו יודע שדבר זה לשון
הרע הוא לא בשמחין בו אומר אינו יודע שאנו מדעין
שלפלוני או שזה לשון הרע אחד המספר בלשון
הרע בפני הבירוי או שלא בפניו והמספר רבדים שגורמים

אם נשבעו איש מימי איש להזיק זהו וזוהו או במדותיו או
להצד לו או להפחידו והדי זה לשון חזקתו וזה נאמר ורוב
אלו בפני שלשה כבוד נשבע הדבר ונודע ואם ספק הדבר
אחד מה שלשה פעם אחת אין בו מעשים לשון הרע והוא
שלא יתבונן להעביר הקול ולגלותו יתר כלא להם
בעל לשון הרע שיאסור לרוב בעינותם וכל שכן לישן עמו
ולשון הרע ריהץ ולא טחנתם גזר רשע לאבותי במדבר לא
על לשון הרע בלבד הנשבע אחר הדבר עובר
בלא תעשה שכלא תקום ואעלף שיאמר לזה רעה רעה הייתה
עד מאד לא ראוי לאדם להיות מעביר על כל רב העולם שאם
איננו חכמים רב ריהב לוהבאי ואינם כדאי לנקום עולין
כיער היא הנקימה אשר להבירנה שיאמר לזה רעה
אמר לו איני משלך ~~לשון הרע~~ למהל מחנא אמר לו השאיר
קדומוך אמר לו איני משלך כדרך שלא השאלתני כששאל
לתי מחך הדי זה נוקם שלא כשיבוא לשאול יתן בלב שלם ולא
יגמול לו כאשר גדלו וכך כל כיוצא באלו וכן אמר רוד בר עותה
הטובות אם גמלתני שונא רע
יד מושל עובר בלא תעשה שכלא תטור את בני עמך
ראובן שאמר לשמעון שכל לבי יתה או השאילני שוק
הלא רעה שמעון לימים ערך שמעון לראובן לשאל מחסו
או לשכור ואמר לו ראובן האלך הדיע משאלך ואיני כחוקך
ולא אשלים לך כמעטך העמסה כיה עבר בלא תטור אלא

יחזה הדבר מלבן ולא ישרת שכל ימיו שהוא נוטר אתה דבר
וזכרו שמה יבוא לנקות לפי כך הקפידה תורה על הנטירה
עד שימחה העון מלבן כלל ולא יזכרנו ודו היא הרעה הנמנה
שאפשר שיתקיים בה ישוב הארץ ומשאלן ומתקן שלבנו
אדם זה

בדרך רחמי ארסי יען

הלכות תלמוד תורה

יש בכללן שתי מצוות עשה ראשונה ללמוד תורה שנייה
לכבד מלמדיה ויודעיה וביאור שתי מצוות אלו
בפדקים

פירוש ראשון

נשים ועבדים
תורה אבל קטן אביו חייב ללמוד תורה שנוגעת להם אחרת
את בניכם לרבות בן ואין האשה חייבת ללמוד את בנה שכל
החייב ללמוד חייב ללמד כנים שאדם חייב

ללמד את בנו כך הוא חייב ללמד את בנו שנוהג ענין
לבן ולבנו בן ואלא בנו ובן בן לבן לא מצוה על כלל
וחכם מדינת ללמד את כל התלמידים אלא שאתם בנים
ושנתם לבן מדינה שמועה ללמד בן אחר תלמידך שחזק
מידים קדושים בנים שנוי עמו בניהם אדם

משה נעטוה עליו ועליו ועליו ועליו ועליו ועליו ועליו ועליו
 חבירו והייב לשיכור מלמד ללמד וללמד וללמד וללמד וללמד
 חבירו ולא בחנם
 מי שילמד אביו הייב ללמד
 את עצמו כשיכיר עליו וללמדו ועליו ועליו ועליו ועליו ועליו ועליו
 מידו שיהתלמד קורם למדעו מידו שיהתלמד מביא לידי
 מדעו ואין המדעו מביא לידי יתד
 הוא ללמד תורה וישיבון בן ללמד תורה הוא קורם ללמד ואם
 היה בן גבוה ושיכור מלמד יתד בידו בן קורם ואם
 ישיבון קורם לא ישיבון שישם שיעורו עליו ללמד אדם
 בנו כך הוא מלמד ללמד את עצמו לעולם וללמדו
 אדם תורה ואחר כך ישיבון שישם שיעורו תורה אדם
 רעתו פניו ללמד ואם היה יערד מתגבר עליו עד שישמע
 שאין לבו פנוי ישיבון ואחר כך ילמד תורה
 מאבותי מתחיל אביו ללמדו תורה משיתחיל ללמד
 מלמדו תורה ענה לנו משה כורסוס ראשון מלמדו שישם
 ואחר כך מלמדו מדעו מדעו פסוקים פסוקים עד שיהא בן
 שישם אובן שישם פסוקים בורדו מלמדו אצל מלמדו התנין
 היה מנהגה מלדנה ללמד מלמד התנין שישם
 שישם והייב ללמדו שישם עד שישם תורה שישם
 מידו שישם ללמד תורה שישם שישם
 מידו ללמד שישם אביו תורה שישם אסור ללמדו שישם
 שישם ללמד אתכם שישם אביו תורה שישם אהאחם בחנם

למדתם מחני וכן כשיתלמדו וכל דבר שיהיה בזה
מחני לא יתקבל וכל דבר שיהיה בזה

שנאמרת קנה יכול ללמוד אדם בשכר תלמוד לומר ואם
תמכור האלמדת שיהיה לך תלמוד בשכר אל תמכור רבו
בשכר כל אדם שיהיה לך תלמוד תורה

בין ענין ענין ענין ענין ענין ענין ענין ענין
בין ענין ענין ענין ענין ענין ענין ענין ענין
ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן ללמוד תורה ביום
ובלילה שיהיה בו יומם ולילה

היו מהם חוטבי עצים ומהן שואבי מים ומהן סוחרים ואפילו

כן היו עוסקים בתורה ביום ובלילה והן מכלל מעשרי העשומה
איש מפני איש מפני משה רבינו

אדם ללמוד תורה עד יום מותו שנוסף יסודו מלבב כל ימי
זייו וכל דמך שלא יעסוק בלימוד הוא טבח וחייב לשלש

את דמך למידתו שליש בתורה שבכתב ושליש בתורה שבעל
פה ושליש יבין וישכיל אחדית רבך מראשיתו ויוציא רבך

מרבך וירממה רבך לרבך וירך במדות שהתורה נדרשת
בהן עד שידע היאך הוא עיקר הכחות והיאך יוציא
והכחות וכיוצא בהן מדברים שלמד מפיה שמועם

זה הוא הנקרא תלמוד
יהיה עוסק במלאכה שלש שעות ביום ובתורה תלמוד
התשע עשרה שנים שלש מהן בתורה שבכתב ובשליש עשרה

בתורה שבעל פה ובשלוש מתבונן בדעתו להבין דבר
 מדבר ודברי קבלה בכלל תורה שבכתבהן ופירושן
 בכלל התלמוד הן בדא בתחלת תלמודן של אדם
 אבל כשיגדיל בחכמה ולא יהיה צריך ללמוד תורה
 שבכתב ולא לעסוק תמיד בתורה שבעל פה וקרא בעתים
 מזמנים תורה שבכתב ודברי השמועה כדי שלא ישכח
 דבר מדברי דוני תורה ויפנה כל ימיו לתלמוד כלבד לפי
 רוחב לבו וישוב דעתו חשה שלמדה תורה יש לה
 שכר אבל אינו בשכר החיש מפני שלא נצטווית וכל העושה
 דבר שאינו מצווה עליו אין שכרו בשכר המצווה שעשה
 לא פחות ממנו ואעפ שיש לה שכר ציון חכמים שלא ילמד
 אדם את בתו תורה מפני שרוב הנשים אין דעתן מתבוננת
 להתלמד והן מוציאות דברי תורה לדברי הבאי לפי עניות
 דעתן אמרו חכמים כל המלמד את בתו תורה
 כאילו לימדה תפלות במדב אמו בתורה שבעל פה אבל תורה
 שבכתב לא ילמד אותה לכתחילה ואם לימדה אינו כמלמדה
 תפלות

פקק שני

מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל מלך
 ופלך וכל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן מחזימין את
 אנשי העיר עד שמושיבין מלמד תינוקות ואם לא הושיבו

מחריבין את העיר שאין העולם מתקיים לא נהבל פיהן של
תינוקות של בית רבן מכניסין את התינוקות להתלמד
בבן שש בבן שבע לפי כח הבן ובבן גופן ופחות מבן שש אין
מכניסין אותו ומכה אותן המלמד להטיל עליהן אימה ואיבו
מכה אותן מכת אויב מוסר אכזרי לפי כך לא יכה אותן בשוטים
ולא במקלות לא ברצועה קטנה ויושב ומלמדן כל
היום כולו ומקצת מן הלילה כדי לחנכן ללמוד ביום ובלילה
ולא יבטלו התינוקות כלל חוץ מערבי שבתות וערבי ימים
טובים בסוף היום ובימים טובים אבל בשבת אין קורין
לכתחלה אבל שונין לראשון ואין מבטלין התינוקות ואפילו
לבנות בית המקדש מלמד התינוקות שהוא מניח
את התינוקות ויצא או שהוא עושה מלאכה אחרת עמהן או
שהוא מתרשל בתלמודן הרי זה בכלל חדור עושה מלאכת
יו רמייה לפי כך אין ראוי להשיב מלמד לא בעל יראה
מהיר לקרות ולדקדק ומו שאין לא אשה לא ולמד תינוקות
מפני אמותיהן שהן בחין אצל בניהן וכן האשה לא תלמד
תינוקות מפני אבותיהם שהן באים אצל הבנים
עשרים וחמשה תינוקות למדים אצל מלמד אחד היו יותר
על חמשה ועשרים עד ארבעים מושיבין עמו אחד כדי לקויעו
בלימודן היו יתר על ארבעים מעמידין להן שני מלמדי
תינוקות מוליכין את הקטן ממלמד למלמד אחר שהוא
מהיר ממנו בין במקרא בין בדקדוק במה דברים אמורים

בשהיה שניהם בעיר אחת ולא היה שם מקדש אחד בזה אצל
 מעיר לעיר אחד מעד נהל לעיר אפלו באותה העיר אין מקדש
 אתה קטן לא אם כן היה בנין בריא על גבי המזבח בנין שאין
 ראוי לפרסו במזבח זה אחד מבני המזבח שבקש להעלות
 מלמד אפלו אחד מבני החצר אין יכולין שיבינו למחות ביד
 וכן מלמד תינוקות שבאחבירו ופתח בית ללמד תינוקות
 בערו כדרי שיבואו תינוקות אחרים לו או כדרי שיבואו מתנוקות
 שלהם אע"פ שהם אינו יכול למחות בידו שני חפץ למען
 ערו צדק

פרק שלישי

בשלשה כותרים נכתרו
 ישראלי כתל תורה וכתר כהונה וכתר מלכות כותרי
 מהונה דכה בן אהרן ש"ו והיתה לו ולדר עז אחריו ברית כהונה
 עולם כותר מלכות דכה בורוך ש"ו דרעו לעולם יהיה וכסא
 כסא נגדי כתל תורה הרי מונה ועומד ומוכן לכל עומד
 שהנה עקב כלמי שירעה יבוא ויטול שמה
 חאמר שאותן הכתרים גדולים מכתר תורה הרי הוא אומר
 מלכים ומלכות בי שלים ישורו הא למדת שכתר תורה
 גדול מכתר כהונה וכתר מלכות אמרו חכמים במדר תלמוד
 חכמים קורם לכהן גדול עם הארץ שני קדה הוא מפני
 קדה היא מכהן גדול שני כנס לפני לפנים
 כך מיעה בכלה מיעות כולן שהיא שחולה כנגד תלמוד תורה

פסוק
 שש ששנים והוא
 שלמד תינוקות
 שלשה אבול
 תינוקות שלגוס
 מעצמן עליו
 בג המצוי

משנה

פסוק
 אמר עזרא
 מלמד וכו' שני קדה
 תלמוד

גאתנלמוד תורה כנגד כלה מעוות כולן שהתנלמוד מביא
לפי מעשה לפי כך התנלמוד קודם למעשה הכל מקום היה
לפני עשיית מעשה ותנלמוד תורה אם אפשר למעשה להעשות
על ידי אחרים לא יפסיד תנלמודו ואם לא יעשה המעשה ויחזק
לתורתו תחילת דינו שלאדם אינו נידון אלא על

התנלמוד ואחר כך על שאר מעשיו לפי כך אמרו חכמים
לעולם יעסק אדם בתורה אפלו שלא לשמה שמתוך שלא
לשמה בא לשמה

דו כדאמי לה להיות מוכתל בכתרה של תורה לא יסיר דעתו
לרבדים אחרים ולא ישים על לבו שיקנה תורה עם העונות
והכבוד כאחר כך היא דרכה של תורה שתבטל תאכל
ועלה ארץ תישן וחיי עער תחיה ובתורה אתה עמל ולמה
עליך כלה מלאכה לגמור ולא אתה בין חורין ליבטל אצל אדם
הרבית תורה הרבית שכר והשכר לפיה עמד

שמא תאמר ער שאקבץ ממון ואחזור ואקרא ער
שאקנה מה אני עריך ואפנה מעסקי ואחזור ואקרא אם
תעלה מה שבה דו על לבך אין אותה דוכה לכתרה של תורה
לעולם לא עשה תורתך קבע ומלאכתך ער אי ואלתאמר
לכשאפנה אשנה שמה לא תפנה

כחוב בתורה
לא בשמים היא ולא מעבד לים היא לא בשמים היא ולא בגש
הדוח היא מעויה ולא מעבד לים היא לא בשמה לכי מעבד
לים היא לפי כך אמרו חכמים לא כלה מרבית סחורה מהמים

ועוהם כמים ואמרו הרי גשם עשיר ועשיר בשמים
רב דתורה נמשל בנחש ששם כל עמל נכח בלשון
לך מה המים אין כשתכנסין במים מדרך שלא מהלך מערב
ותקדש עין במים אעבורך כך רב דתורה אין נכח אין בשם
הדוח ולא בלש כל גבה לב לא בדבא ושיכלר דה שמתאבד
בעפר דגליה דכמים נחשיר התאמות ונתעמגיה דמך מלש
ועושה מלאכה בכל יום מעט כד היינו אם לא היה לרבות
יאכל ויאמר יומן ולינו עסוק בתורה כלא מלא
על לבו שי עסוק בתורה ולא יעשה מלאכה ויתפרנס מן
העירקה הרי זה חסד את העש וזה את התורה וכבוד שם
הרה וגלם דעה לעצמו ונפלהו מן העולם הבא לפי שאמר
להנות ברב דתורה בעולם הזה ואמרו חכמים
מלה נהנה מדבר דתורה נטל היינו מן העולם ועוד ציוו ויאמר
לאתעשים עטרה להתגדל בהם ולא קדרוס להפך בהם
ועוד ציוו ואמרו אהוב אתה מלאכה ושיטא אתה רבנות וכך
תורה שיאך עשה מלאכה סופה בטינה ושוק אדם זה שיהא
מלשם אתה בדיות מעשה גדולה הינו אדם שיהא
יתפרנס מן העשה ידיו ומדת חסידים הלא שוניתה יאמר
חובה לכל סבור ולפניה שבעולם הזה ולעולם הבא שנגזר
מקד כיתאכל אשרך וטוב ולתוב לך אטידיך בעולם הזה
וטוב לך לעולם הבא שכוון טוב אין דבר דתורה
מתקיימך בהי שפדסה עיניו עליה ולא באמר שילכו דין

מתוך ערוך ומתוך אכילה ושתיה לאבדי שמדות עמור
עליהן ומיעד גופותיהם ולא יתן שנת לעיניו לעפעפיו
תממה אמרו חכמים דרך רמז דאיתגמרה
אדם כי ימות באהל איך התורה מתקיימת לאבדי שמדות
עצמו באהל להחכמה וכך אמר שלמה בחכמתו התדפוס
ביום ערה כו' עוד אמר אף חכמים עמדה ליה חכמה שלמות
באה עמדה לי אמרו חכמים בדית כדוחה שכל
היגע בתלמודו בבית הפנסת לא במהרה הוא משכח וכל
היגע בתלמודו בעננה מהמים שנואת צנועים חכמה וכל
המשמיד עקולו בשעת תלמודו תלמודו מתקיים בידו אב
הקורא בלחש במהרה הוא שוכח אלעזר שמעון
ללמוד ביום ובלילה איך אדם למד רוב חכמתו לא בלילה
לפיכך מי שדעה לדכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו
ולא יאבד אפילו אחת מהן בשינה ואכילה ושתיה ושיחה
וכיוצא בהן לא בתלמוד תורה ודברי חכמה
אמרו חכמים איך גלגלה שנתורה אלא לילה שנקום
רוב לילה וכל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמדד
עליו ביום שניומם יענה ייחסרו כו' וכל בית שאין רב
תורה נשמעין בו בלילה איך אכלתו כירב
ייבזה זה שלא השיגה על רבדי תורה כל עיקר וכן כל
שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק או שיקד או שיהיה
להבלי עולם והנה תלמודו ודעתו הרי זה בכלל הזה תבאר

על פי מה שכתבנו
אמרו חכמים איך
שנתורה נמדדת
ביום ובלילה

שנאכלתו אשלא
ביום

היה

אחד וחכמים כלה מבטל את התורה מעומד
 סוקו לבטלה מעומד וכלה מקיים את התורה מעומד סופו
 לקיימה מעומד וענין זה מסור שהיא בתורה הרי זה
 אומר תחת אשר לא עברת את יי' להיך בשמחה ובטוב לבב
 מרוב כל ועברת את אויבך ואומר למען ענותך ולמען
 נסותך להוסיבך באחריתך

פליק רביעי

אין למדין לא למדין הגון נאה במעשיו או לתם אבל אם היה חסד
 בדרך לא טובה כח דירך אותו למוטב ומנהיגין אותו בדרך
 ישרה ובדרך אחר כך מכניסין אותו לבית המדרש
 ומלמדין אותו אחד וחכמים כלה שונה לתלמיד
 שאינו הגון כאילו דרך אבן למדקונים שני מצד אחד אבן מצד
 כן נותן לסילכבור ואין כבוד לא תנחם על שם
 יחלו וכן הקב"ה אינו הולך אחר שם
 שחכם גדול הוא וכלה עם עדיבין
 עד שיחזור למדטב שני שפתי כה
 יקטן מפיהו כי מלאך יי' עשה
 הדב למלאך יי' עשה תורה יבקר
 תורה מפיהו כי עדיב
 והתלמיד ללפניו מוקטן עטקתו
 הדב ושומעין הדב ולא יאמרו סאותה לידו

טלח פ' סע

הקדקע לא אלהים כל על הארץ ואלהים כל על הארץ ואלהים כל על הארץ
היה הרב יושב והתלמידיו עומדין ומדברים חזק בפי שני
מהגוהכל לכל מהידין והן יושבין אם היה
הרב מלמד מפני שלמידים מלמד ואם היה מלמד עליה
מתרגס המתרגס עומד בינו ובין התלמידיו והרב אומר
למתרגס והמתרגס משמיע לכל התלמידיו וכשהן שואלין
למתרגס הוא שואל לרב וחלב מדשיב למתרגס והמתרגס
משביב לשאול ולא יגבה הרב קולו יתר מקולה מתרגס ולא
יגביה המתרגס קולו בעת ששואל את הרב יתר מקולה הרב
ישף התורגמן רשאי לא לפחות ולא להוסיף ולא
^{הרב}^{אושר} ^{משום} ^{משום} לשנות אלא אם כן היה לתורגמן אביו שלחש או רבו אומר
הרב לתורגמן כך אמר לי רבי או כך אמר אבא מורי בשמו
התורגמן הרבדים לעם אומרים בשם החכם ומדבר שמו
של אביהם אי של רבו ואן כך אמר רבנא כל אלפ שלא הזכיר
החכם שמו שאסור לו לקרות לרבו או לאביו בשמו
הרב שלימד ולא הבינו התלמידים לא יכעוס עליהן
וירגיד לא חודר ושונה הדבר אפשר כמה פעמים עד שיבינו
עומד ההלכה וכך לא יאמר התלמיד היבנתי והוא לא הבין
לא חודר ושואל אפשר כמה פעמים ואם כעס עליו רבו וגו'
אמר לו רבי תורה היא וללמוד אני צריך ורעת קצרה
לא יהיה התלמיד בוש מהבידיו שלמדו מעט
ראשונה או שניה והוא לו למד לא אחד כמה פעמים שהם

נחלקקין בעמך מעט והגאון מעט עשה נחלקקין לכל עשה חלמה
ומדבר נחלקקין גלה למה ימדד שיהיה נחלקקין למדד שיהיה
וקל וחומר נחלקקין למה ימדד לחומר וגדולה שיהיה נחלקקין לקל
וחומר היו השואלים יחד חכם ואחד תלמיד
נחלקקין לחכם תלמיד ועם הארץ נחלקקין לתלמיד שניהם
חכמים שניהם תלמידים שניהם עם הארץ שאלו שניהם
בשתי הלכות אובשתי שאלות שתי תשובות שתי מעשים
הדעות בזה התורגמן מעתה אין ימים בבירה

המדרש נכלה מתנמנם בבית המדרש חכמתו נעשית קדעם
קדעים יוכן אמר שלמה בחוכמתו וקדעים תלמידי נוסדה
והיו מעשיהו בבית המדרש לא בדברי תורה
בלבד אפלו מי שמתעטש אין אומדן לו רפואה בבית המדרש
ואין ערך לומר שאל הדברים וקדושת בית המדרש חסידה
מקדושת בית הכנסת

פירוש חמיושי

כשם שאדם אביו וזביר אתו כך הוא חייב בכבוד רבו ויראתו ורבו יתד
מאביו שאביו הביאו לחייה עולם הזה ורבו שלמדו חכמה
הביאו לחייה עולם הבא למה אבד את אביו ואבדת
רבו שלמדו קורמת לשל אביו אביו ורבו נשיאים במשאמנה
את שלמדו אחד כך את של אביו אביו ורבו שבוים בעבדו
פודה את רבו ואחד כך פודה את אביו ואם היה אביו תלמיד

והנזערים

חכמים פורו את אביהם וזבין את אביהם וזבין את אביהם וזבין את אביהם
 שאינו שיקון בנגה רבון משיב אבהו וזבין את אביהם וזבין את אביהם
 רבון אתן כך כבוד גדול מכבוד אלהם ולא פורו א יותר כבוד אלה
 הרב אמרו חכמים מורא רבך במורא שמים
 כך אמרו כל החולק על רבון בחולק עלה שכינה שכינה צוהם
 עליהם וכל העושה מדיניה עם רבון כעושה עם השכינה
 שכינה רבון בני ישראל את יי וכלה מתרעם על רבון כבוד אלה
 עלה שכינה שכינה עליו תלמודיכם כי עליהם כל מה שהיה
 אחר רבון כבוד אלה אחר השכינה שכינה רבון העם בשלחם
 ובמשיה
 איהו הוא חולק על רבון זה שיקון
 מרש וישיב ויזרש ומלמד שלא בדעות רבון רבון קיים
 ואעפ שרבו במדינה אחרת ואסור לאדם להורות בפני רבון
 לעולם וכל המורה הנלכה בפני רבון חייב מיתה
 היה בינו וביין רבון שנים עשר מיל ושיאנו לו אדם דבר
 הלכה מותר להשיב ולהפריש מן האסור אפילו בפני רבון
 להורות כי יצא כגון שראה אדם עושה דבר האסור מפני שם
 ידע באיסורו או מפני שרשעו ידע להפרישו ולומר לו דבר
 זה אסור ואפילו בפני רבון ואעפ שלא ניתן לו רבון נזהר שכל
 מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב
 רבא מברך שיקרא אפודה אבל לקבוע ענינו להוראה ולשם
 ולהורות לכל שיאנו אפילו הוא בסוף העולם ורבון בסוף העולם
 אסור לו להורות עה שיימות רבון אהם כך נטל רבון מרבו

וְלֹא כִלְכִּיל עִמָּךְ רַבּוֹת מִחֲדָר לֹא לִישָׁב וּלְהוֹדוֹת ^{מִיָּד}
שֶׁאִתָּם כֵּן הָיָה תִלְכִּיד עִיגִיעַ לְהוֹרָאָה וּכְלִית לְמִיד עִלָּה גִיעַ
לְהוֹרָאָה וּמִזִּדָּה הִדְרִיָּה שׁוּטָה רַע עֲוֹגֵם רוּחַ וְעֵלֶךְ נִשְׁמֵד
כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וּכְן חֲכָם עִיגִיעַ לְהוֹרָיָה וְאִינוּ מִזִּדָּה
הִדְרִיָּה מִזִּנְעַת תּוֹדָה וְנִזְתָּן מִכַּעֲוִלוֹת לִפְנֵי הָעוֹרִים וְעֵלֶךְ נִזְמֵד
וְעִצּוֹמִים כִּלְכִּילָהּ אֵלּוּ הֵת לְמִידִים הַקְטָנִים עִלָּה
הַדְּבִוֹת וְהַכְּדִי וְנֶקֶץ מִבְּקָשִׁים לְהִתְקַדֵּל בְּפָנֶי עַמִּי הָאָרֶץ
וּבִין אֲנִשֵּׁי עִירָם וְקוֹפְעִים וְיוֹשְׁבִים בְּרָאשֵׁי לְרוֹץ וּלְהוֹדוֹת
בִּישָׁרָהֶם הַמְרַבִּים אֶת הַמַּחֲלָקוֹת מֵהֶם הַמַּחֲרִיבִים אֶת
הָעוֹלָם וְהַמְכַבִּים נָדָה שֶׁלֹּתוֹרָה וְהַמַּחֲבִילִים כְּדָם יִי יֵצֵא אֹתוֹ
וְעִלָּהֶם אִמֵּד שֶׁלֹּמָה בַּחֲכָמָתוֹ אֶחָדוֹלָנוּ שׁוֹעֲלִים שׁוֹעֲלִים
קְטָנִים מִחֲבָלִים כְּדָמִים כֵּן וְאִסּוּר לֹא לִתְלַמִּיד
לְקָדוֹת לְדְבֹוּ בְּשִׁמוֹ וְאִפְלוֹ שֶׁלֹּא בְּפָנָיו וְלֹא יִדְבִיר שִׁמּוֹ בְּפָנָיו
וְאִפְלוֹ לְקָדוֹת לֹא חָדִישׁ שֶׁשָּׁמַם כְּשֶׁם רַבּוֹ כִּדְרֵךְ שֶׁעָנֵשׁ בָּנָיו
אֲבִיו אֵלֵינוּ שֶׁכָּם וְאִפְלוֹ לֹא חָדֵר מִזִּתָּם וְהוּא שִׁיָּהִי הַשֵּׁם
פְּלִיאָה שֶׁכָּלָה שׁוֹמֵד עִירָהּ וְהוּא פְּלוֹנִי וְלֹא יִתֵּן שָׁלוֹם לְרַבּוֹ אוֹ
יִחָדִיד לֹא שָׁלוֹם כִּדְרֵךְ שֶׁנִּזְתָּן הָרַעִים וּמִחֲדִירֵין זֶה לִזֶּה
לֹא שׁוֹחֵה לְפָנָיו וְאִמֵּד לֹא בִירָאָה וּכְפֹד שָׁלוֹם עֵלֶיךָ רַבִּי
וְאִם נָתַן לֹא רַבּוֹ שָׁלוֹם יִחָדִיד לֹא שָׁלוֹם עֵלֶיךָ רַבִּי וּמִדִּי
וּכֵן לֹא יִחָדֵל תְּפִלָּתוֹ בְּפָנֵי רַבּוֹ וְלֹא יִסָּב שֶׁאֵינוֹ שָׁב
כִּי שָׁב לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא יִתְפַּלֵּל לְפָנֵי רַבּוֹ וְלֹא לֹא חָדֵר רַבּוֹ וְלֹא
בִּיעַר רַבּוֹ וְאִין עִדֵּךְ לֹכֵד שֶׁאִסּוּר לֹא לְהִלָּךְ בִּיעַר שֶׁאִתְּחַדֵּךְ

לאחרי כבודו ולא יזהר בדבריו כבודו אחרת וכן יזהר
ולא יכנס עם רבו כל דבר... לאחרי כבודו וכן יזהר
יכריע רבו ויפטר ולא ישתור את רבו ויפטר ויכריע
שיאמר לו שבו ולא יעמוד מפניו עד שיאמר לו עמוד יאמר
עד שיטול רשות לעמוד ובשיפטר פקדונו לא יחזיר לו אחרת
לא נדרתע לאחוריו ופטר פקדונו פקדונו ויפטר פקדונו
כשידאנו מדרחוק מלוא עיניו עד שיחבסה מלואו ולא יאמר
קומתו ואחרי כך ישיב ויחייב אדם להקביל את פני רבו בקרב
אין חולקין כבוד לתלמיד בפני הרב לא אמר
היה רך להלכות לו כבוד וכל מלאכות שיה עבד ענייתו
תלמיד עושה לרבו ואם היה במקום שאין מבידין אחרת
חייב להפליך וזה שישמא יאמר עבד הוא אינו עולו בזה
ולא יחולצו וכל המונע עת תלמידו מלשמיך מונע מלואו
וקור מלואו יראת שמים וכל תלמיד שמוציא ברבך מכל
כבוד רב וגורם לשכינה שיתסתלק מיישרה
אחריו עובד ערר בריתו אומר לו למדו רבין כן
וקר וכל דבר שחזכיר שמועה בקטו אומר לו כן למדו
רבינו ואליאמר רבך שלא שמוע מרבו עד שיחזיר את עצם
אמריו וכשימות רבך קודם כלבגדיו עד שהוא מגלה את
לבו ואינו מאחה לעולם במה הבדים אמוריים
בדבר מובהק שילמד מלואו רוב הכחות אבל לא למדו
רוב הכחות וזה תלמיד חכם ואינו חייב בכבודו בכל

הרבים האלו אכלו עומד סלפנו וקודע עלתכמים שהיה
קודע על כל המדות שהיה מתאבל עליהן אפלו
לא למד ממנו לא רבד אחד בין קטן בין גדול צומד מצפנו
וקודע עליו וכל תלמיד חכמים עד עותיו מכוונות אינו מרנן
בפניו שהיה גדול ממנו בחכמה אפלו שלא למד ממנו כלום
הרב המובהק שרעה למחול על כבודו בכל הרבה
האלו אנו באחד מהן לכל תלמידיו או לאחד מהן הדעות בינו
ואפלו שמה להייב התלמיד להדרו ואפלו בשעה שמהל
כשם שהתלמידים חייבים בכבוד הרב כן הרב
צריך לכבד את תלמידיו ולקרבן כן אמרו חכמים אי כבוד
תלמידך חביב עליך כשלחבירך ועריך אדם להזהר
בתלמידיו ולאזהבן שהן הבנים המהנין בעולם הזה ולעולם
הבא התלמידין מוסיפין חכמת הרב ומחיצין
לבו אמרו חכמים הרבה חכמה למדתי מחברי את מרבות
ומתלמיד יתר מכולם וכשם שעץ קטן מרליק את הגדול
כן תלמיד קטן מחדר את הרב עד שיוציא ממנו בשאלתו
חכמה מפוארה

שם הרב
הוא
הוא
הוא

פדק כל תלמיד
שאינו רבו על מפני שיבה תקום והוות
פני דקן זה שהנה חכמה ומאמתי חייבין לעמור מפני החכם
משקרב ממנו בארבע אמות עד שיעבור מכנגד פניו

אין עומדין לפניו לאבד ולאבד
 הכסא שנתקדם והולך ויהיה שם בזה היחיד ואין בעל
 אוכלת חייבין לעמוד מפני תלמידה הבאים בעיה ^{למסור}
 במלאכתן שנתקדם והולך מה הידור שאין בו חסרון כיש
 אף קימה שאין בזה חסרון כיש
 יעצים עיניו מן החכם כדי שלא יראהו עד שלא יעמוד מפניו
 תלמיד לומד ויראת מאנהיך האכלה בר שהוא מסור כלל
 נאמר בו ויראת מאנהיך אין ראוי לחכם שיפריח ענה עם ויחן
 את עצמו להם כדי שיעמדו מפניו לא ילך בדרך קצרה וש
 ומתביין שלא יראה אותו אחד כדי שלא יפריחו לעמוד והחכם
 היו מקדיפין והולכין בדרך החיצונה שאין מפריחים מעינין
 עם כדי שלא יפריחו רוב ההיחלואה מהלך
 וכשם שאומדין מפניה מהלך כך עומדין מפניה דוכב שלשה
 שהיו מהלכין בדרך הרב באמצע גדות מימינו קטן מעמאלו
 הדואה חכם אינו עומד מלפניו עד שיגיעו לאבן
 אמות וכיון שעבר ישוב ראה אב בית דין עומד מלפניו
 משיראנו מדחוק מלוא עיניו ואינו יושב עד שיעבור מאחוריו
 ארבע אמות ראה הנשיא עומד מלפניו מלוא עיניו ואינו
 יושב עד שישב במקומו או עד שיתכסה מעיניו והנשיא
 שיחל על כבודו כבודו מחול כשהנשיא נכנס
 מלהעם עומדין ואינו יושבין עד שיאמר להם שבו כשיאב
 בית דין נכנס עומדין לו שתי שורות עומדין מיכן ומיכן עד

שנכנס וישב בסוף דבור וישאלה עם וישאלה בן חסדן יחבב
שנכנס כל שיגיע לו בארבע אמות עומד מלפניו אחד עומד
ואחד יושב עד שכלבסוף ישב בסוף דבור בן חסדן
ותלמיד החכמים בדמך שהדברים עדיין להן מקצתן על
ראשי העם ונכנסין למקומן ואין שבה לתלמיד החכמים
שיכנס באחרונה ייעאל צורך חודר למקומן בן חכמים
בדמך שיש בהן דעת לשמוע הוספין פניהן כלפי אביהן
אין בהם דעת הוספין פניהן כלפי העם תלמיד שהוא יושב
לפני דבור תמיד אינו רשאי לעמוד מלפניו אלא שחרית וערב
בלבד שלא יהא כבודו מרובה מכבוד שמים

מי שהוא דקן מופלג בדקנה אלעף שאינו חכם עומד
מלפניו ואפלו החכם שהוא ילד עומד בפני הדקן המופלג
בדקנה ואגו חייב לעמוד מלוא קומתו אלא כדי להרדו ואפלו
דקן גוי מהרדין אותו בדברים ונותנין לו יד לסומכו שנתע
שיבה תקום כל שיבה במשמע תלמיד החכמים
אין יוצאין לעשות בעצמן עם כלהקה לבבן וחפירה
שלמדינה וכיוצא בהן כדי שלא יתבזו בפני עמי הארץ ואין
גובין מהן לבנין החומות ותיקון השערים ושכר השומרים
וכיוצא בהן ולא לתשורת המלך ואין מהייבין אותן לתוך
המסבין מס שהוא קצוב עלבנה עיר בין מס שהוא קצוב
על כל איש ואיש שנגזר פייתנו בגוים עתה אקצבים וידעו
מעט מדיש אמן שמים וכן אם היתה סתומה

לתלמיד חכמים שמתיר את המצוות שבתורה
 חסר ענין ליהנות מהן וכן אמר ר' חייק
 עומר בבל על ר' יוחנן הלוי שסדף את המצוות
 עזב עליהן לבדות את החכמים ואלו נא אונן
 לאחד בה ידוע שלם עד שידעו בה תלמידי חכמים שם ויהיה
 מלעיבים במלאכי גלים ובחידים ובדיו ומתעיתים בנביא
 כלומר בחידים מלמד ר' דוד וכן זה שאמרה תורה אם בא
 תביאסו מלמד וחקדתי תביאסו וכלה מביזה את החכמים אין
 לזה לך לעולם הבא והוא בכלל כירבד ייבזה
 אלעף שהמביזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא
 אם באו ערים וביארו אפילו בקרבנים חייב נדרי ומנדין
 אותו בית דין ברבים וקונסין אותו ליטרא זהב בכל מקום
 ונותנין אותו להכס והמביזה את החכם בדברים אפלו לאחד
 מיתה מדין אותו בית דין והן מתירין אותו כשיחזור בתשובה
 אבל אם היה החכם חייאין מתירין לו עד שיירעה זה שערות
 בשבילו וכן החכם עצמו מטה לכבודו לעם
 ארץ שהפקיד בו ואין ערך לא עדים ולא התראה ואין מתירין
 לו עד שיירעה את החכם ואם מית החכם באין שנעשה ומתירין
 לו ואם רעה החכם למחול לו ולא מודה הרשות בידו
 הדב ענינה לכבודו חייבין כל תלמידיו לטהר נידוי במעשה
 אבל תלמיד שנידה לכבוד עצמו אין הדב חייב לטהר בויכוחו
 אבל כלה עס חייבין לטהר בו נדוי וכן מודה לטהר אחרים

לכלי שגל מנודה לכלי שגל אינו מנודה לנשיא מנודה לעין
מנודה לעין אחדת מנודה לעין אחדת אינו מנודה לעין
במ רב אמר במי שנידוהו מפני שבה תלמידיו
הכמים יאכלמי שנידוהו על שאר רבדים שהייבין עליהן
נידוי אפלו נידוהו קטן שביטל אלהייה הנשיא וכל ישראל
לנהוג בונידוי עד שיהיה בתשובה מרבד שנידוהו בשנינו
ויתירו לו על אדבעה ועשרים מנדין את האדם
בין איש בין אשה ואלוהן א המבדה את החכם
ואפלו לאחד מותו ב המבדה שניה בית דין
ג הקורא לחבירו עבד ה המדבדל
בדבד אחד מרבדי סופדים ואין עדין נמשך בדבדי תורה
ה מי ששילחו לו בית דין וקבעו לו דמך ולהיבה
ו מי שלא קיבל עליו את הדין מנדין אותו עד
שיתן ז מי שיש בד שותו רבד הדין כגון בלם
דעאו סולם רעוע מנדין אותו עד שישיר הדין ה
המובד קרקע שלו לגוי מנדין אותו עד שיקבל עליו כל אונס
שיבוא מן הגוי לישלח בידו בעלה מער ט המעור
על ישראל בערכיות שלגויס והו ציאו כמנו בעירותו כדון
שלא כדון ישראל מנדין אותו עד שישלם טב
בהן שאינו מסריש הכתנות ונותן לכהן אחד מנדין אותו
עד שיתן יזה המה כל יום טוב שני שלגליות
שהוא מנהג יזה העונה מלאכה בערב הספח

כה הל' עמ' רי"ז

בפ"ח חול' א
בעל דין שיתן
בעל דין שיתן
אמר שלגליות
אמר שלגליות
בדנין וידין אותו
על שיתן הדבר
לכבוד שמים

הינות א
בדל הבא יד
הים טו
בהוץ יו
יה יז
את הדבים כל עשרות מצות יט
טרפה מתחיתו כ
הכס כא
המקשה עמנו לרעה כב
מי שגרש את אשתו ועושה בינו ובינה שותפות או כשהיה
ומתן המביאין להן להזקק זה לזה כשיבואו שמהן לבית דין
מדין אותן כג
המורה מי
המורה מי

פליק שביעי

הכס יקן בחכמה
אב בית דין שסדה אין מדין אותו בפרהסיא לעולם בית
אסכן עשה כירובעם בן נבט וחדביריו אבן כשהטא שאל
קטאמת מלך איתן בעננה שני וכשלת היום וכשילגם נבייה
עסק לילה אעל ששילכסיהו כלילה ואומדין לילה כבדו ש
ביתן וכן כלת למיד חכמים שנתחייב נדון אסור
לביית דין לקפוץ ולנדותו במדה אלא בודדו מדרבד קוועטמן
מכמו וחסידי חכמים היו מעתה חזק שלא נכדנו מעולם נכדות
תלמיד חכם אעל שנימנו לה לקוות אם נתחייב מלך ויהי

ועי' פליק

ואפלו מכות מלכותם עתה להבנות
 הנאמר כי אלהים יבנה ביתו ויבנה את
 זה והאלהים אנכי יבנה ביתו ואלה בו שבו עתה
 בנדרו
 כי יבנה ביתו כן הנדרו אלהים אנכי יבנה
 לו שריון ומהותו כל ואם התירוהו שלא בפניו אנכי יבנה
 שריון לו ומהותו כל
 מה הוא המנהג שיהיה המנהג
 בעצמו ושמעתי עתה מנהג אסור לספר ולכבד כאבן כל
 ימי נירוי ואין מדמנין עליו ולא כותלין אותו בעשה לכל
 רבב שערך עשה ולא יבנה עמו באדבע אמות אבן
 שונה הוא לאחדים ושונן לו נשכר ושוכר ואם מתבנידיו
 ביתך שונן ומהותו אבן על ארצו כגומל שיהן דוגמת
 אותו לפי שהוא מובדל מן העבוד ואין ערך לו בדג ידיו
 מספידין אותו ואין מלחין את מטותו יחד עליו המוחזק שאת
 שונה לאחדים ואין שונן לו אבל שונה הוא לעצמו כרי שונה
 ישבה תלמודו ואין נשכר ואין נשכר לו ואין נשכר ונחתן
 עמו ואין מתעסקין עמו לא מעט עסק כרי פרנסתו
 מי שישב בנדריו שלשים יום ולא בקש להתירו מעד
 אותו שניה יושב שלשים יום אחדים ולא בקש להתירו מחמת
 אותו
 בכמה מתירין הנדרו אלהים בעל שונה
 אפלו הדיוטות ויהיו מומחה מתיר הנדרו לברו ויש לתלמוד
 להתיר הנדרו אלהים ואפלו במקום הקב
 שונן והלכו להן והזר זה מדבר שנידוהו בגללו באין שונה

אחד וסחתי דין כל פה שפיה ופה שפיה ופה שפיה ופה שפיה
 לנדריו פיה עולה ופה עולה ופה עולה ופה עולה
 חסדה תלמיד חכמים שפיה עולה ופה עולה ופה עולה
 דעת פלוני ואפלו עולה שפיה עולה ופה עולה ופה עולה
 מי שפיה עולה ופה עולה ופה עולה ופה עולה
 עשה בנ אדם ששופך הלכות להחיות ופה עולה ופה עולה
 טורח אחריהם עד פסח לא פיה עולה ופה עולה ופה עולה
 מניח לא מניח מתידין לו מי שפיה עולה ופה עולה ופה עולה
 שפיה מתידין לו עולה שפיה עולה ופה עולה ופה עולה
 עשה מתידין לו אפלו עולה מי שפיה עולה ופה עולה
 אין מתידין לו אפלו עולה ופה עולה ופה עולה ופה עולה
 בין שפיה עולה ואין בין נדוי להפדה כלום לא מתידין ופה עולה
 אפלו עולה מתידין עולה ופה עולה ופה עולה ופה עולה
 יה בנדריו כמה שנים מתידין כפי רשעו
 דאב בית דין להחריס דה לכתחלה ולחשדים מי שפיה עולה
 ושורה עמו אף מי שפיה עולה עמו בארבע אמות כמתידין
 פה ליה וכו' נעצות סייג לתורה ביה עולה ופה עולה ופה עולה
 אפלו עולה שפיה עולה ופה עולה ופה עולה ופה עולה
 לתלמיד חכמים להטות עמו בהפך זה לא מתידין ופה עולה
 מדברי עמה אפלו ופה עולה ופה עולה ופה עולה
 בחכמתו גם כל מתידין אפלו עולה ופה עולה ופה עולה
 וכהיה דין חסידים הלכותיו שפיה עולה ופה עולה ופה עולה

ואינן משיבין ולא עוד לא שמוחלין למה דקדוש סולחין ליה
 גדולים היו משתכחין במעשיהן הנאים ואמרין שמעולם
 לא נידו אדם וכלההך דמיהו לכבודן ודור דכס שלתלמיה
 חכמים שראוי לילך בה במהרב אבוב שבדחו או
 הרפוהו בסתר אבולת למיד חכמים שבידהו אוהר פה
 בפדסה יאסור לו למחול על כבודו ואם מהלנענש ספע
 שדה בדיוק תורה אבול נוקם ונוטר הרבה כנחש עד שיבקש
 מהנו מהינה

בדרך להמנא דסייען ויסנה לו

הלכות עבודה זרה

וחוקות הגוים

יש בכלל אחת וחכמים מעוות יסתי מעוות עשה
 ותשעו ארבעים מעוות לא תעשה וזה הוא פרטן
 שלא להפנות אחר עבודה זרה
 אחר הדור הלב וראיית העינים
 שלא יעבור אותה בדרך עבודתה
 שלא ישתחזה לה
 שלא לעשות פסל לעצמו
 שלא לעשות פסל אפלו לאהרים
 שלא לעשות ערות אפלו לנאי

אחדים תהיה ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לבנותה ^{שם וטעם על פסוק}
שלא להסית יהוד לעבדה ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לעדוב שטאנו ^{שם וטעם על פסוק}
שלא ללמד ענין דמות ^{שם וטעם על פסוק}
מלמד ענין חובה ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לשימוע מן הדתנבא בשמה ^{שם וטעם על פסוק}
בשדד ואסור בנים ויה ^{שם וטעם על פסוק}
נביא השקר ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לעשות אוב ^{שם וטעם על פסוק}
שלא להעביר למחנה ^{שם וטעם על פסוק}
שלא להשתחוות על אבן מעבית ^{שם וטעם על פסוק}
לאבד עבודה דיה וכל הנעשה בשמה ^{שם וטעם על פסוק}
שלא ליהנות בעב דל ובכל מה שיה ^{שם וטעם על פסוק}
ליהנות בעיפוי נעבד ^{שם וטעם על פסוק}
עב דל ^{שם וטעם על פסוק}
באר עינו ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לעשות ^{שם וטעם על פסוק}
דרוש אל המתי ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לשיאול ביד עומ ^{שם וטעם על פסוק}
להקדש פאת ראש ^{שם וטעם על פסוק}
שלא להחזיר חבד ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לשיאול באוב ^{שם וטעם על פסוק}
שלא לכסח ^{שם וטעם על פסוק}
שלא להטות פאת דק ^{שם וטעם על פסוק}

שר ואמרו שיהל ענה להם ואמר להם ~~שם~~ כוכב פלוג
 או כלה כוכבים והקריבו להם סכנו נוכך וכך ובנו להם כל ענין
 עורות כרי להם שתחזות להם כלה עם הנשים והקטנים וימארו
 עבה ארץ ומוריע להן עורה שברה מלכו ואומר זו הייתה
 עורת הכוכב העליוני שהוריעוהו בנבואתו והתחילו
 עתה דרך זו לעשות עורות בהיכלות ונתתה איננות ובראשי
 ההרים ועלה גבעות ומתקבצים ומשתחיים להן ואומר דרך
 לכלה עם שיהיה עורה מטיבה ומדי ענה ודאי לעובדה ולמה
 ממנה והכומדן אומר דרך שבעבורה דו תלבו ותעלהו
 וענין כך וכך ואלת ענין כך וכך והתחילו כדברים
 אחרים לעמוד ולומר שיהכוכב עצמו או הגלגל עצמו או היה
 המלאך רבר עמהם ואמר להם עבדוני בכך וכך והוריעו
 דרך עבודתו וענין כך ואלת ענין כך ופשיט רבר זה בכך
 העולם לעבוד אתה עורות בעבודות משינות דומות ולחקר
 להן ולהשתחוות להן וכיון שארכו הימים נשתקע
 שם הנכבד והנורא מפי כלה יקום ומרעתם ולא הכירוהו
 ויצאו כל עם הארץ והנשים והקטנים אינן יודעים לא צוה
 שילעץ ואבן וההיכל שלבנון שנתחנכו מקטנותם להשתחוות
 להן ולעובדם ולהשבע בשמן והחכמים שהיו
 בחן כגון הכומדן וכיוצא בהן מרמז שאלו שם אלה לא
 תכוכבים והגלגלים שנתעשו העורות האלו בגלגל וכל כומדן
 אל מורה עובדים לא היה שם מכיר ולא יודעו לא יהודים

בעולם כגון חנוך ופלת ונח וישם ועבר ועל דרך זו היח
 העולם מתגלגל והולך עד שגלה עמורו של עולם שיהיה
 אברהם אבינו עליה שלום כיון שנגמל איתך זה
 התחיל ללבוש שטט בדעתו והוא קטן ולהשב ביתו ובנילה והיה
 תמה היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהגת סידר ולא יהיה לו
 מנהג ומדיי סבב אותו לפי שאי אפשר שיסבב את עצמו ולא
 היה לו לא מלמד ולא מוריע רבד לא מושיק עבאור כשרים
 בין עובדי עז הטיפשים ואביו ואמו וכלה עם
 עובדים עז והוא היה עובד עמהן ולבו משוטט ומבין עד
 שיהיה דרך האמת והבין קו הערך מרעתו הנכונה והבין
 וידע שיש שם אלה אחד והוא מנהיג הגלגל והוא בל אלהים
 ואין בכל הנמצא אלה חוץ מסמו וידע שכל
 העם טועים ורבו שגדם להם לטעות דו שיעובדים אתה כונן
 ואתה צודות עד שאבד האמת מדעתם ובן ארבעים שנה
 הכיר אברהם את בוראנו כיון שהכיר וידע
 התחיל ללה שיבת שובות על בני אור כשרים ולערוך דין עמו
 ולומר שאין דרך האמת שאתם הולכין בה ושבר אתה
 והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבוד לא לאלה העולם
 ולא ראוי להשתחוות ולהקדיש ולנסך כדי שיכירו והוא כלהב
 ואיסהבאים וראוי לאבד ולשבד כלה צודות כדי שלא יטעו
 בהן כלה עם כמו לו שהם מרמים שאין שם אלה אלא אלה
 כיון שגבר עליהם בדאיותיו ביקש המלך לחזק

נעשה להם ויבא להם והוא ילך עמו ויבא להם ויבא להם
לכל העם ולהודיעם שיש אלה אחד לכל העולם ולכל הארץ
לעבוד והיה מהלך וקודא ומקבץ העם סעיר לעיר ומחלל
לכלכלה עד שהגיע לארץ כנען והוא קודא שני ויקרא שם
בשם יי אלה עולם וכיון שהיו העם מתקבצים
לנושואם לך על רבדין היה מדיע לכל אחד ואחד לפי רצונו
עד שיהיה דור כלך האמת עד שנתקבצו אליו אנשים
ורבבות והם אנשי בית אברהם ושלל כלם העיקר הגדול
הזה והיבד בו ספרים והודיעו ליעקב בן יעקב יעקב
אמוה דיר ויעקב הודיעו ליעקב ומינהו כללך ויעקב
ומה דיר כללך אלה ויעקב אבינו לימד
בניו כולם והבדיל לרי ומינהו רמז והושיבו בישיבה כללך
דך ויבא מור מינות אברהם ויבא את בניו שכל יסעיד
אבני לרי מינות אחד מינות כרי שכל ישתבח הלימוד
והיה גורם הדור ומתגבר בבני יעקב ובכלים
אלהם ומעטת בעולם אומה שהיא יודעת את יי עד שאומה
למיים ליעקב במערים והיו כללך מעשיהם ולעבוד
עבודה דרה כמותן חוץ מעט לרי שעמד במענות אבות
ומעולם לא עבד מעט לרי ועד ובמעט קטנה
העיקר ששתל אברהם נעיד והודין בני יעקב לטעות
למיים ותעיותם ומינהו יי אותנו וכי כדור אתה שבת
אברהם אבינו מעט מעט רבין ורבין שכל הנביאים

בזר ד טי יעקב

והוא

וְכָל־הַיּוֹם כִּי־יֵצֵא מִבֵּית־הַמִּדְבָּר וְכִי־יָבוֹא לַבַּיִת וְכִי־יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַיְיָ וְכִי־יָבוֹא לִפְנֵי הַיְיָ
לְעֹלֶת־זֶבֶח וְכִי־יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַיְיָ לְעֹלֶת־זֶבֶח וְכִי־יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַיְיָ לְעֹלֶת־זֶבֶח
מִיָּדָיו עֲבֹדָה זֹאת וְכִי־יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַיְיָ לְעֹלֶת־זֶבֶח

פֶּתַח שְׁנִי

עֵינֶיךָ הַיְיָ עֲזֹבֵם עֵינֶיךָ
מִכָּל־הַבְּדוּאִים לֹא־מִלֵּאךְ לֹא־גִלְגֵּל וְלֹא־כֹכַב וְלֹא־אֶחָד מֵהַבְּדוּאִים
הַיְיָ וְלֹא־אֶחָד מִכָּל־הַנִּבְרָאִים מִהָאֵל וְלֹא־עֹבֵד יוֹדֵעַ
שִׁיִּי הוּא־הַיְיָ וְהוּא־עֹבֵד הַנִּבְרָאִים עַל־רֶגֶל שֶׁעֲבָד
אֲנִי וְאֲנִי דוֹרֵת תַּחֲלֵה הַיְיָ עֹבֵד עֵז וְעֵנֶן הַיְיָ

הוּא שֶׁהַיְיָ עָלֶיךָ תוֹרָה וְאִמְרָה וְכָל־תְּשׁוּבָתְךָ הַיְיָ
וְרֵאשִׁית אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת־הַיָּרֵחַ וְאֶת־הַכּוֹכָבִים כֹּל־אֶת־הַלֵּל
יְיָ־יֵשֶׁהֶךָ אֲנִי לְכָל־הָעֲמִידִים כֹּל־כְּלֹמֶד שֶׁמֵּאֵת שְׂוֵט בְּעֵינֶיךָ לִבִּי
וְתִרְאָה שֶׁאֵלֶּהֶם הַמִּנְהִיגִים אֶת־הָעוֹלָם וְהֵם שֶׁחֵלֶק יְיָ אֲנִי
לְכָל־הָעֲמִידִים לְהִיּוֹתֵם הַיְיָ וְהַיְיָ וְכָל־הַיְיָ כְּמִנְהַגוֹ שֶׁלְעוֹלָם
וְתִאֲמַד שֶׁרֵאשִׁית לְהַשְׁתַּחֲוֹת לָהֶן וְלַעֲבֹדָתָם עֵנֶן הַיְיָ עוֹדָה וְעוֹדָה
וְאִמְרָה שֶׁמֵּדוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם כְּלֹמֶד שֶׁלֹּא תִטְעוּ
הַיְיָ לְעֹבֵד לוֹ לְהִיּוֹתֵם סֶדֶסוֹד בֵּינֵיכֶם וּבֵין הַבְּדוּאִים
סֶפְרִים רַבִּים חִיבֵרוּ עֹבְדֵי עֵז בַּעֲבוּרֵהֶם הַיְיָ

עֵינֶיךָ עֲבוּתָה וְכִי־מִשְׁפָּטָה וְכִי־שִׁיָּה עֵינֶיךָ הַיְיָ שֶׁלֹּא־תִפְתָּ
בְּאֹתָן הַסֶּפְרִים כִּלְכִּיל וְלֹא־נִדְרָהֶן בִּה וְלֹא־בְרַב־מִדְּבָר
וְאִפְלוּ לֹא־סִתְּכֵם בְּרַמּוֹת הַיְיָ אִסְתָּרֵם מִן־הַיְיָ וְלֹא־תִפְתָּ
וְעֵנֶן הַיְיָ תִפְתָּ וְלֹא־תִפְתָּ לְעוֹלָם הַיְיָ

מלכות
מדינות עז כנגד כלה מלכות
שכונת שגור וכלה עשר את כלה מדינות אשר ענה יי
וזכר העמדה כלדו שב עבודה דלה הכתוב מדבר ה
למדת שכלה מורה על זל כפר בכל התורה כולה ועל הנבוא
ובכל מה שניצטוו הנביאים מאדם עד סוף העולם שכל
היום אשר ענה יי וכלה לרודותיכם וכלה כופר בעבודה
דלה מורה בכל התורה כולה והיא עיקר כל המעוות כולן
ישלש עשר עז דלה הוא כגור לכל רבד ואינו
בישראל שעבד על עבירה שיש בה סקלה ומשומד לעז
דלה הוא משומד לכל התורה כולה וכך המינים מוש
אין כישלש עשר עז דלה הוא כגור לכל רבד ואינו
לעולם שכלה מורה לא ישובין ולא ישיגו אלהות הים
והמינים הם התלים אחד מה שבות כלם בסכלות
בדברים שאמרו עד שניצטוו עובדים על גופי תורה להכניע
בשאר בנפשי ביד רמה ואומדין שאין בזה עון ואסור לס
עמהן ולהשיב עליהן תשובה כלל שכלה מורה אל פתח
ומחלל בזה עז כללה מורה על שיהיה אדם
אעפ שלא עברה דלה זה מה דקדק ומגדף את השם הנכבד
והנורא ואחד העובר עז ואחד המגדף את השם שכל ונפשו
אשר תעשה ביד רמה מן האדמה ומן הגד את יי הוא מגדף
לפי כך תולין עובר עז שמו שיתולין את המגדף וענין נס
ומפני זה כללתי דין המגדף בהלכות עז שיש ענין בזה

מדינות
שכונת
יחזקאל
דמ

בעיניך ואמר הן הן חסדך
עד שיפלט את השם הכבוד על ארבע אמות ויהיה
הכל נזק יחד ויבדל אתו בשם כבוד השם ויהיה נזק
ונזק שם יי' על השם חסדו וזה חייב שיהיה נזק
באזהרה ויש מי שפירש שאינו חייב לא על שם יי' והוא
האומני אומר שיעל שיהיה הוא נסדל
שלהגדרה כניין שיהיה לא תקלל כל יום ויום הן את
בבני כבודי את ימי נסדל הדין כפי צורך את כל האדם
לחוש ויש אלו את הגדול שב עדים ואמר דין לו אמר
שם עתה בפירוש והוא אומר והדין עומד עומד
וקודעין ולא מאחין והעל השני אומר אף אני כמות שיהיה
ואם היו עדים רבים עדין כל אחד ואחד מהם נזק כבוד
שם עתה כבוד שחזר בובתוך כבי יי' וזו אינו
כלום לא כיון שגירף בעדים נסדל מי שגירף את השם בשם
גזל קנאין פוגעין בו והורגין אותו ואם לא הורגוהו שם
ואם לא יתדין אינו נסדל עד שיבדל בשם כבוד השם
כל השומע בדכתיבים חייב לקדוע ואמר על
בדכתיבים חייב לקדוע והוא שישמענה מי שדל ואתה
השומע את השומע כפי השומע אלה שומע שיהיה אינו
לקדוע ולא קדעו אלה שם ושם לא מפני שרוב שקה בשם
היה כל העדים והדין שם כיון יהיה אדם
על אש המגדל ואומר דין לו כפי שיהיה גבול

חייב לקדוע

פסק של ישי

הענין הזה הוא כי מי שחייב עליו לא מדרך בלבד
הטעם ענינו
כל עובד
באופן הייב כדת ואסתר שם עדים והתראה נסקל ואם
בשגגה מביאה טאת קבועה עבודת הדבה
קבעו עובדי עז לכל עולם ועלם ולכל עורה וצורה ועבודת
זה אנה בעבודת זה כגון פעור שיעבודתו שיעבוד אדם
עצמו לו ומדרקולים שיעבודתו שיעבוד לו אבנים או סקל
מלפניו אבנים והדבה עבודת כגון אלו תיקנו לשאר
עלמים לפי כך הפועל עצמו לסדר אבנים אשת
אבן לפעור פטור ער שיעבוד אותו דרך עבודתו שניאם
יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן גם אני ומכנה
זה הענין עריכין בית דין ליד ערדכי העבודת שיעור
סוקל עובד עבד ער שיעור שזו היא הדרך דרך עבודת
ואתה דה שיעבודות אלו וכיוצא בהן הוא שכתוב ולפי
תעבדו במה הב אב בשאר עבודות חוץ מה שיתחזה
וזוהו ומקטל ומנסך אב לה עובד באחת מארבע עבודות
אלו לאחד מהם מיני עז הייב ואעפ שאין דרך עבודתו בן
כיעד הרג שניסך לפעור או שדבה למדרקולים חייב שניסך
לאנשים יחדם כול דביתה בכלל עבודת היתה
ולמה יצאת לומר כך מה דביתה מיוחדת שיעבוד דביתה לשם

חייב החובה לאל אחד סגלית עליה ביה זית דרך גמול
 בזב עזה או אינה בדבחה אף ככל עבודה שיהיא כחולת
 לטעם אם עבד בה לאל אחד בך שיהיה דרך עבודתה בך
 בך שאינה בך דייב עליה לך נאמר לנאת עתה ואלא
 להייב עליה עתה ויהא אפלו אף דרך עבודתו בך ויהיה
 הדין למחטט ומנסך וזרק ומנסך אחד הוא
 סגלית לה עזא או שני סגלית לה עזיט שכלי מילגלם חייב
 שיהיה חגב פטור אלא אם כן היה דרך עבודתה בך
 שיהיה לה בהמה מהו סגלית אבר פטור אלא אם כן הייתה
 דרך עבודתה בך עבד דל שיעבד דין אותו בשר
 שיהיה מקל בפניה חייב ונאסרת דרך מקל בפניה חייב ואם
 נאסרת שיהיה דייקת המקל כעין דייקת הרס שיהיה סגל
 כמות שיהיה אחד מהם סגלית
 מכאן מבינים עד באלה חייב סגלית אפלו הגביה לבינה אסור
 לה אלא אתו כל כיוצא בדיוור זה חייב ואפלו אחד בנותן
 כדיריבור ואסור אף זה אלא אף דייקתו כלם לא נסקל
 העובר עד כדרכה ואפלו דרך בדין חייב כי
 ה פועל עצמו לפעול כחיל לבדותו או דק אבן למדקו לים
 כדיריבדותו הואיל עבודתו בך חייב ומביא קרבן על טענתו
 העובר עד מאהבה כגון שחשק בעורה וזוהי
 מלאכתה שיהיה נאה ביותר או שיעברה מיד אתה לה שיהיה
 תדיע כלפניו שהן מדין עובדיה שיהיה מטיבה ומדי עמה

פ
 האם
 מהאפי
 אפלו
 ספיט

אם קבלה עליו באלוה חיים סקלה ואם עבדה כדרך עבודה
 אחת מאות מארבע עבודות מאהבה או מיראה פטור
 המצטרף ע"ז והמנעק לה והמכבד והמלביץ לפניה
 והמרהץ לה והסקך והמלביש והמנעיל וכל כיוצא בדבר
 כבוד האלו עבד בלאת עשה שנוגאת עבדים ודברים אלו
 בכלל עבודה הן ואעפ"כ אין לוקה על אחת מהן לפי שאינו
 בפירושו ואם היתה דרך עבודתה באחד מכל הדברים האלו
 ועשהו לעבודה חייב ישוב לו קצת בדגלו בפני ע"ז
 לא יטעה ויטלנו מסני שנראה כמשתחוה לה יתפזרו לו מ
 מעות בפניה לא יטעה ויטלם מסני שנראה כמשתחוה לה
 לא יטע ואחד כך יטול פרעפות המוקחות מים בפני ע"ז
 לא יטע פיו על פיהם וישתה מסני שנראה כמנעק לעבד
 העושה ע"ז לעצמו אעפ"כ שלא עשה בידו ואעפ"כ
 שלא עבדה לוקה שנלאת עשה כך פסלו וכלתמונה וכן העושה
 ע"ז בידו לאחדים אפלו עשה אותה לגוי לוקה שנראה כמסמך
 לאתעוילכם לפי כך העושה ע"ז בידו לעצמו לוקה שנראה
 מסור לעשיית עבודת לנמאי ואעפ"כ שאינן עבודה
 ידה שנלאת עשין אתי אלהי כסף וזהב כלומר עבודת
 של כסף ושל זהב שהם לנמאי כדי שלא יטעו בהן הטועים
 וירמזו שהן לעבודה ואין מסור לעזר לנמאי אלא עבודת האדם
 בלבד לפי כך אין צדיק לא בעץ ולא בסיד ולא
 באבן עבודת האדם והוא שתהא העודה בולטת כגון העושה

והכבוד שבו יחיד לך ושיעורו יתן ואלו הם עניניו ואלו הם עניניו
העולה מן העד שיהיה עולה עולה עולה עולה עולה עולה עולה
העולה והטובות והטובות שיהיה עולה עולה עולה עולה עולה עולה
טובות שיש עליה חיותם שיהיה עולה עולה עולה עולה עולה
היתה העולה בולטת אסור להנחה ומהלך לחתום בה נאם
היתה העולה שוק עות מחתך להנחה ואסור לחתום בה שם
שהחיותם תעשה בו העולה בולטת
לעורר דעות חמה ולבנה כוכבים ומדלות ומדלות כוכבים שיהיה
פעיל אתי לא תעשין כדמות שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
במרים ואסור על הלוח עורות הבהמה ויהיה

נקטתה היה חוק מן האדם ועורות האילנות ודשאים ובהמות
בין כותל לעור אותן ואסור היה העולה בולטת

פדק **רביעי**
מדידת
הדיאלקטיקה
אעפ שלא עבדו עבד זה לא היה ואלו
עבדי עידם עד שיעבדו אותה ואנשי העיר המורדוין פהגן
בסיף והוא שיעבדו עז או שיקיבלו עליון באלוה ואחלה
למדידת מניין תלמוד למד לא ישמע על פיך
העיר נעשית עיר הנדחת עד שיהיו מדידתה שנים או יתנה
על שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים
העיר נעשית והעיר שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים שנים
ועד שיהיו דומה ויהיו המורדוין מדידתה ועד דבר שיהיה

אבל אם הורה רובו של שבט בנימין אמת כי יהיו שני אספני
העיר לא כפר קטן ולא כפר גדול וכל פחות ממאה כפר
והרוב של שבט כרך גדול וכך אם הדיחה נשים
או קטנים או שהדיחה יחיד או שהורה מעט מה או שהורה
באליהן או שהיה מדיחה מחוצה לה אין דען בהדין עיר
הנדרת לא הדיח כי יהיו שני עבדו עז סוקלין כל מי שעש
והמנום ליושניהן כשיהר הדוגי בית דין אין דען עיר הנדרת
לא בית דין הגדול של שבטים ואחר שנהו עיר הנדרת
הוא או את האשה ההיא אל שעריך יחידים נהגים בבית
דין של כל שערי וועד ואין המדוברין נהגין לא בבית דין
הגדול אין אחת מערי מקלט נעשת עיר הנדרת
שלא אחת עדיך ולא יהיו שלם נעשת עיר הנדרת לפי של
נתחלקה לשבטים ואין עושין עיר הנדרת בספר כרי ש
יבנו גוים ויהיו את ארץ ישראל ואין בית דין אחד עוש
שלם עיר הנדרת דו בעד דו אבל אם היו מלכות וקלות
עושה אין עושין עיר הנדרת עד שיהיה
מדינה בלשון רבים ויאמרו להן נלך ונעבד או נלך ונעב
או נלך ונקטר או נלך וננסך או נלך ונשתחא או נלך ונקטר
באלה והן שומעין ועבדו אותה דרך עבודתה או באה
מאד בעבודתה או שקיבלו אותה באלה עיר
הנדרת שלא נתקיימו בה ובמדינה כל התנאים האלו היא
עושין לה מתדין ומעידין בשל אחד ואחר שעבד מהם

שבאו עליהן
שני ערים

וסוף לך אמת כחיה ימים ומהותם עליהם שיהיו
 ריין עיר המהות בזה שיהיה אלהים לעשות פתחיהם
 בית ריין הגדול שיהיה חדר ריין וזהו ריין עיר שיהיה
 בדורה שיהיה כל עיר אורובה וזהו לעד
 כך שיהיה להן שבת למידת הכהנים להזיל אותם ולהחיותם
 אם הדרו ועשות שובה מוטב ואם עמדו באולתם בית ריין
 מעוון לכלי שגל להעלות עליהן לעבא אהם עדים עליהן
 ועורכין עמהן מלחמה עד שיתבסקע עיר
 כעיהבס עמיר מרבין עליהן בתי רינן ורינס אותם כל
 מי שישאו עליו שני עדים שעבר על אחד שיהיה שבת
 אותו אם נמצא כלה עובדין מעוטה סוף לך אמת ושמאל
 העיר ניצל נמצא אורובה מעלין אותן לבית ריין הגדול וזהו
 שם רינס והולגין כל אלו שעברו בסיף ומכין את כל נפש
 אדם אשר בה לפי חרב טף ונשים אם הורחה כולה ואם נמצא
 העובדים רובה מכין את כל הטף והנשים שעובדים כל
 חרב וביין שיהורחה כולה בין שיהורחו רובה
 סוף לך את מדיחיה ומקבצין את כל שכלה אלתון רחובה
 אף לה רחוב עושין לה רחוב יהיה רחובה חזקה לה בונן חומה
 חזק מחמה עד שיבנס לתוסה שכל אלתון רחובה והולגין כל
 נפש היה אשר בה ושורפין את כל שכלה עם המדינה באש
 ושריפתה מעות עשה שכל שרפת באש אתה עיר ואת כל
 נבסיה עדיקים שבתמה והן שאריתם

העיר שלמה הורח עם רובה נערפץ בכלל שכלל החמיל
השבין שם מחתנם אבר וכלה נהנה מחמנה בכל שיהיה לוקח
אחת כלל וכלל ירצק בידך מאמנה מן החדש ועד הנדחת
שהודמו עידיה כלל מה דיק בנכסיה דכה ומותד ליהנות ב
שהדיה ודמו ולמה דכה בשם שכל אחת ואחד ככל הפקיד
מכוננו משה שנה שנגמל דינה ואינה נבנת לעולם
וכלל בונה אותה לוקח שכלל תבנה עור ומותד לך פשוט
גלות ופדוים שכלל תבנה עור ללאת בנה מדינה כמדת
שהיתה שייקה העובדת ממקום למקום אב
עבדה בעיר הנדחת והורחה עמה אם שהת שם שלשים
יום נהדגין בסיף ומכונם אבר ואם לאו הן בסקלה ומכונם
לירשיהם נכסי אנשי מדינה אחרת שהיו מו
קדים בתוכה אלף שחיב לו עליהן אחריות אין נערפץ ש
יחדו כלל עליהן שכלל וכלל שכלל ברתה נכסי הרשעים
שהורחו שהיו מופקדים במדינה אחרת אם נקב עו עמו
נערפץ בכלל ואם לאו אין מאבדין אותן לאנתנו לירש
בהמה חציה של עיר הנדחת וחציה של עיר
אחדת שהיתה בתוכה הדין אסורה ועיסה שהיא כן מות
לפי שאפשר להלוקה עיסה בהמה שנשחטה אסורה בנת
כעור הנסקל שנשחט שער הדאש בין שכלל
בין שלל שם שבה מותד בהנאה אבל שלפיאה נכדית
הוא מכלל שכלל ואסור פירות דקלים שבתוכה מותד

דף קל"א

שבתקבוצ ויעשה כד שאתם שחוסר לא תבין יצא אסתר
המחזיקין שיהן כחם ערך תלוינה חזק בוך ויעשה ויהיה
הדיו לשענה הד אע"פ ערך לסוד האילנות ע"פ שם
מחזקות והד יהן ע"פ שם

תענין חרין

קד ש"י מזהב ימותו זבח ד"ש ע"פ שם ע"פ שם
יפרו ואחד כך שורעין אותן ע"פ שם ולא ש"ל ש"פ
חכור והמכנה שבתוכה תמימין הד יהן קד ש"י מזהב
ימותו ובעלי מומין הד יהן בכלל המידה ונהגין
התרומות שבתוכה אם הגיעו ליד סוף יתקבוצ

יבטן
ג

ע"פ שם ואם עדיין הד ביד יע"פ שם ויתכן ש"פ ש"פ
מזהב מפי ש"פ ש"פ וקדושתן קדושתהוה קדושת
ש"פ ש"פ ש"פ וכתבי הש"פ שבתוכה הד יהן
כל הענין ש"פ ש"פ בעיר הנדחת הד יהן נמק
עולה כ"ל ש"פ ש"פ אלהיך ולא עוד לא ש"פ ש"פ ש"פ
מ"פ ש"פ ש"פ יע"פ ש"פ מזהב אפרו וס"פ ע"פ ש"פ
והחיים ש"פ ש"פ ונתן כ"ל דחמים נדחם ונהבך

פרק חצ"ש
המסירה
בין איש בין אשה הד
והמסירה ע"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ
הד ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ
א"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ ש"פ

זה מדינת ואינו נקרא סעודת / היה זה שהר ירד
רוב העיר נבנה מן המלך ומה שהיה להן כיהודים
ואין כאנשי עיר. והנה חתונה שבה המלכים שנים ואחד
האמר אמרה ליעזר עבדך יאמר אמר ליה קרב לה
עבדך עלה להיזהר נביא שהיה ואם הורה אחד רוב אנשי
העיר וסעודת / חסית שהסית בין בלשון לבנים
בין בלשון יחיד הרי זה נסחל כי יעזר האמר להבילדו אעבד
על אלה ואעבד נלך ונעבד בעבודה פלוטת מדרך אחרת
על אלה עבד בה' אדבה אלה ואדבה נלך ונעבד אקטל
ואקטל נלך ונקטל אקטל אלה ואקטל נלך ונקטל אקטל
אלה ואקטל נלך ונקטל נלך ונקטל נלך ונקטל נלך ונקטל
הרי יחזק עדין והן מביאין אותנו לבית דין ומעירין עליו
אמר להן וסוקלן אותנו ואין חסית עדין התראה אמר
לאחר הוא אמר לריש לי חבדים דועים בכך ומעדים על
עד שישית בפסע שנים כרי להודגו אם לארעה חסית לה
לשנים מענה להכמין לו כל חייבי מיתות שבתורה אין
בכחן עליהן חרץ מזה / כי ער מכחין לו המוסר
אביא שנים ומעמידן במקום אפל כרי עד שירא המוסר
וישמעו רבין ולא יראה אותן והוא אמר לחסית אמר
מה שאמרת לי בייחוד והוא אמר לו זה מוסר מעיבוה
נניח את אלהינו שבע שנים ונלך ונעבד את העמים ואח
האבנים אם חזר בו או ששתק פטור ואם אמר לוכך הרי

חובת

מלך עמך איך משגיחך עליו ואיך מהרהרין בו וכלה מא
באותות שכן שמה אמתהם עובד בלא תעשה שכל
אלהי הנביא ההוא זכר נביא שקד מיתתו
שמתנבא בשם יי וכלא הוסיף ולא גרע שכל הנביא
ידבר לרוב דבר בשם אמת אשר לא עוזתיו לרוב ואע
ידבר בשם שלהם אחרים ומת הנביא ההוא
המתנבא מה שלא שמע במלאה הנבואה או מי ש
דבר נביא חבירו ואמר שדבר זה לי נאמר והוא מתנבא
בזה די זה נביא שקד ומיתתו בחנק כלה
עצמו מה דרית נביא שקד מפני מעלתו שהיה הוא
בדרך הנבואה הרי זה עובד בלא תעשה שכל דרוך
הנביא לא תגור ממנו וכן הכותב עצמו
עליו חובה או הפחד וידא מרבי דיו הרי זה בכלל
מסנולאיך דנין נביא שקד לא בבית דין של שבועים וא
הנורד בשם על והנשבע בה לוקה שנו
להם אחרים לא תזכירו אחר הנשבע בה לעצמו ואח
הנשבע בה לגוי ואסור לה שביע לגוי ביד אלו ואסור לה
שם על שכל דרך שבו עשה אסור שכל אדם
לא יאמר אדם להבדל שמו לביעור על פלוגת
בה דכל על הכתובה בכתבי הקודש מותר לה זכיר
כגון פעור ובכלל נאוגר וכיוצא בהן אסור לגרוס לאח
שידורו ושיקיימו בשם על ואינו לוקה לא הנורד בשם

הנשיא

במדה

פסק ששי

דע

א"כ

העושה

בזיון חייב כדור ואם היו שם עדים וכו' נאמר
 היה שוגג מביא חטאת קבועה ביער בגמ' וכו'
 זה שהוא עומד ומקטיר קטורת וכו' נאמר וכו'
 שנהרס בידו ומניסו וכו' נאמר וכו' וכו'
 אע"פ ע"י שיש מה שיש וכו' נאמר וכו'
 עלמה שהוא שואל בברכה מותרת וכו' נאמר וכו'
 מאד וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 וכן הלכה וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 בה ע"י שיש מה שיש וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 סא"ל וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'
 וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו' נאמר וכו'

כתב האב"ד

כתב האב"ד
 בבית הקדושה
 עשה ה' וכו'
 וכו' וכו' וכו'

והוא אומר כי עתה יין ערשך כח ליקח את אגד תלית
ולתקן את המערה וסוף סוף לכו מדק ערשך האש ואגד
נתקן הבין לאביו אחיך שם שם לה עבדו באש בר שון
ואביו הבין הוא עצמו עביר דנו עלה אש בר שותה כוס מדק ומע
אחיו שם שם למעלה למעלה אחד בתוך השלהבת לא שהיא שור
למנוח כדק ששור פין בניהם ובנותיהם לעז אחת אלה
בה עברה בלם היתה עבודת זה ששמו מנוח לפיכך ועשה
עבודה זו לעז אחת חוץ למנוח פטור אינו חייב
בדא סקלה עד שימסור למנוח ויעבדו בדגלו באש
הדק העברה מסר ולא העביר העביר ולא מסר או שימסר
והעביר שלא הדק העברה פטור ואינו חייב עד שימסר
פסעצת דרעו ויניח מקצתו ששם מדרעו נתן למנוח מקצת
ולא כוונת אחד דרעכשך ואחד דרעפסונא אחד
בני ובנותיו ואחד בניהם ובנותיהם על כל יצא ידכו הוא
הוא חייב מפני שהם דרעו אבל אם העביר אחיו את אחיו
או אבותיו או שהעביר עצמו פטור העביר אחד מדרעו
והוא אישך או שהיה סומא פטור מעבה שאם
תמרה היא בנך שהיו הכל מתקבצין אעלה ואפלו לעבדו
אתו שם היה דק לעז שכל התקנים כך מעבה אתה
שם שם שם וכל התקנים מעבה לוקה וכן אבן
מגביה את המורה בתורה אלפ שהיא כשתהיה עליה
לוקה שם אבן משכית לאתתנו בארעכם להשתחוות ע

מקמי שיהיה דרך ע"ג אלהים ואלהים לעמוד להשתחוות ע"ה
לפי סדר ארץ ע"ה כן להי"ו ואלה ע"ה ש"ה ואלה ע"ה
עלה ארץ ונח ארץ ואלה ע"ה ע"ה ואלה ע"ה ואלה ע"ה
בתורה ב"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
מותר להשתחוות ליה על האבנים ש"ה אלהים אלהים
להשתחוות עליה בארץ ע"ה ארץ אלהים אלהים
אבל אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
ומפני זה מהגו כל י"ה ע"ה ע"ה ע"ה ע"ה ע"ה
כ"ה י"ה ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
ובין האבנים ואם לא יעלה אלהים אלהים אלהים
למקום אחר ומשתחוה אלהים אלהים אלהים
דב"ה ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
המקום ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אחת מ"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אוכל ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אחת מ"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
כל ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
ע"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אחד מ"ה אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים

כלה אכסורד אותה סככותה ידעאם פיה חתלים סוכות
שלא כן היו

פסק שביעי

מעות עשה
לחבר עב
השמיטה וכלה נעשה בשבינה שנה אבד תאבדון את כל
המקומות כל ותאבד כי אם בזה תעשו להם מדבחותם תתנו
ובארץ ישראל מעוה ללדון אחריה עד שנה אבד
אותה מכל ארצנו אבל בחוץ לארץ אין אנו מעוים ללדון
אחריה לא כל מקום שצב בו שנות נאבד כל עז שבו שנה
ואבדתם את שמם מן המקום ההוא בארץ ישראל אתה מעוה
ללדון אחריה ואין אתה מעוה ללדון אחריהן בחוץ לארץ
עב דל עעמה וכד שיה ותקדו בת שנה
וכל הנעשה בשבינה אסור בהנאה שכל אתה תעביה
ביתך וכל הנדה באחר מכל אלו לוקה שנים אחת משום
לא תביא תועבה אל ביתך ואחת משום לא ידבק בידך
מין החלם בהמה שהקדישה לעז כולה אסור
אפלו פד שיה ועעמותיה וקדושה וטלסיה ועודה הכל אסור
בהנאה לפיכך אם היה בעור סימן שיור עבו שיה העור
תקדו בת עז הוא כגון שהיו עושים שקורעים ורע עגות
הלב ומזעיאן הלב הלי כל אותן העורות שהם כן אסור
בהנאה וכן כל כיוצא בזה מהבין עז שלגו
דקה שליש עב דל שכל כרי אסור בהנאה מיד שיש

אלהיהם וישלכו שם כל ענין נעשה להם וישלכו
 איזה אסורה בהנאה עד שיהיה ענין שנים בשלש עשר
 להרבים שבסוף שהן עבודתה ומשפטי ע"ז ב"ז שנגמ
 ב"ז שישלחו אינם אסורים עד שישלחו בהם לנפול
 העושה ע"ז לאחדים אע"פ שהוא נאסר שם
 מותר ואפ"ל עשה אותה לגוי שהיא אסורה מזה משפטי אפ"ל
 נאסרת עד שיהיה נאסר האחד והשני אף ב"ז שיהיה
 ערוכה
 ע"ז אם נתן מעות ולא שך יהיה נאסר לגוי וכן אם שך ולא נתן
 מעות אע"פ שישלח בגוי קונה במקדש טענת שם ונאסר
 מעות ונאסר לים המלח וסוף גר וגוי שירשו את אביהם ב"ז
 יסוף הוא הגר למד לגוי טול אשה עבדל ואני מעות אשה יך
 נאסר ואני פירות ואם משבאו כל שיהיה הגר אסור
 צורות שיעשו אותה גוים לנפול מותרים בהנאה ועורות
 שיעשו אותה לעבדות אסורים פ"ב כל שיהיה צורות הנפול אסור
 כסדר יבא אסורים בהנאה מפני שהיה קצת שהן עורות לעבדות
 ונאסרות במדינה אם היו עומדים על שפת המדינה והיה
 פיר העורה עומדת בקנה או עמוד או כרור או סוף או עומדת
 וטבעות הדקתו שהוא לעבדות ואסור בהנאה ואם לא היה
 הוא בחזקת נאסר ומותר
 פ"ב כל שיהיה אגבית הגר וטאותה ד"א נאסר מזה שיהיה
 נאסר לנפול שם כל שיהיה אגבית אגבית אגבית אגבית

וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח הָאָדָם אֶת הָאֱלֹהִים וְהָיָה עֲבוּרָא
 בְּיָדָהּ אֶת הָאָדָם כִּי הַצִּלָּהּ הִנֵּעַ בְּתוֹכָהּ יֵאָבֵד אִי שְׂמִינָה עוֹד
 מִיָּד עֲלֵה שְׂבִיטָהּ הַגִּידִים הַיָּדִים כָּלִים וְעֵלָא
 עוֹדֵת חֲסִידָה וְלִבָּהּ חֶסֶד אִם הָיָה כֹּל כֶּסֶף וְזָהָב אוֹבְגֵי שֶׁל
 אֲדָמָה יוֹחֵד וְיִחַד עֲלֵה נִדְמִים וְעַל הַטֶּבַע עֲמֵת הָדִי אֵלֶּה אֲסוּדֵיךָ
 וְעַל שְׂאֵל הַכֹּלִים מוֹתֵרִין מִפְּנֵי שֶׁהִדְקִיתָ לָנוּ אִי וְכֵן שֶׁאֵד חֲעוֹת
 הַטֶּבַע מוֹת עַל כָּל הַכֹּלִים הִדְקִיתָ לָנוּ אִי וְכוֹתֵרִים
 עוֹד וְכֵן מִשְׁמֵה אֲדָמָה וְכֵן הִתְקַדְּשַׁת שְׁמִי אִי שְׂמִינָה
 כִּי עוֹד שְׂמֵת עֲרֵבָה בְּעוֹדוֹת שֶׁלָּנוּ אִי אֲסוּדֵי אֶחָד בְּכִמְיָה
 אֲסוּדֵי יוֹלֵךְ הַכֹּלִים הַמֵּלֶה וְכֵן אִם נִתְעַרְבַּ כּוֹס שֶׁלֵּעִיד
 בְּכִמְיָה כּוֹסוֹת אִי הִתִּיכָה מִן הַבֶּעַר שֶׁנִּכְנַס לְבִיתָה בְּכִמְיָה
 הִתִּיכוֹת יוֹלֵךְ הַכֹּלִים הַמֵּלֶה וְכֵן עוֹד לְבֹב שְׂמֵת עֲרֵבָה בְּכִמְיָה
 עוֹדוֹת הַכֹּל אֲסוּדֵי בְּהִנִּיָּה עַבְדְּךָ וְכֵן עַבְדְּךָ
 אִי אֶחָד מִמֵּשְׁמֵה אֲדָמָה וְכֵן הִתְקַדְּשַׁת שְׁמִי אִי שְׂמִינָה אֲסוּדֵי
 בְּהִנִּיָּה וְאֲסוּדֵי בְּכִל שֶׁהָיָה כְּעוֹד שֶׁנִּזְהִיית חֲרָם כְּמוֹהוּ כֵּן
 שֶׁאֲתָה מִבֵּיָא מִדְּעוֹד וְכֵן מִשְׁמֵה אֲדָמָה וְכֵן הִתְקַדְּשַׁת שְׁמִי אִי שְׂמִינָה
 כְּמוֹהוּ עוֹד אִי אֲשֶׁרָה שֶׁנִּשְׁדָּרָה אֲפָרָה אֲסוּדֵי בְּהִנִּיָּה וְכֵן
 שֶׁלֵּעִד אֲסוּדָה וְהַשְׁלֵבָת מוֹתֵרִים מִפְּנֵי שֶׁאִיךְ בְּהִי מִשְׁמֵה
 סֶפֶק עוֹד אֲסוּדֵי וְסֶפֶק סֶפִּיקָה מוֹתֵרִים כִּי עוֹד כְּמוֹ
 שֶׁלֵּעִד שֶׁנִּכְלָב אִי עַד מֵלֶה כּוֹסוֹת כּוֹלֵן אֲסוּדוֹת מִפְּנֵי שֶׁלֵּעִד
 וְכֵן מִשְׁמֵה אֲדָמָה בְּכִל שֶׁהָיָה פִּירֵשׁ כּוֹס אֶחָד מִן הַתֵּלֵל
 תִּפְלֵל כּוֹסוֹת עֲצִיִּים הָדִי לֹא מוֹתֵרִין

פ' אפרון
 אלוהי אבותינו
 ושרה אשה
 ערית שכן לה
 אשה ושלם כתר

ה'ה' שחית
 ספק דמות אלו
 וספק ספיקה
 מותר

[illegible]

הַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת שֶׁנִּתְּנָה לָהּ מִיְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִם הַקִּדְוָה
וְהַנְּחִיָּה נִתְּנָה לָהּ מִיְהוָה לְיָדָהּ אֶת כָּל הַמִּשְׁפָּחָה וְכָל
חֵבֶל מִתְּלֵי גִיד מִיָּדָהּ לֵאמֹר הִיא מִיְהוָה וְכָל
לִפְיָכָךְ שֶׁהָיָה שֶׁנִּתְּנָה לָהּ מִיְהוָה לְיָדָהּ אֶת
מִשְׁפָּחָהּ בְּכָרְטִי עִזָּה וְתִתְּנָהּ לָכֶם כְּכִי עֲתִידָה
אֲדִי יֵיךְ אֲדִי פִדְיוֹת שֶׁהָיָה לָהּ לְקֹדֶשׁ עִזָּה וְכִי
שֶׁהָיָה אֲדִי לְבֵית עִזָּה שֶׁיִּקְרִיבוּ לָהּ הַקִּדְוָה
לִפְנֵי עִזָּה נִעְשֶׂה לָהּ וְאֵלֶּם שֶׁהָיָה וְהוּא אֱלֹהֵינוּ
אֲדִי לְעוֹלָם וְכִי נִתְּנָה לָהּ בְּבֵית עִזָּה אֶת כָּל
בְּהֵמָה מִן הַתּוֹרָה וְהָיָה לָהּ כָּל הַמִּשְׁפָּחָה
הַזֹּאת מִיְהוָה וְכִי נִתְּנָה לָהּ אֶת כָּל
דָּךְ בְּדִיּוֹן הָרִי שֶׁל מִיְהוָה וְאֵם מִיְהוָה דָּךְ כְּבֹד
אֲדִי כִי עַד מִיְהוָה מִיְהוָה בְּעוֹלָם וְכִי מִיְהוָה
וְכִי נִתְּנָה לָהּ אֶת כָּל כִּפּוּי עַל הָאֱלֹהִים הִיא מִיְהוָה
שֶׁהוּא דָךְ בְּדִיּוֹן וְכִי כִי עֲתִידָה מִיְהוָה אֲדִי כִי
בְּרִקְבָהּ לְגַבִּי הַמִּדְבָּה הִיא אֲדִי בְּרִקְבָהּ
בְּדִמָּה שֶׁמִּיְהוָה חוּץ לְמִקְדָּשׁ עֲבוּדָהּ אֶת כָּל
בִּיךְ דָּךְ כְּבֹד בִּיךְ דָּךְ בְּדִיּוֹן בִּיךְ דָּךְ הִיא לְמִדְבָּה
דָּךְ שֶׁאֵינוֹ דָּךְ כִּי נִתְּנָה לָהּ אֶת כָּל מִיְהוָה
וְכִי וְכִי דָךְ לִי כִי נִתְּנָה לָהּ אֶת כָּל מִיְהוָה
אֲדִי בְּהֵמָה וְכִי אֶת כָּל מִיְהוָה אֶת שֶׁהָיָה
אֲדִי בְּהֵמָה עִזָּה לְמִדְבָּה

נהפך פה שיהא שטובא ואין מדנין בזה שיהא שטובא
 מדנין בהן ואפסל בטובא המורה ליה בלשון שיהא שטובא
 מההין שיהא שטובא שיהא שטובא שיהא שטובא
 נעשה שם לנתי לא לעבודה שיהא שטובא שיהא שטובא
 מנהג אלהות ולא בדמיון שיהא שטובא שיהא שטובא
 עלהבים והכל מעתה נכין בפניה ואם היה דרך עבודתה שיהא
 אסור לכנס בו סכין שלעז שיהא שטובא שיהא שטובא
 זה מותר מפני שהוא מקלל ואם היה בזה שיהא שטובא
 הדין אסור מפני שהוא כותק והדין הוא שיהא שטובא
 מעשה שיהא שטובא שיהא שטובא שיהא שטובא
 ואם הותך דרך * הפסד הוא שיהא שטובא

פסק שמיני

כל שיהא שטובא * תפסדוהו *
 והא עשה אסור * הדין זה מותר בהפיה נכין שיהא שטובא
 מעובדים את הדין ואת הגבעות ואתה אינך ידע שיהא שטובא
 מתחלת לפירות ואם כענין מהנכין עין לרבים ואתה שיהא שטובא
 תהיה לו מותר דרך בהפיה ומותר לאכול אותה הפירות שיהא שטובא
 מהקום גרלתן ואתה חבה לך ואין עדין לנכין שיהא שטובא
 לעיל שיהא שטובא שיהא שטובא שיהא שטובא
 שיהא שטובא להקדש בהדין שיהא שטובא שיהא שטובא
 שיהא שטובא שיהא שטובא שיהא שטובא שיהא שטובא
 אכלת שיהא שטובא שיהא שטובא שיהא שטובא

4 הל' אסור מצד

4 אסור מצד

אסור בדמיון כדכתיב ואל תעשה כדמיון עמך ואל תעשה כדמיון עמך
בפירותיהם ואל תעשה כדמיון עמך ואל תעשה כדמיון עמך
שם עמך דרך תורתו עם כל כליהם ואל תעשה כדמיון עמך
שם עמך דרך תורתו עם כל כליהם ואל תעשה כדמיון עמך
הוא הנעבד בית שבת אומה הגדולה כדמיון עמך
הבית עמך נעבד וכן המעשה הזה לבית שבת הגדולה
בהנייה' המעשה בני וסיירן וכיירן לשים על עד שבתם ונמשך
מה שחיר' המעשה אסור בהנייה כדכתיב ואל תעשה כדמיון עמך
ושאר הבית שבת הכניס על' לתוך הבית כל דבר שהוא שם
הבית אסור בדמיון המעשה הזה הבית שבת הגדולה
אין יתעבד שבתם המעשה אסור בהנייה ואל תעשה כדמיון עמך
אסור וכן יורה שבת עבד אסור עיירן וכיירן בגוף האבן המעשה
אסור לומר אם סיירן עליו מוטל מה שחר' שיהיה אסור עבד
ואם לא עשה שבת עבד ושאר האבן כדמיון אבן שבת עבד
על' על' ד' אסור כל דבר שהוא עליו סלף על' אבן
הבית כדמיון ביתו סמוך לבית על' ונפלא אסור לביתו
שבת הוא עשה כנס לתוך שבתו ואל תעשה כדמיון עמך
אסור או עשה כדמיון אסור בבית על' חכמתו שבת
שבתו כדמיון כדמיון מה עשה שבתו כדמיון עמך
ל' אסור אבן עשה כדמיון אסור בהנייה
כדמיון אבן עשה כדמיון אסור אסור בגוף
כדמיון אבן עשה כדמיון אסור אסור

תישי ללם המלה ^{על} ~~על~~ ^{רשע} ~~רשע~~ ^{אין} ~~אין ^{בן} ~~בן ^{חטופ} ~~חטופ ^{יד} ~~יד~~ ^{אין} ~~אין~~
 לעבוד כגון הדלים ובהמה ואין ^{אין} ~~אין~~ ^{אל} ~~אל ^{על} ~~על~~ ^{שם} ~~שם ^{מזון} ~~מזון~~
 בהנחה עיניו אסורין בהנחה בהנחה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 שכל אדם אחד בסגולה עליהם וכל עיפוי ^{על} ~~על~~ ^{הד} ~~הד ^{אין} ~~אין~~ ^ב ~~ב~~
 משהיה ^{על} ~~על~~ ^{שם} ~~שם ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 לה ישרה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 באש בשבא ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 הדי ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 אסורה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 בניה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 ישרה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 אסורה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 גוי ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 על ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 ישרה ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 עובד ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 המבטל ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 והיא ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 על ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 ראש ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 שלא ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~
 אם ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~ ^{שם} ~~שם~~ ^{אין} ~~אין~~ ^ל ~~ל~~~~~~~~~~~~~~~~~~

פיר
 מעכה שנחקה
 העורה

ענין מפורש ולא פירש צמחה כלבים ולא תבנה עיר וקראו
 השותף בפניה גדולה דגל זה הוא הנהגת אהרן וזו הנהגת
 ע"ז שהנהגת עובדיה בעצת שלם כחומר וזו הנהגת
 עה"ר ביטולה בעצת מלחמה אסורה חסר שכל הנהגת
 לא מפני המלחמה ע"ז שני ברה מהלכה ע"ז
 אסורין בהניה עד שיבטלה לפיכך המיעוט שבריה ע"ז
 חריט אסורין בהניה שכל המלחמה הגדולה והאסורה
 שכל הרים והדיוט יכול להחזיקה ע"ז כל שכל המלחמה
 מפרקה ואם אינו יכול להחזיקה כחן שביטול אבד ואחרי
 המנהג שכל המלחמה ע"ז מידבד ע"ז שכל המלחמה
 ע"ז הוא אסור בהניה עד שינתן רובו ביד גויס וביסוס
 שכל המלחמה אינה הוא ביסוס ואינה הוא מידבד שכל המלחמה
 אחת מידבד אבנים הדבה וכי עד שבטלן אבני מדרקת
 חן שכל המלחמה בנן או היפה בהן את הדרכים וכיוצא
 הנהגות מותרות בהניה כי עד שבטלן את
 האערה קרסם מהנה ענה דרך מהנה יונק נטל מהנה חסר
 אשכנזי או ששפה שכל המלחמה חן שכל המלחמה
 ונדרסה היא אסורה ושפה מהנה חן ואם הנהגת
 שכל המלחמה בנן לעורכה בין לעורכו בין היא בין שפה אסור
 למלחמה שכל המלחמה חן שכל המלחמה חן שכל המלחמה

מקצת שיעור

שילמד ימים לפני אלהים שילמד אסור ליהיה מהן וללמוד
לשם דבר המדות ימים וללמוד מהן ולהלכות וללמוד ענין וללמוד
מהן מלכה שבישטור או שעל המערכה אבל מלכה על פה
מקדעין מהן מעני שהיא ואם עיל מידים ומותד למכור להן
אבד שאינו מתקיים כגון יד קחת ותב שילמד יום אידם במה
הם אמר בארץ ישראל אבל בשאר ארצות אינו אסור אלא
יום אידם בלבד עבר ונשא ונתן עמהם באותן

השלישי ימים הרי זה מותר בהנייה והנך שאונותן עמהם
ביום אידם הרי זה אסור בהנייה ואסור לשלח דרך לגוי בזה
הדיו שלא אם כך נודע לו שאינו מורה עליו ואינו עובדה וכן
גוי ששלח דרך לישלם ביום אידו לא יקבלנו מזהו ואסור
לאיבה מוטל בפניו ואינו נהנה בו ער שיודע לזה הרי זה
אינו עובר עליו ואינו מורה בה

הגויים ימים רבים שלשה או ארבעה או עשרה כל אותן היום
כיום אחר הן וכולן אסורין עם שלשה ימים לפנין
הנוצרים עובדי עזר הן ויום ראשון יום אידם הוא

לפי כך אסור לשאת ולתת עמהן בארץ ישראל יום חמישי
ששי שבת ושבת ואין צורך לומר יום ראשון ענין
שהוא אסור בכל מקום וכן נוהגין עמהם בכל ארצות
שמתכנסין בה גוים להעמיד להן מלך ומקדש וכן
לאלהיהם יום אידם הוא הרי הוא כשאר ארצות אבל
עושה אד לעצמו ומורה לעז שבו ומקלפה ביום שנותן

ביום תגלה דאמא בלתי ידע שיעשה ביום ההוא
 בו מבית הסוריים ביום שיעשה בו משה למנוח ושיעשה
 באלו אין אסור לא אותה וזה ואותה איש בלבד
 וכך יום שימות להם בו כדגו ענין אמתה וזה
 הענינים אסורין אותו וכל מה שיש שם קרוב כולם
 וזה טידיס קטורת בידוע שיש בה ע"ה
 האר אסור לא לעוברין בו בלבד אלהגיים שיש בהן
 ואוכלים ושותים וכדדדן אותו כמא או כמא סבבה סבבה
 אכלהן אין חורים בו הדדן לזה וזה ע"ה
 רבדים שיהן כדדדן לכדן כדדדן ע"ה אסור
 לכדור אותן לעדבדי ע"ה זה שיש אותו הדדן לעולם וזה
 שאינן כדדדן לה מוכדן אותן סתם ואם פיר שיש בהן
 חנה אותם לע"ה אסור לכדור לו לא אם סך פסול כלה קרוב
 לע"ה שיש שם כדדדן חסד לע"ה
 חדים כדדדן עם רבדים שאינן כדדדן כגון גבס
 אזהב כל לבונה שיהיה מוכדן הכל סתם ואין חשש שיש
 לקט הדכה לבדה לע"ה וסך פלכדדן אזהב
 שאינן מוכדן לגדים רבדים שיהיה דקים בהם ידועם לעבדה
 ז' כך אין מוכדן להם רבה שיש בו כדדן להבים כגון רובים
 ואחותוכם דיין וכבשים וכל ליות ואין מה שיהיה להם
 חדיין וכל שאסור לשכדדן אסור לכדדן ליעשה חסד
 לכדור לגדדן אסור למכור כל דדדן ולסטים וזה

היו ישרים שיש בם הגוים וכדחתו להם בדת מוחת
לדש למכור כל ידיו לעבדו המלך וגייסותיו מפני ש עיני
בהן כל חסדה עם עלי המדינה לה עינה ומצאו מגינין ע
שהדי אנן שריון בתוכם עיר שיש בה עבד

מותד להלך חזקה לה ואסור להכנס בתוכה היה חזקה לה
על מותד להלך בתוכה המהלך מחקום למקום אסור לה
לעבור בעיר שיש בה עבד כל רב אמורים בזמן שהיו
מיוחדת לאות מקום אבל אם יש שם ררך אחדת נקדה ו
בזו מותד ואסור לבנות עם הגוים כיפה שבעמירין בה
ואם עבד ובה שכה מותד אבל בונה הוא לכתחלה הטעם
איה הער שיש בה אותה הכיפה עיר שיש בה

עבדה דדה והיו בה חנוות מעוטרות ושאינן מעוטרות וזה
המעוטרות אסור ליהנות בהן בכל מה שבתוכן מפני
שבגלל עבד נטעטרו ושאינן מעוטרות מותדות בהנ
חנייות של עבד אסור לשכור אותן מפני שמהנה על המוסר
ביתו לעבד שיו אסורין בהניה ויולין אותן לים המלה
גנים שאנסו ישראל וגדלו ביתו והעמידו בו על רמין מותד
וכותב ומעלה בעד כיות שלהן וחליכין של על אסור לשכור
בהן הולכין לידד של גוים ולקחהין מהן בהמה ועבד
ושפחות בגיותן ובתים שרות וכרמים וכותב ומעלה בעד
כיות שלהן מפני שהן כמיעיל לחדך במהב אמהב לרא
מבעלה בית שאינו מותן מכס אבל להקחם מן הדת

אסור

אסור מפני שהוא נותן כספיה מכס לפי ונחמא דה ונחמא
 דה מהנה על עבר ולקח מן התגר אם בהמה לקח נושא
 פרסותיה מן הארכבה ולמטה ואם כסות וכלים לקח ירדון
 בן לקח מעות וכלי מתכות וכלים לים המלח לקח עבדים
 לא מעלין ולא מורידין גוי שעשה מעשה לבנו
 או לבתו אסור ליהנות משעבודו ואפילו לאכול הישר לו ולשתות
 עם משכנו אסור הואיל ובמסיבת הגוים אכלן ומאמתי אסור
 לאכול אע"פ שהיה חיל לעסוק ולהכין מודפיס עבודה וכל
 ימיה בעודה ולאחר המעשה שלשים יום ואם עשה פעולה
 אחת מהם הניחאין אפילו לאחר שלשים יום אסור עוד
 שנים עשר חדש וכל ההרחק הזה מפני עלו הוא שנקרא
 נק' וכל מה שהוא ולקחת מבינותיו לבסוף וזנו בנותיו אחר
 אלהיהן והזנו את בניך אחרי אלהיהן בת ישרא
 לא תניח את בנה של נכדית מפני שהגדלת בן לעל ולאתיין
 את הנכדית אבל מיילדת היא בשכר משום איבה והנוכדית
 מיילדת את בת ישראל מניקה את בנה ברשותה כדי שלא
 תהדגם ההולכין לתרפות אסור לנשא את ולתת
 עמהן והבזוי מותרין והוא שלא יהיו קשורין זה בזה
 שאם היו קשורין שמא יענתו להזנו וישרא אלהיהן לתענות
 בהליכה מותר לנשא ולתת עמו שמא יהזנו בו ובהדידה
 אסור ישרא משום כבוד בין בהליכה בין בהדידה אסור ישרא
 שהלך ליריד שנגזר בהדידה אסור לנשא ולתת עמו שמא

שע"ה ע"ה
 ש"ס ע"ה
 וז"ל ע"ה

על כבוד להם שם ורבה על ביד ישראל אסורין בהנייה ובדי
הגוי כמות דין בהנייה ומכאן נמשך דין ונחתנין עם הגוי הבא
מזה התלפנות ואין נמשך דין ונחתנין עם ישראל הבא מן התלפנות
ולא עם המשיח לא בהליכותו ולא בהדיעותו

פסק עשירי

אין כוונתו עבדל כדי ענינה עמהן שלום ונחה אותן לעוברין

שנלא תכרות להם ברית לא יהיה דרו מעבודתה או יהיה דרו
ואסור להם עליהן שנלא תחנם לפי כך אם דא הגוי עמו
על אבוד או טוב עבדה לא יעלנו דא הוה למוות לא יע
אבל לאבדו בידו או לרעהו לבור וכיוצא בה אסור להם
שיאנו עושה עמנו מלהמה

אבל מוסדי ישראל מינים זה אפוקורוסים מצוה להבדל
ביד ולהורידן עד באר שחת מסני שהן מעידין לשראם
ומסידין אתה עם מאהדי יי כי שוועה נעדי ונפלה יו וי
וביתוס ותלמידיהן שם דשעים ירקב

לחד שאסור להפאות עובדי על ואפלו בעיכר ואם הי
מדידא מהם או שהיה חושש משום איבה מרפא בשכ
אבל בהנם אסור וגד תושב האילנותה מצוה להחיותם
אותו ובהנם אין מוכדין להן בתים וערות בא
ישראל ובסודיא מוכדין להן בתים אבל לא שדות ומטב
להם בתים בארץ ישר ובלבד שלא יעשים שבות ואין

בשוק נותן לו שלום בשפה רפה וכבוד ראש
כלהרברים הארמורים לאבדמן שגלוי ללבין האומות
אובדמן שיד הגוים תקיפה אבדמן שיד גלית תקיפה
על אומות העולם אסור לנו להניח גוי עובד עבודה זרה
בארצנו אפלו יושב ישיבת ערואי או עובד מקדוש למקדוש
לסחורה לא יעבוד בארצנו עד שיקבל עליה שבע מצוות
שנעטו בנינו שכלא ישוב בארץ אפלו לפי שעה ואם קצת
עליו שבע מצוות הדין זה גד תושב ואין מקבלין גד תושב
בדמן שהיובל נהג אבל שלא בדמן היובל נהג אין מקבלין
גד צדק

אין הולכין בחזקות | הגוים ולא מיד מיד להם לא במלכות
ולא בשיער וכיוצא בהן ש'נלא תלכו בחזקות הגוי ונאמרו
ובחזקותיהם לא תלכו ונאמר השמר לך סן תנקש אחרים
וכל בענין אחר הוא מזהיר שלא ירמה להם אלא יהיה
חובד למהם וירוע במלבוש ובוש אר שיעשו כפי שהיה
חובד למהן במדעו ובדעותיו וכן הוא אומר ואשר ילמד
מן העמים לא ילבש במלבוש המיוחד לתן ולא
גדל עיצות כמו עיצות ראשם ולא אלה מן הערדים ויבנה
השער באמצע כמו שהן עושין וזה הוא הנקרא בלורית
ולא אלה השער מכנגד פניו מאדן לאדן ויבנה הפר עמלית

בדרך שהן עושין לא יבנה מקומות כבני הכולות שלעברה זה
נדי שיכנסו בהן רבים כמו שהן עושין וכל העשה אחת
מאלו וכיוצא בהן לוקה גוי שהיה מסתפר מישדא

כחן שהגיע קרוב לבלוריתו שלש איצבעות לכל רוח שומט
את ידיו ושהל שהיה קרוב למלכות וצריך לעשב לפני מ
מלכיהם והיה לו גנאי למי שלא ידמה להן זה מותר ללבוש
במלבושם ולגלח כנגד פניו בדרך שהן עושין אין מנמשיין

בגמט של לא תנחשו כיצד הוא הנחוש כגון לא שאומרים הואיל
וכפלה פתי מפי אנפל מקלי מידה איני הולך למקום פלתי היום
שים אלך אין חפצי נעשין הואיל ועבד שועל מימיני אוני

מפתח ביתי היום שאם יצאתי יפגעני אדם רמאי וכן
אלו ששומעין צפצוף העופות ואומרים יהיה כך ולא יהיה
כך טוב לעשות דבר פלו ורע לעשות דבר פלו וכן אר

שאומרים שחוט תורנגול זה שקרא ערבית שחוט תורנגולת
זהו שקראת כמו תורנגול וכן המשים לעצמו סימנים אם יארע
לו דבר כך ובך אעשה דבר פלו ואם לא יארע לא אעשה כאיעזר

ענד אברהם וכל כיוצא בדברים האלו הכל אסור וכל העושה
מעשה כפני דבר מדברים הללו לוקה מי שאמר

היה זה שבנתי קומן טוב היתה עלי אשה זו שנשא רבי
בהמה זו שקניתי מבונקת היתה ומעת שקניתי העשרתי
לכן השואל לתינוק איזה פקוק אתה למד אם אמר פקוק ממ
הבדכנת ישמח ואמר זה קומן טוב כל אלו וכיוצא בהן מותר

הואיל ולא כיון מעשיו ולא נמנע מלעשות אלא עשה זה סימן
לעצמן לדבר שכבר היה הרי זה מותר איזה הוא

קוסם זה העושה מעשה משאר המעשיות כדי שישום ותפנה
מחשבתו מכל הדברים עד שיאמר דברים שעתידין להיות
ויאמר דבר כל עתיד להיות או אינו חוזה או שיאמר שדאוי
לעשות כך והזהרו מכך יש מן הקוסמים

שהוא ממשמש בחול או באבנים ויש מהן מי שגוהר לאדן
וצועק ויש מי שאוחז מקל בידו ונשען עליו ומכה בו עד
שתפנה מחשבתו ומדבר הוא שהנביא אומר עמי בעצן
ישאל ומקלו יגוד לו ואסור לקוס ולשאול לקוסם לא השול
לקוסם מכין אותו מכת מרדות אבל הקוסם עצמו אם עשה
מעשה מכל אלו וכיוצא בהן לוקה שכ לא ימצא בך כל
קסמים איזה הוא מעונן אלו נותני העתים

שאומדין באסטונינות יום כל דע יום כל טוב וסכל דאורי
לעשות בו מלאכה פלונית שנה כל או חודש כל דע לדבר כל
אסור לעונן אעפ שלא עשה מעשה לא הודיע אותן הכזבים
שהסכלים מדמין שהן דברי אמת ודברי חכמה וכל העושה מעשה
מפני האסטונינות וכיון מלאכתו או הליכתו באותו העת שקבעו
הדברי שמים הרי זה לוקה שנאמר לא תעוננו וכן האוחז
את העינים ומדמה בפני הדואים שעשה מעשה תמרוז
והוא לא עשה הרי זה בכלל מעונן ולוקה איזה

הוא

[illegible]

מה שאתה עושה עליו דמיון דמיון ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו
מדתו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו
את עצמו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו
וידעו מה שאתה עושה עליו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו
הוא עושה ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו ויכניסו כעצמות ונדקו ונדקו
לברם כדאי שיבואו מות פלוני ויספר עמו בהלום ככלו שלבר
כל העושה מעשה כדאי שיבואו מות וידעו לוקה שכל
ידיעאבך כו ודורש אלה מותים אסור לשיאול
בעל אוב או בעל ידעוני שכל ידיעאבך כו ושואל אוב וידעוני
נדיעאבך לומר שבעל אוב וידעוני עומד בספק ודנשאל בהן
באזהרה וכדין אותו מכות מדורות ואם כיון מעשי וועשה
כפי האמרו לוקה המכסה הייב ספקה והוא
שעשה מעשה כפי פנים אבליה אחד את העינים והוא שיו
אף שעשה והוא לא עשה לוקה מכות מדורות מפני שכל
עשה וזה שכל מכסה בלל לא ידיעאבך לאן שיוצא לאזהרה
מדינת בית דין ואין לוקה עליו שכל מכסה לאתחילה
ורברים אלו כולל רברי שרר וכדבין והן שיהטעו
בהן עובדי עז הקדומים לגוייה ארצות כדאי שיכחו אחריהם
ואין ראוי לשיטתו שכל מכסה מהו מכסה להימנע בהבטחה
אלו ולא להעלות על הלב שישי בהן תעלה שכל מכסה ביען
ולא קסם ביער ונאמר כיהגוים האלה אשר אתה יורש
אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לאבך נדבך

לך יי-אלהיך
 בזה ובהתעורר בלבו שיהיה אחדות בדיו הכבוד אשר הוא נשאר
 אסדה אחת אינו לאסדה ספלים ומחזקת יחד עתה ובספלים
 הנשים והקטנים שאין דעתן שלמה אצל אלהי הוזהבם
 ותהיה כדור עתה ידעו בדאיותם דורות שכל אלו הדברים
 שאסדה תורה אינו רבלי חסידה סגולה וזהו מה שכל כוונת
 חסידיו הורעו ונשאר סגולה רבלי אחת והאמת בגלגל ודעו
 אסדה תורה פיה זה עולם שלמה חסידותה עם יושן

פרק שנים עשר

אין מלחין
 כבוד שיהיה ענין עובדי עז וכוח אלהי שיהיה אמת
 ראש כבוד על כל פיה ופיה לפי כך המגלה שני ענין
 אסדה אחת וזהו אמת אחת נלקח עתה
 המגלה אמת בלבו וזוהי שיער כלה ראש ואחר המגלה
 כלה ראש אחד הוא ילד אמת נלקח בלבו אמת
 המגלה אמת אמת המגלה אינו נלקח אמת סייע למגלה
 והמגלה אמת סגולה האשה שגלה קדושה
 ראש האיש או שגלה פטורה שכל אמת פו סאת ראש
 ולא תהיה אמת אמת דתן כל שני שכל אמת וזוהי
 תקין ואמת אמת שכל אמת לפי שאין לה דין לפי שכל
 העשרים הוא ילד דין דין אמת בהקפה

לא תעשה שבתות אחרות כעשר ואחד נשים חייבין חרף
סבלתן קצובות לתשחיתן ליתבא כחן לסתים וכלסיעות
נפשה איהא מהדמן להמן איהא תדידה נשים פטורות חרף
מקדוש היום ואכילת ביעה בליל העסח ואכילת הפסח
מדידותו והקה לנשימה שהנשים חייבות
ואנדרגנים הרדיהן ספק נותנן עליהן חוכרי האיש וחוכרי
האשה בכל מקום והייבין בכל ואם עבדו אינן לרשין
אלעף שהאשה מותרת לגלה פאת ראשה הרדיהא
אסורה לגלה פאת ראשה חכד ואפלו קטן אסור לה לגלה
לופיאה דו שכיחין בצדע לאגתנן בה חכמים שיעור נשימה
קדש פניו שאינו מניה פחות מארבע עים גערהות ומותרת ללבוש
פריאות במספרים לא נאסר לאהשחתה שבת עד
דרך כוכדי עלה היה לה שחית דקנס לפי סף אסורה
תורה לה שחית דקן והכשה פיאנות יש בו להיחלשין ולו
התחתון מדיחין ונלחיה עליון ולחיה חתון מדיחין ונלחיה
הדקן נלחיה על כל פיאנה ופיאנה ואם נטלן כולן כחיה נלחיה
חכמי ואינו חייב עד שיגלהנו בתעד שכן נלחיה שחית ארן
פאת דקטן גילה שיש בו השחתה לפי כך אם גילה דקנו ב
במספרים פטור ואין השתגלה לוקה עד שיייע ואשה מותר
להשחת דקנה אם היה לה שער דקן ואם השחיתה דקן האיש
פטורה
השפס מותר לגלהו בתעד מהדא שיעור
שיעלגב השפה העליונה וכן השיעור המדולל לכך השפה

הזהירות והאמץ שיהיה מודע לא סתם אלא שיהיה מודע
לא כלל שיהיה ענין ענין ענין ענין ענין ענין ענין ענין
מיאמר הגם כגון בית המדרש בית המדרש בית המדרש
לא מדברי סופרים והמעבד לו מכין אותם כפי צרכי המעשה
רב אחד במקום שאין מעבדן אותו ולא נשכח שיהיה
יתקן ענינותיו כשיש אב למקום שיהיה ענין ענין
האנשים אם העבד אין מכין אותו מותר לה עבד שיש
שאג איברים במספרים בכל מקום - לא תעשה
אשה עדי אשה כגון שתישים בראשה מעטת או שיש
או שיהיה שיריון וכיוצא בזה או שיהיה ראשה או שיהיה
יעדה אשה עדי אשה כגון שילבש בגדי עכו"ם וחליהם
במקום שאין ללבושין אותן הכלים ולא כשימין אותם
לא הנשים הפלגה מהדינה - איש שיערה
עדי אשה ואשה שיערה עדי איש לוקין הכותש שגזזת
הלבנות כותק העי¹ אלות מראשו או מדיקנו כשיניקש עינה
אחות לוקה מכה שיערה עדי אשה וכן אם עבד עינה
שהור כשיעבד ענה לבנה אחת לוקה - גוי שיש
ואנדרגיס אינו עושק כאי - לא מגלה ראשו וכו' ואם
עשה כן אינו לוקה - דע האזהרה בתורה
היא שיש גניט עלבשו ויכנה - ידימה כוחל אף הין
או שאר עבד ענין הור שביין וזה היה מנהג הגוים שיהיה
ענין ללבוש פלומה שהוא עבד מכור לה וכו'

א' ש' י' כ'
ל' כ' ג'

לעבודתה ופועת שידעם באחד מן בלדים הלוי שידן אחד
שיש לו טב באחד מן מקומות בין איש בין אשה לוקה
כתב ולא רשם בעצמו ולא כתב בעדיטה פטורי
עד שיכתוב ויסק עקד על נוסכתות ק עקד על בלדב אמורים
בפועתם אפס זה שכתבן בפשלו וקעקדו בו אינו חייב אלא
אם סייע כדאי שיעשה מעשה אפס לא עשה כלום אינו
לוקה
השורט שדיטה אחת עלהמת לוקה
שלו שדט לנפש לאתתנו בבשדכם כל אחד ושדט ואחד
סהך שדט שדיטה אחת עלהמדה מתים אוחמש שדיט
על מת אחד לוקה והוא ^{חמש} שהתרו בו על כל אחת ואחת
גדלה ושדיטה אחת היא וכשים שהיו הגויים
שגד טין בבשדם על מיתותיהן מפני העעד כך היו חובלין
בעצמן לעז שנותגורדו כמשפטם גם זה אסדה תורה
שלו ולא תתגורדו לא שעלהמת בין שדט בידו בין שדט
בכלי לוקה ולעזק בכלי חייב מלקות בידו פטור
ובכלל אזהרה זו שלא יהו שני בתי דינין בעיר אחת
זה נמסג במסג נדה נמסג במסג אחד שדבד זה גורם למחלוקת
גדלה וכותב לאתתגיר
יו אגידות אגידות
לוקה שכלל את שדט קדחה
הקדחה
בין עיניכם למה א
לוקה לא אחת הקדחה אלא שדט קדחות על מת אחד
לוקה כפינין הקדחות והוא שהתרו בו על כל קדחה וקדחה

אחד והקודם בידו ואלו הם שם המעשה והשם
 בשם והניחם בחסדו שם המעשה והשם בשם המעשה והשם
 והקדש חסדו והקדש חסדו והקדש חסדו והקדש חסדו
 שהדי כונן באין כאחת והדיב על כל להראש כבדו ע"פ
 על כל יקדשה קדשה בדאשם וכמה שיעור הקדשה כד
 שיראה מאשם כגדים פניו בלא שיעור הקדשה
 ראשו או הסוד שבעדו על ביתו שנקלו על ספינתו שטבעה
 בים פטור ואינו נלקח לא על המת בלבד או חסדו נע
 הקדשה קדשה בדאשם שכלה בדאשם שיעור
 בשם הקדש והכותב כתובת קעקע בשם שכלה בדאשם
 והיה הקדש כס יעבדמן ששניהן מדירין שניהם נוקים
 אחד שוגג ואחד מדיר תמיד מניחין נלקח והשוגג פטור
 בדרך דחמנא דסייען

הלכות תשובה

מצות עשה אחת והיא שישוב החוטא מה שאין לו
 ויתורה וביאור מצוה זו ועיקרם הנגזרים עמה
 בגללה בפרקים אלו
ראשון
 כל המעשה שבתורה
 עשה בין נלקח או עשה אדם על אחת מהן בן זכור

בין בגגה כשיענה תשובה ויענה מה שאוהיב להתור
לפניה אלהים וישיב אל אלהים ויענה מכל חטאת האדם
בזה תורה את חטאתם אשר עשו זה וירוי רבדים חיו
זה מעות עשה כי יענה מתורה אומד אנה יי
חטאתי עויתי פשעתי לפנך ועשיתי כך וכך והדינחתי
ובעתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה זה הוא עיקר
שלהרוי וכלה מרבה להתורות ולהאריך בענך זה הדינה
מעובה וכן בעלי חטאות ואשמות בעור
סמך אין קולבנותיהן על שגגתן או על חרונן אין מתכפר
להם בקרבן עד שיעשו תשובה ויתורו וירוי רבדים
שנה תורה אשר חטא עליה וכן כל מה דיבי
מיתות בית דין ומחייבי מלקות אין מתכפר להן במיתתן
אבל הייתם עד שיעשו תשובה ויתורו וכן החובל בחבירו
אוה מדיק ממונו אלעף ששילם לו מה שהוא חייב לו וכן
לו ער שיתורה ויעוב מלעשות כזה לעולם שכל חטאת
האדם שיעיר החשתלה לפי שהוא כפרה לכל
שכל כהן גדול מתורה עניו על לשון כל ישר של שנה תורה
עליו את כל עונות בני ישראל שיעיר המעלה מכל
על כל עבדות שבתורה הקלות והחמורות בין שער
בדיון בין שער בגגה בין שהוד על פדיון שיהיה
לו חל מתכפר בשעור המשתלה והוא שיעשה תשובה
אבל אם לא עשה תשובה אין שיעיר מכפר לו לא עלה

וזה הדין שכל נשמה שיש לה חיות ונשמה שיש לה חיות
 העבירות שהיא עושה עליהם כחיותה הדין או כחיותה הדין
 שיהיה שאלו אל על שאלו בה כחיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 חיותה הדין שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 בזה שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 כחיותה הדין שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 אפילו שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 ועליו שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 יספר עליהם אל על שיהיה חיותה הדין
 ועליו שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 בזה שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 עבד אלו על חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 אינו דד שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 תעשה שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 תורה וזה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 עליהם כח עבד על חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 תשובה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 גמולו חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 עד שיהיה חיותה הדין שיהיה חיותה הדין
 ובגעים חיותה הדין שיהיה חיותה הדין

הימים בעת שער אבנא מזה כלל אתה שם אלעזר שער
תשובה והגיד עיניו חספודים והוא עומד בתשובה ובא
עליו יסודיך אינו מתכפר לו כפרה גמורה עד שימות לא
תשובה ויום הכפורים ויסודיך שלשתן תוליד ומיתה מכפרת
שונגלה באזני יי עבאם יכפר העון הזה לכם עד תמותן

פירוש שני

אידו היא תשובה גמורה זה שבה
לידו רבד שער בזוא פשר בידו לעשות ופירוש תא עשו
מקני התשובה לא מילא ואלא מכשילן כוח כי צדדי שבה
על אשה בעבירה ולאחר דמן נתיחד עמה והוא צומד באות
זה ובכח גופו ובמדינה שער בה ופירוש ולא עבד זה הוה
בעלת תשובה גמורה הוא ששלמה אומר וזכור את בוראך
בימי בחורותיך ואם לא שב לא בימי דשנותיך
ובעת שאי אפשר לו לעשות מה שיהיה עשה אלעזר שיהיה
תשובה מעולה מועלת היא לו ובעלת תשובה היא אפלו
עבד כלימיו ועשה תשובה בימים מיתתו ומתבתו ובתוכו
עונותיו נמחה לך שגער אחד לא תהיך השמש כו שיהיה
יום מיתה מכלל שנים בוראנו שם קודם שימות נמלה
לו ומה היא התשובה הוא שיעדוב החושים
הטאוו ויסירנו מזה שבתו ויגמור בלבו שלא יעשה עוד
שני עדוב דשער דכו ואישאן מה שבתו וכך יתנתם עט
שער שכלי אחרי שובי נחמתי ואחריהו עי שפתי ע

יקד' ויעמד עליו וידע עת עתה יתקן מעלתו ויחזק
 לעולם ע"פ ולא פאחד ענה מה חסד עשה עמו ויחזק
 יחוס ויעדיך להתוודות בעיניו ולומר ונניחנה של עונותינו
 בלבנו כל התוודה בלבנו ולא גבר בלבנו
 הדיו זה דומה לפה בלשון רש"י בידו שאין הטובנה במעלה
 עד שיניחך השדך וכך הוא אמר ומודה ועוד ודוחב
 ועדיך לפדוש אתה שאתה שאתה שאתה שאתה שאתה
 גדולה ויעשו להם להיזהב כהרבה הענין
 להיזהב ע"ב מעק תמיד לפני ייבבי ובוטח ונחם ונחם
 עד דאז כפי כוחו ומהרהר דבה מן הדבר שיש בו כוח
 שמו סלומד עתה אחרי איני אמת האיש מעשה האמת
 המעשים ומה עשה כענין כולם לפיכך ומה האמת
 מידתו שאלות מן פה עין לפני שגור כחולו של כח
 ענין ועל דהו ויבה גדול ללב שיתורה במעשה
 וידוע קשיעו להם ומעלה עבירות שבינו ובין הבריות
 ויאמר להם אכנס הטאתי לפלוגי ועשייתנו כן וכן וזה
 היום שבו ונחם וכל התגאה ואינו מודיע לא שם שם
 אין תשובה גמולה שם מכסה פשיעו לא יעלה
 במדע אמו בעבירות שבין אדם לחבירו אדם
 לבין הקדוש אינו עדיך לפדוש עעמו ועדות פטור
 לאדם גלם לא שם לפניהם והטורט אין לפטור
 עליהן בפני דבש שם וטובה היא לטובתה

אשר נשוי פניו כסוי השמחה

אלעף שהתשובה

והצעה יפה לעולם בעשרת הימים שבין ראש השנה

יום הכפורים היא יפה ביותר וכידה היא מתקבלת שנה

חדשה ובה מצאנו קדמוהו בהיותו קדוש במידה אמורים

ביהודא אבל בעיבור כל דמך שיעושך תשובה וימנעך דין

בלב גילום הם נענין שכל יישראל ינו בכל קדאינו אלה

יום הכפורים הוא זמן תשובה לכל ליהודי ולרבים

והוא קץ מחילה וסילחה לשרא לפי כך חייבך הכל לעשות

תשובה ולהתוודות ביום הכפורים ומצות דירוי יום הכפורים

שיתחיל מערב היום קודם שיאכל שימא יחנק בסעודה

קודם שיתודה ואלעף שיתודה קודם שיאכל חודל ומתודה

בלי יום הכפורים ערבית וחודל ומתודה בשחרית ובמוסק

ובמנחה ובנעילה והיכן מתודה יחיד אחד תפלתו תעלה

עבור באמצעות פלתו בברכה רביעית חודל

שימאגו בו כל ישראל אבל חטאנו כו' והוא עיקר הדין עבדות

שיתודה עליו ביום הכפורים זה חודל ומתודה עליו

ביום הכפורים אחד אלעף שהוא עומד בתשובה שכל ישראל

אני אדע וזה שאתי נגדי תמיד אין התשובה ולא

יום הכפורים מכפרך לא עבירות שבין אדם למקום כגון מי

שיאכל רבד אסור או בעל בעילה אסורה וכיוצא בהן אבל

עבירות שבין אדם לחבירו כגון חובל בחבירו או המקלל

את חבירו או גורם לו נזק או כיוצא בהן אינו נמחה לו לעולם עד שיתן

להבידך מזה עשה חייב כל ויחזיקו
מחזק. עשה חייב כל ערך כל עוונותיו של כל מחזק
לוא פלו לא הקניט אתה בידו לא בידיו ערך. ופלו לא
בו ער שייחזק לו
לא רצוהו בידו למחזק לו

מביא לו עתה על שילשה בני אדם מרעיו ופגעו בו ופגעו
מחזקו לא נגד צוהו מביא לו עתה ופגעו בו לא רצוהו
מחזקו הדולך לו וזה שילא מחזקו ופגעו בו לא רצוהו
ובא פלו אף פעמים ער שייחזק לו
לאדם שיהיה אכדרי ולא יתפייס לא יהיה נחלל צוהו ופגעו
לכעוס יב שעה שחזקו מחזקו ופגעו בו מחזקו
שנים ופגעו שחזקו ופגעו בו מחזקו ופגעו בו
לא יאמרו ולא יטעו וזה הוא חכם שילד עיניו לא יאמרו
אבן אבן ער ליהלל אינן כן לא ועבדו שחזקו ופגעו בו
הוא אומר על הגב עונים לפי שלא מחזקו ליהלל והגב עונים
לא מבני ישראל חזקו
החזקו לא הבידו ופגעו בו

אדם שחזקו מחזקו מביא עתה בני אדם ופגעו בו
על שחזקו ואומר לפניהם חזקו ליהלל שחזקו ופגעו בו
שחזקו לו כן וכך וכך ואם היה חייב לו מחזקו ופגעו בו
לא היה יודע לו יודע

פירוש של ישי

בפני אדם
על שחזקו ופגעו בו שחזקו ופגעו בו עונותיו ער ופגעו בו

שעונותיו יתירות על דכיותיו רשע מהינה למהינה בינו
וכן המדינה אם היו דכיות כל יושביה מלכותו
על עונותיהם הרי זו עדיקת ואם היו עונותיהם מרובין הר
זר טעה וכן כלה עולם כולו
אדם שעונותיו
מקובין על דכיותיו מיד הוא מת בד שער שכל עולם עונ
וכן מדינה שעונותיה מרובין מיד היא אבודת שכל עולם
טחים ועמורה כי רבה וכן כלה עולם כולו אם היו עונותיה
מרובין מיד הן נשחתין שכל יום כי רבה רעותה אדם
ששקול זה אינו לפי מניין הדכיות והעונות אלא
לפי גדלות ישיבות שהיא כנגד כמה עונות שכל יום נמצא
בדבר טוב ויש עון שהוא כנגד כמה דכיות שכל וזהו ש
אחד יאמר טובה הרבה ואין שוקלן לא בדעתו שכל
רעות והוא היורע היאך עורבין הדכיות כנגד העונות
כל מי שניחם על המעוות שעשה ותהיה על
הדכיות ואמר בלבד ומה הועלתו בעשייתו אולי לא עש
אותן הרי זה איבר את כולן ואין מדבורין לו שיש דכיות
שנמצאת העדיק לא תעילנו ביום פשעו אין זה אלא
עלה דאנינות כשיש ששוקלן עונות אדם
ודכיותו בשעת מיתתו כך בכל שמה ושנה שוקלן עונות
כל אחד ואחד מבאי העולם עם דכיותיו ביום טוב שכל
השנה כי שנמצא עדיק נחתם להיום ומי שנמצא רשע
נחתם למיתה והבינו תולין לו עד יום הכפורים אם ע

אותן שני העונות מעטדין דיןן אותו על הכל
ואסנה צאו דכיותיו סגור עונותיו אשר מעון שלישי ואילך
מעבירין כל עונותיהם דאשון ראשון לפי שהשלישי נחשב
ראשון שבהם נמחלו השנים וכן הרביעי הראהו ראשון
שבהם נמחלו השלישי וכן עד סופן במרב אחר
בזה שנהן כל אלה יפעלו אל פעמים שלישי עם גבר אבל
העבוד תוכלן להן עוד ראשון ושני שלישי שניה על שלשה
פשיעו ויעל ארבעה לא אשיבנו וכע מה שבין להן על
דרך זה מה שבין להן מרביעי ואילך הבינונם
אם היה בכלל מה עה עונות שלהן שלא תנח תכלין מעונם
דין אותו כפי חטאיו ויש לו חלק לעולם הבא וכן כל אחד שיש
עונותיהן מרובין דיןן אותן כפי חטאיהן ויש להן חלק
לעולם הבא שכלי ידעו להן חלק לעולם הבא אעפ"י
שעמד כולם עדיקים לעולם ידעו ארץ ארץ דהם
בארץ ארץ החיים והוא עולם הבא וכן חסידיו אומרו
לעולם יש להן חלק לעולם הבא ואלו שאין להן
חלק לעולם הבא לא נכדתיין ואובדין ויודוין על גורל
דש"עם ודטאתם לעולם ולעולמי עולמים המיתים והאש
והכופרים בתורה והכופרים בתחיית המתים והכופרים
בביאת הגואל והכופרים ומחטיא הרבים והפושעים
הרבים עבד והעושה עבירות ביד רמה בפקה סייג
בחייוקים והמחוסרים ומחטיא אימה עלה עבד שאלה

שאלה

שמים ושופכי דמים ובגלגל נשחט הסעודה חזק עד לילה
 חמשה הן הנקראין חייבים חמשה שנים אחת שנים אחת
 ואחד לעולם כנהג והאסור שיש שנים מהגאונים שנים אחת
 והאסור שיש שנים רבון אחד לא יהיה אסור על הכותש וכן
 האסור שאינו לבדו ראשון ועד לכלוקה עמוד אסור
 דולתו כדי להיות מליץ בינו ובין רבון העולם כל אדם
 אלו מין שכלה הקדוש רבין אפי"ן דוס' וכו'
 שאין שם נבואה כלל ואין שם חרע שם יע' מהבז אלה
 בני האדם והמכחי נבואתו של משה רבנו והאסור שאין
 הזורא יד עמו והבני האדם כל אחד ששלוש אלו אפי"ן
 שכל אחד ששלוש בתורה האסור שאין חמשה
 חמשה יאכלו שש אסור אסור תיבה אחת אם אחד משה
 אסור חמשה עשר יד זה פוסד בוצה וכך הכופר בפירוש
 מהאסור ששלוש והכחי נגידה כגון ערוך ובירמס
 והאסור שהבז אסור שש חמשה חמשה אחרת וכך בעיה
 תורה זו אסור שהיא היתה מעים יי' כגון הנזירים שהגדלים
 כל אחד מהשלוש לו כופר בתורה שנים חמשה חמשה
 הם יוסד לעבירה אחת מהם יוסד לכל התורה כולה הדאס
 לעבירה אחת זה שהחדיק עצמו לעשות אותה עבירה
 בידיו ונתפרסם בזה הדגל אסור היתה מן הקלות כגון שהחדיק
 תורה ללבוש שיעטנד או להקיף פיאה ונסעא אלו בטה
 משה זו מזה חמשה אסור הדי זה משה

לאותו רבד והוא שיעשה להבעים והמשימד לכל התורה
כגון החודק להיות הגוים בשעה שגודלן שחר וירבך בזה
ואמר וזה בענין להירבך בישאל שיהן שפלין ונדר פין
טוב לו שירבך באנו שירך תקיפה הדי זה משימד לכל התורה
כולה מהטיא הרבים אחר שהחטיא ברבד
גדול כידוע עם וערוך וביחוס ואחד שהחטיא ברבד קל
אפילו לבטל מעות עשה ואחר האמס אחרים ער שיחטא
כמעשה שהיה הורג ישראל עד שיעברו עליו או שהטעה אחרים
והדיחם כישוע הפורע מרדכי עבור אלפ שכל
עבד עבירות לא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מעוות
בכללם ולא נכנס בעדתם ולא מתענה בתעניתם ולא חל
בדרכו כאחד מגויי הארץ וכאילו אינו מהם אין להם חלק
הבא העושה עבירות ביד רמה בלתי
בין שיעשה שבת בין שיעשה חמורות אין לו חלק שבת
וזה הוא הנקרא חמור לוי שנים בתורה מספיק שיהיה מעשה
כשאו ולא בוש מרבי תורה שנים הן המוסר
המוסר הבידוי גויש להודגו או להכותו והמוסר המוסר הבידוי
בידגויים אביד אנס שהוא כגוי שניהם אין להם חלק
מטיילי אימה ענה עבור שלא לשים שמים זה הדורה
עיבוד בהדקה והם יראים ופוחדים מהמו הרבה וכוונתו לכבד
עצמו וכל הפעיו לא לכבוד שמים כגון מלכיה גוים
כל אחר ואחר מארבעה ועשרים אנשים אנו שמינו

הלוואה את בנו בתלבושת רעה ואינו ממחה בידו ואילו בנו
ברשותו אינו מיהה בו היה פורש ונמנעא כמחטיא אותו
ובכלל עון זה כל שאפסיד בידו למחצת באחרים בין רבים
בין יחידים ולא מיהה לא יצא אותן בכשלונו
והאומר אחטיא ואשוב ובכלל עון זה האומר אחטיא ויום
הכפורים מכפר ומהן חמשה רבדים הנועלין דני
התשובה בפט עושיהן ואמרה א הפורש מדן
העבור לפי שבדמך שיעשו תשובה לא יהיה עמהן ואינו
זוכה עמהן בזכוות שיעשוין והחלק על רבדי
הכמים לפי שמהלוקת גורמת לו לפדוש מהן ואינו יודע ערוב
התשובה והמלעיג על המעוות כיון שמתבון
בעיניו אינו דורך אחריהן ולא עושין ואם לא יעשה בזה
יתדכה וההבדה רבותיו שרבה הגורמים להם
לרוע פון וטורדו כי שיעו וכגדזי ובדמך שיעשו לא יצא
מלמד מורה לורקך האמת ה
התוכחות שהדי לא הניח לורקך תשובה שהתנחל גי
לתשובה שבדמך שמורי עין לו לאדם דזטא וכלל מהן
אותו חנוד בתשובה כמין שבתוב בתורה דכיר אל תשיכח
את אשר הקעפת את יי' להיך במדבר למן היום אשר יעא
מאדך מעדים עד בואכם עד המקום הזה מקרים היותם
עם יי' ולא נתן יי' לכם לב לדעת כו' עם נבל ולא חכם כו' וכן
יש עיהו הוכיח את ישראל ואמר הויגוי הויטא כו' ידע שידחונו

כו וכך עושה השלח וכו' להוכיח להטאים שנקרא בגדון אל תסטיק
וכך כלהנביאים הוכיחו לעשר לעד שיהיה בתשובה
לפי כך יצריך להעמיד בכל מקום לוקח למי שישלחם גידול
ודקן מי שישלח וידא שמים מעמודיו ואהוב להן שיהא מוכיח
לדבים ומחזיקן בתשובה וזה שישנה את התוכחות אינו
באלמוכיה ולא שומד ערבי וכו' לפי כך יעמוד בהטאותיו שכן
בעיניו טובים ומהן חמשה רבדים העושה אותן
היא אפסיד כל שישנה תשובה גמורה לפי שהן עונות שביין
אדם לחבירו ואינו מודע חבירו שחטא לו כדי שיהיה לו
אי שאל ממנו למה לו ואמרוהן ^א חמשה כל את
הדבים ^ב לא ילכו יחד עכ"ל כד שישאל ממנו כפרה
והוא ^ג עם גב לפי שאינו יודע גנבה זו שרד
היא ^ד הגנבה רבים ומביא לו והוא לוקח ועוד שהוא מחזק
הוא ^ה מזה שישנה אותו והמוצא אברה ואינו מכיר
עליו ^ו שישנה אותו לאחד דבר כשיעשה תשובה
אין ^ז עשה שור עניים ויתקן
ואלמנות ^ח אצל בני אדם אומדליו הן ואינו ידועין ומפורסמין
גולים מעורר למה ואין להם מכיר כדי שידע שור זה שלמי
הוא ויהיה דבר ^ט והמקבל שחור להטות דין אינו
יודע עד היכן הגיעה הטייה זו וכמה היא כמה כדי שיהיה
שהדבר יש לו גלים ועמד שהוא מחזק יד זה ומזה טיאת אותו
ומהן חמשה ^י העושה אותן אין חזקתו לשוב מהן

לפניו יהי רבדים קלים בעיני רוב האדם ומדעתו חסד ורחמים
ידמה שיאין זה חסד ורחמים א' האוכל מעוון
שאלה מספקת לב עליה שיהא אשק גדול והוא סדר מה שאלה
חטא ויאמר כלום אכלתי שלא בדעתך ב' והמציאות
בעצמו שלענין שהעבתי שלענין אינו אלא כגון קולדון
וכחדישה ויאמר בלבן אינך חסדין והדי' לא גדלתי איתו
ג' והמסתכל בעריות מעלה בה עתו שיאין בסך
כלום שהוא אומר וכי בעלתי או קדשתי והוא אינו יודע
הענינים עון גדול שהיא גורמת לגופן של עריות שכל
תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם כו' ד' והמסתכל
בסלון חבירו ואומר בלבן שיאין חטא לפי שיאין חבירו
עומד ולא הגיעה לו בושת ולא בייש ולא ערך מעשה
והכמתו למדל מעשה חבירו או הכמתו כרי' שיהא מכלל
שיהא מכובד וחבירו בדוי ה' והמסתכל בנשים
אומר בלבן שיאין חטא לפי שהוא אומר כח' שיתבונן
ישם לא חשד שיהא עשה או לא עשה והוא איתנו עשה
עין שמיים אדם כשיג בדעתו כבעל עבירות וכו' ומה
המשה רבדים העושה אותן ימנך אחריהם ויהי
קשים לפחד מהן לפי כך צריך אדם להזהר מהן שיהא
ידבק בהן והן כולן רעות רעות עד מאד ואמרו
דכילות ולשון הרע ובעל חמה ובעל חטא ובעל
והמתחבר לר' שיע מפע שהוא למד מלמעניו והן נר שמים

בלבו הוא שאמר שלמה ודעה כסילים גדלים ופחד
ביארונו בדלכות רעות רבדים שיעדיך כל אדם וטחוג בדרך
תמיד קל וחומר לבעלת טובה כל אלה תבדילם
וכידע אבהן אלץ שיעכבין את התשובה אינן פונת פניהם
התשובה לאדם עשה אדם תשובה מזה חריזה בעלמא
וישלוהלה * * * * * לעולם חסד

פרק חמדישי

רעות כל אדם * * * * *
דעה להטות עיניו * * * * *
בירוראם דעה להטות עיניו לדרך דעה ולהיות * * * * *
הרעות פחד וזה * * * * *
מחנה * * * * *
בעת * * * * *
ברעות * * * * *
אם * * * * *
אני עבד * * * * *
הוא * * * * *
גיד * * * * *
הרב * * * * *
א * * * * *
פניא * * * * *
לאגוד * * * * *

מעצמו ומד עתה נוטה לאיזה דרך שירצה הוא שירמיה
אומר מדפי עליך לא תעאחד עות והטוב כלומר אין הבדל
גודל עלה אדם לא להיות טוב ולא להיות רע וכיון
שכך הוא נמצא זה החוטא הוא הפסיר על עצמו ולפי כך
ראוי לו לבכות ולרונן על מה שעשה לנפשו ומחלה רעה הוא
שכתוב אחד מה יתאונן אדם חיגבד על חטאיו וחדר
ואמר הוא ילוד שותינו ביריכו ומד עתינו עשינו כלהרעות
ראוי לנו להדור בתשובה ולעזוב רשעינו שהרעות עתה
בירינו הוא שכתוב אחד יונה פשה ררכינו ונח קורה ונשונה
עו יי

ועיקר זה עיקר גדול הוא עמוד
התורה והמצוה שנראה נתתי לפנך היום את החיים ואת
הטוב ואת המוות ואת הרע וכתוב ראה אנכי נותן לפניכם
היום כלומר שהרעות בידיכם וכל שיהפוך האדם לעשות
מעשה בני האדם עושה בין טובים בין רעים ומפני זה
הענין נאמר מי יתן והיה לבבם זה להם כלומר שאין הבדל
בין בני האדם ולא גודל עליהם לעשות טובה או רעה
לא לבם מסוג להם אלא היה השל גודל על האדם

להיות צדיק או רשע או אלו היה שם רבד שמועך אדם
האדם בעיקר תולדתו לדרך מן הרדמים או למדע מן
או לרעה מן הרעות או למעשה מן המעשים כמין שבו
מלבם הטפשי והרשע שמים היאך היה מעוה לנו על ידי
הנביאים עשה כך ואלת עשה כך הטיבו רדכיכם ואלת

אחד רשעכם והוא מתחזק בדין כבודו עליו
תולדותיו תהיה אותם לרבר ע"א אפס כלל מן זמן ומה
מקום היה לכל התורה כולה ובא אלהי אברהם כעצמו
נפרע מן הדשע או מניכם שכר לא ידע העושה מהוא
לא יעשה משפט ואם תחמה ותאמר היאך יעשה
האדם עושה כלמה שיהפוך ויהיה מעשיך כעושיך כלל עשו
רבך בעולם שלא ברשותו ובכללם
כל אשר הפך יי עשה
ואעפ"ם ענין מסורדין לנו
להיות האש והדוח עולם למעלה והמים למטה
לטה והגלגל סובב בעצול וכן שאר בריות העולם
כמהגן שחפץ בו ככה חפץ להיות האדם רשע וחסיד
מענין מסורדין כלל יהיה לו כופה ולא מושך לא הוא מענין
וברעתו שנתן לו השם עושה כל מהאדם יכול לעשות
לפי סדר רצון אותו כפי מעשי אדם עשה טובה מטיבין
לנאם עשה רעה מרעין כל הוא שיהיה איבר מיד כם
היתה זאת לכם גם הנה בחרו בדרכיהם ובשנין זה אמר
שמה שחזקו בו בלדותיך כן ורע כי על כל אלה יסאך
האלהים במשפט כן רע שיש בידך כוח לעשות ועתה
אתה לידן אתה ריך שמה אמר והלא הקב"ה
ידע כלמה שמה שיהיה ידע שיהיה צדיק או רשע
אולי רע אם ידע שיהיה צדיק או אפס שיהיה

עדיין ואם תאמר שיהיה עדיין ואפשר שיהיה דשע
הדי לא ידע הדבר על בדיו דעם שתשובת שאלה
זו אלוכה מארץ מדה ורחבה מני ים וכמה עיקרים גדולים
וההרים רמים תלולים בה אבל עדיך אתה לידע ולהבין בינו
זה שאני אומר כבד בי ארנוב פדק שני מה נכות
יסודיה תורה שהקב"ה אינו יודע בדעה שהיא חוץ ממנו
כבני אדם שהגור עתה שנים שאלה הוא יתבדק שכל נדע עורו
אחד ~~הוא~~ אדם יכולה להשיג דבר זה על בדיו ונש
שיאין ~~הוא~~ להשיג ולמדעוה אמתת הבורא שכל לא יוראני
האדם והיכך אין כהב אדם להשיג ולמדעוה אמתת שכל בורא
הוא שהנביא אומר כי לא מה שבוותי מה שבוותיכם ולא דרש
דרכי וכיון שכן הוא אין בנן מה לידע היא ידע הקב"ה
כלה בדואם ומעשיהם אבל עבא ספק
שמעשה האדם ביד האדם ואין הקב"ה מזהב וזה
עליו לא לעשות כן ולא שלא לעשות כן ולא ~~הוא~~ ~~הוא~~
בלבר נור ערבד זה לא בדאיות בדורות מדבר הקב"ה
ומדפני זה נאמר בנבואה שדנין את האדם עכס מעשינו
מעשינו אם טוב אם רע וזה העיקר שכלה בדיו הנבואה
תלויים בו

פדק פיסוקים
יב בתורה ובדברי הנביאים שהן נראין כשד תלין עין
זה ונכשלין בהן דוב האדם ויעלה עכס מעשינו

גודל עולה אדם לעצמות טובה אור עתה אור כל ענין
 משור לו להטותו לכל אשר ירצה ויהי כי מצאנו עסקה
 שחממה תרעקיה שכל אחת מהן פשוט
 שיהיה אחר או אנשי מדינה חוטאים ועושה חטאים
 שיעשה כד עתה וכל עתה כהן גיהור עמך לאוי סד עתה
 והקבלה יורעתי אך יפדע ייט הטאגה דין גודל
 מדנו ענה טאום עולם הזה בגופו אב מדנו אב מדנו
 שבה שכל אדם חוטאים ואין בהן ענין
 חיות שנינו הן כתוב איש בחטאו ימות
 ויט הטאגה דין מות שכל עין מדנו לעולם
 הבא ואין עובד עליו שם נדק בעולם הזה ויט הטאגה
 מדנו עולם עולם הזה ולעולם הבא בשרב אור בידן
 עתה תראה אבל אם עתה תשובה התשובה כתר יסוד
 בפני הדפנות וכל שם שיהיה חוטא כל צדו וסוד עתה
 הוא עתה תראה בדל צדו וסוד עתה ואקשר
 שיהיה אדם חוטא גדול או חטאים הרבה צד שיהיה
 לפני ה' אמת שיהיה הפיר עון מזה החוטא ענה טאום
 לו שיעשה צדו וסוד עתה שיהיה צדו התשובה ואין
 חזקה לו שיהיה צדו חרש עין כד שיהיה ויט הטאגה
 שיעשה ויט הטאגה אומר עליו ייט עתה חסד לב העם
 ויט הטאגה ויט הטאגה הוא אומר ויהיו מלכים בידו
 ויט הטאגה ויט הטאגה כלומר חטאים צדו ויט הטאגה

לפניו ער שנתחייבו ללבוש מהך התשובה שדיא המדפא
לפי שך כתוב בתורה ואט אחדך את לב פרעה לפי שחשא
מעצמו תחלה והדע ללשון הגדים בארצו שנהבה מחנקה
לו בן סתף הדין ללבוש מהכני התשובה ער שפד עין סכדו
לפי שך הידך הקבץ את לבו ולמה היה שוכלה
לו ביד דעה ואומר לו שבה ועשה תשובה וכבר אמר לו
הקבץ שאין אתה משילה שמואתה געבדיך וקצת לו ואולם
בעדא ~~הוא~~ כו כו להודיע לבא אתה עתה שבידך
שמונעה ~~הוא~~ התשובה להושיא אינו יכול לשוב אלא ימות
ברגעו שעשה בתחלה בדעונו וכן סוף ספר
עונות שהיו לו נתחייב ללבוש מהכני התשובה שנהבה הקבץ
את דוד ואמץ את לבו וכן הכנענים לפי שך עבדותיהן
מהם תשובה ער שעשו מלחמה עם ישראל מלחמה את
היתה להדך את לבם לקראתה מלחמה את ישראל למען
ההדינים וכן ישל בימי אליהו לפי שך
לפניו ער מאותן המדבים תשובה שמואתה סוף ספר
לבם אחורנית כלומר מנעת מהם התשובה
אומר שאין האלגד על פד ער להדע ללשון אל על סוף
לחטוא באחריו ולא עלה כנענים להתעייב ולא על שך
לעבד על לא מדנם חטא מעצמן ונתחייבו כו למנע
התשובה ובענין זה שואלץ הנביא ומה ער
במקלותיהם מדי לעדרם על קך האמה במדיא

במדת דרכיך בלמוד אל תפנה פניך אל המדע
אחד דרכיך ויהיה שמך וכן לא יאמר אדם בזה המדע
במדע תנח דוהי לעשותה שכל ואולי גדל מהו להטות
התשובה לאתה וזה גדל שיהיה ענין שיהיה דרכיך ויהיה
דרכיך האמת ועל דרך דו כלה דמה לפי סודים אמר
ומה הוא זה שיהיה דרכיך טוב וישלך עליו ויהיה השא
בדרכיך ענינים שיהיה שיהיה ענינים שיהיה שיהיה
לשם נביאים מדוריעים להם דרכיך ויהיה שיהיה
ועל שיהיה שיהיה כזה כלל דרכיך ויהיה שיהיה
שכל דרכיך שיהיה שיהיה דרכיך שיהיה שיהיה
להן ויהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
אותו כלל דרכיך שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
סתובב בתורה ועבודתם וענו אותם הדריגה עלה מעדים לעולם
ועל כבוד שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
גדל ענין שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
אין שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
הענין שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
יהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
ועם זה יהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
יהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
יהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
יהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה
יהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה

המצירים והמדיעים לשרא אילו לארעה להדע לה
הר שחת בידן שלאגד על אש ידוע שלא הוריעו שסוף דרע
להשתעבד בארץ לא להם וכבר אמרנו שאין כח באדם
לדע היאך ידע הקדוש ברוך הוא רבדים שעתידין להיות

מק שביעי

הוא ילד שחת
נתונה לו כמד שביארנו
ולנעור כמד שביארנו
שידעה להייה עולם הבא
לעולם ידעה אדם את

עצמו כאילו הוא נוטה למות ושימא ימות בשעתו ונמצא
עומד בהטאיו כיד ולא יאמר כשיאריך אגיוב שימא ימות
קודם שידיקין הוא שישלמה אומר בזה כמותו בכל עת זה
בגיד לבנים ואלתאמר שאין התשובה אלא

מעבירות שיש בהן מעשה כגון דמות וגדל גובה כשם שיש
אדם לשוב מאלו כן הוא עדיך להפני ברעות עוות שיש
לו לשוב מהן מן הכעס ומן האבה ומן הקנאה ומן התהילה
ומן ההתולס ומן רדיפת המון והכבוד ומרדיפת המאכלות
ומכיוצא בהן מן הכל עדיך להדור בתשובה ואילו העונות
קשים מאותן שיש בהן מעשה שבדמן אדם נשקע בא
קניה הוא לפדונו וכן הוא אומר יעזוב רשע דרכו ואיש
מחשבותיו אל ידמה בעלת תשובה שחזרה

ממעלת הצדיקים מפני העונות והחטאות שעשה אין

הדבד כן אמר אהוב ונחמד הוא נלפס הבויה וכאילו נלפס
מעולם ולא עוד לא ששכח הרבה שגגה טעם טעם
ופירש מהנו וכבש יצרנו אמרו חכמים מסקנים שבעלות
עומדין בו אין עדיין ימים גמורים יכולין לעמוד בו ככל
מעלת גדולה מעלת אלו שלא חטאו מעולם מפני שהן
כובשי יצחק יתר מהן כלהנביאים בנבם עיר
עלה תשובה ואין ישיבם נגאלין לא בתשובה וכבר הבטיחה
תורה שסוף יסדל לעשות תשובה בסוף גלותן וסוף כן
שניהם כי יבואו עליהם כלהדברים האלה חסד וחסד
אמר נחמי לסנך והעם את לבבך כו ושובת עד יי להן
גם יי להן את שבותך גדולה תשובה שמקום
את האדם לשיבה ישיבה ישיב עד יי להן ונאמר שנו
עד נאם יי ונאמר את שיב ונאם יי אלי תשוב כלם
אם תחזרו בתשובה בית הבק התשובה מקדמת
את האדם אחרים אחרים זה שני לפני המקום מעורר מדוע
והעבירה היום הוא אהוב ונחמד וקרוב וידר וכן אחר
מזג אש בלעון שהאש מרחק את האשמים בה מקדש
את השבים בין יחד בין רבים עולה במקום אשר יאמן
גם לא עמד אתם יאמר להם בני אלהי ונאמר ביכונה בלע
תו כתבו את האש הזה עדיי כו ונאמר אם יהיה כן מהו
בן יהוה ים סוף יהודה חותם עליו ימינו וכיון ששב בגלותו
נאמר בזה בלע ביום ההוא אקחך ורוב לבן שאתה

עבדיו שמתוך כחותם על ~~העבדות~~ כחה מעולה

מעלת התשובה אחת היא זה מדבר למי יי' אלהי יעד אל על
עונותיכם היו מדבילים ביניכם לבין אלהיכם עוועק ואין
נענה שגם כי תרבו תפלה אינני שומע ועושה מעמוד
וטורפין אותך בפניו שגם יבקש זאת מידכם רמוס הער
מיגם בבם ויסגר רגלים' עולותיכם ספו על דבוחיכם ואכז
בשר' והיום הוא מודבק בשכינה שנותן אתם הדבקים ביי
להיכם' עוועק ונענה מיד שגם יקראו ואת הענה' ועוועק
מעוות ומקבלין אותך בנחת ושמחה שגם כבוד רעה הלהם
את מעשיך' ולא עוד לא שמתאדים להם שגם ערבה לבו
מנחת יהודה בעלית לשובה דרכן להיות שפלה

ועניים ביותד אם חרפו אותך הכסילים במעשיהם הרעים
ואמרו להם אחי הייתה עושה כך וכך ואמשייתה אות
כך וכך אל ירגישו להן לא שומעים ושמחים ויח' עין ש
דכות להן ושכל דמך שהן בושין מעשיהם שעבדו ונמנו
מהן דכותן מדובה ומעלות מתגדלות
הוא לאומד לב עלת תשובה זכור מעשיך הדאמנים או נא
להזכירם בפניו כוי' לא יטו אולה זכיר רבדים ועננים
הרומין להן כוי' להזכירו מה עשה הכל אסור ומזהר על
בכלל הונית רבדים שהזהירה עליותודה שגם ולא תונו אי
את עמיתו ויראת

פדין עבדיו

הטובה והעפונה לעצמם היא חיי העולם הבא והחיים
שאין עמיהן מות והטובה שאין עמה רעה הוא שמת
בתורה למען ייטב לך לעולם שכול טוב והארץ יתן
לעולם שכולו ארץ וזה הוא העולם הבא
העצמים הוא שידכו לנו עם זה והיו בטובה זו ופירש
הדברים הוא שלא ידכו להם שו לא יכרתו וימותו וכל
שאנו חסדי להם שו הוא חסד שאנו חסדי לעולם אלה
נכרת בל שו ואבר כבהמה וזה הוא הכרת הכתוב בתורה
שנה כדת תכלת הנפש והיא מפי השמועה לכדו הכדור
בעולם הזה תכרת להי העולם הבא כלומר שאחזה הנפש
פירשה מן הגוף בעולם הזה אינה דוכה להי העולם הבא
לאדם היא מן העולם הבא נכדוה
אין בוגר גויה לא נפשות העצמים בלבד בלא גוף במלאכה
העצמות האלו אין בוגיות אין בולא אכילה ולא שתייה ולא
בד מכל הדברים שגופות בני אדם צריכין להן בעולם
זה ולא יאדע בו רבה מכל הדברים שמה אודעין גופות
באדם הזה כגון ישיבה ועמידה ושינה ומיטה ועצב ושח
ומי עאבהן כך אמרו חכמים הראשונים העולם הבא חסד
לאכילה ולא שתייה ולא תשיש לא צריכים יושבין ועו
ומדותיהם בראשיהם ונחנין מדין השכונה
נבדר לך שאין שם גוף לפי שאין שם אכילה ושתייה וזה
שאחזק צדיקים יושבין על ררך חזירה כלומר נפשותיהם

והוא לומר יוסטוס
העצמות לשון לשון
יושבין לעולם

מדינותם בלא עמלול לא יעזבו זה שיאמרו עטרתיהם
בדאשיהם כלומר דעת שידעו שבגללה דכו להייה עולם
הבא מעתה עמהן והיא עטרה שלהן בעתן שיאמרו
שכלה בעטרה שעיטרה לו אמר והרי הוא אמר ושמה
עולם על ראשם ואין השמה גוף כדי שתנוח על הראש
כך עטרה שיאמרו חכמים כאן היא הדעה
הוא זה שיאמרו ונהנין מדין השכינה שידעין וסעיגין
מאמיתת הקבלה מה שאין יודעין והן בגוף האפלה שכל
כל נפש האמורה בענין זה אינה הנשמה שהיא
צריכה לגוף לא עוררת הנפש שהיא הדעה שהשיגה הבין
כפי כוחה והשיגה הרעות הנפדרות ושאר המעשים והן
העורה שביארנו ענינה בפרק רביעי מהלכות יסודות
היא הנקראת נפש בענין זה
עמהן מות שאין המות לא מהאור עוררתה ואין שם
נשדאו עוררתה חיים שנוהית הנפש אדוני עוררתה בנשדאו
החיים וזה הדא השם שאין שכל למעלה ממנו
והטובה שאין אחריה טובה והיא שהתאוו כל הנביאים
וכמה שמות קראו לה דרך משל הריי' ומקום קודש וזה
הקודש וזה עדות יי' ואוה ליי' ונועם יי' והיכל יי' ובית יי'
ושע יי' והחכמים קראו לה דרך משל לטוב ה' זה השם
לעדיקים סעודה וקוראין לה בכל מקום העולם הבא
הנקמה שאין נקמה גדולה מכנה שתכדת הנשמות

תדכור לאותן החיים שבהם חתמתם על חסד וחסד
 וזה האובדן הוא שאלו אינן אותן הנביאים שיש להם
 שיהיו ואברון ותופתה ועלמה וכל לשון סליה וזה חסד
 לנפשי שהיא הכליה שאין אחיה תאמרה לעולם והפסוק
 שאינו חודל לעולם
 שמתחיל עיניך טובה
 ותראה שאין שכל המצוות והדיוות האדם שנים בדרכי האמת
 לא להיותו אובדן וזה מאכלת טובות ופועל עמדות מאות
 לב שגד נש ורשמה ושוכן באהלי שך ומשמש בכל כסף
 וחבובים הדומים שלו כמו שכתבתי אצל העובדים הטעם
 האוילים השטופים בזמה
 אצל החכמים ובעלי
 דעה ידעו שכל הרבדים של רבדיהם היו בהם ואין בהן
 אחרות ואינם טובה גדולה אעלנו בעולם הזה לא מפני שאנו
 בגוף גוף וכל הרבדים שלו עוד כי הגוף הוא ואין הנפש
 נבאה להן ומחמדות לא מפני עודך הגוף כדי שיחמדם
 וכן יעשה על ידיך ובדמך שאין שם גוף נמצא כל הרבדים
 בטלים
 הטובה הגדולה שתהיה בה הנפש בעולם
 ואין שם גוף בעולם הזה לה שיהיה בה תירע איתה שאין
 אף יורעין בעולם הזה לא טובת הגוף ולא אנו מתאנים אצל
 אלה הטובה הגדולה עד מאד ואין לה ערך בטובות שלמים
 לא רק כשלא תכלה בהן האמת שיעדך טובת הנפש
 בעולם הבא כמו טובת הגוף בעוה"ז במאכלותם שיהיו אינו
 לא אותה הטובה גדולה עד אין הסד ואין ערך ואין כיוון הוא

שיאמר דוד מה דב טובך אשר עפנת ליריאיך פעלת לחותם
בך וכמה תמה דוד ומה תמה להייה עולם הבא שנללה הא
נתי לראות בטוב ילי בארץ החיים כבד הורי ענוה כמים

הראשונים שיטובת העולם הבא אין כוח באדם להשיגה
על בדיה ואין יודע גודלה ויפיה ועו עמה לא הקביל לבדו
שכלה טובות עמה נבאין בהן הנביאים ליעדל אינן אלא
לרברים שלגוף שמהנן בהן יעדל בימות המלך המשיח
שתחדד המכשלה ליעדל אבל טובת חייה עולם

הבא אין לה ערך ודמיון ולא רימזה נביאים כדי שלא יפסח
אותה בדמיון הוא שישעיהו אמר עין לא ראתה להים דור
יעשה למחכה לו כלומר הטובה שלא ראתה אותה עין רואה
לא להים יעשה אותה הלהים לאדם שמחכה לו אמרו חז"ל
לנביאים כונן לאנתנבאו אלא לימות המשיח אבל
הבא עין לא ראתה להים דולתך זה שקראו חז"ל

זכמים העולם הבא לא מפני שאינו מעוי עתה הזה העו
יגבר ואחד כך יבוא אותה עולם אין הרבד כן אלא ה
הוא מעוי ועומד שנאמר עפנת ליריאיך ולא קראוהו
הבא לא מפני שאותן החיים באין לו לאדם אחד הייה עולם
היה שאנו קיימין בו בגוף ונפש וזה הוא הנמצא לכל אדם

פירוש תשיעי
באחד שגורע שמן והטובה שנדכה לה אם
שמדנו דרך יי הכתוב במורה

היא

היא חיי העולם הבא שנלמד שיש בו חן והארכת ימים והנחמה
 שיוקמץ מן הרשעים שיעזבו ארצות העבר הכתובות בתורה
 הקצרה כדת שנה כדת הנפש ^{תכלית} החיה עונה בה ^{מדה}
 הוא זה הכתוב בכל בחינה פועל אם תעשה יגיע לך חן
 לא תשימנו יקרא אותנו כדבריו ^{הוא} כגון
 שוב עור עב ומלחמה ושלום ומלכות ושלום ושלום ושלום הארץ
 גלות והעלאת מעניה זה קטן וזה גדול כלל הדבר
 כל אותן הדברים אמת היו ויהי ויבא שאלו עושין
 כל מעוות התורה יגיעו אליהם טובות העולם הזה כולן ויהי
 יאנו עובדיך עליהם תקרא אותם מעוותות ואלעזר
 בן אהרן אותן הפושטין סוף ענין שכל מעוותות ואלעזר
 שרעות ואלעזר הנקמה ענין שכל מעוותות
 כך הוא הענין ^{הקצרה} נתן לנו תורה זו עין
 החיים וכל העושה כלה כתוב בה ויורע עושה גמולה נכונה
 חכה בה לחייה עולם הבא ולפי גורל מעשהו וגדול חכמתו
 הוא יזכה והבטחנו בתורה שאם נעשה אותה בשמחה
 בטובת נפש ונהגה בחכמה תמיד ייסיר ממנו כל הרע
 וזונעין אותנו מלעשותה כגון חולי ומלחמה ורעב וכיוצא
 בהן וישיבנו כל הטובות המחדשים את ידינו לעשות
 את התורה כגון שובע ושלום ורבות כסף וזהב כרי שכל
 שוק כל ימיו בדברים שהגוף עריך להן שאנו נשכח פנויים ללמד
 ונלמד מעשה כרי שנדמה לחייה עולם הבא וכך

הוא אמר בתורה אחד שיהיה טוב וזהו עולם הזה ועולם
הבא לכו נלכנו יחד וכן הורה לנו בתורה שיהיה טוב
התורה מדעית ונעסוק בהבלי הדמיון בענין שנוי שכן יסוד
ויבעט שדיין האמת יסיר מן העושים כל טובות העולם
הזה שהיה חסדו יד יתן לב עושי ומביא עליהם כל הרעות
המזעזעין אותן מלקנות העולם הבא כדי שיאבדו בר שיעב
הוא שכתוב בתורה ועבדת את אויבך אשר ישלחנו ייבך
כל תהיה אלה עבדת בשמחה נב טוב ליב
נמצא פירוש כל אותן הבלי הדמיון נללות על דרך זו כלומר
אם עבדתם את ייב שמחה ושמחתם דרכו כי יסיע לכם
הברכות האלו ומרחיק הקללות ^{על} עתה יסיע לכם כל
בתורה ונלעסוק בה כדי שתזכו להייה עולם הבא ויטב לכם
לעולם שכולו טוב ותאמרו ימים לעולם שכולו ארוך ונמצא
דוכים ללכי העולמות להייה טובים בעולם הזה המביא
להייה עולם הבא שאלא יקנה הנה חכמה ומעשים טובים
אין לו בזה ידוע שכל אדם מעשה ודעו ודעו ודעו
בשאל אשך אתה הולך שמה ואם עבדתם את
ייה ושבתם במאכליכם ודעת ודעת להן מביא עליכם
כל הקללות האלו ומסיר כל הברכות ^{על} שיהיו ימים בזה
ופחד ולא יהיה לכם לב פנוי ולא גוף שלם לעשותה מדעו
כדי שתאבדו מהייה עולם הבא ונמצא שאתם שיע
שבימך שאדם טרוד בעולם הזה בחוליו ובמחמיו וד

וכל ש
שמא
רבי
עושים
חפץ
לנבונ
את המ
כלומר
וכדי
הוא
יעקוב
לשמה
וכלל
שכל
מעט
ויעבד
נקשרו
שבעול
אלא
ואם
עצמו
את קו
יסודי

הכתובות בתורה אשרי שלא אכדת מזדה העולם הזה
אין דאין לעבוד את יי אלהיך על דרך דו שיהיה
על דרך דו הוא עובד כדאיהו איהו מעלה הנביאים וכל
מעלה הכמים ואין עובד את יי על דרך דו לא עכזה
והנשים והקטנים שיהיו נכין אמתן לעבוד כדאיהו עובד
דעתן ויעבדו מאהבה
בתורה ובמצוות והולך בנתיבות החוכמה לא מפני
בעולם לא מפני ידאת הדעה ולא כדי לירש הטובה
האמת מפני שיהיה אמת וסוף הטובה לבוא בכלל
ומעלה דו הוא מעלה גדולה עד מאד ואין כח
דופה לה דהיא מעלת אברהם אבינו שידא אלהיה
לפי שלא עבד לא מאהבה והיא מעלה שיעזוב
על ידי מעלה דבינו שיהיה אהבת את יי אלהיך בכל לבבך
נפשך ובכל מאדך
וידעך שיהיה אהבת את יי
הדאיהו מיד יעשה כל המצוות מאהבה וכי יעשה
הדאיהו היא שיאהב את יי אלהיה גדולה ותיקנה
עד מאד עד שתהא נפשו ששורה באהבת יי ונפשו
בה תמיד כאלו חוץ מאהבה שאין דעתם פניה מאד
אומה אשה שהיא שוגה בה תמיד בין בעיניו בין
בין בשעה שהוא אוכל ושותה יתקן מזאת היתה אהבה
בכל איהביו שוגים בה תמיד כמו שיעזוב בכל לבבך
נפשך כו והוא שיהיה אומר דרך מלכות אלהים

אמר לה חכמים

שחזר ונחמנו לענין זה

הדאטונים שחזר ונחמנו לענין זה
ענין בענין שחזר ונחמנו לענין זה
תלמוד למד לאה...
מאהבה ועוד אמרו חכמים במעוותי חפץ מאד

במעוותי ואלא בשכר מעוותי וכך היו גדולי החכמים מעוותים
בנבונות תלמידיהם ומעט כוונתם ביהודא אלתהו כעבדים
המעטין אתה דב על מנת לקבל טובה לאהיו כעבדים
המעטין אתה דב על מנת שלא לקבל טוב לא מפני שהם
הרב ראוי לשמור כנלמד עבדו מאהבה כלה עמק

בתורה ק' חבב שכר וכדי שלא תגוע עריו פוד ענות הד
ד עוסק ה שלא לשמה וכלה צמח בזה לא ליראה ולא לשם

ועני אהבת אדון כלה אלץ שיעוה בה הקדו
שמה ואמר חכמים לעולם עשוהו או שצוה
ומה שמתוך שלא לשמה בא לשמה

וכן כע' מלמד דין אתה דקטנים ואת הנשים וס'
מיה ארץ אין מלמד דין אותך לא לעבוד מיד אה ופ' ד'
בד עד שיתדבה רעותם ויתחכמו חכמה יתירה מגליך לא
זה מדעט מעט ומדגי' לך אותך לענין זה בנחת עד שיה
העוהו ג' עבדותו מאהבה רבד ידוע וברוך

הקטנה נק' שדות בלבן של אדם עד שישיגה בה
העוהו כלל שבעולם חוץ ממהה כמו שיעוה ואמר

והכל נקטך לאברהם שיר ענהו ועל שיהיה שמו אברהם

אם מעט מעט נאם הלב והדבה

ליהר עעמו ונהבין ונה שכי לבחכחות מנבנותה סוד יעקב

את קונכפיו כוח שיש באהם להביא כמו שביארנו

בהלכות

בדיקת המזג ארסייגן

נחמד ספר ראשון בעזרת שר

והניין פקדים שנספר זה שיהיה ארבעים

יהיה נחמד

הלכות דיעות

הלכות נחמד

וכל שיר השירים משל הוא לענין זה אמרו חכמים הראשונים

שמה תומר הרינו למד תורה בשביל שאהיה עשיר בשביל שאקרא
רבי בשביל שאקבל שכר בעולם הבא תל לאהבה את יי כל שאתם
עושים לא תעשו אלא מאהבה ועוד אמרו חכמים במצוותיו

חפץ מאד במצוותיו ולא בשכר מצוותיו וכן היו גדולי החכמים מצווים
לנבונת תלמידיהם ומשכיליהם בייחוד אל תהיו בעבדים המשמשין
את הרב על מנת שלא לקבל כלום אלא מפני שהוא הרב ראוי לשמשו
כלומר עבדו מאהבה בל העוסק בתורה כדי לקבל שכר

וכדי שלא תגיע עליו פורענות הרי זה עוסק בה שלא לשמה וכל
העוסק בה לא ליראה ולא לקבל שכר אלא מפני אהבת אדון כל
האדם שצוה בה הרי זה עוסק בה לשמה ואמרו חכמים לעולם

יעבוד אדם בתורה אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא
לשמה לפי כך בשמלמדין את הקטנים ואת הנשים

וכלל שמי הארץ אין מלמדין אותן לא לעבוד מיראה וכדי לקבל
שכר עד שתדע דעתם ויתחכמו חכמה יתירה מגלין להן דז זה
מעט מעט ומרגילין אותן לענין זה בנחת עד שישגוהו ויודעוהו
ועבדוהו מאהבה דבר ידוע וברור שאין אהבת הקב"ה

נקשרת בלבם שלאדם עד שישגה בה תמיד כראוי ויעזוב כל
שבעולם חוץ ממנה כמו שצוה ואמר בכל לבבך ובכל נפשך
אלא בדעה שידעוהו ועל פי הדעה על האהבה אם מעט מעט
ואם הרבה הרבה לפי כך צריך האדם לידע

עצמו ולהבין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעין לא
את קונו כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג כמו שביארנו בהלכות
יסודי התורה בדרך רחמנא דסייעין

נגמר ספר ראשון בעזרת שו

ומנין פדקים של ספר זה ששה וארבעים

הלכות יסודי התורה

פדקים

עשרה

הלכות דעות

פדקים

שבעה

הלכות תלמוד תורה

פדקים

שבעה

הלכות עבודה זרה

פדקים

שנים עשר

הלכות תשובה

פדקים

עשרה

בדוק הנותן ליעב כוח ולחץ חונים עצמה ירבה

בשם יי אר עולם

האזהרה תורתך בלהים היא שאתה ספר שש
אספר אתה הלכותיו שש וזה הלכות קדוה שמע הלכות
וברכת בונה הלכות תפילה ומקור הספר תורה הלכות יצחק
הלכות ברכות הלכות כלה הלכות קדוה שמע
מזמור עשה אחת והיא לקדוה קדוה שמע פסמים ביום
הלכות תפילה וברכת בלהים

שתי מזמורות
אחרי מעבוד אתה בתפלה בכל יום שעה לבדך בהם את
בכל יום

הלכות תפילה וזוזה וספר תורה

אדם מצינו עשה וזה הוא ספר להיות תפילה
לשמוע בלשונם בלשון קדוה שמע הלכות בפתח
לשמוע בלשון קדוה שמע הלכות בפתח
שם שפך לעולם בלשון קדוה שמע הלכות בפתח

הלכות יצחק
שם יצחק ער הנפך בלשון קדוה שמע הלכות בפתח
אחת והיא לבדך הלכות בפתח
מזמור עשה אחת והיא לבדך הלכות בפתח
נמצאו בכל המצוות הלכות בפתח הלכות בפתח

הלכות קרית שמע

מזנות עשה אחת

קרית שמע פעמים ביום

והיא לקרות

וביתאור מצוה זו בפרקים א'

פרק ראשון

בערב ובבוקר

פעמים בכל יום קוראין קרית שמע

שני וצפון בקר ובקומיק בשעה שדרך בע אדם שוכבין וזה לילה

ובשעה שדרך בע אדם עומדין וזה הוא יום ומה הוא

קורא שלש פרשיות על שם שמע והיה אם שמוע ונ' אמר ומקדימן

לקרות פרשת שמע מנע שיש בה ענוי עלייחוד השם ומה צדקו

ועל מודו שהנא העיקר הגדול שהכל תלוי בו ואחריה והיה א

שמוע שיש בה ענוי על שאר המצוות בולק ואחריה פרשת ציצית

שגם היא יש בה ענוי על זכירת כל המצוות אפס שאת מצות

ציצית נוהגת בלילה קוראין אותה בכל מנע שיש בה זכרון יציאת

מצרים ומצוה להזכיר יציאת מצרים צ"ל ובלילה שיש בה זכרון

אחריום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך וקריאת ששם שיש בה זכרון

סדר זה היא הנקראת קרית שמע הקורא קרית שמע בשעה

בבוקר פסוק השוק אומר בלחש בדרך שם בבוקר מלכותו וכו' וזה

וחסד וקורא בלחש ואהבת ה' עד סופה ולמה קוראין שם בשם

היא בידג בשעה שקיבץ עקב ה' דגו במצרים בשעת מיתתו

תום וזירזם על ייחוד השם ועל דרך ש' שהלך בה אברהם ויצחק אבי

ושאל אותך ואמר להב בעי שמא יש צפם פאולת מי שאתך עמך

ביחוד אדון כל העולם בענין שדמר לנו משה רב פנ' ש בלחש שמו אשה

בועק בולם ואמרנו לו שמע ישראל ש' א' אחד בלומד שמע ומקדב

בועק בולם ואמרנו לו שמע ישראל ש' א' אחד בלומד שמע ומקדב

יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי פֶתַח הַדֶּקֶן וְעֵנָה בְּדוֹךְ שֵׁם מְבוֹר מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד לְפִי כֹךְ נִהְגוּ כְּלִי טִדְלָא לְאִמֵּר טַבָּחָה זֶה גִּיּוּבָה בּוֹ
 יִשְׂרָאֵל הַדֶּקֶן אַחֲרֵי פֶסוּק זֶה ^ה כִּי הָיָה דֶּקֶן אֶחָד
 קָדִית גִּיּוּבָה מִבְּדָךְ לִפְנֵיהֶם וְלֹא אַחֲרֵיהֶם בְּיוֹם מִבְּדָךְ שִׁתִּים לִפְנֵיהֶם
 וְאַחֲת לֹא אַחֲרֵיהֶם וּבְלִילָה מִבְּדָךְ שִׁתִּים לִפְנֵיהֶם וְשִׁתִּים לֹא אַחֲרֵיהֶם
 בְּדָכָה רֹאשִׁינָה גִּיּוּבָה בִּפְנֵי עַד אֵל וּבִדְרֹא אֶחָד
 גִּיּוּבָה לֵה אַהֲבַת עוֹלָם אַהֲבַת נֶגֶד וְלֹא אַחֲרֵיהֶם אִמֵּת יִשְׂרָאֵל בְּדָכָה
 רֹאשִׁינָה גִּיּוּבָה בְּלִילָה מִבְּדָךְ עַד שֶׁיִּבְרָכּוּ גִּיּוּבָה לֵה אַהֲבַת עוֹלָם
 עַד שֶׁיִּשְׂרָאֵל אַהֲבֵנוּ וְגִיּוּבָה רֹאשִׁינָה גִּיּוּבָה לֹא אַחֲרֵיהֶם אִמֵּת אִמֵּת וְגִיּוּבָה
 גִּיּוּבָה הַגִּיּוּבִינִי בְּדָכָה רֹאשִׁינָה גִּיּוּבָה גִּיּוּבָה בִּין
 בִּין בִּין בְּלִילָה פֶתַח בַּבְּדָךְ וְהוֹתֵם בַּבְּדָךְ וְגִיּוּבָה כָּל
 בְּרִכּוֹת חוֹתֵם בְּכָל אַחֲת מֵהֶן בְּדָךְ וְאִין לֵהן פֶּתִיחָה בְּדָךְ
 בְּדָכָה אֵל עִם גִּיּוּבָה כָּל בְּרִכּוֹת הָעֲרוּכּוֹת בְּפִי כָּל
 גִּיּוּבָה אֵל עִם גִּיּוּבָה תִּיחָנוּס וְאִין אֵדָם רֹאשִׁי לִפְחוֹת מֵהֶן
 וְגִיּוּבָה עַד שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִקּוֹם שֶׁהָיָה לִפְחוֹת בְּדָךְ אִין רֹאשִׁי
 גִּיּוּבָה אֵל עִם גִּיּוּבָה תִּיחָנוּס גִּיּוּבָה לֹא לִפְחוֹת אִין רֹאשִׁי לִפְחוֹת
 מִקּוֹם שֶׁהָיָה לִפְחוֹת בְּדָךְ אִין רֹאשִׁי לִפְחוֹת וּמִקּוֹם
 שֶׁהָיָה לִפְחוֹת אֵל עִם גִּיּוּבָה לֹא לִפְחוֹת כָּלָּה גִּיּוּבָה
 מִטְּבַע שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּבִרְכַּת הַדֶּקֶן טוֹעָה וְחֹזֵר וּמִבְּדָךְ
 מִטְּבַע עוֹכֵל גִּיּוּבָה אִין אִין בְּשִׁחַדִּית אִמֵּת אִמֵּת וְגִיּוּבָה
 בְּעַד בֵּית לֹא יִשְׂרָאֵל חֹבֶתוֹ ^ט הַקָּדִים בְּדָכָה
 גִּיּוּבָה לְבִדְרֹא רֹאשִׁינָה בִּין בִּין בְּלִילָה בִּין לִפְנֵיהֶם לֹא אֶחָד

יעאלפי נאין סודל לבדכות בניהדית פתח יוער אור וסיים
במעדיב ערבים לא יעאל פתח במעדיב ערבים וסיים ביוער
אור יעאל וכן בערבית אס פתח במעדיב ערבים וסיים ביוער
אור לא יעאל פתח ביוער אור וסיים במעדיב ערבים יעאל
ניכלה ברכות הולכות אהל חתימתן איה הוא
זמן קרית שמע בלילה מצותה מיעת יעאלת הכוכבים עד
העיה לילה ואס עבד ואיהל וקרא עד שלא עלה עמוד השחר
יעאל יריחובתו שלא אמרו עד חצות לא כדי להדחיק את
האדם מן הפניעה יא הן וקרא קרית שמע
שילערבית אהל שמעלה עמוד השחר קודם הנץ החמה לא
יעאל יריחובתו לא אס כן היה אמס כגון שכול או חולה וכיוצא
בהן ואנוס שקרא בעת זה אינו מברך השכיבנו יב
ואיה הוא זמנה ביום מצותה שיתחיל לקדושת קודם
הנץ החמה כדי שייגמור לקדושת ולברך ברכה אחרונה עם
הנץ החמה ושיעמד זה כמו עיטור שמע קודם שיתעלה השמש
ואס איהל וקרא אהל שמעלה השמש יעאל יריחובתו שמעלה
ערסן של שמע ביום למי שמעבד ואיהל יג
שהקדים וקרא קרית שמע שלטח קרית אהל שמעלה עמוד
השחר אלפ שמע שלם קודם שיתנץ החמה יעאל יריחובתו
ובשעת הדחיק כגון שיהיה משכים לצאת לדרך קודם לכתחלה
משיעלה עמוד השחר יד הקורא אהל של
שמע ביום אפלו היה אנוס לא יעאל יריחובת קרית שמע

בעונתה לאהדיה הוא כקורא בתורה ומברך הוא נפטר
 ולאחריה כלהיום אפילו איחד וקרא אחד גילגילי עונות
 ולא כיון **פדק שני** **הקורא את שמע**
 גילגילי עונות **לבו בפסוק דאנין ניהיה**
 אסלא כיון **לבו** **לבו בפסוק דאנין ניהיה**
 את הפדקיות האלו בעונת קריאה יצא והוא גילגילי עונות
 דאנין **ב** כלבני אדם קורין כדרכן בין עומדין
 בין מהלכין בין שוכבין בין רוכבים על גבי בהמה ואסור
 לקרות קדושת שמע והוא מוטל ופנו טוהות בקרקע או מושב
 על גבו ופנו למעלה אבל קורא הוא שוכב על צד ואסור
 בעלבים הרבה ואינו יכול להתהפך על צדו או ניהיה חולל
 נוטה מעט לצדו וקורא **ג** מי ניהיה מחלף על דגליו
 עומד בפסוק דאנין והוא קורא והוא מהלך היה יושב מעדן
 ימותו ומעדין אותו עד שיקרא פסוק דאנין מי כחן ואילך
 הם אנסתו גינה אין מעדין אותו **ד** מי ניהיה
 עוסק במלאכה מפסיק עד שיקרא פרטיה דאנינה כולה
 וכן האומנין בוטלין במלאכתן בפרטיה דאנינה כריטילא
 תהא קריאת עדאי והוא קורא והוא עוסק במלאכתו אפלו
 היה עומד בראשי האילן או בראשי הכותל קורא במקומו
 ומברך לפניה ולאחריה **ה** היה עוסק בתלמוד
 תורה והגיע זמן קדושת שמע פוסק וקורא ומברך לפניה ולאחריה

היה עוסק בערכי רבים לא יפסיק לא יגמור עסקיה ויזקק
אם נשאר עת לקרות ו היה עוסק באכילה ו
שהיה במרחץ או שהיה עוסק בתספורת או שהיה מהפך בעורות
או שהיו עוסקים בדיון גומד ואחר כך קורא קרית נשימיו ואם
היה מתירא שמה יעבור זמן הקריאה ופסקו קרא הרי זה
מניבוח ד מי שירד לטבול אם יכול לעלות ולהתנפות
ולקרות קורם נשתנץ החמה יעלה ויתכסה ויקרא ואם היה
מתירא שמתנץ החמה קורם ניקרא יתכסה במים שהוא
עומד בהן ויקרא ולא יתכסה לא במים נדיחן רע ולא במדי
המטרה ולא במים עלולין מפני עדותו נראית מהן יאכל
מתכסה הוא במים עבורין נאין ריהן רע וקורא במקומו
הקורא קרית נשימיו לא ירמוד בעיניו ולי
יקרוץ בניפתיו ולא יראה באצבעותיו כריט לא תהא קריאת
עדא ואם ענה כן אפלע שיעא ידי חובתו הרי זה מגונה
ועדיך לה שמיע לא זנו כשהוא קורא ואם לא שמיע יעא
ועדיך לרקדק באותיותיה ואם לא רקדק יעא
כיער מדקדק יזהר שלא ירפה החזק ולא יחזק הרפה ולא
יעד הנח ולא יניח הנר לפי כך עדיך ליתן ריוח בין כל נדי
יאותיות הדומות נאחת מהן סוף תיבה והאחדת תחלה
תיבה סמוכה לה כגון בכל לבבך קורא בכל ונזהה וחודל
וקורא לבבך וכן ואבדתם מהרה הכנף פתיל ועדיך לבא
דיו נלתי זכרו ועדיך לה אריך בדא לא נלאחד כדי שמיכח

עולה נמים ועלה ארץ ועל ארבע רוחות העולם ועל דרך נגלה
 יחטא בהיתכדי נלא יהיה כאומד איהר ^{קדוה}
 אדם את ניםע בכללניון ניהוא מכורה והקורא בכללניון
 עדיך להזהר מרבדי ניםע ניםע אותה הלניון ומדקרק באגדה
 הלניון כמין ניםע מדקרק בלניון הקורא ניםע קדאה בלניון הקורא
 הקורא למפרע לא יעא במה רבדים אמורים ^י
 בסדר הפיסוקים אבל אם הקדים פרניה לפרניה ^א ^י
 דניאני אומד ניםע אלא לפי ניםע סמוכה לה בתורה קדאה
 פסוק וחזר וקדאה פעם ניםע הדי זה מגונה קדאה מלה אחת
 ובפלה כגון ניםע קדאה ניםע ניםע מני תקין אותו ^י
 קדאה סידוגין יעא אפלו ניהא בין סידוג לסידוג כדי ניםע
 את כולה יעא והוא ניםע קדאה עלה סדר קדאה מתנבנס והויה
 מי ניםע ולא ער ולא נדרם בנייה יעא ובלבד ניםע אעבד פסוק
 דאניון ^י ספק קדאה קדית ניםע ספק לא קדאה
 הויד וקדאה אומדך לפניה ולא אחריה אבל אם ידע ניםע
 ונשתפק לאם בידך לפניה ולא אחריה או לא בידך אינו חוזר
 וניבדך קדאה וטעה יחזור למקום ניםע טעה נעלם ממנו בין פניה
 לפניה ואינו יודע אידו פניה ניםע וליס ואידו עדיך להתחיל
 חוזר לפדך דאניון ניםע והוא אהבת איתיו ^י טעה
 באמיע הפדך ולא ידע היכן פסק חוזר לראי הפדך הויה
 קדאה וכתבתם ואינו יודע אם הוא בכתבתם ניםע ניםע או
 בכתבתם ניםע הויה אם ניםע חוזר לכתבתם ניםע ניםע אם

נסתפק לו אחד נקרא למען ידבו אינו חודר נעלה דגל לעיונו
הוא חולך ^{טו} היה קורא ופגע באחדים או פגעו בו
אם היה בין פדק לפדק פוסק ומתחיל נואל בנלום מי נהוא
חייב בכבודו כגון נפגע באביו או רבו או מי נהוא גדול ממנו
בזכמה ומשיב נלום לכל אדם ננתן לו נלום
היה קורא באמצע הפדק אינו פוסק ומתחיל לנאול לא בנלום
מי נהוא מתירא ממנו כגון מלך או אנס וכיוצא אבהו
אבל מי נהוא חייב בכבודו כגון אביו או רבו אם נתן לו נלום
תחלה פוסק ומשיב לו נלום ^{יד} ואלוה בין הפרקים
בין בדכה ראשונה לנניה בין נניה לנחמך בין נחמך לזה היה אם
נחמך בין והיה אם נחמך לויאחד אבל בין ויאחד לא מתוויצב
הרי הוא כאמצע הפדק ולא יפסיק אלא לנאול ^{מפני}
היראה ונה נייב ^{מפני הכבוד}

פרק שלשי

הקורא קריא ^{נחמך דורח}
ידיו במים קודם שיקרא הגיע זמן קריאה ולא מעאמים ^{נחמך}
יאחד קריאתה וילך ^{נחמך} לבקש המים שלא מקנה ידיו בערוך
או בעפר או בקורה וכיוצא בהן וקורא ^ב אין קול אין
לא בבית המרחץ ולא בבית הכסא אלא שואל עומד ונא
בבית הקברות ולא בעד המת עצמו ואם הרהיק ארבע אמות
מן הקבר או מן המת מותר לקרות וכל מי נקרא במקום שאין
קול אין בו חודר וקורא ^ג בית הכסא הדר נהונו

יהיו כן ועדיין לא נשתמנו בו מותר לקרות קדית שמע כנגד
 אבל לא בתוכו מרחץ חרש מותר לקרות בתוכו והיו נתיבות
 זמן אחד מהן לבית הכסא ואמר עלהני וזה הדין ששם
 אם הדמיון או לא הדמיון לפי כך אין קוראין בו לכתחלה ואם לא
 יצא אמר וגם זה הדין נתיבן מזומנין ואין קוראין בהם העד
 המרחץ זהו המקום שבו אדם עומד בין לבושי מותר
 לקרות בו קדית שמע ^ד ולא קדית שמע בלבד
 שאכל ענין שהוא מרחבי קרני אסור לאמר בבית המרחץ
 ובית הכסא ואפלו אסור בלשון חול ולא לאמר בלבד אלא
 אסור להקדש בלבד ברב דיתורה בבית הכסא ובבית המרחץ
 ובמקום הטנופת והוא המקום שיש בו צואה או מי רגלים
 אסור ^ה רבדים על חול מותר לאמר בלשון
 קדית בבית הכסא וכן כנגד דחוס וחנוך ונאמן וכיוצא
 בהן מותר לאמר בבית הכסא אלא על שם המרחץ והן
 הנתיבות שיש בהן צואה אסור להזכיר בבית הכסא ובבית
 המרחץ היטאם נזהרין להפריע מן רבדי אסור בבית
 המרחץ או בבית הכסא מפרדי ואפלו בלשון קרני ובעניני
 קרני ^ו צואת האדם וצואת כלבים וחזירים
 בזמן שיש בתוכם עורות וכל צואה שדיחה רעבון או אסור
 לקרות קדית שמע כנגדן וכן כנגד מי רגלי אדם אבל מי רגלי
 בהמה קוראין כנגדן קטן שאינו יכול לאכול כדית דגן בכדי
 שאכל הגדול כל שיש בו צואת דגן אין מרחיקין לאמר אדנו

ואלא מימי דגליון ^ד היתה עוואה יביעה כחדנ—
 אסור לקרות כנגדה ואם היתה יביעה יתק מחדר ער טאם
 זרקה תתפרד הרי היא כעפר ומותק לקרות כנגדה מי רגלים
 ניב לעובד קדש אם היה רעומן ניכר אסור לקרות כנגד—
 ואם איך רעומן ניכר מותר ^ח כמה ירחיק מעוואה
 ומימי רגלים ואחר כך יקרא ארבע אמות במה רבדים אמו
 בזמן שהן מלאה דיו או מערדיו אבל אם היו כנגד פני מרחק
 מהן עד שלא יראה אותן ואחר כך יקרא ^ט במה
 רבדים אמו רים בשהיה עמהן בבית במקום שזוה אבל אם
 היה נים מקום גבוה מהן עשרה טפחים או נמוך מהן עשרה
 טפחים יושב בעד המקום וקורא שיהיה נפסק ביניהן ודאי
 ילא יגיע לו ריה רעוכן אם כפה כלי עלה עוואה או מימי רגלים
 אפלע ניהן עמו בבית הריהן כקבורים ומותק לקרות עמהן
 היה בינו ובין העוואה מה יעה שלדכוכית אעפ
 יהוא עוואה אותה מאחורי הדכוכית מותר לקרות בעדה נתן
 רביעית מים לתוך מי רגלים שלפעם אחת מותר לקרות עמו
 בתוך ארבע אמות ^י היתה עוואה בגומא עומד
 בסנר לו עלה גומא וקורא והוא נלא יהיה סנר לו נוגע בה היתה
 כנגדו עוואה מעוטה בינתל כמו טיפה דוקק עליה דוק עבה
 עד שיתכסה וקורא היתה נטינית עוואה על בני דן או ידיו
 מטונפות מבית הכסא ולא היה להן ליה כלל מפני שטנן או ידיו
 מותר לקרות לפי שאין להן ריה אבל אם היתה במקומה אפל

נאמנה נדאית כניהוא עומד הואיל ונר אית כניהוא וזב אסור
 לקרות עד שיקנה יפה יפה מעט נעוואה לזהה היא ויני לה ריה
 רע' וכמה גאונים חזרו נאסור לו לקרות אם היו ידיו מוטות
 וכך דאוי לעניות יב ריה רע נייני לו עיקר מרחיק
 מינו אדבע אמות וקורא אם פסק הדין ואם לא פסק מרחיק עד
 מקום טפוסק ויאיז לו עיקר כגון מי ניעא ממנו רוח מלמטה
 מרחיק עד מקום שתכלה הרוח וקורא גוף נילר עיועביט שלמי
 רגלים אסור לקרות קרית ניעא כנגדן אף על פי שאין בהן כלום
 ואין להן ריה מעט ניהן בבית הכסא ג עוואה
 עובית כגון שהיתה טהה על פני המים אסור לקרות כנגדה ופי
 חזיר בעוואה עובדת ואסור לקרות כנגדן עד שיעברו מיני
 אדבע אמות יד היה קורא וזה גיע למקום הטומאה
 לאיני ידיו על פיו ויקרא לאיפסיק עד שיעברו מאותו מקום
 וכן קורא ניעא את ממנו רוח מלמטה יפסיק עד שתכלה באו
 וחזיר לקריתו וכן בדבר תורה יעא תרוח מהברו אף על
 שמפסיק לה קרית ניעא מע אעו מפסיק לה דבר תורה
 טו היה קורא קרית ניעא בבית ונסתפק לו אם יני
 עם עוואה או מי רגלים או יאן עם הדין מותר לקרות היה
 קורא באיפה ונסתפק לו אם יני עם עוואה או מימי רגלים או
 יאן עם לא יקרא עד שיברוק ניהזקת האיפה ניהיא מקום
 הטומאה אבל ספק מי רגלים אפי' לו באיפה מותר לקרות
 כנים נאסור לקרות כנגד עוואה ומימי רגלים יי

עד שיחזיק כך אסור לקרות כנגד הערוה עד שיחזיק פנו
אפלו גוי או קטן לא יקרא כנגד עדותו ואפלו היתה מה יצא
שלא כוכית מפסקתה ואלו הן אלה אתה ערוה אסור לקרות
עד שיחזיק פנו וכל גוף האשה ערוה לפי כך לא יסתכל בגוף
האשה כשהוא קורא אפלו אשתו אם היה מגולה טפח מגופה
לא יקרא כנגדה וכן כנים שהוא אסור לקרות כנגד
עדות אחדים כך הוא אסור לקרות כנגד עדותו לא יקרא כשהוא
ערום עד שכל כסה עדותו היתה חגורה של בגד או עוד או שיהיה
על מתניו אעפ"י שיהיה גופו ערום מותר לו לקרות והוא של
יהיה עקבו נוגע בעדותו יהיה יעץ בטליתו והוא ערום חוץ
בטליתו מתחת לבו וקורא אבל לא יחזק מצו ארו ויקרא מפני
שלבד רואה את הערוה ונמצא כמי שיקרא בלא חגור
יכן כנים שהיו יענים בטלית אחת כל אחד מהן
אסור לקרות אעפ"י כסה מתחת לבו עד שיהיה אטלית מפסקת
ביניהם כדי שלא יגע בשר זה בשר זה ממתניו ולמטה ואם
היה יעץ עם אשתו או בנו ובני ביתו הקטנים הדין כן כגוף
ואינו מרגיש מהן לפי כך אעפ"י שיהיו נוגע בהן מה דיר פנו
וחוץ מתחת לבו וקורא יכן עד אשתו הן
קטנים לענין זה עד שיהיה הזכר בין שתיים עשרה יונה ויום
אחד והנקבה בת אחת עשרה יונה יום אחד והוא שיהיה
תבניתם כתבנית גדולים שדיים נכנו וניעך עמה ואחד כך
לא יקרא עד שתפסיק טלית ביניהם אבל אם עדיין לא יחזיק

טרים נכוננו וניעלך עמה קולא עמהן בקדוב בעל ואינו צריך
הפסק עד ניהיה הזכר בן שלש עשרה שנה ויום אחד והתקבה
בת טיתים עשרה שנה ויום אחד

פסק רביעי נשים ועבדים

מקדית טמא ומלמדיו את הקטנים לקרות אותה בעתמה
ומבדכין לפניה ולאחריה כדי להנכין במעוות מי שהיה לבוטל
ונחפז ברבד מעוה מכנה מעות פטור מקדית טמא לפיכך הן
עניא בתולה פטור מקדית טמא עד שיבוא עליה לפיכך
דעתו פניה טמא לא ימא בתולים ואם טהה עד מועא טבת
ונא בעל חייב לקרות ממועא טבת ואילך ניהדי נקדד דעתו
ולבוגסה אעפ"י טמא בעל אכלה טמא אחר
הבעולה אעפ"י טמא עוסק במעוה חייב לקרות הואיל ואין לו
רבד טמא טמא אחר עתו וכן כל כיוצא בו ג' מי שמת
לנדה טמא חייב להתאבל עליו פטור מקדית טמא עד שיקדמו
מקט טמא דעתו פניה לקרות ואם היה מטימר אתה מת אעפ"י
טמא מתו פטור מקדית טמא ואם היו טומרים טמא אחד
מטימר והנני נשמיט למקום אחד וקורא וזהו דר ומטימר ונטימט
האחר וקורא וכן החופד קבד למת פטור מקדית טמא
אין מועאין אתה מת לקבדו סמוך למתן קדית טמא
לא אם כן היה אדם גרול ואם התחילו והועיא והוה גיע יבין
הקדית והם מלויים אתה מת כל טמא עומד בהן כגון

נושאיה מטה והילופיהן וחלופיהן בין היו לפע המטה
בין היו לאחד המטה פטורין וניאך המלויץ ניאין למטה עורן
בהן חייבין ה' היו עוסקין בהספד והגיע זמן קרית
שימע בזמן שהמת מונח לפניהן נשמטין אחד אחד וקורין
וחוזרין להספד אין המת מוטל לפניהן כלהעם קורין קרית
שימע והאבליוני שבדומם שיאנו חייב לקרות עד שיקבר מתו
קברו את המת וחזרו האבלים לקבל תנחומים
וכל העם הולכין אחריהן ממקום הקבר למקום שיעומדין בו
האבלים לעשות שירה לקבל תנחומים אם יכולין העם להתקין
ולגמור אפלו פסוק אחד קורם שיגיעו לשירה יתחילו ואם לא
לא יתחילו לא יתחמו את האבלים ואחר שיפטרומהם יתחילו
לקרות בני אדם העומדים בטורה הפנימיים שהן מאין פע
האבלים פטורין מקרית שימע והחיצונים הואיל ואין דואן
את האבלים חייבין בקרית שימע במקומן
כל מי שהוא פטור מלקרות קרית שימע אם רעה להחמיר
על עצמו ולקרות קורא והוא שיהא דעתו מיועבת עליו אבל
אם היה זה הפטור מלקרות מבוהל ותמיד אינו רשאי לקרות
עד שתתיישר עתו ה' כל הטמאין חייבין בקרית
שימע ומבדכים לפניה ולאחריה והן בטומאתן אעפ"י אפטר
להן לעלות מטמאתן בו ביתם כגון הנזעים בני דין או בטה
חבה ומניכבז וכיוצא בהן ועד לאובי דין ותיקנו שלא יקרא
בעל קדי לברו מן שאר הטמאין עד שיטבול ולא פניטה תקנה

זו בכל ישראל ולא היה כח לרובה עבור לעמוד בה לפי כך בטלה
 וכבוד מהגון כל ישראל לקדושת בתורה ולקדושת קרית שמע והן
 בעלי קראין לפי שאין רבדיתורה מקבלין טמא
 אלא עומדין בטהרה בטהרה לעולם

בדרך דהמנהגים ייען

הלכות תפלה וברכות כהנים

שיבולן שתי מצוות עשה אחת לעבור את יי בתפלה
 בכל יום שניה לדרך כהנים את ישראל בכל יום
 וביאור שתי מצוות אלו בפרקים אלו

פרק ראשון

מצוות עשה
 שיועצרתם אתי יי אלהים מפי הנמועה למדו טעמה וזה
 תפלה ונאמר ולעבור בכל לבבכם אחרות כמים אידן וזה
 עבודה שכלב זו תפלה ואין מנחם תפלות מן התורה ולא מעשה
 התפלה הזאת מן התורה ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה
 לפי כך נשים ועבדים חייבין בתפלה לפי שהיא מצוות עשה
 גמלה ודמיונה
 אלא חיוב מצוה זו כך הוה
 שיהא אדם מתפלל ופועל הנן בכל יום ומגיד נבחו שיהא קרוב
 ואחר כך שיהא ערבו שיהא ערוך להן בבקשה ובתחנו ואחר
 כך נותן שיהא ויהיה ליי עבדות עלה טובה שיהא פועל כל

אחד ואחד כפי כוח ^ג אם היה רגיל מרבה בתורה
ובקנייה ואם היה ערל שפתיים מרבה כפי יכולתו וכל עת שידעה
וכן מנחם התפללות כל אחד ואחד כפי יכולתו ישיגה תפלה פעם
אחת ביום ישיגה תפלה פעמים הרבה והכלהין מתפללים נוכח
המקדש בכל מקום שיהיה וכן היה הדבר תמיד ממנה רבין
עד עזרא ^ד כיון שגלו ישיגה בימי נבוכדנצר
הדני עט עדכו בפרס ויון וישאר האמות ונולדו להם בנים
בארצות הגוים ואותן הבנים נתבלבלה שפתם והיתה שפת
כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה וכיון שהיה מרבה
אנו יכול לרבה כל עדכו בלשון אחת לאב שבוש שנובניהם
חצי מרבה ארדורית ואינם מכירים יהודית וכלשון עסועם
ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל תקצר
לשוננו לשיאול חפציו או להגיד שבה הקב"ה בלשון הקדש עד
שיערב עמה לשונות אחרות וכיון שראה עזרא ובית ריבן
כך עמדו ותיקנו להם שיטה ענינה ברכות עלהסדר
שילש ראשונות טבח ליי ושלש אחרונות הודיה
ואמצעיות ישיגהן שאלת כלהרבים שהן כמו אבות לכל
חפצי אישי ואישי ולעוד כיה עבור כולן כרי שיהו עדו כותבפי
הכל וילמדו אותן במהרה ותהיה תפלת אלו העלגים תפלה
שלימה בתפלת בעלה לשון העצה ומפני זה תיקנו כלה ברכות
והתפללות הסדרות כפי כל ישיגה כרי שיהיה כע ענין ברכה
ערוך בפיה העלג ^ד וכך תיקנו שיהא מנין התפללות

במנין הקרבנות שיש להם תפלות בכל יום כנגד שבעת המידין וכל
יום שיש בו קרבן מוסף תמיד בתפלה של שבת כנגד קרבן
מוסף ותפלה שנגד תמיד של שבת היא הנקראת תפלת
השחר ותפלה שנגד תמיד של בין הערבים היא הנקראת
תפלת מנחה ותפלה שנגד המוסף היא הנקראת תפלת
המוסף וכן התקינו שיהא אדם מתפלל
תפלה אחת בלילה שהיא איבריה תמיד של בין הערבים ותפלת
הזמן בלילה שנהיה העולה על מוקד של לילה כענין
שנערב ובוקר וצהרים אע"ה ואחמה ואין תפלת ערבית
חובה בתפלת שחרית ומנחה ואע"פ שזמן הלילה כל יום אל בכל
מקומות מדינותיהם להתפלל ערבית וקבלה עליהם שנתפלת
חובה ט' וכן תיקנו תפלה אחר תפלת מנחה
סמך לשיקיעת החמה ביום התענית בלבד כדי להוסיף תפלה
ובקשה מפני התענית וזו התפלה נקראת תפלת מעילה כלומר
ונעלו שיעריה שמים בעד העמי ותסתרה לפי שאין מתפללין
אחיה לא סמך לשיקיעת החמה שיעאוה תפלות
בכל יום של ערבית ושחרית ומנחה ובשבתות ובמועדים
ובראשי חודשים ארבע של של כל יום ותפלת המוסף וביום
הכפורים חמשה ארבע אלן ותפלת מעילה יא' תפלות
אלו אין פוחתין בהן אבל מוסיפין עליהן אם רעה אדם
שיהיה כלל כל יום כולן הדעות בידו וכל אותן התפלות שיש
במזמור ריבנות לפי כך עריך שיהיה דבר בתפלה בכל

בדכה ובדכה מן האמצעות מעין הבדכה ואם חירש אפלו
 בבדכה אחת ריון כרי להודיע ניהא נדבה לאחובה ושל
 ראשונות ושלש אחרונות לעולם אין מוסיפין בהן ואין פוחתין
 מהן ואין מניעין בהן דבר ^י אין העיבור מתפלל
 תפלת נדבה לפי שאין העיבור מביאין קרבן נדבה ולא אפלו
 אפלו יחיד מוסף שמים אחת חובת היום ואחת נדבה לפי שאין
 מתנדבין קרבן מוסף ויש מן הגאונים מי שהורה שאסור
 להתפלל תפלת נדבה בשבתות וימים טובים לפי שיהיה
 מקריבין בהן נדבה אלה ^י חובת היום בלבד

פירוש

גמליאל ^י רבו המינים בייטלואהין מעין
 ליעל וחסידות ^י אותם לשוב מאחרי יי וכוון שדאה
 שחגדולה מכל ערכי בע אדם עמד הוא ובית דינו והתקין
 ברכה אחת שתהיה בה שאלה מדלפע יי לאבר את המינים
 וקבע אותה בתפלה כרי ניתהא עדוכה בפיה כל ומדעאן
 הדרכות שבתפלה תשיע עשרה בדכות ^י ^י
 תפלה ותפלה מעלש תפלות אלו שבכל יום מתפלל ואדם
 תשיע עשרה בדכות אלו עלהסוד במהרברים אמורים
 בשמיצאדעותו מדכונת ולשונות מהד לקרות אבל אסהיה
 טדור ודחוק או שיקצרה לשינו מתפלל שלש ראשונות בדכ
 ואחת מעין כלה אמצעות שלש אחרונות ויעאיה חובתו
 וזה היא הבדכה שתיקנו מעין כלה אמצעות

הבינים יי' להיכן לרעת דכיר ומזל את לבביו גלגל אגן
לסולח היה לנו להיות גאולים דחקינו ממכאאב ודשינו ושינו
בנאות אדניך ונפוצים מארבעת קצבץ והתועים בדעתך
תפסו ועלה לשיעור תמך ירך ויש מהו ערסם בבנין עמך
ובתיקון היכלך ובה עמדת קדן לברוך עבדך ובעלית נג
לבך ושימיתך טרם נקדא ואתה תענה טרם נדבד ואתה
תשימנו כי אתה הוא עומד בכל עת עדה פורה ומעיל מכל
צוה באיי שימעת קלה במה רבדים
אמורים בימות החמה אבל בימות הגשמים אינו מתפלל
הבינו מסע שיעריך לומר שאלה בברכת השמים וכן במועדי
שבתות וימים טובים אינו מתפלל להבינו מסע שיעריך לומר
הבינו בחונן הרעת ה
מתפלל בעד ברכות בכלת קלה ותפלה מאד בעת תפלת
שלאותו היום שלש ראשונות ושלוש אחרונות ובדנה אמצעות
מעין אותו היום בשבתות חותמין בברכה אמצעות
מקורו השבת ובדגלים חותם בה מקורו שיעדא וזה המעשה
ואם היה שבת ויום טוב חותמין בה מקורו השבת ויעדא
וזה המעשה בראש העת חותמין בה מלך על כל הארץ מקורו
יעדא ויום הזכרון ואם היה שבת חותם בה מקורו השבת
ויעדא ויום הזכרון במה רבדים אמורים בתפלת
עד בית ויחזיק ומעלה אבל תפלת המוספין של ראש העת
מתפלל בעד ברכות שלש ראשונות ושלוש אחרונות של כל

יום ושלש אמצעיות ראשונה מן האמצעיות ענינה מלכות
שניה זכרונות שלישיית שופרות וחותם בכל אחת מהן מענינה
ביום הכפורים מתפלל בכלת פלה מחמש תפלות
שבע ברכות שלש ראשונות ושלש אחרונות ואמצעיות מעין
היום וחותם בה מלך על כלה ארץ מקדש ישראלי ויום הכפורים
ואם חל להיות בשבת חותם בכלת פלה ותפלה מהן מלך על
כלה ארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפורים
במה רבים אמורים ביום עום של כל שנה ושנה אבל ביום
עום שלישיית היובל מתפלל תפלה מוספין תשע ברכות כמו
שמתפלל במוסף ראש השנה והן אותן הברכות עצמן בלא
פחות ולא יותר ואין מתפללין אותן אלא בזמן שהיובל נהג
בכלת פלה מן התפלות פותח קודם לברכה
ראשונה ואמר יי שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך וכי הוא
חותם בסוף התפלה אומר יהיו לרצון אמרי פי כו' ואחר כך
צוה לאחדיו בדאני חדשים ובחול שלמועד
מתפלל ערבית ויחדית ומנחה תשע עשרה ברכות כפי
המים ואומר בעבודה אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא כו'
במוסף בחולי שלמועד מתפלל תפלה מוסף כמו שמתפלל
ביום טוב ובדאני חדשים מתפלל שבע ברכות שלש ראשונות
ושלש אחרונות ואמצעיות מעין קרבן ראש חדש וחותם בה
מקדש ישראל ודאני חדשים יא שבת שחלה
להיות בחול שלמועד וכן ראש חדש שחל להיות בשבת

מתפלל עד שיחריט ומחזה שבע ברכות כניאג העיבתות
 ואומר יעלה ויבא בעבודה במוסקא מתחיל בברכה אמצעית
 בענין שבת ומטלים בענין שבת ואומר קדושת היום באמצע
 הברכה וחותם בה בראשי הדשים מקדש העיבת ויטל
 וראשי הדשים ובחולל שלמועד חותם בה כמו שיחותם ביום
 טוב שחל להיות בשבת ויום טוב שחל להיות באחד בשבת
 מתפלל ברכה רביעית בלילה ככה ^{יב} ותוריעני
 מיספי עד קץ ותלמדני לעשות חוקיך ועונך ותתן לנו ייג
 קדושת שבת וכבוד יום טוב וחגיגת הדגל ובין קדושת שבת
 לקדושת יום טוב הברכה ואת יום שביעי הגדול והקדוש
 קדושת ותתן לנו ייג להינן מועדים לשמחה כן ובמזמור שבת
 ובמזמור יום טוב שלכל העם מברך באתה חנוך אלע שיהיה
 מברך על הכוס ^{יג} בחנוכה ופודים מוסיפין בהודיה
 על השמים שבת שחלה להיות בחנוכה ופודים מזכיר על הנסים
 במדבר כמו שמזכיר בשאר תפלות ^{יד} בימיה העניות
 אפלו יחיד שהתענה מוסיף בשומע תפלה ענינו כן ויטל עבוד
 אומרה ברכה בפני עצמה בין גואל לרופא וחותם בה העונה
 בעת צרה ומצא מתפלל עשרים ברכות בתענה בזה
 מוסיפין בבונה ירושלים רחם ייג להינן עלינו ועל ישראל עמך
 ועל ירושלים עירך העיר האבילה החלבה הניוממה כן
 טו כל ימות הגשמים אומר בברכה שניה מזידה גשם
 ובימות החמה מזידה הטל מאמתי אומר מזידה גשם

משנת
 ימים

הגשם מתפללת המוספין שליום טובה אחרון שלחג עד תפלת
שחרית שליום טובה הארשון שלפסח ומתפללת המוספין שליום
טוב הדאשון שלפסח אומר מזדיר הטל יי' מטבעה
ימים במרחשון ויואלין את הגשמים בברכת השמים כל זמן
שמזכיר הגשם במה רבדים אמורים בארץ ישראל אל לבנינו
ובסודיא ומעדים ומקומות הסמוכות לאלו והרו מין לרדן
ויואלין את הגשמים ביום שנים אחד תקופת תנאי

יד מקומות שהן עדיין לגשמים בימות החמה
כגון אייהים הרהוקים ויואלין את הגשמים בעת שהן עדיין
להן בשומע תפלה ומקומות שהן עוניין יום טוב שני ימים
אגוד מזדיר הגשם בתפלת מוסף שליום ראשון שלשמיני
עצרת ומתפלל והולך כל ימות הגשמים יי' כל
השנה כולה חותם בברכה שליטת האלה קדוש ובברכת
אחת עשרה מלך אלה ערקה ומשפט ובעשרת הימים
שמראש השנה עד מועדאי יום הכפורים חותם בשליטת
המלך הקדוש ובאחת עשרה מלך המשפט יי'

יש מקומות שנהגו בעשרת ימים אלו להוסיף בברכה ראשונה
זכרנו להיום ובשניה מי כמוך אלהיך ומוסיפין בברכת
שניה עשרה זכור לחמך ומוסיפין בברכה אחרונה ובספר
חיים ב' ובן יש מקומות שנהגו להוסיף בעשרת
ימים אלו בברכה שליטת ובכזתן פחדך ובכזתן כבודנו אבל
בראש השנה וביום הכפורים מנהג פשוט הוא להוסיף בעשרת עשר

תפלת הניחור

מיעותה טיחה

להתפלל עם ^{ההנהגה} וזמנה עד סוף שעה רביעית שהוא
 שלישי היום ואם עבד או טעה והתפלל אחד ארבע שעות
 עד העות היום יצא ידי חובתו בתפלה אבל לא יצא ידי חובת
 תפלה בזמנה שכתב שמעות תפלה מן התורה כך מיעו
 מדבריהם להתפלל אותה בזמנה שתיקנו לה חכמים ונביאים
 ב כבר אמרנו שתפלת מנחה כנגד זמן תמיד
 שלבין הערבים תיקנו זמנה ולפי שהיה התמיד קרב בכלום
 בתנ"ע ומחצה תקנו זמנה מתנ"ע שעות ומחצה והאונקיות
 מנחה קטנה ולפי שבערב הפסח שחל להיות בערב שבת
 היו יוחטין את התמיד בע"ע ומחצה אמרו שמתפלל מאז
 ש"ס ומחצה יצאו משהגיע זמן דההגיע זמן חיובה וזהו
 הנקרא את מנחה גדולה ג נהגו אנשים הרבים
 להתפלל גדולה וקטנה והאחרות והורו מקצת הגאונים
 שאין ראוי להתפלל דעות שלא גדולה וכך הר"ן נותן זמן
 שהיא סנגר רבך שאינו תדיר בכל יום ואם התפלל גדולה
 חובה לא יתפלל קטנה אלא רשות ד האלמדת
 שזמן מנחה גדולה מנ"ע שעות ומחצה עד תנ"ע ומחצה
 וזמן מנחה קטנה מתנ"ע שעות ומחצה עד ש"ס אלא מן היום
 שעה ורביע ויש לו להתפלל אותה עד שיתקע ההחמה
 תפלת המוסף זמנה אחד תפלת הניחור עד

שבע יגיעות ביום והמתפלל אחר שבע יגיעות אפ"ע שפ"ג
יעאירי חובתו מפני שזמנה כלה יום תפלת הערב
אפ"ע שזמנה חובה המתפלל אותה י"ל להתפלל מתחלת
הלילה עד שיעלה עמוד השחר תפלת נעילה כד' שישלים
אותה סמוך לשיקיעת החמה ה המתפלל תפלה
קודם זמנה לא יעאירי חובתו וחוזר ומתפלל אותה בזמנה
ואם התפלל תפלת שחרית בשעת הדוחק אחר שיעלה עמוד
השחר יעאירי י"ל להתפלל תפלת ערבית שלילי שבת בערב
שבת קודם שיתקיע עה"מ וכן מתפלל ערבית שלמועא
שבת בשבת לפי שתפלת ערבית דעיות אין מדקדקין בזמנה
ובלבד שיקרא קריית שמע בעונתה אחר עאת הכוכבים
כלמי שיעבד עליו זמן תפלה ולא התפלל
במדור אין לו תקנה ואינו מניחם בני אג"א שיהיה אנוס י"א
טרור מניחם אתה תפלה בזמן תפלה הסמוכה לה ומקדים
תפלה אחרונה ואחריה מתפלל את התעלומין ט
כיער טעה ולא התפלל שחרית עד שיעבד חציה יום ותפלה
מסחה שתיים והאניונה תפלה מנחה והשנייה תעלומי
שחרית טעה ולא התפלל מנחה עד שיקעה השמש מתפלל
ערבית שתיים ראשונה ערבית ושנייה תעלומי מנחה טעה
ולא התפלל ערבית עד שיעלה עמוד השחר מתפלל שחרית
שתיים ראשונה שחרית ושנייה תעלומי ערבית
טעה ולא התפלל לאתפלה זו ולא תפלה הסמוכה לה אי"ו

תפלה

מי שיש לו אה אחדונה בלבד כי עיר טעה ולא התפלל לא שחרית
 ולא מנחה מתפלל ערבית שיתים והאחרונה תשלומי מנחה
 אבל שחרית אין לה תשלומין כי כבר עבר יומה וכן בשחרית
 תפלות י"א היו לפעמי נתי תפלות שלמנחה
 ושלמזוספין מתפלל שלמנחה ואחר כך שלמזוספין ימי משהוה
 שיאין עושין כך בעיבוד סדי שלא יטעו

ראשונה
 תפלת ערבית

פרק ה' ע

דברים אף על פי שהגיע זמנה טהרת הידים וכסוי הערוה וטהרת
 מקום התפלה ודברים החוסדין אותו וכונת הלב
 טהרת הידים כי עיר לוחץ ידין במים עד הפרק ואחר כך
 יהפלה יהיה מהלך בדרך והגיע זמן תפלה ולא היה לו מים אם
 היה בינו ובין המים ארבעת מילין שהן שימזנת אלפים אמה
 הולך עד מקום המים ולוחץ ואחר כך מתפלל היה בינו לבין
 המים יתר מיכן מקנה ידיו בערוך או בעפר או בקוה ומתפלל
 במה דברים אמרו לפעמי אבל אם היה מקום
 המים לאחוריו אין מחייבין אותו לחזור לאחוריו לא עד מיל
 אבל אם עבר מן המים יתר ממיל אינו חייב לחזור לא מקנה
 ידיו ומתפלל במה דב אמר שיאנו מטהר לתפלה אלא ידיו
 בלבד בשיאר תפלות חוץ מתפלת שחרית אבל בשחרית
 מוחץ פניו ידיו ורגליו ואחר כך יתפלל ואם היה רחוק מן המים
 מקנה ידיו בלבד ומתפלל כלהטמאים לוחצים

ידיהן בלבד כטהורים ומתפללין אֶלֶף יאפסד להן לטבול
ולעלות מטמאתן אין הטבילה מעכבת וכבוד ביאתו נעדר
תיקון שלא יקרא בעל קרי בלבד דברי תורה עד נייטבול ובית
דין ניעמדו אחרי כן התקינו אף לתפלה שלא יתפלל בעל קרי
בלבד עד נייטבול ולא מפני טומאה וטהרה נגעו בה לא כד
שלא יהיו תלמידי חכמים מעויין אעל נטיותיהן כתורנגולין
ומפני זה תיקנו טבילה לבעל קרי לברו והויעצאוהו מכל
הטמאים ה' לפי כך היו אומדין בזמן תקנה זו
שאפלו זה שראה קרי ונדה נפלטת שכבת זרע והמעינות
שראת נדה עריבין טבילה לקריות ניעמד וכן לתפלה מפני
הקרי אֶלֶף יהיו טמאין וכן הדין נותן שאין טבילה זו מפני
הטהרה אלא מפני הגזרה שלא יהיו מעויין אעל נטיותיהן
תמיד וכבר בטלה גם תקנה זו שילתפלה לפי שלא פטיט
בכלי נירא לולאה כח בעבור לעמוד בה מנהג
פניוט בספרד ובנינער שאין בעל קרי מתפלל עד שהיה
רוחץ כלבניו במים מניום הכון לקראת אלהיך יעראל
במה דברים אמורים בבדיא או חולה שבעל
אבל חולה שראה קרי לאונסו פטור מן הרחיצה ואין בזה
מנהג וכן זה שראה קרי ונדה נפלטת שכבת זרע אין בהן
מנהג לא מקנהין עצמן ורוחצין ידיהן ומתפללין ה'
כסוי הערוה כי ער אֶלֶף שכיסה ערותו כדרך שמכסה לקראת
שימעל יתפלל עד שייכסה את לבו ואם לאכסה לבו יא

שנתאנס ואין לו במה יכסה הואיל וכסה עדותו והתפלל יענה
 ולכתחלה לא יענה ^ט טהרת מקום התפלה כיון
 לא יתפלל במקום הטנופת ולא במדחץ ולא בבית הכסא ולא
 בארץ ולא במקום שאינו בחזקת טהרה עד שיבדקנו כולו
 שירבד כל מקום שאין קודץ בו קדושת שמע אין מתפללים
 בו וכשיש טמא היקין מצואה ומי דגלים וריח רע ומן המדרת
 ומדאיתתה עדות לקדושת שמע כך מדהיקין לתפלה ^י
 התפלל ומצא צואה במקומו הואיל והטא מפני שלא בדיק
 עד שלא התפלל חוזר ומתפלל במקום טהור היה עומד
 בתפלה וראה צואה כנגדו אם יכול להלך לפננו כדי שיזדקנה
 לאחדיו ארבע אמות יהלך ואם לאו יסלקנה לערדין ואם אינו
 יכול פסיק גדולה החכמים לא היו מתפללין בבית שיש בו טמא
 ולא בבית שיש בו מוריס בעת עיפוטו מפני שדיחור דע אעפ
 שיהיה מקום טהור ^{יא} רבדים החופדין אותו כיון
 שאם היה עדיך לנקביו לא יתפלל וכלה עדיך לנקביו אם ה
 התפלל תפלתו תועבה וחוזר ומתפלל אחר שיעשה ערכיו
 ואם יכול להעמיד עצמו כדי פרסה תפלתו תפלה ואעפ
 לכתחלה לא יתפלל עד שיבדוק עצמו יפה ויפקוד נקביו ויסוד
 כחותיו וכל רבד הטוהרו ואחר כך יתפלל ^{יב} מי
 שיגיהק ופיהק ונתעטש בתפלתו אם נרעונוהרי זה מגופ
 ואם ברוק גופו קודם שייתפלל ובא לאנסו אין בכך כלום נזמין
 לו רוק בתפלתו מבליען בכסותו או בגדו ואם היה מעט עד

מכך דורקו בידו לאחוריו כדי שלא יעטעך בתפלה ונמצא
טרוור יצא ממנו רוח מלמטה כשהוא עומד בתפלה שיהיה
לרעתו שותק עד שיתכלה הרוח וחוזר לתפלתו
בקני להו עיני רוח מלמטה ונצטע עד הדבה ואי אפשר להעמיד
עצמו מהלך לאחוריו ארבע אמות וממתין עד שיתכלה
הרוח ואומר רבון העולמים יערתנו נקבים נקבים וחללים
חללים גליו וידוע לפניך חרפתינו וכלמתינו חרפה וכלמה
בהיינו ורמה ותולעה במוותינו וחוזר למקומו ומתפלל
יהיה עומד בתפלה ונצטע מי דגליו על בדביו
ממתין עד שיכלה המים וחוזר למקום שפסק ואם שיהיה
כדי לגמור את כל התפלה חוזר לראש וכן משתין מדי
שעה כדי הלך ארבע אמות ואחד כך מתפלל ומי שהתפלל
שעה כדי הלך ארבע אמות ואחד כך משתין כדי שיפסוק
דברי תפלה מפיו טו כונת הלב כי עתה כלתפלה
שיאנה בכוונה אינה תפלה ואם התפלל בלא כוונה חוזר
ומתפלל בכוונה מעתה עתו מניב נט ונצטע טרוור אסור
לו להתפלל עד שיתתי ידיו עליו לפי כך הבא מן הדרך והוא
עוף או מי ער אסור לו להתפלל עד שיתתי ידיו עליו
חכמים שילשה ימים עד שינח ונתקדש רגליו ואחר כך
יתפלל ין כי עתה היא כוונה שיפנה לבו מכל
המחשבות ויראה עצמו באלו הוא עומד לפני השכינה
לפיכך צריך לישב מעט קודם התפלה כדי לכוון את לבו

ואחר כך יתפלל בנחת ובתחנונים ולא יעשה תפלתו כמי שהיה
 נושא מיני מעליכו והולך לו לפי כך צריך ליעב מעט אחר
 התפלה ואחר כך יפטר חסידים הדאנונים היו נוהגין שעה
 קודם התפלה ושעה אחת התפלה ומאריבין בתפלה שעה
 שבאר אליהם כלל מפני שאין לו כוונה ואם התפלל
 תפלתו תועבה לפי כך חזר ומתפלל כשיחדון מעי כדור
 שיתוי אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תפלה אידה הוא שכוונתו
 שאינו יכול לרברב בפני המלך ועתה יוכל לרברב בפני המלך
 ואינו מנצב ב' א' ע' כן הוא לו ושתה דביעית יין לא יתפלל
 עד שישיר יינו מעליו וכן אין עומדין להתפלל
 לא מתוך נחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה וכל
 מתוך מדיבה ולא מתוך כעס לא מתוך לא מתוך רבלי תורה
 ולא מתוך דין הלכה אף עלפי שהן רבדי תורה כד' שלא זה
 לבן טרוד בהלכה אלא מתוך רבדי תורה שאין בה עיון כגון
 הלכות פשוטות ונתפלת תפלות שלפניהם
 כגון תפלת מוסף ראש חרש ותפלת המועדות ערך להסדיר
 תפלתו ואחר כך עומד ומתפלל כד' שלא יכעלבה
 היה מהלך במקום סכנה במקום גדודי חיה וליסטים והגיע
 זמן התפלה מתפלל ברכה אחת וזו היא יא עומדי
 עמד ישר אל מרובין ויעתן קעדה יהי לעזר מלפניך יי' אלהי
 שיתן לכל אחד ואחד כד' פדנסתו ולכל גויה וגויה רי מחסות
 והטוב בעיניך עשה ברוך אתה יי' שומע תפלה ומתפלל

אותה כנהוהא מהלך בדרך ואם יכול לעמוד עומד וכנהוהא
מגיע לניצוב ותתקדר רעמו חוזר ומתפלל תפלה כתקנה
תשע עשרה

פירוש חזיוני

שמונה רבדים * * * * *
להזהר בהן ולעשותן ואם היה דחוק או נאנס או שעבד
ולא עשה אותן אינן מעבדין ואלוהן עמידה ונוכח המקדש
ותיקון הגוף ותיקון המלבוש ותיקון המקום והעויות הקול
והכריעה וההנחיה * * * * *
מתפללין לא מעומד היה יושב בספינה או בעגלה אם יכול
לעמוד יעמוד ואם לאו יושב במקומו ויתפלל חולה מתפלל
אפילו שוכב על ערו וזהו שיכול לבוין את רעתו וכן העמא
הדר עבדיהן מכלל חולים אם יש בו יכולת לבוין את רעתו
יתפלל ואם לאו אל יתפלל עד שיאכל וישתה יהיה דוכב על הבמה
אלעל שיט לוי שיאחד את בהמות לא ידר אלא יושב במקומו
ומתפלל כד שנה ארעתו מיועבת עליו * * * * *
המקדש כיער היה עומד בחוצה לארץ מחזיר פניו נכבד
ארץ ישראל ומתפלל היה עומד בארץ מכוין פניו כנגד ירושלים
היה עומד בירושלים מכוין פניו כנגד המקדש היה עומד
במקדש מכוין פניו כנגד בית קודש הקדשים סומא וכדי
שיאנו יכול לבוין את הדוחות והמהלך בספינה יכול לבו
כנגד העינים ויתפלל * * * * *
תיקון הגוף כיער כנהוהא

עמידה שני עמודים
ויפלה וטובח המקדש
שני והתפלל אל המקום
הזה ותיקון הגוף שני
ולא יראה כן עומד עבד
והיין קמלוש ואצ
וכשהוא לך בהצור קדש
ופיקו באקוס שני ויהי
מתוך ידו ונשניה
כנול שני חנה היא
ולכך שני חנה ויהי
שני קס מכרש על גבין
והשתיים שני חנה
גלגל עטר ומתחלה

עומד בתפלה עדין לבוין את רגליו יי' בידו קדמוני עיניו למטה
 כאילו הוא מביט לאחור ויהיה לבו פניו להעלה באיורו והוא עומד
 בשימים ומנוח ידיו על לבו כפנתין הימנות עלה טחוליו עומד
 כעבד לפני רבו באימה ויפחד ויפחד ולא יפחד ידיו על הלבנין
 ה' תיקון המלכות כי צד מתקן מלכותו ויחזק ויחזק
 עצמו ומהדר שנה שנתו ליי' בהדרגת קדש ולא יעמוד לתפלה
 באפונתו ולא בדאט מגולה ולא בדגלים מעולות אם ודרך אנו
 המקום שכל יעמוד לפני גדולים אלה בבית הגלים ובפלמקום
 לא יאחז תפלין בידו או ספר תורה בידו עז חסד שכלו טלוח
 בהן ולא יאחז מעות וכלים בידו אבל מתפלל הוא בלבו בידו
 בימות התגמול שיהיה מעות היום יהיה מעותי על ראשו ויהיה
 זמן התפלה אם היה פחות מארבעת קבין מפתילין לאחוריו
 ומתפלל היה ארבעת קבין מניחו על גבי קרקע ואחרי כן
 יתפלל דרך כל החכמים ותלמידיהם שלא יתפללו לא כעידן
 עטופים תיקון המקום כי צד יעמוד במקום
 נמוך ויהיה פניו לבתל ועדין לפתוח חלונות או פתחים כנגד
 יקוים כדי להתפלל כנגדן שנוכחין פתוחין ליה בעליתיה
 נגד ירושלים וקובע מקום לתפלתו תמיד ואין מתפללין לא
 בחורבה ולא לאחורי בית הכנסת ולא אם כן החיד פניו לפתח
 הכנסת ואסור לעבד צד העומד בתפלה אעבוד לפניו
 עד שיהיה מנינו אל בע אמות ה' לא יעמוד במקום
 גבוה שיליה טפחים או יתר ויתפלל ולא על גבי מטה ולא על

גבי ספסל ולא על גבי כסא היה בנין גבוה אסי יט בו ארבע
אמות על ארבע אמות שהוא שיעור הבית הדין הוא כעלייה
ומותר להתפלל בו וכן אם היה מוקף מחיצה מכל רוחותיו
אלעל שיאין בו ארבע אמות מותר לו להתפלל בו מפני שיאין
גובהו ניכר שהדין חלק רשות לעצמו ^ה האומנן
שהיו עושיין בדאש הכותל אוב ראש האילן והגיע זמן התפלה
יורדין למטה ומתפללין וחוזרין למלאכתן ואם היו בדאש
הזית או בדאש התאנה מתפללין במקומן מפני שטורחן
מחובה ומה הן מתפללין אם היו עושיין בסעודתן בלבד
מתפללין שלש תפלות שלתע עשיה בדכות ^ט
היו עושיין בשכרן מתפללין הבינו ובין כך ובין כך אין יורדין
לפני התיבה ואין נושאין את כפיהן ^ה השותה קורבן
כיער לא יגביה קולו בתפלתו ולא יתפלל בלבו אלא מחדתך
הדברים בשיפתיו ומשימיע לאזנו בלחש ולא ישימיע קולו לא
אם כן היה חולה או שאינו יכול לכויץ את לבו עד שישימיע
קולו הדין זה מותר ובלבד שלא יהיה בעיבור כרי של
תטרח דעתן מחולו ^י כריעה כיער הסתפלל
כודע חמש כריעות בכל תפלה ותפלה בבדכה ראשונה
בתחלה ובסוף ובהוריה בתחלה ובסוף וכנאמר התפלל
כודע וקוסע שלש פסיעות לאחוריו כשהוא כודע ונותן שלום
משמש עצמו ואחר כך מימין עצמו ומגביה ראשו מן הכריעה
כשהוא כודע בארבע הכריעות כודע בדרך וכשהוא חזק

זרקו בשם יי' במה רב אמו בהדיןט אבלסין גדול
 כורע בתחלת כל ברכה ובסוף כל ברכה והסוף כיון שעתה
 בדאשונה אינו מגביה ראשו עד שיגמול תפלתו יי'
 ולמה נותן שלום לעמלו תחלה מעט שישלוי היא יסין שיכנע
 פניו כלומר שהוא עומד לפני המלך נותן שלום לימין המלך
 ואחר כך לשמאל המלך וקבעו שיפטור מן התפלה כמו עיהין
 נפטריך מלפני המלך יי' כלה כדריעות האל ו
 עדיך שיכרע בהן עד שיתפסקו כל הלילות שבאדמה ויעשה
 כקטנותאם נדה מעט ויעד עצמו ונדאה כמורע בכך
 כחו אינו חושש טו ההנחיה כי עד אחרי
 שיגביה ראשו מכריעה חמישית יתיב לארץ ומפל על
 פניו ארצה ומתחט בכלתחננים שירצה כדריעה האמורה
 בכל מקום על ברכים קידה על אפים היתחווה זה פשוט
 ידים ורגלים עד שנגמלא מוטל על פניו על הארץ יי'
 כשהוא עומד נפילת פנים אחד תפלה יי' מי שהוא צנוע
 קידה ויי' מי שהוא צנוע היתחווה ואסור לעשותם שיתחוו
 על האבנים אלא במקדש כמין שביארנו מהלכות עבודת הטהרה
 ואין אדם האבד ראשו לפרט על פניו לאדם כן הוא גורע
 בעצמו שהוא עדיך כיהו שניע אבל מטה הוא פניו מעט ואינו
 כובש אותו בקרקע ומותג לאדם להתפלל במקום יי'
 ולנפול על פניו במקום אחד יי' מנהג פשוט
 בכל יומא שאין נכילת פנים בשבתות ובמועדות ולא בראש

השנה ולא בראשי חודשים וחנוכה ופורים ולא במנחה של ערב
שיבתות וימים טובים ולא בערבית שבכל יום ויום יחידים
שנזכרים על פניהם בערבית וביום הכפורים בלבד נזכרים
על פניהם בכלת פלה ותפלה מפני שהוא איום תחנה ובקשה ותענות

פרק ששי

אסור לו לאדם לעבור אחורי
בית הכנסת בשיעור ציבור מתפללין לא אם כן היה נטייה
מיו או אם היה לבית הכנסת שני פתחים בשתי דורות
שהוא אה אומ שמה ילך ויכנס בפתח האחד וכן אם היה
בעיר שני בתי כנסיות יאמר הדואה שמה ילך לבית הכנסת
הרגיל בו ואם היה לן תפילין בדאטו מותר לעבור ואם
שיאין שם אחד מכלאלו שהתפילין מוכיחין עליו שהיה
דורך אחד המצוות ואינו מחבטלי התפלה
המתפלל עם הציבור לא יאריך בתפלתו יתר מהא אב
בינו לבין עצמו הדעות בירו אם בא לומר אחד תפילין
אפילו בסדר וירוי ^{שלוש} הכפורים אומר וכן אם רעה להוסיף
בכל ברכה וברכה מן האמצעיות מעין הברכה מוסיף
כיעד היה לו חולא מבקש עליו דחכמים
בברכת חולים כפי צחות לטונו היה עדיף פרנסה מוסיף
תחנה ובקשה בברכת השנים ועל דרך זך בכל אחת מהן
ואם רעה לטיאול כל צרכיו בשומעת פלה שואל אבל לט
יגאל לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות

אסור לו לאדם שיסעו כלום או שיעניח מלאכה מאחור
שיעלה עמוד הנדוד עד שיתפלל תפלה שחלית וכן להם
ישיבים לפתח הבית ולפי אולם שכלמו קודם שיתפלל תפלה
שחלית ולא יעלה לדרך קודם שיתפלל אבל טועה הוא ועושה
מלאכה קודם מוסף וקודם מנחה אבל אינו סוּעַר סכין
למנחה ה' כיון שהגיע זמן מנחה גדולה לה
יכנס למדחץ אפילו להדיע עד שיתפלל שיהא זעלף ויבטל
מן התפלה ולא לאכול אפילו אכילת עדאי שיהא ידוע ש
באכילה ולא לדון אפילו בגמד דין שיהא יסתר הדין וימנע
ויבטלמן התפלה וכן לא יעבד הפסד אפילו תספורת
הדין עד שיתפלל שיהא יעבד הזוג ולא יכנס לבית סוף
סמוך למנחה עד שיתפלל שיהא יראה הפסד במלאכה
ויתעסק בה ויתעכב מן התפלה ואם התחיל באחת מהם
לא יפסיק לאגוד ואחר כך מתפלל מנחה ו' מאמתי
התחלת התפלה משינא מעפודת הספרין על בדכין
ומאמתי התחלת המדחץ משינא מעפודת הספרין לבטל
ומאמתי התחלת בורסקי משינא מעפודת הספרין לבטל
שהאומנץ קודם דין ומאמתי התחלת אכילה לבטל ארץ
ישראל משינא מעפודת הספרין לבטל משינא מעפודת הספרין
הדין משינא מעפודת הספרין לבטל משינא מעפודת הספרין
בעלי דינים ואעפ"י שיתפלל הערב דעות לה
יבוא אדם ממלאכתו ויאמר אוכל מעט ואני מעט ואני

קמעה ואחר כך אתפלל שיהא תאננס אותו שיהא נמנה
ישן בלה לילה לא מתפלל עד בית ואחר כך אוכל ושינה או
ישן ומותר להסתפר ולהכנס למרחץ סמוך לביהרית מפני
שלא גזרו שלא סמוך למנחה שהוא רבד המעווי שדוב העם
בכנסין ביום אבל בשחר רבד שיהיו מעווי ולא גזרו בו

ה מי שיהיה עוסק בתלמוד תורה והגיע זמן
תפלה פוסק ומתפלל ואם היתה תורתו אומנותו ואינו עושה
מלאכה כלל והיה עוסק בתורה בשעת תפלה אינו פוסק
שימעות תלמוד תורה גדולה ממיעות תפלה וכלה עוסק
בעורכי עיבור כעוסק ברבדי תורה ט איך מתפלל
מפסיק תפלתו שלא מפסיק סכנת נפשות בלבוש אפילו מלך
ישראל שאלב שולמו לא ישיבנו אבל פוסק הוא למלך גוי ש
שימא יהרגנו והיה עומד בתפלה וראה מלך גוי או אגס בזה
כנגדו יקצר ואם אינו יכול יפסיק וכך אם ראה נחשים ועקרב
באים כנגדו אם הגיעו אליו והיה דרכו באותו המקום
שהן ממיתין פוסק ובזרה ואם לא היה דרכו להמית אינו
פוסק י נשים ועבדים וקטנים חייבין בתפלה
וכל איש שפטור מקדושת שיע' פטור מן התפלה וכל המלוין
את המת אף על פי שאין למטה עודך בהן פטורין מן
התפלה

פירוש שביעי

בתיקנו חכמים לזיתקנו ברכות אחרות לברך אותם בכל יום ואלוהן

בשיכנס

ב

כשיכנס אדם למטהו לידן בלילה מבקש בדרך ארצה יצא
 מלך העולם המפיל חבלי עינה על עינו ומאיר לאישון בתעין
 יהי רצון מלפניך יי אלהינו שתצילני מיצד העוסקגע דע
 ואל יבהלני חלומות רעות ולא תהנהגים דעים ותהיה מצוי
 שלימה לפעך ותעמידני ממסד לחיים ולשלום וברוך אתה צינ
 פן אישון המות באי יי המאיר לכל העולם וקורא
 פרעה ראשונה מקדוה שמע וישן ואם אנקתהו שיהקורא
 ואפילו פיסוק ראשון אפסוקי דתמים ואחד בך יצן
 בעיה שיקץ בסוף שנתו מבקש והוא ענין משה בך
 אלהי נביא שמתב ביהודה אלה בראתה ואלה
 יצדנה ואתה גפחה ביה ואתה משימה בקרבך ואת
 לילה ממנו ואתם עינה להחזירה לי לעתיד לבוא כלומר
 שהננימה בקרבך מורה אני לפעך יי אלהי רבון כל המעשים
 באי יי המהדי גמחות לפגרים מתים כשיזמע קול
 המהדי מבקש באי יי שמה הנותן לעינו בניה להבין בין זמ
 ובין לילה כשיזמע בגין מבקש באי יי שמה מביי
 ערמים כשימנח מדינו על ראשו מבקש באי יי שמה עומר
 ישרא בתפארה בשמחה ידיו על עינו מבקש באי יי שמה
 פוקח עוריו בשמחה על מותו מבקש באי יי שמה מדת
 אסורים כשיזמר קולו מן המות ומניחם על הארץ שכן
 באי יי שמה דוק על הארץ ענתים כשיזמר מבקש באי יי
 ה נוקח בפופים כשינוט ראשו מבקש תהיה באי יי שמה

קדשנו במצותיו ויצונו על נטילת ידים כשהוחץ פנו מבדק
באיי"ש מהם המעביר שיהיה מעיני ותנומה מעפעפי זה רצון
מלפניך יי"ש ואבותי שתדגילני לרבד מעוה ואלתדגילני
לרבד עבירה ותשלט בייעד טוב ואלתשלט בייעד רע
ותהזקין במצותיך ותתן חלקי בתורתך ותתניני לחן לחסד
ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי ותגמולני חסדים טובים
מלפניך באיי"ש גומל חסדים טובים וכל דמך שיכנס
אדם לבית הכסא אומ' קודם שיכנס התכבדו מכובדים
קדושים מערתי עליון שיהיוני עד שיכנס ואצא כי זה
דרך שלבני אדם ואחר שיעא מבדק באיי"ש מהם אשר
יעד את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים וחללים
חללים מהם סתומים ומהם פתוחים שיהיה יסתם אחד מהם
או יפתח אינו יכול להתקיים אפילו שעה אחת באיי"ש רופא
כלבשר ומפליא לעשות כשהוגר חגורו מבדק באיי"ש
גמלה אודר יתלבב בורה כעלוב שמונענו מבדק באיי"ש מהם
שעשה לי כל ערבי כעשה לך לעאת לדרך מבדק באיי"ש
מהם המכין מעצרי גבר ומבדק אדם בכליוס באיי"ש מהם
שלא עשנו גוי באיי"ש מהם שלא עשנו עבד באיי"ש מהם שלא
עשנו אשה שמונה עשרה בהכות אלו אין להן סוד
לא מבדק כל אחת מהן על רבד שהבדכה בשבילן בשעתן
כיער הדי שהגר חגורו והוא על מיטתו מבדק אודר יעדאל
בגבורה שמע קול התורנגול אחד כך מבדק הנותן לעבדו

וכל ברכה מהן שכל נתיחייב בה אינו מברך אהבה
 כיצד לך בכסותו אינו מברך כע עומד מלבי ערומים
 הלך יחף אינו מברך שיעטה ליל כל ערבי ביום הכפורים
 ובתעמדה באב שאין עם דחייה אינו מברך על שילת ידים
 ולא המעביר שיטה מעיני יחם לא נכנס לבית הכסא אינו מברך
 אשר יער את האדם וכן בשאר ברכות אלו פ טהור
 העם ברחב ערינו לברך ברכות לו כולן זו אחת זו בבית הכנסת
 בין נתיחייב בה בין לא נתיחייב בהן וטעמתה לא ידענו
 לעשות כן ולא ידענו אדם ברכה אלא אם כן נתיחייב בה
 המטבים לקדושת התורה קודם שיקרא קריית שמע בין
 קריאת התורה שבבית בין בתורה שבעלפה נוטל וידע
 ומברך שילש ברכות ואחד כך קורא ואומר פ בא ייטב
 אשר קדשנו במצוותיו וציונו על רבדי תורה העלבנו
 אלהינו את רבדי תורתך בפינו ובפי קיות עמך כלבית ישראל
 וטהור אמתנו וטהור אמתנו אעמי עמך כלבית ישראל יודע
 שמה נלמד מהם ומה בא יי נותן התורה בא ייטב
 אשר ברחם בן ישראל צדיק ונתן לנו את תורתו בא יי נותן
 התורה פ אשר חייב אדם לברך שילש ברכות אלו
 ואחר כך קורא שילש ברכות תורה ונהגה עם לקדושת ברכת
 כותבים וישי מהם וישי מהם וישי מהם וישי מהם
 שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה שיהיה

הברכות ושיבחו חכמים הדאגות למי שקורא
זמירות מספר תלך בכל יום מהלך מזהלך עד סוף הספר
וכבר נהגו לקרות פיוקין לפניהם ולאחריהם ותיקנו חכמים
בדכה לפע הזמירות והיא ברוך שאמר כן ובדכה לאחריהם
והיא ישתבח כן ואחר כך מברך על קריית שמע וקורא קדש
שמע יי מקומות שנהגו לקרות בכל יום אחד שמברך
ועתה שידת הים ואחר כך מברך על שמע ויוי מקומות
שקורין שידת האדמה ויוי יחידים שקורין שידת העיר וידת
בכל יום הכל לפי המנהג חייב אדם לברך מאד
בדכות בכל יום בין היום והלילה ומהלך מאד בדכותו של
ועשרים בדכות שמנינו בפרק זה ושמע בדכות שידת
שמע שידת ערבית שפניה ונלא אחריה וכשמע עטף
בעצית מברך באי ייגלה אשר קדשנו במע וצל להתעטף
בעצית וכשילוב תפילין מברך באי ייגלה אשר קדשנו
במע וצל להניח תפילין ונלא תפלות בכל תפלה מהלך פסוק
עשה בדכות הדי שנה ושמנינו בדכות זכר הוא אדם
שתי סעודות של כל יום מברך ארבע עשרה ברכות שבע
בדכות בכל סעודה אחת כשנוטל יין תפלה ועל המזון
אחת בתחלה ושלש בסוף ועלהמים לפניו ולאחריה דיבע
בזמן הזה שתיקנו בדכות המיתים בתפלה והוסיפו
הטוב והמטיב בברכת המזון נמצאו חמשה ברכות יתירות

הפסקה בין גאולה לתפלה והדי שיתיהם ככרבה אחת אדושה

פרק שני

תפלת העיבור נשמעת תמיד

ואפילו היו בהם חטאים אין הקדש מואסת תפלתן של רבים

לפי כך עדיך אדם לשאת עימו עם העיבור ולא יתפלל

יחיד כל זמן שיכול להתפלל בעיבור ולעולם ימים אדם

ויעריב לבית הכנסת שאין תפלתו של אדם נשמעת בכל

עת לא בבית הכנסת וכל מי שיש לו בית הכנסת בעיר

ואינו נכנס לתוכה להתפלל נקרא שכן רעומצוה לרוץ לבית

הכנסת שזונרעה נדרפה לרעת אתו וכשיעא מבית

הכנסת אל יסוע פסיעה גסה לא יכך מעט מעט וכשיכנס

לבית הכנסת יכנס שיעור שני פתחים ואחד כך יתפלל לקיים

לשימור מזוזות פתחי ב בית המדרש גדול מבית הכנסת

וחכמי גדולים אפע יהיה להם בעירם בתי כניסיות הדבה

הדבה לא היו מתפללים אלא במקום שהיו עוסקים בנבונה

והוא שיתפלל שמתפלת העיבור ג וכיערה לא

תפילת העיבור יהיה אחד מתפלל בקול רם והכל שומעין

ואין עושין כן בפחות מעשרה גדולים ובני חורין ושליו

עיבור אחד מהן ואפילו היו מקצתן ככה התפללו ויעאו יד

הובתן משלימין בהן עשרה והוא שיהיו רוב העשרה לא

התפללו וכן אין אומדין קדושה ולא קודין בתורה

ומבדק לפניה ולא אחריה ולא מפטירין בנביא לא בעשרה

וכן לא יהיה אחר מבדל בדבדב שיתעורר בלשון ענין
 אחדיו אמר אלא בענין זה הוא הנקרא פסוק על שיתעורר
 אומדיו קריי שלא בענין זה ואין חסדנים נשיאם את יתום
 שלא בענין זה והכחנים מן הסמין שכל עשרה מיישר אצל
 הנקרא אין ערה שני ער מה לעדה הרעוה ונתכונן עשה
 שהדייני ענין עוכלב וכלדבר שבקדושה
 לא יתא אלא בתוך ערה מיישר שיתקדוהו בתוך בניו
 וכלאם הרבדים אם התחילו בהם בענין זה והלכו בקדושה
 אעפ"י אין רעיון גמורוה נאך וכלדבר שיתקדוהו
 הענין מולך במקום אחד ושליח עיבור עמהן במקום אחד
 הער קטנה שנקראת במלואה לחצר גדולה והיא תהיה ענינה
 ואחד בקטנה שנקראת תשיעיה בקטנה ואחד בגדולה
 מעטרתין עיבור בגדולה ושליח עיבור בקטנה יענין ידי
 הובתן עיבור בקטנה ושליח עיבור בגדולה אין יענין ידי
 הובתן שזהו הוה מופלג מהן ואנו עמהן במקום אחד
 מפני שיש לגדולה פסין מיכאן ומיכאן הרי היא כמו פלגת
 הקטנה ואין הקטנה מפלגת מן הגדולה אלא הדי היא נקדון
 דות שיהיה וכן אם היתה צומחה בגדולה אסור
 להחלל ולקדוה קדוה שיהיה בקטנה היתה צומחה בקטנה
 מותר להחלל ולקדוה קדוה שיהיה בגדולה אם לא היה שם
 דיהרע מפני שיהיה מופלגת ממנה וכל ענין
 מוציא את הרבדים יד הובתן כפי שיהיה בענין זה והוא מתקבל

22
 חזק
 גי' ו' ד'

הַיְּצִיָּים עֵין וְעַל אֵת אֶחָד בְּלִבָּרְכָה וּבִדְבַר הַלֵּל הַזֶּה מִתְפַּלְלִין
בְּמִנְהַ וּבְדָמִים אֲמִין בְּשֵׁם אֵל הַיּוֹדֵעַ לֵב אֶבֶל הַיּוֹדֵעַ אֵינוֹ
יִצְאָרֵךְ הַיְּצִיָּים וְהַיְּצִיָּים עֵין וְעַל אֵת אֶחָד בְּלִבָּרְכָה וּבִדְבַר הַלֵּל הַזֶּה מִתְפַּלְלִין
בְּמִנְהַ וּבְדָמִים אֲמִין בְּשֵׁם אֵל הַיּוֹדֵעַ לֵב אֶבֶל הַיּוֹדֵעַ אֵינוֹ

[illegible]

אֲלֵכֶם וְלֹא עֲבַדְכֶם כִּמְדֹתֵי וּבִמְעֵי יוֹאֵם הִיא זִקְזָקָה
 הִיא מְטֹבָה בִּיחֻד וְהִיא לֵאלֹהֵי יוֹדֵי לֵךְ עֲבוֹד קוֹלָה עֲלֶיךָ
 וְהִיא לֵאלֹהֵי וְהִיא לֵאלֹהֵי עֲבוֹדָה אֶחָד אֶחָד אֶחָד לֵאלֹהֵי
 הִיא עֲבוֹדָה עֲבוֹדָה כְּבוֹדָה אֶחָד אֶחָד עֲבוֹדָה עֲבוֹדָה
 מֵעִיבָהּ שִׁיתִּי מֵעֲבוֹדָה אֶחָד אֶחָד עֲבוֹדָה עֲבוֹדָה

וכן העל כגון כי נשקד אל עמאלך או לאנך עין וכל מי שחזן
 יכל להוציא את האותיות כתיבן אף ממשן אותו עליו נשקד
 והרב ממנה אשר מתלמודיו להתפלל לפענו בעבור יב
 הסומא פורס על שמוע ונעשה שילה עבוד יאכל מי שכתיו
 מגלות אלף יהוא פורס על שמוע אינו נעשה שילה עבוד
 שיהיה עטור

סדר תפילות **פרק תשיעי** העמוד כך הייתי

בטחך כלהעם יושבין וטילה צבור זכר לפניהם ועתה
 באמצע העם ומתחיל ואומר קריט ופניהם עונך אחרי אמן
 יהא שמיה רבא מברך בכל כוחך ועונך אמן בשם קריט ואח
 כך אומר ברכו את יי המבורך והם עונך אחרי ברכו יי
 המבורך לעולם ועד ומתחיל ופניהם על שם עבדך וזה עונך
 אמן אחר כל ברכה ובכחה וזה עונך וזה עונך אמן
 עוד מברך גאל ישראל וזה עונך אמן וזה עונך אמן
 בלחש וזה עונך אמן וזה עונך אמן וזה עונך אמן
 עבוד בלחש עסא אלהים וכל שיגמור תפלתו בזה צבור
 יפסע שלש פסיעות לאחוריו ויפסע שלש פסיעות
 לפניהם ואחרי יפסע שלש פסיעות וזה עונך אמן
 לאחוריו מתחיל ופניהם על שם עבדך וזה עונך אמן
 את מי טלה התפלה והם עונך וזה עונך אמן
 כל ברכה וברכה בין אלו טלה אמן וזה עונך אמן
 יעאן ידי האבות וזה עונך אמן וזה עונך אמן
 וכיון שנגיע טילה עבוד לקדושה יי רשות לכל אחי ואחור
 להודו למקום שיעמד בו בתפלה וכשיגיע טילה עבוד למקום
 וכודע כלהעם וזה עונך מעט ולא יפסע יחד מראי ואמרי
 מורים אנהנו לך יי אלהינו וזה עונך אמן וזה עונך אמן
 ברכות והוראות לשימך הגדול והקדוש על שם הייחוד והייחוד
 כן תחיינו ותחמנו ותאסוף גליותינו להיחוד הקדוש ולשמו
 חקיד ולעבודך ולעטותך עונך בליב טלם על שם מורים לך

וכלה את מוריס מוריס משה קין אותו ה' ואחר שישלם
כלהתפלה ישיב ויפול על פניו ויטה מעט הוא וכלהעבור ויתחנן
והוא נופל וישיב ויגביה דאשוי הוא ויטה מעט ומתחנן מעט
בקול רם מיושב ו' ואחר כך יעמוד עליה צמר לבח
וא' קדיש פעם שניה והן עונן כדרך שענו תחלה ואומ' והוא
רחום כו' תהלה לרוד כו' הוא עומד והן יושבין והן קורין עמו
ואחר כך אומ' ובא לעין גואל כו' ואנ' זאת ברית אותם כו'
ואתה קדוש כו' וקרא זה אל זה וגומר הקדושה והן עונן קדוש
קדוש קדוש שלשה פעמים וחודר וקורא הקדושה תרגום
וא' ותשאת רוח כו' וקורא תרגום וא' ימלך וקורא תרגום
תרגום כד' להבין לעם ואלו הפיסוקין שלפני הקדושה וילאומין
עם תרגומן הן הנקראין סדר היום ואחר כך מתחנן ברבדי
תחנונים ובפיסוקי דחמים וא' קדיש וכלהעם עונן כדרך
ונפטריה כל היום בתחנונים מ' שדיחם על קו
עפוי לא יקח האם עלהבם או שלא ישהט אותה ואלה
ביום אחר ירחם עלינו וכיועא בענין זה משתקין אותו
מפני שמצות אלו גזירת הכתוב הן ואין דחמים שאילנהו
מפני הדחמים לא התיר לנו שיהיה כל עיקר ה'
וכך לא ידבה בכינויין שלשם ויאמר הלא גדול הגבור והנודא
החדק והאמיץ והעזוז שאין כח באדם להגיע סוף עבודו
שלהקבה אלא אומ' מה שאמר משה רבינו ט' במנחה
אומ' עליה עיבור והוא רחום כו' אשר יושב ביתך כו' אשרי

העם כו' תהלה לרוד כו' קודם הוא וזה עם מיתעב ועומד צלם
עבוד ואומר קדיש והן עומדין אחדיו ועומן כבדן ומתפללין
כולן בלחש ואחד כן חודר עליה עבוד ומתפללין בלחש כו' כן
שענה בטהרית עד שייעלים כלהתפלה וישיבה האהן מעלים
על פניהם ומתחנן ומגביה ראשו והאהן ומתחנן מעט מיתעב
כדרך שענה טהרית ועומד וא' קדיש וכלהעם עומדין
ונפטידין למעשיהן ב' ערב כלהעם ישיבין והא'

עומד ואומר והוא רחום כו' ברכו את יי' המבורך והן עומדין
יי' המבורך לעולם ועד ומתחיל לפרוס על שמו ואומר קדיש
ואחד כן הכל עומדין ומתפללין בלחש וכו' מביא מיד אומר
קדיש והן נפטידין ואינו חודר להתפלל בקולדם עד ביתנו
שיאין תפלת ערבית חובה לפי כך לא יבדק זה בדוכת למנוח
שיאין כאן אדם יתחייב בהן כדי להזעיק יי' בלחש
עבתי מיד עליה עבוד אהן מתפלל בלחש עם הענין
ומתפלל בקול רם אבל אינו מתפלל שבעלא ברכה אחת
מעין הענין וכך הוא אומרה ב' אייט' וא' אבן אברהם
יעקב וא' יעקב האלה גדול הגבור והנורא אל עליון קופה
ברחמי שמים וארץ גומל חסדים טובים וקונה הכל
יב' מען אבות ברבדו מחיה מתים במאמרו המלך
הקדוש שיאין כמותו המניח לעמו בעצת קורטו כי בסלח
להניח להם לפטו נעבוד ביראה ופחד ונורה לנשיא בכל יום
תמיד מעון הברכות ארון העולם מברך העבד יעקב מיד

הַיְּבֵת וּמִנִּיחַ בַּקְדוּשָׁה לַעֲסֹךְ מִדְּשֵׁנִי עֲנֵג זִכְרִי לִמְעֻנָּה בְּרֵאשִׁית
 מִלֵּילָה וְלֵילֵי אֲבוֹתֵינוּ רֵעָה נָא בְּמִנוּחָתֵנוּ כֹּחַ בְּאֵי־יִי מִקְדָּשׁ הַיְּבֵת
 וְאֵן קָרִי־נִי וּכְלֵה עִם נִפְטָרִין יְיָ וְלִמְהַתְקֵנוּ חֲכָמִים זֶה
 מִפְּנֵי שֶׁדוֹבֵה עִם בָּאִים לְהַתְפַּלֵּל עַד בֵּית בְּלִילִי שֶׁבֶת וַיְהִי עִם
 מִי־שֶׁתֵּת אֶחָד לְבֹא וְלֵאמֹר שְׁלִים תְּפִלָּתוֹ וַיֵּשֶׁא לְבָרֵךְ בְּנֵיהֶם נִסְתָּ
 וַיְבֹא לִירֵי סִכְסָה לְפִי כֵךְ הוֹדָר שְׁלִים עִיבֹר וּמִתְפַּלֵּל לְרֵי שִׁית עֵנִי
 בֹן כְּלֵה עִם עַד שִׁי־לִים הַמֵּת אֶחָד וַיַּעַם עֲמָהֶן יְיָ
 לְפִי כֵךְ יוֹם טוֹב שֶׁחֲלָלָהּ יוֹת בְּשֶׁבֶת אֵין יוֹם הַכְּפוּרִים אֶרְאֵה
 חֲדָשׁ אֵין שְׁלִים עִיבֹר הַיּוֹדֵר עַד בֵּית לִפְנֵי הַתְּבָה מִדְּכִיר עֲנֵן
 הַיּוֹם בְּבִרְכָּה זֹאת אֵלֵּא הוֹתֵם בָּהּ מִקְדָּשׁ הַיְּבֵת בְּלִבֶּךָ לְפִי שֶׁאֵין
 נִתְחַיֵּב הַיּוֹם בְּתִפְלָה זוֹ טוֹ בְּשֶׁבֶתוֹת וַיִּמֵּס טוֹעֵם
 כְּעִגְמוֹר שְׁלִים עִיבֹר תְּפִלָּת שֶׁחֲדִית בְּקוֹלָם אֹמֵר קָרִי־נִי
 וְאֶחָד כֵךְ קוֹרֵא תְּהִלָּה לְדוֹר כֹּחַ וְאֹמֵר קָרִי־נִי וּמִתְפַּלֵּל מוֹסֵף
 בְּלֵחֵשׁ וְהוֹדָר וּמִתְפַּלֵּל מוֹסֵף בְּקוֹלָם כְּדָרֵךְ שֶׁעוֹשֶׂה בְּשֶׁחֲדִית
 וְאֵן קָרִי־נִי אֶחָד תְּפִלָּת מוֹסֵף וְהַעֲסֹךְ נִפְטָרִין וְאֵין אֹמֵר לְפִי
 קָדוּשָׁה וְלֵאמֹר חֲנוּנִים אֶחָד תְּפִלָּת שֶׁחֲדִית כְּעִיבֵי הַיּוֹם אֵלֵּא
 אֹמֵר אֹתָהּ קוֹרֵם תְּפִלָּת הַמִּנְחָה כִּי־עַד קוֹרֵא תְּהִלָּה לְדוֹר וְאֵן
 סֵדֶר הַיּוֹם וְרִבְרֵי תְּחִנוּנִים וְאֹמֵר קָרִי־נִי וּמִתְפַּלֵּל מִנְחָה
 וְהוֹדָר וּמִי־מִי־עַתְּ תְּפִלָּת מִנְחָה בְּקוֹלָם וְאֵן קָרִי־נִי בְּרֵאשִׁית חֲדָשִׁים
 וּבְחֻלּוֹן שֶׁלְּמוֹעֵד אֵן סֵדֶר הַיּוֹם אֶחָד תְּפִלָּת מוֹסֵף וּבְמִזְעֵי־הִי
 שֶׁבֶת אֹמֵר סֵדֶר הַיּוֹם גַּם אֶחָד תְּפִלָּת הָעֶרֶב וְאֹמֵר קָרִי־נִי
 וְאֶחָד כֵךְ

פרק עשירי

מי שהתפלל ונתכוון וכו' ונתכוון וכו'

יחזור ויתפלל בכוונה ואם כיון לבו בבדקה ראשונה שיהיה

אינו צריך מי שטעה באחת מן הברכות או שזמנה חוזר

לראש ואם טעה באחת מן הברכות או שזמנה חוזר לעבודה ואם

טעה באחת מן האמצעיות חוזר לתחלת הברכה שטעה בה

ומניחם תפלתו על הסדר וכן עליה עבוד שטעה בה

מתפלל בקול רם על דרך זו הוא חוזר ^ב אבל יחזר

טעה שיהיה עובד הוא מתפלל בלחש אינו צריך שיתחזק

ומתפלל בלחש קעס שיהיה מפני שזוהי עבודה אלה שיהיה

התפלה שמתפלל בקול רם שהוא שיהיה שטעה בה לעולם חוזר

כמו שהיה חוזר ^ג שיהיה עבוד שטעה וכו'

ולא ידע מהיכן יתחיל ויהיה שטעה יעמוד אחד תחזרו ואם

טעה בבדקת המינים אין מחזיקין לו אלא מעד יעמוד וכו'

תחתיו שיהיה מניח נדרקה בו והוא שיהיה תחילה אבל אם

התחילה מחזיקין לו שטעה ^ד ולא יהיה הענין

סרבן באותה שטעה ומהיכן הוא מתחיל מתחילת הברכה

שטעה בה הראשון אם טעה באחת מן האמצעיות אבל

אם טעה באחת מן האמצעיות או שזמנה חוזר לעבודה ואם

ואם טעה באחת מן האמצעיות או שזמנה חוזר לעבודה

הוא מידע ויחזר לפי התבונה מפני שיהיה עובד

ואם בלבוש לא יעבוד באותה התפלה אמר אינו עובד מפני

שִׁישׁ בְּדָגְלִי סֶלֶאָה יִהְיֶה לְאִי עֲבוּד ־ מִי שֶׁנִּסְתַּחֲפֶה
לְרֹאשׁ הַתְּפִלָּה אֲוֵלָה הַתְּפִלָּה אֵינוֹ חוֹדֵר וּמִתְּפִלָּה אֵלֶּא אִם כֵּן
הַתְּפִלָּה תִּפְּלֶה זֶה עֲלֵה רֶךְ שֶׁהִיא נִרְבֶּה שִׁאֵם רֵעָה הִיחִיד
לְהַתְּפִלָּה כֻּלָּה יוֹם כּוֹלֵן תְּפִלַּת נִרְבֶּה יִתְּפִלָּה מִי שֶׁהִיא עוֹמֵד
בַּתְּפִלָּה וְנִזְכֵּר שֶׁכָּבֵד הַתְּפִלָּה פּוֹסֵק וְאֶפִּילוֹ בְּאִמְעָע הַבְּדָכָה
וְאִם הִיא תְּפִלַּת עֶרְבִית אֵינוֹ פּוֹסֵק שֶׁלֹּא הַתְּפִלָּה אֶתְּהַמְתַּחֵל
אֵל עֲלֵה רֵעָה שֶׁאֵינָה חוֹבֶה לִי שֶׁטַעַה וְהַתְּפִלָּה שֶׁלֹּא חוֹלֵב שֶׁבֵּית
יִצְחָק וְאִם נִזְכֵּר וְהוּא בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה גּוֹמֵד בְּרִכָּה שֶׁהִתְחִילָהּ
וְחוֹדֵר וּמִתְּפִלָּה שֶׁלֹּא בֵּית בְּמַהֲרָב אֲמוֹב עֲלֵה רֵעָה אֲוֵב שֶׁחֲרִית
וּבְמִנְחָה אֲבֵל בְּמוֹסָף פּוֹסֵק וְאֶפִּילוֹ בְּאִמְעָע הַבְּדָכָה וְכֵן אִם
הַשָּׁלִישׁ תְּפִלָּה שֶׁלֹּא חוֹלֵב עֲלֵה רֵעָה שֶׁהִיא מוֹסֵף חוֹדֵר וּמִתְּפִלָּה
מוֹסֵף אַחֵר שֶׁבֵּית וְאַחֵר יוֹם טוֹב יִזְרָאֵל שֶׁחֲרֵי ה
מִי שֶׁטַעַה בִּימֵוֹת הַגִּשְׁמִים וְלֹא אֵמֵד מוֹדֵד הַגִּשְׁמִים וְלֹא מוֹדֵד
הַטֶּל חוֹדֵר לִרְאֵי וְאִם הַזְכִּיר הַטֶּל אֵינוֹ חוֹדֵר וְאִם טַעַה
בִּימֵוֹת הַחֲמָה וְאֵמֵד מוֹדֵד הַגִּשְׁמִים חוֹדֵר לִרְאֵי וְאִם לֹא הוֹסִיף
טֶלֶאִין מִחֲדִירִין אֲוֵתוֹ שֶׁאֵין הַטֶּל נִנְעֵר וְאֵינוֹ עֲרִךְ בְּקִטָּה
מִי שֶׁטַעַה שֶׁאֵלֶּה בְּבִרְכַּת הַשָּׁנִים אִם נִזְכֵּר
קוֹרֵם שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה שֶׁוְאֵלֶּא הַגִּשְׁמִים בְּשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְאִם
נִזְכֵּר אַחֵר שֶׁבִּירֶךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה חוֹדֵר לְבִרְכַּת הַשָּׁנִים וְאִם
לֹא נִזְכֵּר עַד שֶׁהַשָּׁלִישׁ כֻּלָּתָם חוֹדֵר וּמִתְּפִלָּה שֶׁנִּזְכֵּר
טַעַה וְלֹא הַזְכִּיר יַעֲלֶה וְיִבּוֹשׁ אִם נִזְכֵּר קוֹרֵם
שֶׁהַשָּׁלִישׁ תְּפִלָּתוֹ חוֹדֵר לְעַבְדָּה וּמִדְּכִיר וְאִם נִזְכֵּר אַחֵר

שהשלים תפלתו חוזר לראש ונאמר הנה מקומו לנחם בשרו
 תחנונים אחד תפלתו ונדבר אחד עשה עלי בתפלתו קונו
 שיעקור רגלו חוזר לעבודה יי... במה דבת אמר
 בחזרו שלמד ער ואביסרית ומנחה שלראשית הדין אמר
 ערבית שלראשית הדין אם לא הזכיר אנו חוזר...
 כל מקום שחוזר היחיד ומתפלל עליה אמר חוזר
 ומתפלל אם טעה כמות ב עת שמתפלל בקולות חוץ מעצמו
 שלראשית הדין שם שבה עליה עבר ולא הזכיר יעלה
 ויבוא ער שהשלים תפלתו יאן מה זירין אותה מפני טענה
 העבור שהדין תפלת המוספין לפני שהוא מזכיר בראש
 חדש יג עשרת הימים שמהלך הדין ועד שם
 הכפורים טעה וחתם בהן בברכה שליטת הדין קדושה
 חוזר לראש יטעה וחתם באחת עשרה מלך אהב ערקה
 ומיפסי חוזר לתפלת הברכה וחותם בה המלך המיפסי
 ומתפלל והזכר עלה סדר ואם לא נזכר ער שהשלים תפלתו
 חוזר לראש אחד יחיד ואחד עבוד יד טעה ולא
 הזכיר הברכה בחזן הדעת אם נזכר קודם שומע תפלה
 מבדיל שומע תפלה ואם נזכר אחר שומע תפלה מעלים
 תפלתו ואינו צריך לחזור וכן הדין שלח הזכיר על הנסים
 בחנוכה ופודים וענינו בתפלת הענין אינו חוזר ומתפלל
 אחד יחיד ואחד עבוד ואם נזכר קודם שיעקור רגלו
 ואומר ענינו חבינו כמי יאנה שומע תפלה מורה ודיע

בכל עת עדה יהיו לרעון אמרי פי טו שבה וכל
התפלל מטה בערב שבת יתפלל ערבית שבת שבת וכן
ביום טוב ייבה ולא התפלל מנהג שבת או ביום טוב מתפלל
במועדיהן ערבית שבת שבת שבת שבת שבת שבת
מבדיל בשבת ואם הבדיל בשבת הם אולא הבדיל באחת מהן
ינא אבא לא הבדיל ברבא שבת ודבדיל בשבת חוזר ומתפלל
תפלה שבתית מפני שהרבא שבת לא עלתה לו מפני שהקריעו
לתפלה שהיא תפלה ערבית וכל המתפלל שתי תפלות אפילו
שחרית ומוסף לא יתפלל זו אחר זו אלא יתפלל בין תפלה
לתפלה כד יתחונן רעתו עליו יי אסור לו
למתפלל בעבור שיקדים תפלתו לתפלת העבוד העב
לבית הכנסת ומציא עבוד מתפלל בלחש אם יכול להתחיל
ולגמור עד שלא יגיע שילה עבוד לקרוע יתפלל ואם לא
יחזיק עד שיתחיל שילה עבוד להתפלל בקול רם ויתפלל עמו
בלחש מלה במלה עד שיגיע שילה עבוד לקרוע עונה
הקדושה עם העבוד ומתפלל שאר התפלה לעצמו ואם
התחיל להתפלל קודם שילה עבוד והגיע שילה עבוד לקרוע
לא יפסיק ולא יענה קדושה עמהן וכן לא יענה אמן יהא
שמייה רבא מברך והוא באמצע התפלה ואין עדיין
לומר בשאר

בדבור
* פק אחד עשר *
כל מקום

עשרה מישראל עריך להכין בו בית שיכנסו בו לתפלה בכל
עת תפלה ומקום זה הוא הנקרא בית הכנסת וכו' וכו' במה עיר
זה את זה לבנות להן בית הכנסת ולקנות להן ספר תורה נביאם
וכתובים ^ב כשיבנוץ בית הכנסת אין בונן אחר
אלא בגובהה של עיר שכן בדאני הומיתתקדא ומגביהין אותו
עד שיהיה גבוה מכל העדות העיר שכן ולרומם בית אלהינו ואין
פותחין פתחי בית הכנסת אלא למזרח שכן והחונים לפני המען
קדמה לפני אהל מועד מזרחה כן ובנוץ בו היכל שימנחין בו
ספר תורה ובנוץ היכל זה בדוח שימתפללין כנגדה באותה
העיר כדי שיהיו פניהם אל מולה היכל כשיעמדו בתפלה
^ג ומעמידין בימה בבית הכנסת באמצע הבית
כדי שיעלה עליה הקורא בתורה ואם היה אומר רבדי
מיבזיין לעם כדי שישמעו כולם וכשימנחין התבה שיש
בה ספר תורה מעמידין אותה באמצע ואחורי התבה נלפני
היכל ופניה כלפני העם ^ד כי ער העם יושבין
בבתי כנסיות הדקנים יושבין פניהם כלפי העם ואחורי העם
כלפי ההיכל וכל העם יושבין שורה לפני שורה ופני כל שורה
לאחורי השורה שלפניה עד שיהיו פני כל העם כלפני הקורא
ובלפני הדקנים וכלפני פני התבה ובעת שישלח עבוד עומד
לתפלה עומד בארץ לפני התבה ופניו כלפני הקורא כשיאמר
העם ^ה בתי כפי שיקח נשתי מדרגות מהגין בקו
מכבדין אותן ומרביצין אותן ונהגו כל ימיהם בסקרד ובמערב

ובענין וארץ היצב להר ליה ענין ימות בבתי כניסיות ולחציע
 בקרקען מהעלות כדי ליעב עליהן ובעד אדום יושבין עם
 על הכסאות ו בתי כניסיות ובתי מדרשות אין נהגין
 בהן קלות ראש כגון שחוק והתול ושיחה בטלה ואין אוכלין
 בהן ואין שותין בהן ואין נוטותין בהן ואין מטיילין בהן
 ואין נכנסין להן לא בחמה מפני החמה ולא בגשמים מפני
 הגשמים והכמים ותלמידיהם מותרין לאכול ולשתות בהן
 מרוחק ד ואין מה שביין בהן חטאות אלא אם כן
 היו חטאות שלמעשה כגון קופה של ערקה ופדיון שבויים
 וכדומה בהן ואין מספידין בהן לא הספר של רבים כגון שיהיה
 שם בהספר גדולי חכמי אותה העיר שכלה עם מתקבצים
 ובאים בגללים ה היה לבית הכנסת או לבית המדרש
 שני פתחים לא יענינו דרך כרי שיכנס בפתח זה ויעצב פתח
 שכן גדון לקרב הדרך שאסור להכנס להן שלא לרברב מעשה
 ט מי שיערך להכנס לבית הכנסת לקרות תינוק
 או חבירו יכנס ויקרא מעט או יאמר שמועה ואחר כך יקרא
 חבירו כדי שלא יכנס בשביל חפצו בלבד ואם אינו יודע
 יאמר לאחד מן התינוקות קרא לי פסוק שאתה קורא בו או
 יעלה מעט בבית הכנסת ואחר כך יעלה שיהיה שם מעט
 מעשה היא שכל אשכנזי וישיביתין כן מי שניכנס
 לקרות או להתפלל בפתח זה מותר לו לעצאת בפתח שכן גדון
 כדי לקרב את הדרך ומותר לאדם להכנס לבית הכנסת

חטאות

במקלו ובמנעלו ובאקוונדו ואם היה צריך ללוק דוקא שבת
 הכנסת י בתי כנסיות ובתי מדרשות ויהיה
 בקדושתן הן עומדין וינהיגו את מקדשיכם אף על פי
 שהן עומדין בקדושתן הן עומדין וכנים שנהגין שם ביעוץ
 כך נהגין בהן בחורבן חוצה לביבוי ודיבוי שאין מבבדין
 אותן ואין מרבעין אותן עלו בהן עיבים לאתלוש ואסתלוש
 אותן מנהיג אותן במקומן כהן שירא אותם העם ויהי עמו
 רוחם ויטבדלו לבנותן יג אין סותרין בית הכנסת
 כדי לבנות אחד במקומו או במקום אחר אבל בועץ אחד
 ואחד כך סותרין זה עמא יארע להן אונס ולא יבנו סלכות
 אחד מבעני בפתח דרע בער השן ואחד כך סותר הישן יד
 בבה הב אמו שכל אחד יסודותיו אבל אם חסדי
 יסודותיו או שנסו סתלי לנסול סותרין אותו מדר ומתהיל טו
 לבנותו במהרה ביום ובלילה שמתרחק השעה וישאר
 חרב טז מותר לעשות בית הכנסת בית המדרש
 אבל בית המדרש אין עושין אותו בית הכנסת ויהיו שתי
 בית המדרש יחדה על קדושת בית הכנסת ומעלת בקדושת
 ולא מורידין וכונסיה עמה עומדו בית הכנסת ויש להן לקח
 ברכותיהם יז שכל עת צרכיהן לקח ברכותיהם מן ספרות
 או תיק לספרותיה מכלל מספחות אגות לוקחין ברכות
 חומדין מכלל חומדין לוקחין ספר תורה אבל אם מכלל
 ספר תורה אין לוקחין ברכות לא ספר תורה אחר שאין שם

קדושה למעלה מקדושת ספר תורה וכן במקדש ירו
 טו וכן אם גבו מזה עם מעות לבנות בית המדרש
 או בית הכנסת או לקנות תיבה או מטפחות ותיק או ספר תורה
 ודעו לעשות כל שגבון איך משנין אותו לא מקדושה קלה לקדושה
 המורה ממנה אבל אם עשו מה שגבון לעשותו והותירו מעט
 המותר לכל מה שירצו וכלכלו בית הכנסת כבית הכנסת
 פדוכת יעלה ארזן שמניחין בו הספרים כמטפחות הספרים
 ואם התנו עליהם הדין כפי התנאי יי במה רבדים
 אמן שמותר למכור בית הכנסת בבית הכנסת שלכפרים
 שלא עשו אותה אלא על דעת בני הכפר לבדן שיהיה להן
 להתפלל בה הוא שאם רצו כולם למוכרה מוכרין אבל בית
 הכנסת שלכפרים הוא אילו על דעת כל אנשי העולם נעשה
 שיבואו ויתפללו בו כלהבא אלה מדינה נעשה שלכל יידי
 ואין מוכרין אותו לעולם יי בני הכפר שרצו למכור
 בית הכנסת שלהם או לבנות בדרמים בית הכנסת אחד יי
 לקנות בדרמים תיבה אותורה עדיכך להתנות על הלוקח
 שלא יעשה אותו לא מרחץ ולא בורסקר והוא המקום שמעין
 בו העורות ולא בית הטבילת בדרמים ואם התנו שבעה
 טובי העיר במעמד אנשי העיר שעת מכירה שיהיה
 הלוקח רשאי לעשות בו כל אלו מותר יי וכן אם
 התנו שבעה טובי העיר במעמד אנשי העיר על מותרו ופיס
 שיהיו חולין דרי אלו חולין וכעלוקה חן הדרמים ובנין מדין

בית הכנסת אחד או שנינו מהם תיבה או מטפחת ותיק יסוד
ספרי חומשי או ספר תורה והיאר יהיה חולק כמו שהתנ
ויעשו בו מה שירצו וי^י וכן אם קיבלו עליהן כל
אנשי העיר או רובם אדם אחד כלמה שיעשה עשו מזכר
ונתן לברוך כפי מה שיראה ויתנה כפי מה שיראה כ

כשיס שחותך להן למכור בית הכנסת כך נותנן יסודתו
במתנה שיהיו לו לא היה להן לעבור הנייה במתנה זו ליה
נתנה יאכל לא שוכרין אותה ולא ממעכבין אותה וכן
כשיסותרין בתי כנסיות לבנות מותרין למכור ולהחליף
וליתן במתנה הלבנים זה ענין והעפר שיהיו אבל להלוותן
אסור שאין הקדושה עולה מהן מהן אלא ברמיס אובהמה
שהיא ברמיס כ^א רחובה של עיר אעפ"י שהעם
מתפללין בובת עניות ובחדע מרות מפני שהקדוש רב ואין
בית הכנסת מכיל אותם אין בו קדושה מפני שהוא עראי
ולא נקבע לתפלה וכן בתים וחדערות שהעם מתכנסין להן
לתפלה אין בהן קדושה מפני שלא קבעו אותם לתפלה
בלבד לא עראי מתפללין בהן כאדם שמתפלל בתוך ביתו

פרק עשר

מטה רבין תיקן להן לישלש יהיו קוראין בתורה
ברבים בשבת ובשני ובהמיני בצחצח כרי שלא ישהו
שלה ימים בלא שמיעת תורה ועירא הסופר תיקן שיהיו

קוראין בו במנחה בכל שבת מעשר יושבי קדנות וגם הוא
 תיקן ניהיה קוראין בנתי ובחמישי שלשה בני אדם וכל
 יקראו פחות מעשרה פסוקים ^ב ואלו הדינים
 שקוראין בהן בתורה בעבור שבתות ובמועדים ובדאי
 הדנים ובתעניות ובחנוכה ופורים ובני ובחמישי שבכל
 שבוע ושבוע ואין מפטירין בנביא אלא בשבתות ובימים
 טובים ובתשעה באב וביום הכפורים ^ג אין קוראין
 בתורה בעבור שפחות מעשרה אנשים גרולים בעהדין
 ואין קוראין פחות מעשרה פסוקים וירבד עולה מן המען
 ולא יהיה קוראים פחות משלשה אנשים ואין מתחילין
 בפרשה פחות מנתי פסוקין ואין מניחין בפרשה פחות
 משלשה פסוקים ולא יקראו קורא פחות משלשה פסוקים
^ד שלשה יקראו עשרה פסוקים שנים קוראין
 שלשה שלשה ואחד ארבעה ובין שהיה הקורא ארבעה
 ראשון או אחרון ^ה אמעיה ריה משובח ^ה כל
 אחד ואחד מן הקוראין פותח ספר תורה ומביט במקום
 שהוא קורא בו ואחד כך אומר ברכו את יי המבורך וכל
 העם עונים ברוך יי המבורך ^ו לעולם ועד וזהו דומה
 ב' יי' מלה אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו
 ב' יי' נותן התורה וכל העם עונים אמן ואחר כך קורא עוד
 שני שלם לקרחת וגל הספר ומברך ב' יי' מלה אשר נתן
 לנו תורת אמתה עולם נטעה בתוכנו ב' יי' נותן התורה

אִין הַקֹּדֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְקָדוֹת בְּתוֹרַת הַצִּדִּיק יִיכָבֵד
 אִמֶּךָ מִפִּי הַעֲבוּר יִקְרָא אֹתָם עַד אֶפְסוֹלוֹ בְּיָדֵי הַצִּדִּיק אֹתָם אֲחֵרִים
 מִהַדִּירִין אֹתָם עַד שִׁיִּקְרָא אֹתָם בְּיָדֵי הַצִּדִּיק וְלֹא יִקְרָא אֹתָם עַצְמָם
 בְּתוֹרַת אֱלֹהֵי אֶחָד לְבָדוֹ יִקְרָא וְנִשְׁתַּחֲוֶה יַעֲמֹד אֶחָד וְחָתוּ
 וְיִתְחַיֵּל מִמֶּקְדָּם שֶׁהִתְחַיֵּל הָאֱלֹהִים שֶׁנִּשְׁתַּחֲוֶה וּמִבְּרַךְ בְּסוֹף
 אִין הַקֹּדֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְקָדוֹת עַד שִׁיִּתְחַיֵּל לֹא גִדּוֹל
 שֶׁבַע עֲבוּר לְקָדוֹת וְאֶפְסוֹלוֹ חֲכָמִים אֲחֵרִים כִּנְסוּת אֲחֵרִים
 קֹדֶם אֲחֵרִים עַד שִׁיִּתְחַיֵּל לֹא עֲבוּר אֲחֵרִים לְבָדוֹ לְקָדוֹת
 וְעַד אֲחֵרִים לְעַמּוּד עַמּוּד בְּיָדֵי הָאֱלֹהִים קֹדֶם אֲחֵרִים
 עֹמֵד עִם הַקֹּדֶם אֲחֵרִים חֲכָמִים יִיכָבֵד מִמֶּקְדָּם
 לְמִקְדָּם בְּעֵצָה אֲחֵרִים כִּנְסוּת אֲחֵרִים מִוֶּתֶר וְאֶחָד בְּעֵצָה
 שֶׁבַע עֲבוּר אֲחֵרִים אֲחֵרִים חֲכָמִים וְהָאֱלֹהִים עַל אֶפְסוֹלוֹ
 לְקָדוֹת שֶׁלֹּא שָׁחַתְתָּ אֶתְּכֵּן אֶתְּכֵּן אֶתְּכֵּן וְלֹא יִתְחַיֵּל בְּרִי
 אֲחֵרִים שֶׁיִּשְׁחַתְּכוּ אֶתְּכֵּן תִּלְגּוֹם הַפְּסוּקָה כִּי
 שֶׁהִתְחַיֵּל לְקָדוֹת לְקָדוֹת בְּתוֹרַת אֲחֵרִים לְסִפּוֹר אֶפְסוֹלוֹ בְּרִי
 הַלְּמַד אֶתְּכֵּן חֲכָמִים וְיִתְחַיֵּל וְיִתְחַיֵּל וְיִתְחַיֵּל לְבָדוֹ
 קֹדֶם שֶׁלֹּא אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים לְעַמּוּד
 הַעֲבוּר בְּיָדֵי הָאֱלֹהִים אֲחֵרִים חֲכָמִים לְעַמּוּד
 וְיִתְחַיֵּל אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים
 לְעַמּוּד אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים
 יִיכָבֵד מִמֶּקְדָּם שֶׁהִתְחַיֵּל לֹא גִדּוֹל
 לְעַמּוּד אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים אֲחֵרִים חֲכָמִים

והקורא קורא פסוק אחד בלבד ועותק ער שייתרגם אורנו
התרגמן והודו וקורא פסוק שני ואין הקורא רשאי לקרות
לתרגמן יתר מפסוק אחד ^{יא} אין הקורא רשאי
להגביה קולו יתר מן המתרגם ולא יגביה המתרגם קולו ^{יב}
הקורא ואין המתרגם רשאי לתרגם ער שיכלה הפסוק מפי
הקורא ואין הקורא רשאי לקרות פסוק אחד ער שיכלה
התרגום מפי המתרגם ואין המתרגם נשען לא על עמוד וכל
לקורה אלא עומד ביראה ואימה ולא יתרגם מתוך הכתב
אלא על פה ואין הקורא רשאי לסייע לתרגמן שכל יאמרו
תרגום כתוב בתורה והקטן מתרגם על ידי הגדול ואינו כבוד
לגדול שייתרגם על ידי הקטן ולא יהו המתרגמן שנים כאחד
אלא אחד קורא ואחד מתרגם ^{יג} וכל כלה מקראות
מתרגמן בעבור מעשה ראובן וברכת כהנים ובענין
העגל מן ויאמר משה אל אהרן עד וירא משה את העם
ועוד פסוק אחד ויגף יי אתה עם כו נקרא אין וכל המתרגמן
ובמעשה אהרן ^{יד} מקום שנאמר אמנון בן דור לא נקדש
ולא מיתרגם ^{יז} המפטיר בנביא צריך לקרור
בתורה תחלה אפלו שלשה פיסוקין הודו וקורא מה שיקרא
שלפניו ולא יפטיר בנביא ער שלל ספר וסגור ולא יפחות
מאחד ועשרים פסוק ואם שלל עשר בסיפור חל איתו
עדין ואם קרא עשרה פיסוקים ותרגמן התרגם ויו
אעפ"ש לא שלל הענין ובנביא אחד קורא ואם שלל עשרה פסוקים

ומדלג מענין לענין אחר ואינו מדלג מענין לענין אחר
 שלטנים ענין בלבד ובלבד גילגל מסוף הספר לתחלתו
 וכלה מדלג לא יטה בדלוג אלא כדי שיגיע לים המזרחי
 תרגומן יי הקורא בנביא יטלו לקדושתו ויגמול
 שלטה פסוקין והמתרגם מתרגם שלטון זה אחד מהאחר
 השלטה פסוקין שלט פרייזת לא יקרא לתורגמן אלא אחד
 אחר טו המפטייר בנביא מברך לפטו ברכה אחת
 ב אעד בחד בנביאים טובים כו' ומברך לאחריו אפעמנת
 ברכה ראשונה חותם בה האלהנאמן בכל רבדין שנה חותם
 בה בונה ידועלם שלט חותם בה מגן דוד דב צד חותם
 בה בענין קדושת היום כמו שחותם בתפלה וכן אשה ראש
 חדש להיות בשבת המפטייר בנביא מזכיר ראש חדש
 זו כדרך שמזכיר בתפלה יי כמה הם הקוראים
 בשבת בשמינית קוראים שבעה וביום הכפורים ששה וזמן
 טובים חמשה עשר פוחתין ממנו זה אבל מוסיפין עליהן
 בראשי חודשים ובחולו שלמועד קוראין ארבעה בשבת
 וביום הכפורים במערה ובטע' ובחמשה שבכל שבוע ובחמשה
 ופורים בשחרית ובימי התעניות בשחרית ובמנחה קוראין
 שלטה אין קוראין ממנו זה וזה מוסיפין עליה יי
 אשה לא תקרא אלא שפני כבוד קטן היי עליה
 ויורע לשם מברכין עליה ממנו הקוראין וכן המפטייר
 עולה מן חמנין שהקרא בתורה ואם הפסיק עליה עבול

בקרית ישיבה החדשה וזו היא המסעדה אינו עולה יעבור עליה
היה בהם יורה עקדת אלה אחד עולה וקורא ויודד וישיב
והודד וקורא שניה וישיב יורה עקדת אלה אחד עולה וקורא ויודד וישיב
על אותיות **יה** בכל קריאה מאלו כהן קורא
ראשון ואחריו לה ואחריו ישרא ומנהג פשוט הוא היום שאכל
כהן עם הארץ קורם לקרות לפעם חכם גדול מישראל וכל מי
שהוא גדול מחברו בהכמה קורם לקרות והוא אחרון שגולל
ספר תורה נוטל שבר כנגד הכל לפי כך עולה מעלם אפלו
גדול שביבור **י** אין שם כהן עולה ישרא
ולא יעלה אחריו לוי כלל אין שם לוי כהן שיקרא אחריו
הודד הוא עצמו וקורא פעם שניה במקום לוי אבל לא יקרא
אחריו מהן אחד שמה אמרו הר אשון פסול ולפי כך עלה
כהן אחד וכך לא יקרא לוי אחד לוי שמה אמרו אחד
מעניהם פסול **כ** כי ער סדר הקריאה בתורה
עם התפלה כליום שיש בו תפלת מוסף אחד שגמר עליה
עבור תפלת שחרית אומ' קריש ומזעיא ספר תורה וקורא
לאחר אחד מהן הציבור ועליו וקורא אין בתורה ובשגומ' דין
מה דיר ספר תורה למקדמו ואומ' קריש ומתפללין תפלת
מוסף **ש** בהן מסעיד ומוסף נהגו לומר קריש קורם
שיעלה המסעיד וישיב קורמות שיהיה לומר קריש אחד
המסעיד **כ** במנהג של בית וחס המסעידים
אחר שיגמור עליה צבד תהלה ליה וסדר השם אומר

קדיש ומזמור וספר תורה וקוראין בו ומה זיכרון ואם קדיש
ומזמור וספר תורה וכן בתעניות קוראין במנחה ואחר כך את
קדיש ומזמור וספר תורה וספר תורה טוב לאמרו ולקרות
במנחה כ"ב ויום שאין בו מוסף כעמוד תפלה
שיהיה אומ' קדיש ומזמור וספר תורה וקוראין בו ומחזיקין
ואומ' קדיש ואחר כך אומ' תהלה לרוד וסדרה יום כדרך
שיאמרו בכל יום ואין קדיש והעם נפטרים כ"ג אין
קוראין בחומשיין בבתי כנסיות מעום כבוד העבור ואין
ואין גוללין ספר תורה בעבור מפני טוהר העבור שיהיה
יטויה עליהן להיוס עומדין עד שיגללו לפי כך אם ערכו
לקרות שני ענינין מזמור ואין שני ספרי תורה ולא יקרא
איש אחד ענין אחד בשתי תורות שימאמרו ספר ראשון
פגוס חלה ולפי כך קרא בשני כ"ד בלה גולל ספר
תורה גולל מבחוץ וכשהוא מהדרין מהדרין מבפנים ועדין
לה עמידה על התפלה מקום שמזמורין ספר תורה אחר
שיקוראין בו ומוליכין אותו לבית אחר להענינו אחר עבוד
רשימת צאת עד שיצא ספר תורה וילוו אותו והן אחריו
עד המקום * שימזמורין אותו *
* * * * *

פרק שלשה עשר

המנהג הפשוט בכל יום אל שימזמורין את התורה
בשנה אחת מרוב ילך בשבת שאחר התורה סוכות וקוראין

בסדר בדאניית' בעניה אלה תולדות נח' בשלישית ויאמר
יאל אברהם וקוראין והולכין עלה סדר הזה עד שגמרין
התורה בהגה סוכות ויניחין שם שנים את התורה בשלש
שנים ואינו מנהג פשוט ב עזרא תיקן להן לישל
שיהו קוראין קללות שבספר ויקרא קורם עזרת ושם מנהג
תורה קורם ראש השנה והמנהג הפשוט שיהו קוראין
במדבר סיני קורם עזרת ואתחנן אחד תשיעיה באבות
נעבים קורם ראש השנה וינו את אהלך קורם הפסח בשנה
פשוטה לפי כך יש שבתות שקוראין בשחרית שני סודים
כגון אשה כיתזריע וזאת תהיה תורתה מעורע' ובהר סיני
ואם בחקתי וכיוצא בהן כדי שישלימו בשנה ויקראו אותן
הסדרים בעונתן ג מקום שם פסיקין בשבת
בשחרית שם קוראין במנחה ובשני ובחמישי ולעבודת
הבאה כיעוד שבת ראשונה קוראים בשחרית בסדר
בדאניית' במנחה קורין מאלה תולדות נח עזרה פסוקים
אוייתר וכן בשני ובחמישי וכן לשבת הבאה בשחרית מ'
מתחילין מאלה תולדות נח וקורא עד סוף הסדר ועלדרך
זו קוראין כלה שנה ומפסיקין בכל שבת ושבת בנביא
מעין שיקראו בתורה ד בדאניית' חדשים הראשון
קורא שלשה פסוקים מפרשת ענוה ושני חוזר וקורא פסוק
שלישי שקרא הראשון ושני פסוקים אחדיו כדי שישאר
בפרשה שלשה פסוקין והשלישי קורא שלשה פסוקים

ה' סדר
קוראין
במדבר
סיני
קורם
עזרת
ואתחנן
אחד
תשיעיה
באבות
נעבים
קורם
ראש
השנה
וינו
את
אהלך
קורם
הפסח
בשנה
פשוטה
לפי
כך
יש
שבתות
שקוראין
בשחרית
שני
סודים
כגון
אשה
כיתזריע
וזאת
תהיה
תורתה
מעורע'
ובהר
סיני
ואם
בחקתי
וכיוצא
בהן
כדי
שישלימו
בשנה
ויקראו
אותן
הסדרים
בעונתן
מקום
שם
פסיקין
בשבת
בשחרית
שם
קוראין
במנחה
ובשני
ובחמישי
ולעבודת
הבאה
כיעוד
שבת
ראשונה
קוראים
בשחרית
בסדר
בדאניית'
במנחה
קורין
מאלה
תולדות
נח
עזרה
פסוקים
אוייתר
וכן
בשני
ובחמישי
וכן
לשבת
הבאה
בשחרית
מ'
מתחילין
מאלה
תולדות
נח
וקורא
עד
סוף
הסדר
ועלדרך
זו
קוראין
כלה
שנה
ומפסיקין
בכל
שבת
ושבת
בנביא
מעין
שיקראו
בתורה
בדאניית'
חדשים
הראשון
קורא
שלשה
פסוקים
מפרשת
ענוה
ושני
חוזר
וקורא
פסוק
שלישי
שקרא
הראשון
ושני
פסוקים
אחדיו
כדי
שישאר
בפרשה
שלשה
פסוקין
והשלישי
קורא
שלשה
פסוקים

שעייר העני עם וביום השבת כו והלביעי קורא ובראשי
 חדשיכם וואם הללא שחדש להיות בשבת מוציאין עני
 ספרים בשחרית אחר קוראין בו סדר אותה שבת והעני
 קורא בזה מעלים ובראשי חדשיכם ואם קרא עני ראש
 חדש בשבת מפטיר קורא ומפטירין והיה מדי חדש
 בחדשו וקרא שחדש אב שחל להיות בשבת מפטירין
 חדשיכם ומועדיכם שנה נפטרי וקרא שחדש שחל להיות
 באחד בשבת מפטירין בשבת שלפניו ואמר לו יהושע
 מהל חדש ה' כלה עולה לקרות בתורה פותח
 ברב טוב וחזקתם ברב טוב אבל בפרשתה אדינא חזק
 קורא עד זכור ימות עולם והעני מתחיל מזכור ימות
 עולם עד ירביהו והעלוי מירביהו עד וידא יהיה
 וינאץ והלביעי מן וידא יי עד לו חכמו והחמישי מל
 חכמו עד כי אשא אל נמים ידי והעני מן כי אשא אל
 נמים ידי עוסק העולה ולמה פסקין בה בענינות אלו
 מפני שהיא תוכחה כדי שיחדרו העם בתשובה
 שמונה פיסוקין שבסוף התורה מותר לקרות אותן
 בבית הכנסת בפחות מעשרה אעפ"י שהכלתורה ומפ
 משה מפי הגבורה הן ואילן ומשמע שהן אחד מיתת משה
 רבינו הדי נשתנו ולפי כך מותר לחדש לקרות אותן
 קללות שבתות כהנים און מפסיקין בהן אלא
 אחד קורא אותן מתחיל בפסוק שלפניהם ומסיים בפסוק

ענין
 הדין

שילאחדיהם וקללות שבמשינה תורה אם דעה לפסוק צח
 פוסק וכבר נהגו העם שילא לפסוק בהן 'אלא אחד קורא
 אותן **ס** **ה** **ס**. מפסיקין למועדות וליום הכפורים
 וקורין בענין המועד לא בסדר העיבת ומשה רבינו תיקן
 להן לישדאל שיהו קוראין בכל מועד ומועד ענינו וישאלון
 ודורשין בענינו שילאם בכל מועד ומועד ומההן קוראין
 בפסח בפרשת המועדות שבתות כהנים וכבר נהגו העם
 לקרות ביום טוב ראשון משיכו ומפטידין בפסח גלגל
 וביום טוב שני שורא כעב ומפטידין בפסח יאשיהו ושלמי
 קרע בדביעי אם כסף תלוה בחמישי פסול לך בשמי
 ויעניו בני ישראל אתה פסח במועדו ביום טוב אחרון
 בו יהי בשלח עד סוף השירה ומפטידין וידבר דוד לוי
 ובשמיני כלה בכור ומפטידין עוד היום בנזב **ט**
 בעצרת קוראין בשבעה שבעות ומנהג פשוט שקוראין
 ביום טוב ראשון בחדש השלישי ומפטידין במדבר
 ובשני קורין בפרשת מועדות ומפטידין בחבקוק
 בראש השנה קורין בחדש השביעי באחד לחדש
 ומנהג פשוט שקוראין ביום ראשון ויפקד את שדה
 ומפטידין והי איש אחר מן הדמותים ובשני קוראין
 והאלהים נסה את אברהם ומפטידין הבן יקיר לי אפרים
 ביום הכפורים בעשרת קורין אחרי מות
 ומפטידין כי כה אכל רם ונשא במנהג קורין בעריות

סימן
 שם כתנולא
 קרע בדביעי
 וישאלון
 שם בדר
 שלמי

שבאחד מות כרי שיזכור ויכלם בלמי שנכעל באחת מחן
 ויהזור בתשובה והעלישי שקורא בתורה מפטייר ביום
 יב בסוכות בעניימים הראשונים קורין בפדנות
 מועדות ומפטיירין ביום הראשון הנהיום באליי וביום
 השני ויקהלו אלה מלך שלמה וביום טוב האחרון קורין
 כלה בכור ומפטיירין ויהי ככלות שלמה ולמחר קורין ויא
 הברכה ומפטיירין ויעמד שלמה ויניח מי שמפטייר אחר
 מות משה ובניארי ימות ההג קורין בקרבנות ההג
 יג כיצד בכל יום מיום מחולו שלמועד קורא שני
 פרעיות ביום העלישי שהוא תחלת חולו שלמועד קורא
 הכהן וביום השני ולי קורא וביום העלישי ויגדל אחד
 וקורא וביום העלישי והדביעי חודר וקורא וביום השני
 וביום העלישי וכן ביום הדביעי שהוא יום שני חולו שלמועד
 קורין וביום הדביעי על דרך יז בכל יום ויום
 מימים טובים וכן ביום הכפורים ובשבעת ימי הסדר
 מועדיאין שני ספרים בעהרית האחד קורין בו תחלה עפנת
 אלו שאמרנו והשני קורין בו קרבן אותו היום האמור
 בחומש הפקודים והקורא ענין הקרבן הוא מפטייר בשני
 טו בכל יום שמועדיאין שני ספרים או שלשה
 אם הועיאן זה אחד זה כשיחזיר אתה ראשון אומ קריש
 קריש ומועיאן שני וכשיחזיר האחרון אומ קריש וכבר
 אמרנו שהמנהג הפשוט היה קריש אחר שקורא המעלות

לעולם ואחר כך מפטירין בנביא יי שבת שחלה
להיות בחולו של מועד בין בפסח בין בסוכות קורין גאון
שבת ראה אתה אמר אלי ומפטירין בפסח העצמות היציות
ואם היתה בתוך החג ביום באגוג יי בחנוכה
ביום ראשון קורין מברכת כהנים עד סוף קרבן המקדש
ביום הראשון וביום השני קורין קרבן נשיא שיהקדיש
בשני וכן עד יום שמיני קורין מיום השמיני עד סוף כל
הקרבנות עד סוף הסדר ומפטירין בשבת שלחננוכה ב
בנדרות זכריה ואם היו שתי שבתות מפטירין בשבת
ראשונה בנדרות זכריה ובשניה בנדרות שלמה והקורא
בענין חנוכה הוא מפטיר בנביא יי בפורים
קורין בשיחדית ויבא עמלק בתשעה באב קורין בשיחדית
כיתוליד בנים ומפטירין אסף אסיפים ובמנחה קורין
ויחל מנה כשיאר ימות התעניות ובשיאם התעניות שיאנו
מתענים עלמה שיאר על אבותינו קורין בשיחדית ובמנחה
הראשון קורא ויחל מנה אדבעה פסוקין וקורא השני
והשלישי מסתכלך עד אשר את עונה עמך ובתעניות
שגודרין אותן העבור מפנה ערות כגון בעוררת ורבר
וכיוצא בהן קורין בדרכות וקללת כד יי יובן העם ויכנע
לבבם כשישמעו אותן יי נהגו כל ישראל
להיות מפטירין קודם תשעה באב בשלש שבתות ברבר
תוכחה שבת ראשונה מפטירין רבר ירמיהו שניה חזון

יום כן וקרא
בהעלות את
ביתך על
ההר

ישיעיהו עליית איבה היתה לדונה וכן שבת שאחזת ענה
באב מפטידין נחמו נחמו עמי ומנהג פשוט בעריתו להשת
מפטידין בנחמות ישיעיהו מאחר תשיעיהבאב עד ראש
השנה ושבת ניבין ראש השנה ויום הכפורים מפטידין
שנה יחד כ" דאשחדש אדר נחל להיות בשנה

וימין ההקדשות
דף טו' ע"ב
צ"ל

קורין בפקדנות שקלים ומפטידין ביהודי עהבה וכן אם
הלראש חדש אדר להיות בתוך השבת ואפלו בערב השבת
מקדימין וקוראין בשבת שלפניו בפקדנות שקלים בשבת
שניה קוראין פקדנות זכור ומפטידין כה אמר יי' עבאמתי
פקדתי ואיזו היא שבת שניה כל שחלו פורים להיות בתוכה
ואפלו בערב שבת עליית קורין פרה אדומה ומפטידין
וזרקתי עליכם מים טהורים ואיזו היא שבת עליית אשתא
לרביעית ברביעית קורין החדש הזה ומפטידין בראשון
באחר לחדש ואיזו היא רביעית כל שחל ראש חודש ניסן
להיות בתוכה ואפלו בערב שבת כ"א נחצאג
ואומר ג' פעמים תהיה הפסקה בין שבת ראשונה ושניה
בין שניה ושלישית ופעמים תהיה שתי הפסקות בין ראשונה
ושניה בין שניה ושלישית אבל בין שלישית לרביעית יין
מפטידין כ" כל פליטה מארבע פרטי יותבאלו
אחרי קורא אותה בספר שני אחר שקורין סדר אותה שבת
בספר שהוציא ראשון תלבראש חודש אדר להיות בשבת
והיה סדר אותה שבת ואחרי תענה קורין שני סדר אותה תענה

עד ועשיית כבוד נחשת וזה שביעי חזר וקורא מכיתת
 עד ועשיית כבוד נחשת ואם היה סדר אותה שבת כיתת
 ענמה קורין ששה מכיתת עד ויקהל וזה שביעי חזר
 וקורא בספר שני מכיתת עד ועשיית כבוד נחשת
 כגון ראש חדש אדר שחל להיות בשבת מועיאין
 שלשה ספרים אחד קורין בו בסדר היום והשני קורין בו
 ענן ראש חדש והשלישי קורין בו כיתת ואין כן ראש חדש
 נסך שחל להיות בשבת קורין סדר היום באחר וענן ראש
 חדש בשני והחדש הזה בשלישי כד ראש חדש
 שבת שחל להיות בשבת מועיאין שלשה ספרים הראשון
 קורין בו סדר היום והשני קורין בו ענן ראש חדש והשלישי
 קורין בו ענן חנוכה שחל להיות באמצע השבת שלשה קורין
 בענן ראש חדש והרביעי קורא ענן חנוכה כה
 אצל שאדם שומע כלה תורה כולה בכל שנתו בעבור חיי
 לקרות לעצמו בכל שבוע ושבוע סדר שלאותה שבת שנים
 מקרא ואחד תרגום ופסוק שאין לו תרגום קורא אותו שלשה
 פעמים עד שיגמל פרשיותו עם העבור

פק אב עה עשה

בשחרית במוסקוב ובעולה הכהנים נשיאין את כפיהן
 אבל במנחה אין נשיאות כפים מפני שבמנחה כבה סעוד
 כלה עם ושימא שיתו הכהנים יין ויכור אסור בנשיאות כפים

ואפלו ביום התענית יחין נשיאין כפיהן במנהג גזרה במנהג
שלתענית מפני מנהג שלכלים ב במנהג דברים
אמורים בתענית שמתפללין בו מנהג ונעילה כגון עוסק
ותענית עבור אבלת עבודת ש' אין בו נעילה כגון תשיעה באב
ושבעה עשר בתמוז הואיל ותפלת מנהג שלהן סמוך לשון
יעתה המה הדין נד' אית כנעילה ואינה מתחלפת במנהג
שלכלים ולפיכך ישיבה נשיאת כפים וכהן ש' עבר ועלה
לרוכן במנהג שלכלים ולפיכך ישיבה נשיאת כפים וכהן
ש' עבר ועלה הכפורים הואיל והדבר ידוע שאין שם עונות
הדין נשיאת כפיו ואין מודירין אותו מפני שהעדה שלה
יאמרו פסולה היה ולפיכך הודירהו ג כיצד היה
נשיאת כפים בגבולין בעת שיגיע עליה עבור לעבודה
כשיאמר רעה כלה כהנים העומדים בבית הכנסת נעקצין
מחזקין והולכין ועולין לרוכן ועומדין שם פניהם למזל
ההיכל ואחריהם כלפי העם ואעבירותיהן כפופות לתוך
כפיהן עד שיגיע עליה עבור ההוריה מחזירין פניהם
כלפי העם ופני טיין אעבירותיהן ומגביהין ידיהן כנגד
כחפיהם ופניהם כל כך ועליה עבור מקרא אותן מלה
מלה וזה עומד ש' אמור להם עד שישלימין פסוק ראשון
וכלה עם עומד אמר וזה עד עליה עבור ומקרא אותן פסוק
שני מלה מלה והם עומד עד שישלימין פסוק שני וכלה עם

עונין אמר נכך בפסוק שלישי 4 כשיש לי מוהנהנים
שליה הפסוקים מתחיל שליח עבור בברכה אחרונה רש
שלתפלה שהיא שים שלום וזה הנהנים מחזירין פניהם כלפי
הקודש ואחר כך קופצין אע"פ עותיהן ועומדין עם ברוך
עד שיגמור הברכה וחוזרין למקומן ה אין המקרה
רשאי להקלות לכהנים עד שיכלה המזבח מפייה עבור ויש
הכהנים רשאי להתחיל בברכה עד שיכלה הריבור מפי
המזבח ואין העבור עונין אמר עד שתכלה הברכה מפי
הכהנים ואין הכהנים מתחילין בברכה אחרת עד שיכלה
המזבח מפייה עבור ואין שליח עבור רשאי לענות אמר אחר
הכהנים כשיאמר העם שימאטיטק רעתו ולא ידע איזו ברכה
מקרא אותן אם פסוק שני או שלישי ו אין הכהנים
רשאי להחזיר פניהם מן העבור עד שיתחיל שליח עבור
שים שלום ואין רשאי לעקור דגליהן ממקומן עד שיגמור
שליח עבור שים שלום ואין רשאי ליכנס קשרי אע"פ שהם
עד שיהיו פניהם מן העבור ומתקנת דבן יוחנן שלא יעלו
הכהנים לרוכך בסעליהן לא עומדין יחפץ
כשיהיו הכהנים מברכין את העם לא יביטו בעם ולא יסיחו
רעתן אלא יהיו עניהם כנגד הארץ כעומד בתפלה ויש
הם רשאי להסתכל בפניהם בשעה שהן מברכין
כדי שלא יסיח דעתו לאכלה עם מתכוונין לשימוע הבונה

ומכונן פניהם כנגד פנה כהנים ואין מביטין בפניהם
 אם היה הכהן המבדק אחד מתחיל לבדק מעלה
 ושלח עבד מקרא אותו מלה מלה כמה שאמר מהין שנים
 ואין יתר אינן מתחילין לבדק עד שיקרא להן שלח עבד
 תהלה ואומר להן כהנים והן עומין ואומדין בדבר והוא
 מקרא אותן מלה מלה עלה סדר שאמרנו ^ט כהן
 ברכת כהנים במקדש הכהנים עולין לדוכן אחד של
 עבודת תמיד שלשה ומהגביהן יריהם למעלה עלגבי
 ראשיהם ואנבעותיהן פשוטות חוץ מכהן גדול שישיב
 מגביה ידיו למעלה מן העיץ ואחד מקרא אותן מלה מלה
 בדרך שלשה בגבולין עד שישימו שלשה פסוקין והן
 העם עומין אחר כל פסוק שא עומין אותה במקדש ברכה
 אחת וכשישימו כלה עם עומין ברוך יי אלהי ישראל
 העולם ועד העולם ואומדין את העם ככתבו
 והוא הרב הנגה מיור האומה אונה הוא העם המפורע
 האמר בכל מקום ובמדינה אמדין אותם בכניו והוא אף
 רלנון יוד שיאין מדכירין את העם ככתבו לא במקדש בלבד
 ומעמדת שמעון העדיק פסקו הכהנים מלכדך בעיט ומפני
 אפלו במקדש כדי שלא ילמד אותו כדי שיאנו הגון ולזה היו
 חכמים הקדמונים מלמדו עם זה לתלמידיהם ובניהם
 ההגונים לא אחת לביע שנים כל זה גדולה לשימו הגדול
 והנורא ^{יח} אין ברכת כהנים נאמרת בכל מקום

אלא בלעז הקורש שנה תברכו את בני ישראל כן למדו
שחיינו שמועה שמה רבינו בה תברכו בעמידה כהתבדנו
בנשיאת כפים כה תברכו בלעז הקורש כה תברכו פנים
כנגד פנים כה תברכו בקוללם כה תברכו בשם המפורש
והוא יהיה במקדש כמו שמהנו יי אין הכהנים
רשאים בכל מקום להוסיף ברכה על שלש הפסוקים כגון
יהי אלהי אבותינו יוסיף עלינו וכיוצא בו לא בקוללם ולא
בלחש שנה לא תסיפו על הדבר בשעה שכלכהן
עולה לרוכץ כשהוא עוקר רגליו לעלות לרוכץ אמר יהירצון
מלפניך יהי אלהינו שיהיה הברכה הזאת שצויתנו לברך
את עמך ישראל ברכה שלמה ואלהיה בה מכשול ועון מעתה
ועד עולם וקודם שיהדיר פניו לברך את העם מברך
באייגלה אשר קדשנו בקדושתו שלמה הך וענו לברך
את עמו ישראל באהבה ואחר כך מהדיר פניו לעבור ומתחיל
לברכם וכמה דיר פניו מן העבור אחר מה שלים אומר
ענינו מה שגדרת עלינו עשה עמנו מה שהבטחתנו שיקפה
ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל
יי כשימחזירין פניהם מן העבור יאמר שמה דיר
לא ררך ימין וכן כל פונות שיהיה זרם פונה לא יהיו אלה
דרך ימין טו במקדש מברכין בדכת כהנים
פעם אחת ביום אחד תמיד שלשם באין ועומדין על

מעלות האלו ומברכך כדרכך שאלנו אבננו מיד יתה מברכך
 אחתה אחד כלתפלה חוץ ממנה כבוד שאלנו וכלמקום
 משתדלך שיהיה המקדש אמתך ישראלי שאלנו אחד
 להן מכלל שאלך * המוסף אחר *
 * * *

פקח חנישה עשר

ששה רבדים מונעין נשיאת כפים הלעזר והמושיע עשה
 והשנים והיין וטוב מאתה ידים * הלעזר ביער
 העלגים שאין מוציאן את האותיות כח קנן כגון יקודאן
 לאלפין עינן או לעינן אלפין או לעינן בולת וכיוצא
 בהן אין שאלך את כפיהן וכן כבידי פה וכבידי לען שאלך
 רבדים מכדין גלגלן נשיאת את כפיהן * המוסף
 כיצד כהן שיש מומין בידי או בפניו או בדגליו כגון שהיו
 אעב עומין עקומות או עקומות או שהיו ידיו בהקטנות
 לא יטא את ספיו לפי שה עם מסתכלין בו נמי שהיה רידו
 יורד עליו קנו בשעה שהוא מברך * * * * *
 באחת מעיניו לא יטא את כפיו ואם היה רע בעיניו והיו
 הבולגין בזה הסומא באחת מעיניו או בזה טרדו דב
 מותג לפי שאלו עם מסתכלין בו וכן מי שהיו ידיו עבותות
 אסטיסוקות לא יטא את כפיו ואם היה רוב אנשי אותו
 העיר מלאכות בכך מותג לפי שאין מסתכלין בו * * *
 העבירה כיצד כהן שהיה מומין אפלו בציגה אף עשיר

נענה תשובה לאישי את כפיו שיריכם רמים מלאו ותג
 ובפר שכם כפכם אעלים עיניכם וכהן שעבר עבודה
 דהה בין באנס בין בניגד אעפ נענה תשובה אינו נושא
 כפול לעולם שכל עלן כהנה במות ובדכה כעבודה ש
 לרתות לבדך בסימן זמן כהן שנתמך לעבודה
 דהה אעפ שיהיה בין אינו נושא את כפיו לעולם ושיאזה ענות
 דהה מונעין הענים כיער כהן נער לא ישיא
 את כפיו עד שיחולל דהה והיין כי יער מי שנתה רבועית
 ויהיה בבת אשתו נושא את כפיו עד שייסיר יינו מעליו
 לפי שיהיה בבת אשתו עבודה שנתה רביעית בבת אשתו
 אנשיהן לתוכה מעט מים מזותה ואם שנתה יתקן רביעית
 אעפ שיהיה מזוג ואף על שנתה בשנה פעמים לא ישיא
 כפיו עד שייסיר יינו מעליו וכמה היא רביעית אעפ ש
 על אעפ עים עלהם אעפ עים וחצי אעפ וחצי אעפ
 וזה האעפ עימו שחין בו בלהתורה כולה הוא הגמול
 והוא הנקרא בזה הדין ה טמא את הידים כי יער
 כהן שילא נטל ידיו לא ישיא את כפיו לאנוטל ידיו במים
 עד הפרק בדרך גמול עין לעבודה אחר כך בדרך ש
 שאו יריכם קדש ובכחו את וזה חלל אתו נושא את כפיו
 לפי שאינו בכיהונו ש כהן שילא היה בורב
 מכל אלו הדברים המונעים אותו נשיאת כפים אעפ שאנו
 חכם ואינו מרקדק במצות או שיהיה בזה מרננו אהליו

או שיהיה מעיזא ומתנוב עדין הכי גמליא אחת בפיו ואין
מזנעין אותו לפי שיהי מעיזא עליו עליו כחן ופיון עדין
לנשיאת כפים ואין אומרים להם לשיטתם כענין המע
מן המעוות
הריוט זה שיהי קבול הבדכה תמיד בפתחם של הבתים
שנוטמו את שמי עלבני ישראלי ואלהם שיהיו שמי
מצוה שצטוו בה והקבול בדלתות כדרך איתן גמליא כחן
עם טהן אחוריהם כחנים אמן בכלל הבתים
והעומדים מצדיהן הדירה בכלל הבתים ואלהם שיהיו
בין הכהנים ובין העם המתברכים אפילו שיהיו עלבול
הוא אלו פניהם למול פני הכהנים הדירה בכלל הבתים
נשיאת כפים בעמידה וכהנים מן המניין בית
הכנסת שכולן כהנים כולן נשיאים את כפיהן ולפניהן מלכין
לאחיהם שבצפון ולאחיהם שברום ומי עונה אחר עין אמן
הנשיים ואלהם נשיא עם עמידה כהנים יתר על אלו שיהיו
לדוכן העמידה עומן אמן והנשיא מתברכים יג עבוד
שלא היה בהן סהן לא שיהיו עבוד לבדו לא ישיא את כפיו
ואם הבטחתו הוא שיהיו אנושי את כפיו וחוזר לתפלתו דני
ואם אין להן כהן כלל כשיגיע שיהיו עבוד לנשים שיום אומר
להיו ולוהי אבותינו ברכינו בברכה המטולעת בתורה
האמורה לאהרן ובניו כהנים עם קדושיך כאמור יברכך
ייוויי מדיך יארי ייוי ישיא ייוי כו ושימו את שמי כו ואין העם

עומץ אחר ומתחיל ואומר שים שלום כו יי כהן
 שם אפס פסיו בבית הכנסת והלך לבית הכנסת אחד ומעא עזר
 שמתפללים ולא הגיעו לברכת כהנים נוי אידיו להם ומברכס
 ואפס כמה פעמים ביום טו כהן שלא עקר
 דגליו מחזקומו לעלות לרוכך בשעה שאמר שילוח עגור רעה
 שוב אינו עולה באותה התפלה אבל אם עקר דגליו לעלות
 אפס שלא הגיע לרוכך אלא לאחר העבודה הרי זה עולה
 ומברך יי כל כהן שאינו עולה לרוכך אפס שביטל
 מעות עשה אחת הרי הוא כעובד על שלטה עשה יי כה
 תברכו אמור להם יי שמו את שמי וכל כהן שאינו מברך
 אינו מתברך וכל כהן המברך מתברך שמואברהם מברך

בדיק דחמטא רסייעץ

בדיק הוי

הלכות תפלין ומזוזות וספר תורה

יי בכללן חמטא מעוות עשה וזה הוא פרטון א להיות
 תפלין עלה דאני ב לקידם עלה ד ג לקדמונה
 בפתחי שערם ד לכתוב כל איני ספר תורה לעצמו
 ה לכתוב המלה ספר שני לעצמו כרי שיהיו לו שני
 ספרי תורות וביאור כלה מעוות האלו בפרקים אלו

פקד ראשון

והיחזק וכי עאמין עאס כתב בספרים או בתפלין או במזוזות
אפלו אחת אחת ביאר מיני עב עומין או בזהב הדי אלו פסולין
שליטה עורותיהן גויל וקלף ודובס טוס כי ער
לוקחין עור הבהמה או עור החיה ומעבירין שיער מהם
תחלה ואחר כך מולחין אותו במלח ואחר כך מעבירין אותו
בקמח ואחר כך בעפצא וביועא ובמדברים שמקבצין
אתה עור ומחזקים אותו וזה הוא הנקר אגיל ד' ואת
לקחוה עור אחד שיה עבירו שיערו וחקו אותו בעביו לטנם
כמו שיה עבדמן עושין עד שיעשה שנה עורות אחד רק והוא
שימולא שיער ואחד עבה והוא שימולא שיער ועיבוד אותו
במלח ואחר כך בקמח ואחר כך בעפצא וכיוצא בזה החלק
שימולא שיער נקר ארכסוס טוס וזה שימולא שיער נקר
קלף ה' הלכה למשה מסיני שיה הוא כותבין ספר
תורה עלה גויל וכותבין במקום שיער ושיה יכותבין
התפלין עלה קלף וכותבין במקום הבשר ושיה יכותבין
המזוזות על דובס טוס וכותבין במקום שיער וכותבין
בקלף במקום שיער או שכתב בגויל ובדובס טוס במקום
בשר פסל ט' אעפ שכן היא הלכה למשה מסיני
אם כתב ספר תורה עלה קלף כשר ולא נאמר גויל אלא למעט
הדובס טוס שיש כתב עליו הספר פסול וכן אם כתב
המזוזות עלה קלף או עלה גויל כשהוא נאמדה עלה דובס טוס
אלא למענה י' איך כותבין ספרים תפלין ומזוזות

על גבי עור בה מזה גבי ארבעה אצבעות מן הארבע אצבעות
על גבי עור בה מזה גבי ארבעה אצבעות מן הארבע אצבעות
שלהם ואין כתבין על גבי עור בה ארבעה אצבעות מן הארבע
אצבעות וזה מזה פסוקתם עבודה יי' גויל על ספרה
תורה וקלה של תפלין או של ספר תורה ענין לעבוד אלהים
לשימור ואם עיבוד של אלהים ענין פסוקים לפי כד אם עיבוד
הגוי פסוקין אעפ"י אמרנו לו לעבד עובד זה לשימור ספרה או שם
התפלין שהגוי על דעת עיבודו הוא עונה לא על דעת שימור
אותו לפי כד כל רבד שיערך מעטה לשימור אם עיבוד הגוי
פסוק וכו' וזה אופן צריכה עבודה לשימור יי' חלוקה
למטה חסות שיהא כתבין ספר תורה ומזה חלוקה חלוקה
ושימור תפלין איש צריך שיהא כתבין ספר תורה וזה
לכתוב תפלין וזה חלוקה שיהא כתבין ספר תורה וזה
אין אבן פסוקתם אסור לכתוב בה אפילו אות אחת של
מקראות יי' ספר תורה תפלין ומדוע חלוקה חלוקה
הוא תפלין כתבין איש איש מעצמו ואם חסר או עברה
אשה או קטן הרי אלו פסוקין ויגנו שיהא כתבין ספר תורה
כל אבותיהם על דרך שימור ואם היה חסר או עברה
בדיו ואין דיו ענין כתבין יגנו נסיון בדיו נסיון
לחיות ספרים וזה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה
של אלהים חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה
תפלין וזה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה חלוקה

או עלגבי עזרת שאונן מעובדיך או שכתב ספר תורה
או תפילין על עורה שלא עיבדו אותו לעמך הדין אלו פסולין
טו הכותב ספר תורה תפילין ומזוזות וב שעת
כתיבה לא היה לו כוונה וכתב אזכרה מן האזכרות שבהן
שלא לעימן פסולין לפיכך הכותב את השם אפילו מלך יטל
שואל בשלום לא ישיבנו יהיה כותב שנים שלשה שמונה
הדין זה מפסיק ביניהן ומשיב יו הטוב לאותה קולמוס
לכתוב את השם לא יתחיל מאותו השם אבל מהחיל הוגים
מאות שלפטו שכתב לכתוב את השם תולה אותו בין השיטות
אבל מקצת השם בשיטה ומקצתו תלוי פסול וב שיטה
התיבות אם שכתב כתוב מקצת התיבה בשיטה ומקצתה
למעלה כשר' במה רב' אמר בספר תורה אבל מזוזות
ותפילין אין תולין בהן אפלו את אחת לא אם שכתב אפלו
את אחת גונז מה שכתב וכותב אחרת ומותר לכתוב את
השם על מקום הגדר ועל מקום המחק בכונן יז
כותבי ספרים תפילין ומזוזות אסור להם להפוך את הידועה
על פניה אבל פורס עליה בגר או כופלה יח ספר
תורה תפילין ומזוזות שאמר הסופר אחד שיעאו מהות
ידו לא כתבתיה אזכרות שבהן לשמן אינו נאמן לפוסל
אבל נאמן להפסיד כל שכתב ולמה אינו נאמן לפוסל שמה
לזכותו לא להפסיד על הלוקח או על זה שכתב ודין זה
שאנו מפסיד במירה זו אלא שכתב האזכרות לפיכך אם

כל אחד ואחד לבדו מניחך אותם בארבעה בתיסעה
מחציתך בעור אחד ושלש כותבין את ארבעה פרטיה
בארבעה דפין עלה לא אחד ואפלו כמין ספר תורה מסופו
לטה בתרומה בבית אחד ^ב ועריך להוהר במקומו
שאם עמדה סתומה פתוחה אנה פתוחה סתומה פסלך ושלש
הפרטיה הנהל ארצות כולן פתוחות ופרטיה אחתנה שהיה
והיה ואם שימך סתומה ^ג ועריך בזהל במלכה
וחסר ער שידין ארבעתם כתובות כמו שהן כתבין בספר
תורה הבדוק שאם כתב החסר מלא פסל עד ^ד מחוק היתר
ואם כתב המלא חסר פסל ואך לותרנה ^ה ואלוהן
החסרות זה מליאות שיט בארבע פרטיה אלה ארבע קרני
ליכלב כור מלא זכור מלא בחזק חסר הויעי מלא יציאים
חסר ואו יביאך מלא והאמדי חסר והיבוס מלא לאבתך
חסר ואו העבדה חסר מעת חסר השביעי מלא מעות
מלא יניא חסר גבול חסר בעבוד מלא לאות מלא ולדלן
מלא עינך מלא תורת מלא הויעאך חסר ינר החקה חסר
למועדה מלא ^ו פרטיה שניה והיה כי יבאך חסר
ולאבתך חסר ואו חסר חסר בכור מלא בחזק חסר ^ז
הויעי אנו מלא ויהי חסר בכור מלא מבכר חסר עד בכור
מלא יבה חסר וכלב כור מלא לאות מלא ידבה מלא בזה
ולטו טפת חסר ואו אחרונה עינך מלא בחזק חסר הויעי אנו
מלא ^ח פרטיה שלישית שימך מארך חסר ולבנך

כלה אותיות המתייגות שש עשרה ואם לא עשה התענין אוהסין
והענין לא פסל ג' הלוקח תפילין ממי שיהיה
מזמחה ערף לבו דקן לקח מזמנו מאה קציעות בורק מהן
שנים קציעות או שנים שילראש ואחת שילר או שנים שילר
ואחת שילראש הם מעאם כשרים הוזהק זה האיש והר
כולם כשרים ואין השאר ערף בדיקה ואם לקחן עבתיים
עבתיים כולן עריכות בדיקה שהזקתה עבתיים מאנשים
הדבה לשוחין יד הכותבת תפילין בכתב יד או
שלקחן מן המזמחה או משיאר אדם וברקן והחזיקן לעמו
אין ערף לבו דקן פעם אחד ואפלו אחד כמה שנים כל ימיו
שחי פליין שנים הריהן כהדקתן והין חוששין להן שיהיה
נמחקה אות מתוכן אנקבה הלל הזקן היה אומר אל
העל אבי

חזק חזק
מין קו שול
משולח לרין
הענין
ענין

פרק שלשי

במענין התפילין כולן הלכה למנהג מסתני לפי כך
כולן מעכבות ואם שיה באחת מהן פסל ואלוהן שיה מדונעות
וכן תפירתן בריבוע ואלכסון בריבוע עד שיהיה לין ארבע
דורות שוות ושיהיה בעור שילראש גוררת שין מימין ומשמאל
ושיכרך הפר שיהיה בטלת ושיכרך אותן בשני ער על
הטלת ואחר כך מכניסן בבתיהן ושיהיו תופדין יאורן
בגידים ושיעו שין לין מעבדת מעור החיפוי שיהיה כנס בה

הדין עשה ענין שיהיה אצות ויהיה חסד ויהיה אמת
 הרצון שיהיה חסד ויהיה אמת ויהיה חסד
 ראל ב כיצד עושה תפלין על האצות
 מרוב ארכו כרוחבו כגובהו ואפסיה גמולו ויהיה על האצות
 או קחות מדנו אין בכך כלום ואין מהפך אלא על האצות
 טהרה כרוחבו וחפץ בו טהרה חסדו ויהיה על האצות
 ארבעה ראשים כגון זה

ובוקחין עוד וכדמביין את המצות

וכתבין בו את העץ וכדמביין

אתה עוד בין כלה דין וחדיץ

וכדמביין אותו והוא ארבעה עשר

וכדיכאן עד שיעשה סך חסד

רמות טיף טהרה טהרה ראשים

מדין המנה תפלין ורמב"ם

טיף טהרה ראשים כדמביין המנה

אתה עוד על העץ עד שיהיה אחר כך חולץ העוד מעל

גבי המנה טהרה ומהפך עוד טהרה ארבעה בנים

פסחים מכניסין פרה בשל בית ומהפך מקצת העוד

כדמביין חסדו אמתו מאהב ע פנותו ומנהיך מן העוד טהרה

טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה

מדין טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה

עץ מדין טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה טהרה

ראש ראש ראש ראש

זה מעט אופחת מעט ומחפץ אותם בעוד דטוב ומניח
אתה עוד על האמנם עד ייבש וחולץ העוד ומכניס ארבע
הפרטיות במקום העץ ומחזיר מקצתה עוד מלמטה
ותופרן מארבע פנותיו ומניחין מן העוד תנבד מקום הדענה
ביער סידור הפרטיות בתפילין שלדאש מניס

פרט זה אחרונה שהיא והיה אם שיעבב בית שהוא על ימין
המניח ונעמד סמוכה לה והיה כי יביאך בבית שלעני סמוכה
לעמד וקדש לי בבית רביעי שהוא לעמלה מניח תפילין
כדי שיהא הקורא שפנו כנגד פנה מניח קורא עלה סדר כגון זה
והם החליף סידור זה פסולות
תפילין עליה

ויהי אשע	שעשע	ויהי בידא	קדש ללפני
מקום הר עשה			

כתבין אותה בארבע עשרות צד
אחד אדון כספר תורה על מידון
בתורה כגון זה

ואם כתבן על ארבע עשרות
והניחן בבית אחד יעמוד
אדון לרבין כשהוא
גולה פרטיות בין שלדאש בין

קדש ללפני	שעשע	ויהי בידא
ולבית פיו	ישדא	שעשע

נלד גולל אותן מסופן לתחלתן עד שתמיעא כשתפדנה
הפרטית תקדא כל שיה מתחלתה לסופה כשימנען
אתה פרטיות בשתיים שלהן כורכין אותן במסלול ועלה

המטות על וואסל כד גמטין אמתן צדקתן וצדקתן
עדך נחיות שיער בהמה אחת ויהיה עומד עליו
וטרפות שלהן וכבר נהגו כל העם לכונן בשיעור נחיה
כעין פסוק אתה תפילין ארץ תוספתין לאבן
של בהמה אג שלחה טהורה ואפילו מנב לוחטדיקות שכן
ולוקחין הגידים שיש בעקב הבהמה אהיה אהיה לבנים שכן
ומרכבין אותם באבנים וכיוצא בהן עד שיגמל כפי צרכן
וטוין אותן ויזדקק ויחנך ובהן תוספתין התפילין ויהיה
ספר תורה יב כעין תוספתין התפילין תוספתין אמתן
בליבוע והלכה דוחה שיהיה בכל צד של תפילות עד שיגמל
הכל נחתם ענינה תפילות בין שלד בין של ראש וראש ענה
התפילות ענינה ארבע ענינה עונה וכל התפילות הלכה
החשובה שלהן טובה מעד תפילות יג ועדך צדקת
החזק של תפילין של ראש עד מהום התפילות ומהום תוספתין
ניכר כד שיהיה ארבעה ראשים נראים לכל אדם שישן וזקן
מגיע למקום התפילין שיהיה ראש ארץ חרען נכח פתחו
ועדך להעביר בתוך כל הדין וחריץ על גביה ענה אמתן
השיחה להברית בין בית לבית ומהם פניו להעביר
מגיד התפילה בכל חריץ וחריץ מעליתן יד
וכי ער עיניו הרעמות לוקחין רצועה של עור רחבה
כאורך היעודה ואם הייתה רחבה מזה היעוד כשהוא
רצועה של ראש כד שישן אתה אמתן אמתן מזה היעוד

הקטל ותיכחצו ויהי הדבר צועות מייכחצו כן עד שיגיע
לפיכך או לכל עלה במינו כדעט ואחד דרועה שלד כד
בית דין אתה דרועה ויהי קטל ותיכחצו דרועה
אחת עד אעבע אמצעותו ויכחצו במנה על אעבעו של
בדיכחצו ויהי קטל ואם היו הדרועות ארוכות יתג עלה שיעמדן
האל כשרות טו ויכחצו דרועה שלד אש בתוך
שלה ויכחצו במדת דשיו וקטל קטל מרובע כמין דשיו
וקטל זה ערך כלתלמיד חכם ללומדו ואי אפניד להודיע
צוהת בכתב אל אבראית העין וכן בשלד קטל קטל
כמין יוד ויהיה הדרועה שלד עולה ויורדת בתוך הקטל
בדיכחצו ויהי קטל בעת שירעה לקטל עליו
הדרועות שלתפילין בין שלד אש בין שלד פשתם
ההיננים שהורים וזו היא הלכה להשה משני אפס אחרי
הדרועות השהילומבפנים הן אם היו ירוקות או לבנות כשהם
ארוכות לא יענה שמה תהפך הדרועה וגמא הוא לו
ולא יהיו אחרי הדרועות לעולם אל אכעין הקעצה אם
ירוקה ירוקין ואם לבנה לבנים ונא היא לתפילין שיהיו
כולן שהדרות הקעצה והדרועה כולה יי העמד
שמהפץ בו התפילין ויעוניין ממנו הדרועות הוה
עוד בהמה או היה או עוף השהורים ואפס לנבלות ושרפות
שלהם ואם עטה מעמד טמאים או שחיספה תפילין בהב
פסולת ועוד הדרועות ערך עבדה לשימן אכלה עוד

וישמעאל בן יצחק עבדך עבדך כלל אפסל צעור מן המעשר
 ומקדושתה רשע נסגולת אבותי בעור סיני י"ה
 אין עושיך התפילין לא יטהל מעשייתך פסולתך נוסף
 הטיך מעושיך בעור כסו יאסרנו ולפי כך אסור אפסל
 תפילין פסולין והוא אהדין לכלה פסל נוספותן טלה מעורה
 אותן י"ט תפילין טלה אפי' אין עושיך אמת אפס
 וטלה עושיך אמת טלה אפי' אין מורדין נקדו אמת
 חמורה לקדושתה לה וכן רצויה שבתפילין טלה אמת
 עושיך אמת לתפילין טלה בבה דבל אמת בעל פסולת
 תפילין טלה אמת לבטח אדם מעולם אסור עזל אמת
 ליד מותך וכי עזל הוא עושה טלה עליה עוד עד שיתגבש
 אמת אמת עליה כ" תפילין טלה אמת פסולת
 טלה אמת עזל אמת פסולת עזל אמת טלה אמת
 אפסל אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת
 ביטול אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת
 כ" ואכלו החרטום כל יא אהדין מקדושתך
 טלה עזל אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת
 אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת
 יטות כ" רצויה טלה אמת אמת אמת אמת
 ואם תפילין אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת
 הדין עזל אמת אמת אמת אמת אמת אמת אמת
 וזה עליה וטלה אמת אמת אמת אמת אמת אמת

שקודר אתן על ידו ועל ראשי

פסק דביע

התפילין של ראש

התפילין של ראש

מניחין אותן על הקודקוד שהוא סוף השיער שנגזר הפנים

והוא המקום שמוחו של תנין נקדוס בו ועדיך לכוי אורבן

באמיע כד שיהיו בין העינים ויהיה הקשר בגובה העין

שהוא סוף הגולגולת ויליד קוטר אותה על

שחאלו על הקיבוץ והוא הבשר התפוח שבמהפך שבין

פרק הכתף ובין פרק הדרוע שנימצא כשהוא מתבק מרפאן

לעלעין תהיה תפלה כנגד לבו ונמצא מקיים והיו הדברים

כז על לבך המניח תפילין שילד על פסידו או

שלאני על מצחו הרי דורך המינות העושה תפילין

עגולה כאגוז אין בה מצוה כלל אטר מניח תפילין בימינו

שהוא כשמשל ואם היה שולט בשתי ידיו מנח אותה בש

בשמשל שהיא שמשל כל אדם ומקום קניירת התפילין ומקום

הנחתן מפיה שמועה למדום תפילין של ראש

אנה מעכבת שילד ושילד אינה מעכבת שילד מפני

שהן שתי מצוות זו לעצמה וזו לעצמה וכישר מפרק

עלהן על שילד מפני מדרך אשר קדש במצוה וציונו על מצות

תפילין ועל שילד מדרך אשר קדש מצוה לחפזה תפילין

במה רב אם בשניה אחת מהן אם בשניה אחת

שתייהן מדרך שחכה אחת להניח תפילין וקוטר שילד תחלה

ואחד כן מניח שכל אדם וכל אדם חובל ופוגע בלבו של אדם
ואחד כן חובל פלילי **ל** **ו** **ז** **ח** **ט** **י** **יא** **יב** **יג** **יד** **טו** **טז** **יז** **יח** **יט** **כ** **כא** **כב** **כג** **כד** **כה** **כו** **כז** **כח** **כט** **ל**
והגיד תפילין פלילי אסור לו לספור ואסור לו לכתוב ואסור לו ללבוש
עוד שנינו שכל אדם וכל אדם חובל ופוגע בלבו של אדם
שניה על מעות תפילין ואחד כן מניח שכל אדם
אפילו כל אדם שנינו מניח מניח עליו אפילו חובל ופוגע בלבו של אדם
פעמים בימים ופעמים צוות כולן מניח עליו אפילו חובל ופוגע בלבו של אדם
לפי כך עדין נבדק על התפילין שכל אדם חובל ופוגע בלבו של אדם
קודם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
אדם תפילין להענין בכל לא יניח שכל אדם חובל ופוגע בלבו של אדם
מניח עליו מניח שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
תחלה ונמצא שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
שכל אדם חובל ופוגע בלבו של אדם ואסור לו לאדם להניח שם שיהיה שם
מניח שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
בהוא חובל ופוגע בלבו של אדם לפי כך עדין נבדק על התפילין
שישגוע בה תחלה וילבש על הסוד **ט** **י** **יא** **יב** **יג** **יד** **טו** **טז** **יז** **יח** **יט** **כ** **כא** **כב** **כג** **כד** **כה** **כו** **כז** **כח** **כט** **ל**
להניח פותח פלילי והמניח בו נתיקד ואסור לו שיהיה שם שיהיה שם
חול הכינו ולא הניח בו או שהניח בו עדין ולא הכינו לו
נתיקד שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
ביגבד עשה בין בתפילין עשה אב לתולה הוא אסור
שהתפילין מניח בו **י** **יא** **יב** **יג** **יד** **טו** **טז** **יז** **יח** **יט** **כ** **כא** **כב** **כג** **כד** **כה** **כו** **כז** **כח** **כט** **ל**
בלילה שמימים ימימה חזקה דוה אדם חובל ופוגע בלבו של אדם

טובותיהם טובים אמן זמן תפילין וכו' וזהו כלל המצוות
ימים טובים הם ענין אחד וזהו המצוות כד' שידא
אתה בירך בדואק אבות ויכירהו עד שתשיק ע' החמה
י' מי שיהיה תפילין קודם שתשיק ע' החמה וחסה
והן עליו אפילו היו עליו כלה לילה מותר ואין מודין רב דזה
בדברים לא מלמדין אתה כלל לא יכחש תפילין עליהן שזה
יחלצו אותן משתשיק ע' החמה וכלה מניח תפילין לכתחלה
אחר שתשיק ע' החמה עובר בלאו וכן נגמרת את החקקה
הזאת בלשון ערה י' היה בזה בדרך ותפילין בראש
ושיק ע' עליו החמה מניח ידו עליהן עד שהוא מגיע לביתו וזהו
המבוא בביבית המדרש ותפילין בראש וקדש עליו היום
מניח ידו עליהן עד שהוא מגיע לביתו וחולץ ואם יש בית
סמוך לחומה שהן מניח מדרין בו מניחן שם ואם לאו
תפילין משתשיק ע' החמה מפני שלא היה לו מקום לטומן
ונמצאו עליו כד' לשומן מותר י' כלה פטור
מקדית שבע פטור מן התפילין קטן שידע לטמון תפילין
אביו לוקח לו תפילין כדי להנכו במעוות חולי מעוים וכל
שיאנו יוכל לשמך את נקביו לא בעד פטור מן התפילין
וסלה טמאם כולן חייבין בתפילין כשהורים מעט ער
ומי שאין דעתו נכונה ומי שבת עליו פטור מן התפילין
שהמניח תפילין אסור לו להסיח דעתו מהם כהנחש בעת
העבודה וכלם בשעה שאומרים ייד עלה דוכן ויכיר אל

ביעתה עמך בלילה כשנרדף מן התפלסוף ומהן הדעות
 ידועות אצל כלם כדכתיב ויהי עמך כעמך ידועות
 עליו שיהיה עמו כדכתיב ויהי עמך כעמך ידועות
 מקדושת העין שהעין אינו בואלה שם אחד ואנכי בזה
 אחד ועינים שם שלוח האב על אחד וכחותן בשלוח
 חפליך עדיבין וקח נקבא על עיני ידועות על
 תעאדמנו דוד מלכותה כלומר שהעין עליו לפי כך אמר
 בהן שינת קבע ולא שינת עמך אמר הנזה עליהן שיהיה
 ולא יהיה עמו אמר יעך בהן שינת עמך כי עמך אמר
 מניה ראוי בין ברכה והוא יעב ויעך היות פלין
 כחוסין בידו מוחל לעין בהן אפלו שינת קבע ואנו אפלו
 בהן אפלו אכילת ערוא אבל אם נכנס נס עוההתקב עוההתקב
 ומסמך עליו להנוצר שיטול ידיו ואחר כך ירחיק ויבדק על
 מדו והוא לבוש בהן ה' ה' לכו בתפלין והעך
 לבית הכסא לא תהיה תפלין בחורים הסמוכים לכונית ההם
 ויכנסו ימין וימין עמדי דרכים כיער יעיה אפלין עמך
 להינתן מים חולץ תפלין ברחוק ארבע אמות וקולץ בזה
 כמין ספר תורה ואחר כך ימין כנגד לבו ויהיה על ארבע
 רצועה מנחת ידו טפח ונכנס ועושה ערביה ויחזק אפלין
 ארבע אמות מבית הכסא ולבטן ה' בזה בזה
 יאמר בבית הכסא הקבוע שיחזק ניוענת מוחזקת על אפלין
 בית הכסא עמך אפלין פנס בזה כשהוא גלול לא תגלש ויחזק

להבירו לשימורו מן הגלים כלם יאכלו בבית הכסא הקבוע
 לאבי ייבה דאס חזקתו אפילו בעמידה היה מקום
 קנייה יעמוד במקום כדאי שכל עתה ענוותנות עליו
 יי' **ה' שבע בתפילין והוערך לבית הכסא ולעת**
ערב ולחצי ארבעה חלקים וכל שיש אחד שיעאלה כנסתו
 גולתו בבגדו ואפילו שיש שם בבית הכסא הקבוע לו
 כי יצד יעמידו שם וכל שיש שם היה בו טעם או בכח
 שיאמר כליון אפילו שיש שם טעם ואותה כלבירו ונכנס
 וכך יאסר העסק בלילה מניחן בכל אחד מהכלבירו ונכנס
 כ' **עכב תכנס לבית הכסא והוא אלבוש תפילין**
 מניח ידיו עליהן עד שיגמור עמוד ראשון ויזעא וחולץ ואחר
 כך נכנס ועומד כל ערכיו שם יפסיק בעמוד ראשון ביו
 בגרוליס ביד בקטנים יבוא אליו חוליס שיש בהן סבבה גדולה
 שיכה ושיימם מישתו בתפילין הרי זה לוי אחד לא בדעוניה
 ולא בקיעה עד שיטול ידיו ויטול מפני שהידים עסקניות
 כ"א **הנכנס למרחץ מקום שבו אדם עומד לבד**
 מותר להניח תפילין ומקום שבו אדם עומד עם מקצתן
 עדומים ומקצתן לבד ייז אנו חולץ תפילין ואינו מניח שם
 תפילין לכתחלה מקום שבו אדם עומד עם עדומים חולץ
 תפילין ואין עדיך לומר שיש מניח כב' **לאהל אחד**
 בבית הקברות ותפילין בדאטן ואפילו בתוך ארבע אמות
 חלמת או שנקבה עדיך להגוף תפילין עד שירחיק ארבע

אמרת ולא ילבש אדם תפילין עד שיכסה ערותו וכל בגדיו
 דנושא כשיי על ראשו חולץ תפילתו וכל ראשו עד שיכסה ערותו
 אפילו מטפחת אסור להניח על ראשו עד שיכסה ערותו וכל
 הוא העונות על תפילתו כגון כלי בגד או כלי
 תורה אסור ללבוש בו מטפחת או מטפחת אחרת וכל
 הכלי בכלי אחר שאינו כלי אבן או עץ או כלי אבן
 להם אפילו היו עשה כלי כסף או זהב או אבן או כלי
 כלי בתוך כלי מותר לו להניחם תחת מלוא אפילו כלי כסף
 שלא כנגד ראשו כדי לנאמן ואפילו אשתו עמו בשעת
 כד קדושת תפילת קדושה גדולה היא כל דבר שיש
 על ראשו שלאדם ועל זרועו הוא עניו וירא ואינו ממש
 ובשיחה בשילה ואינו מהדהד במחטבות רעות אלא שפנה
 לבו לרבוה האמת והעדר לפי כבוד עדיך אדם להשתדל להיות
 עליו כלהוים שמעו כד הוא אומר עליו על הבתלמיד רבנו
 הקדוש שכל ימיו לא באוהג אלא ארבע אמות של תורה
 או בלא ענין או בלא תפילין כד אפי' שמעו
 לבין כלהוים בשעת תפילתו יתר מן הכל אומר חכמים כל
 יצא ראיה שמתעב בלא תפילתו מאד מעיד עדות שיהיה
 וכל שאינו מניח תפילין עובד בשמונה עשרה שיהיה בארבע
 הפרטיות עושה על תפילתו שלא יעלה תפילתו שיהיה
 הרגל בתפילתו מאריך ימים שחומר יי עליהם יחיו

פרק חמשי

כִּיעַר כּוֹתֵבִין אֶתֶּה מְדוּזָה כּוֹתֵב שֶׁתִּיהַ פְּרָעִיּוֹת שֶׁמֵּעוֹהִיד
אִם שֶׁמֶע עֲלֵרֶף אַחֵר בִּירֵיעָה אַחַת וְעוֹשֶׂה לָּהּ רִיוֹחַ מִלִּמְעֵלָה
וְרִיוֹחַ מִלִּמְטָה כְּמוֹהֵי עִי עֲפֹרֶן וְאִם כֹּתֵבָה בְּשֵׁנִים בְּעֵלְיָהּ
דִּפְיָן כְּעֵרָה וּבִלְבָּד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כִּזְנֵב אוֹ כְּמוֹ עֲגוּלָּה אוֹ כְּכֹו
כִּזְנֵב וְאִם עֹשֶׂה כְּאַחַת מֵאַלֹּף פְּסוּלָה בִּי כֹתֵבָה שֶׁלֹּא
עֲלֵה סֹרֵד כִּגּוֹן שֶׁהַקָּדִים פָּרַעַה לִפְרָעָה פְּסוּלָה כֹתֵבָה בְּשֵׁנִי
עוֹדוֹת אֶלֶף שֶׁתִּפְרֹן פְּסוּלָה סֶפֶר תּוֹקָה שֶׁבִּלָּה וְתִפְיִלָּה שֶׁבִּלָּה
אִין עוֹשִׂין מֵהֶן מְדוּזָה וְלֹא מִן הַגְּלִיזִין שֶׁלֹּא סֶפֶר אִין כּוֹתֵבִין עָלֶיהָ
מְדוּזָה לִפְיִי שֶׁאִין מוֹדִירִין מִקְדוּשָׁה חֲמוּדָה לִקְדוּשָׁה קְלָה
וְהַעֲוָה לַעֲשׂוֹת הַרִיוֹחַ שֶׁבִּין פְּרָעִיּוֹת שֶׁמֶע לֵהִיָּהּ ג
אִם שֶׁמֶע פְּרָעִיּוֹת סְתוּמָה וְאִם עֹשֶׂה אוֹתָהּ פְּתוּחָה כְּעֵרָה לִפְיִי
שֶׁאִינָה סְמֻכָּה לָּהּ מִן הַתּוֹרָה וְעֵרֶךְ לַהֲזַהֵר בִּתְגֻן שֶׁבָּהּ וְאִלּוּ
הֵן הַתְּגִין שֶׁעוֹשִׂין בְּמְדוּזָה ד פְּרָעָה רֵאשׁוֹנָה
יֵשׁ בָּהּ שֶׁבַע אוֹתִיּוֹת עֲלִכֵּל אֲמוֹת מֵהֶן שֶׁלֹּא דִינָן וְאִלּוּ
הֵן שִׁין וְעִין שֶׁלֹּא מֵעַ וְנוֹן דִּלְפָּסֶךְ וְשֵׁנִי דִינָן שֶׁלֹּא חֲזָזוֹת וְשֵׁנִי
טִיתָן שֶׁלֹּא טִיִּפּוֹת וְפְרָעָה שֶׁנִּיָּה יֵשׁ בָּהּ שֶׁשׁ אוֹתִיּוֹת עֲלִכֵּל
אוֹת מֵהֶן שֶׁלֹּא דִינָן וְאִלּוּ הֵן גִּימָל שֶׁלֹּא גִּימָל וְשֵׁנִי דִינָן שֶׁלֹּא חֲזָזוֹת
וְשֵׁנִי טִיתָן שֶׁלֹּא טִיִּפּוֹת וְעַד שֶׁעֲלֵה אֶלֶף וְאִם לֹא עֲשֶׂה הַתְּגִין
אוֹ שֶׁהוֹסִיף בָּהֶן אוֹגֵדֵי מֵהֶן לֹא פֶסֶל וְאִם כֹּתֵבָה שֶׁלֹּא בְּשִׁירֵשׁוֹ
אוֹ שֶׁלֹּא דִיִּקְרָק בְּמִלֵּא וְהַשֵּׁד אוֹ שֶׁהוֹסִיף בָּהּ מִבְּפִעִם אֶפְיִלּוּ
אוֹת אַחַת הַגִּיִּז פְּסוּלָה הֵן מִנֵּה גִּפְיִט שֶׁכּוֹתֵבִין
עֲלֵה מְדוּזָה מִבְּחֻנֵּן כְּגֵד הַרִיוֹחַ שֶׁבִּין פְּרָעָה וְפְרָעָה עַדִּי וְאִין

בזה הפסד לפי שהיא מבהוץ אבל אלו נכחת בין בה מופנים
 שמות מלאכים או שמות קדושים או פיסוק או חותמות הלוי
 הן בכלל מי שהיו להם חלק לעולם הבא שיהיה טיפסין בזה
 דאי להן שביטלו המעשה לא שיוטין מעשה גדולה שהיא יאזון
 שמו שיהיה ומהבתו ועבודתו כאלו היא קמיע להעביר
 עצמן כמו שיעלה על לבם הסכל שיהיה רבד המהנה בהבלי
 העולם ו
 ומעשה לכתוב על הארץ בשיטה אחת
 בין בראש השיטה בין באמצע השיטה ונהגו כלהסופרים
 לכתוב אותה בשתי ועשרים שיטות ועל הארץ בראש שיטה
 אחרת ^ה ^ד ^ה ומהלך האותיות שבראש כל שיטה
 ושיטה על הסדר שמע"י הדברים לבנין ובנין בין והיה
 מעשה בכל יורה ענין פן והשתחוית השמים ואבותם
 ושמחתם אתם אתם בדרך ובשעריך אשר על הארץ
^ה כשיכופלין אותה גוללין אותה מסוקה שיטה לש
 לתחלתה עד שתימצא כשיפתח הקורא לקרות יקרא מדאש
 השיטה לסופה ואחל נגוללה מכניסה בשפופרת שלמה או
 שלעץ או שלכל רבד ומהבד אותה אל מזוזת הפתח במסמר
 או חופה במזוזת הפתח ומכניס בה המזוזה וקורס שיקבענה
 במזוזת הפתח מדרך תחלה בואי"ה א"ה קד' במעומנו
 לקבוע מזוזה ותנינו מדרך בשעת כתיבתה שיקביענה היא
 המעשה ^ט תליה במסלף שמוץ חקביעה יא
 אחורי הדלת לא עשה כלום חפר במזוזת הפתח והכניסה מזוזה

כמו נגד והוא כבד היה הקדשים בטבעות פסולה העמידה
טפה פסולה חתך קנה והכניס בו מזוזה ואחר כך היצר הקנה
לקנים אחרים והעמיד מן הכל מזוזות הפתח פסולה מפני שקדמה
קביעת המזוזה לעשיית מזוזות הפתח מזוזת הארץ
נברקת פעמים בשבוע ומזוזות רבים פעמים ביום בל ימזה
נקדעה ממנה אות אונמחקה מקטע שהיא קבועה בכתלים
מקדבת יי' הכלה יביץ במזוזה אפילו נשים
ועבדים ומחנכים את הקטנים לעשות מזוזה לבתיהם שיזכר
בית בחוץ לארץ והרד בקונדק בארץ ישראל פטור מן המזוזה
שלשים יום אבל שיזכר בית בארץ ישראל חייב במזוזה
מיד יי' המשיכר בית לחברו עלה שיזכר להביא
מזוזה ולקבוע אותה אפילו היה מותן שכל על קביעתה מפני
שהמזוזה חובת הרד היא ואינה חובת הבית וכשיהיה צורך
לאיטלה בידו ויעא ואם היה הבית לגוי הר זה נוטלה כשיצא

מזוזות

עיר לה תשיין

יש בבית ואחר

כך יתחייב הרב לעשות בו מזוזה ואם חסד תשיין אחר מהם
פטור מן המזוזה ואילו הן ישיהיה בו ארבע אמות על אונע
אמות או יתר ושיהיה לו שתי מזוזות ושיהיה לו משקווק
ותהיה לו תקרה ויהיו לו רלתות ויהיה גובהה שער עשרה
טפחים או יתר ויהיה בית חול ויהיה עשוי לרדת אדם ויעשו
לרדת כבוד ועמיד לרדת קבע בית שאין בו

ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המזוזה והם יבנות
 לרבע ארבע אמות על ארבע אמות בשוה אע"פ שהוא עגול
 או בעל חמש דויות ויחץ צדדך לומר שיאם היה אורכו יותר על
 רוחבו הואיל ויש בו כדי לרבע ארבע אמות על ארבע אמות
 חייב במזוזה אבסדרה והוא המקום שיש לו שלשה
 כתלים ותקרה ואע"פ שיש לה שני פצימין ברוח רביעית פטורה
 מן המזוזה מפני שהפצימין לה עמיד התקרה הן וליה משום
 מדוזה נעשו וכן תקרא שאין לה כתלים לא עומדת על עמודים
 מוכאן ומיכאן אע"פ שהיא כתבנות בית פטורה לפי שיש
 לה מדוזה שאלוה עמודים לה עמיד התקרה הן עשויין
 בית שיש לו מזוזה מוכאן ומדוזה מוכאן וכיפה
 כמין קנית על שניה מדוזה במקום המטקוף אם יבוצבה
 המדוזה עטרה טפחים או יתר חייב במזוזה ואם יחץ בהם
 עטרה פטור מפני שיש לו מטקוף ה' בית שיש
 לתקרה פטור מן המזוזה היה מקצתו מקורה ומקצתו על
 מקורה יראה לי שאם היה קירוי כנגד הפתח שהוא חייב
 במזוזה מעמידך לה לכתובת ואחר כך קובעין את המזוזה
 ה' הבית והלשכתו עיירות ובתי כנסיות וכו'
 מדרשות שאין בהן בית דירה פטורות לפי שהן קודש בית
 הכנסת של כפרים שהם אורחין רדיין בו חייב במזוזה וכן בית
 הכנסת של כפרים אם היה בו בית דירה כלה ערים שיש
 במקדש לא היה להן מזוזה חוץ מעד נקוד ושלפניו ממנו

ושלל בית פלה ריץ מפני שהלכה הזאת היתה בית רידה
 לכהן גדול בבעת ימיה הפרשה בית התבן בית
 הבקר בית העצים בית האוצרות פטורין מן המזוזה ש
 ביתך ביתך המזוזה לך פטור לאלו וכיזא בהן לפי כך דפת
 בקר שהנשים יושבות בה ומתקניטות בה חייבת במזוזה שווי
 ישיבה יחוד לרידת אדם בית שער אכסדרה ומרפסות
 והגינה והריר פטורין מן המזוזה מפני שאינן עשויין לרידה
 ואם היו בתים החייבין במזוזה פתוחים למקומות אלו אינן
 גם הם במזוזה ח לפי כך אחד שער העיירות
 ואחד שער מבוזאות ואחד שער מדינות ועיירות כולן
 חייבין במזוזה שהריהם בתים החייבין במזוזה פתוחין לתוכן
 ואפילו עטרה פתחים זה פתוח לזה זה פתוח לזה הוסיף
 והפנימי חייב במזוזה הכל חייבין במזוזה ומפני זה אמרו
 שער הפתוח מן הגינה להער חייב במזוזה ט בית
 הכסא ובית המרחץ ובית הטבילה ובית הבורסקי וכיוצא
 בהן פטורין מן המזוזה לפי שאינן עשויין לרידת כבוד
 סוכת החג ובית שבספינה פטורין מן המזוזה לפי שאינן
 עשויין לרידת קבע ידני סוכות שליוצרים זו לפנים מזו
 החיצונה פטורה מן המזוזה מפני שאינה קבועה החנינות
 שבניוקים פטורין מן המזוזה מפני שאינן קבועה לרידה
 בית שיש לו פתחים הרבה אעפ"י שיש לו דגל
 לעיזת ולבוז לא בפתח אחד מהן חייב לעיזת מזוזה בכל

פתח ופתח פתח קטן שבין בית ועליה חייב במעשה חדר
 שבינת אפילו חדר בחדר חייב לעשות מזוזה על שער החדר
 הקנימיו על שער החדר החיצון ועל שער הבית שבין
 עשויין להיהם ואם עין פתח שבין באת המזוזה
 יחובינה כנסת וביתו אם הגילבצות ולבוא באותו המפתח חייב
 במזוזה פתח שבין שני בתים הולכין אחד העיר שכלל
 מקום שהעיר נראה עמו שם קובעין את המזוזה
 והיכן קובעין את המזוזה בתוך חללה פתח בטפח הסמך
 לחוץ בתחלת שלש העלין שלגובה העיר ואם קבעה
 למעלה מזה כשהוא שיהיה קנה מן המטף טפח על
 ימין הנכנס לבית ואם קבעה מעל פסולה ובית שלשות
 חייב במזוזה חייב אדם להזהר במזוזה מפני
 שהיא חובת הכל תמיד וכל עת שיכנס ויעז יפגע בייחור
 שמו של הקב"ה ויזכור אהבתו וייעור מעצתו ויגידתו בזה
 הדבר וידע שאין שם רבד העומד לעולם ולעולמי עולמים
 לא ידע עת עור העולם ומירא חוזר לרעותו ואלך בדרך
 מדברים אמרו חכמי כל מי שיש לו תפילין בקאמו ובדרועו
 ועיניו בבגרו ומזוזה בפתחו מוחזק לו שלום וחסד שיהיה
 יטלו מדוכרים רבים והן כהם מלאכים שיעינים אותו מלמעלה
 שיהיה מלאך ייז * * * סבב לדיאן וחלום

מזוזה עשה * * * * *
מזוזה עשה
 על כל איש ואיש

פיו יצא אל לבתו וספרת תורה לעצמה וכן ועתה כתבו לכם את
 ספר תורה זאת כלמה בכתבו את התורה שיש בה שירה ופיו
 עזר וכתבו את התורה פר עשר פר עשר ואל על שהמחול
 לאדם אבותיו ספר תורה מצוה לכתוב משלו ואם כתבו ביו
 הדור הוא כאילו קיבלו מסיני ואם אינו יודע לכתוב תורה
 אחרים פתחו לו וכל המצוה בספר תורה אפילו אות אחת
 הרי זה כאילו כתבו כולו ^ב המלך מצוה לכתוב
 לו ספר תורה אחר לעצמו לשים המלך יתר על ספר שהיה
 לו כשהוא אבריו וטעמו זה כי יכתבו על כסא ממלכתו וכתב לו
 ויבא ויחזק אותו ספר העזרה על פי בית דין הגדול זה שהיה
 לו כשהוא אבריו מנחו בבית גנדין וזה שכתב או שכתב
 לו אחר שכל זה עמו תמיד אם יענה למלחמה ספר תורה
 זה עמו נסנס והוא יעבד בריך והוא עמו מיסב והוא כנגדו
 שיהיה עמו וקדאבו כל מי חיו ^ג לא היה
 לו ספר תורה לעצמו קודם שימלוך עדין לכתוב אחר
 שימלוך שש ספר תורה אחר מנחו בבית גנדין והשיב יהיה
 עמו תמיד לא יסור מעמו אלא בלילה או כשיכנס למרחץ
 או לבית הכסא או לישן על מטתו ^ד ספר תורה
 שכתבו שלא בשיר טוט או שכתב מקצתו על הגויל ומקצתו
 על הקלף פשוט לא או כולו על הגויל או כולו על הקלף
 ה וביער בכתב ספר תורה כותב כתיבת מתוקנת
 נמה ביחוד ינוח בין כלתיבה ותיבה כמלשון את קטנה ובין

מלשיטה ושיטה כמלה שיטה וארך כל שיטה שיטה
 אותיות כרי לכתוב כל שיטה כחית כס לשיטה כחית כס לשיטה כחית כס
 שלטה פעמים וזה הוא רחב כלרך ורך ולתתה שיטה
 קצרה מזה כרי שלטה אהרן כאגרת בלא אגרת אהרן
 זה כרי שלטה יהי ענין משיטות בכתב
 ימעט את הכתב מפני הריח שיט בין פדטה למטה נזמנה
 לותיבה בתחמי אותיות לא יכתוב שנים בתוך הרך ושלש
 חוץ לרך לא כותב שלש בתוך הרך ושנים חוץ לרך לא כותב
 מן השיטה כרי לכתוב שלש אותיות מניחה מקום פניו ומחזקת
 מתחלת השיטה * נדרמנה לותיבה בת שיטה
 אותיות לא ידרקנה בין הרפין אלא יהיור לתחלת השיטה
 נדרמנה לובסוף השיטה תיבה בת עשר אותיות או פחותה
 אד ולא נשא מן השיטה כרי לכתוב את כולה בתוך הרך
 אם יכול לכתוב את חציה בתוך הרך וחציה חוץ לרך כותב
 ואם לא מניח המקום פניו ומתחיל מתחילת השיטה *
 ומניח בין כל חומי וחומי ארבע שיטין פניו בלוי
 כתיבה לא פחות ולא יתר ויתחיל החומי מתחילת שיטה אחת
 וכשיגמור התורה ערך שיגמור באמצע שיטה שבסוף
 הרך ואם נשא מן הרך שיטין הדבה מקצר ועולה ויתחיל
 מתחלת השיטה ולא יגמור את השיטה ומתכוין עד שיחזק
 לעיני כל ישרא לא באמצע שיטה בסוף הרך * וזה
 באותיות הגדולות ובאותיות הקטנות ובאותיות הנקודות

אבות וספרות
שעטות גן
חמת מלך
למטה מלך
חמת מלך
חמת מלך

ובאותיות שצורתן כצורת סמך העינין נלפסות והאותיות
הזאת כחצות כסוד שהענין הסודלים איש מפי איש ויהיה
בתגין ובמנינים ויהיה עליה תג אחד ויהיה אות עיש עליה
שבעה וכלה תגין בעודת דין הקדקין כחוט השערה
כל הדברים האלו לא נאמרו לא למצוה מן
המובחר ואם יינה בתקון זה או שלא רקד בתגין וכתב
האותיות כולם כתיבתם או שיקרב אתה שייטיף אהחזיק
אזהאריך בהן אהקיצרם הואיל ולא הרבית אות לאות ולזה
החסיד ולא הותיר ולא הפסיד צורת אות אחת ולא שיינה
בסתיוחות ובסתומות הרי זה ספר כשר יא
בדלים אחרים שלא אמרו אותם בתלמוד ונהגו בהם הסופרים
וקבלה היא בידים איש מפי איש והן שיהיו מניין השעין
שכללם ודף לא פחות משימנה וארבעים ולא יתקעל שנים
ושיהיה הדין שביין כל פרעה ופרעה כמו תשע אותיות
אשר אסדי אשר שיהיה בדא שיהיה ששים למעלה משידות
הים הבאים בבינה יי מת במעדים חמש שטיין ולמטה
ממנה חמש שטיין תחלת כל שיטה מהן כך ותקם אחריה
שום ויצאו ויבאו ויהיה בדא שיהיה ששים למעלה משדות
האדניו ואע"ה אחרי הדרך באחרית להכעיסו קהל
שש שטיין ולמטה ממנה חמש שטיין ויבא לבד אשר
הדאת אנך וכלה בדלים האלו למצוה מן המובחר ואם
שינה לא פסל יא

החסד של א' או שכתב כחל ויהי א' או כחל א' או כחל
 כחל ויהי א' או שכתב כחל ויהי א' או כחל א' או כחל
 וכיוצא בהן או שכתב כחל ויהי א' או כחל א' או כחל
 כתובה או שכתב כחל ויהי א' או כחל א' או כחל
 אחת כחל ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 לא כחל ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 ספר תורה ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 יתן א' או כחל א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 ארבע א' או כחל א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 טעיות בכלל ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 בלא ארבע טעיות ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 בכתב המלא חסד ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 ה' טעיות א' או כחל א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 כמה טעיות ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 מותר בכתב המלא חסד ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 בפעם עמו ואין בהן קדושת ספר תורה והם א' או כחל
 מילה בפעם עמו ויהי א' או כחל א' או כחל א' או כחל
 לתינוק להחלום בה ואם רעו להם עליו חומש מותר
 כתב מילה טעם טעם טעם טעם טעם טעם טעם
 מותר לרבוך תורה נביאים וכתובים בכלל אחת ומותר
 חומש וחומש ארבע שיש בהן כלל נביאים ויהי א' או כחל
 ובין כל נביאים עשר עשר שיש בהן כלל נביאים ויהי א' או כחל

וסוף דבר ענין האדם כן הנה יהיו עניניו כפי שיש לו
 ילד מזה וזה וזה ילד ענין זה וזה ילד וסוף הכתובים דות ותלים
 וזהו וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה
 ועוד אחר דבר זה ימים יד כל כתבי הקודש יד
 כל כתבי הקודש לא ידעו שיש אפילו כתבן עלהניד ומזה נכתב
 על שם זה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה וזהו מזה
 בזה סוף תורה נביאים וכתובים איך קדושתו כקדושת ספר
 תורה לא כדומה מן החומר שיש ריח היתר כדון החסר

פֶּלֶק עֲמִינִי

אֲשֶׁר בָּאֵלֶּה הַשִּׁטָּה מִנּוּחַ שֶׁאֵל הַשִּׁטָּה פְּעַי וּמִתְחִיל
הַפְּרִיָּה עֲשֵׂה אֶתְּוֹתָה מִתְחִיל לַת שִׁטָּה הַשִּׁנִּיָּה מִן הַיָּד
בְּמֶה לֵב אֲמֹרִים שֶׁנֶּשְׂאֵל מִן הַשִּׁטָּה

דיווח כשיעור תשיע אותיות אבל אם
 לא נשאר לא מדעט או אם גמר בסוף השיטה מעוז שיטה
 שניה כולה קטורה בלא כתב ומתחיל הפרעה הסתירה מתחלת
 שיטה שלישית כגון זה

ופרטיה סתומה ישיבה על שני
 אסגמל באמצעה שמה מניח ריוח כשיעור ומתחיל לכתוב
 בסוף השיטה מתחלת הפרטה שהיא סתומה עד שימצא
 הריוח באמצע סגור זה
 ואם לא נמצא הריוח כדלעיל הריוח כשיעור ולפתח

בסוף הימים תיבנה ארץ וישלם כל ענין ויחיה כל
שומר מצוה ויחיה כל שומר מצוה ויחיה כל שומר מצוה
סגור זה
מפני מה חלה
הדין נכתב חיי לכל תובתה ויהיה חסדו
סגור זה
פסוקה חסדה
ופרעה סתומה חסדה מאמר עתה יוסף לעולם
תורה יאנו מוגה בחסדו חסד אפרד לתקנו ולתקן עמו
ארנו אבאם טעם בדין חסד יחיה וכתב סתומה חסדה
סתומה סתומה א איה חסד בדין חסדה פניו בפתח חסדה
בפרעה אן יכתב חסד חסד בדין חסדה חסדה חסדה
אן יחיה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
לסוף חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
גדול חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
יכתב חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
ברברים אלו כח חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
לכתוב חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
וספר חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה
חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה חסדה

סמכך לך מהגהו בן אגל ודקדק בן שנים והגיהו בן שנים
מבית המדרש עתה עליו סמכת בספר תורה שכתבתי בלשון
* * ספר בראשית * *
יהי מאד נח ישר ויהי סמים תועה הארץ ויכל אלה תולדות
הימים כולן פתוחות והן שבע פר שיות אלה אשה אמר
ולאדם אמר שתייהן סתומות ויאמר יי אלהים פתוחה ויהאדם
ידע ויה ספר ויהי שתי ויהי אנוש ויהי קינן ויהי מהלל אל
ויהי קד ויהי חנן ויהי מתנולח ויהי למך ויהי נח אחת
עשרה פר שיות אלו כולן סתומות וירא יי אלה תולדות נח
שתייהן פתוחות ויאמר אלהים לנח וירבד אלהים אלנח ויאמר
אלהים אלנח שלט חז סתומות ואנוש בן נח ואלה תולדות
בני נח שתייהן פתוחות וכנען ילד זלשם ילד שתייהן סתומות
ויהי כלה ארץ אלה תולדות שם שתייהן פתוחות וארבע
חי ושלחתי ויהי עבר ויהי פלג ויהי דעו ויהי שדוג ויהי נח
ויהי תדה כולן סתומות והן שמונה פר שיות ויאמר יי אל
אדם ויהי רעב בארץ ויהי בימי אדם פלג שלטתן פתוחות
אחך הדברים וידי אשת אדם ויהי אדם ויאמר אלה
אל אברהם ארבעתן סתומות וירא אליו פתוחה ויסע
ממם ויי פקד שתייהן סתומות ויהי בעת ויהי אחר ויהי
אחר ויהי חיי שדה ארבעתן פתוחות ואברהם יקן סתומה
ויוסף אברהם ואלה תולדות יעקב ואלה תולדות יעקב

ויאמר יהוה אל משה בן אהרן ענה ויאמר יהוה אל משה
 ואל אהרן שיתקדו פתוחות ויאמר יהוה אל משה הטיבם סתומה
 ויאמר יהוה אל משה נטה ויאמר יהוה אל משה בנה אלפר ענה
 שיתקדו פתוחות ויאמר יהוה אל משה נטה וירך בארבה סתומה
 ויאמר יהוה חסד ויאמר עוד נגע אחד אביא שיתקדו פתוחות
 ויאמר משה ויאמר יהוה אל משה ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן
 כלענין סתומות ויאמר משה פתוחה ויהי בזה עיה לילה
 סתומה ויסעו בני ישראל ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן שיתקדו
 פתוחות ויהי בעצם סתומה וירבד קדש לי ויהי כי יביאך
 שיתקדו פתוחות ויהי בטלח סתומה וירבד יהוה ויהי ויהי
 ויאמר יהוה אל משה מה תעק אלי ויאמר יהוה אל משה נטה
 את ירך את ימך מטה ותקדו מדות חמשתן פתוחות ויסע
 משה ויבאו אלימה ויאמר יהוה אל משה הנני מדריך על ענין
 סתומות וירבד יהוה אל משה פתוחה ויאמר יהוה אל משה סתומה
 ויסעו כל ערבות בני ישראל ויבאו עמלק ויאמר יהוה אל משה כתוב
 חמשה עשר בחדש השלישי חמשתן פתוחות וירבד שהם
 אנכי לא תשא על ענין סתומות זכור פתוחה כבוד לא תלך
 לא תמאן לא תגנב לא תענה לא תחמר לא תחמר כולן סתומות
 והן שבע וכלה עם פתוחה ויאמר יהוה אל משה סתומה ואלה
 המעשטים פתוחה וכי ימכור משה איש וכי ידור איש ומנה
 אביו וגו' איש ימכור אביו וכי ידבוק וכי יכה איש וכי ינעו
 וכי יכה איש כולן סתומות והן עשר וכי יאחז טור פתוחה וכי

ויעש אלהים בלחן ויעש אתה מנחה ויעש אתה מנחה
אב עתן פתוחות ויעש את מנחה עלה ויעש אתה כח
העש אתה העל אלה פקודי כלה זהב חמניתן סתומות ויעש
אנה אסוד פתוחות ויעש את אבנ סתומה ויעש אתה חשן
ויעש אתה עיל שיתיהן פתוחות ויעש אתה כתנות ויעש
את ציץ ותכל כלה מלאכה שלטתן סתומות ויביאנו אתה מעין
וידבר רביוס החדש שיתיהן פתוחות ויהי בחרש הר אנון
ויקח ויתן אתה שלחן ויעש אתה המגה ויעש את מנחה
ועש את מסך ויעש אתה כיור ויעש אתה העל כולן סתומות
ועש מטה ויעש הענן פתוחה מינין הפתוחות תשיעו שים
ומעין הסתומות חמש ותשיעו הכל מדה וארבע

ועש שים
* * * * *
ספר ויקרא
* * * * *
ואם מן העאן

סתומה ואם מן העקן
סתומה ונפש כי תקריבו תקריב ואם מנחה ואם מנחת ואם
תקריב חמשתן סתומות ואם זבח ואם מן העאן ואם עד
וידבר יי ואם של ערת אנד נניא ואם נפש ואם כבש ונפש
כיתחטא כולן פתוחות והן שבע ואם לא תשיג וידבר יי
שיתיהן סתומות ואם נפש וידבר נפש כיתחטא וידבר
רעו שלטתן פתוחות ודאת תולדת סתומה וידבר דזה קרבן
וידבר יי רבד אל אהרן ודאת תולדת האשים ודאת תולדת
זבחה שלמים וידבר רבד אל בני ישראל וידבר קח אתה אהרן

כֹּחַ פְּתוּחוֹת וְהֵן שֵׁי יוֹדֵי בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי סְתוּמָה וְיִרְבֵּד יִי
אֶל אֶהְדֵּן וְיִרְבֵּד מֵהָ יִי אֶל מֵהָ שְׁלֵטֵן פְּתוּחוֹת
וְזֶה לָכֶם וְכִי יִמּוֹת שִׁתְּהֵן פְּתוּחוֹת וְיִרְבֵּד רֹאשׁ כִּי תִהְיֶה
וְיִרְבֵּד רֹאשׁ כִּי יִהְיֶה בּוֹב עוֹרֵב שִׁרֹן נִגְעַ נִגְעַ עֲרֶשֶׁת וּבְנֵד
אֲרִבְעֵתֵן פְּתוּחוֹת אֲבִי־ר סְתוּמָה וְאִי־אָ אִשָּׁה פְּתוּחָה וְאִי
אֲ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹרֵב שִׁרֹן אִי־כִי יִמְדֵּן וְהַבְּגָד שְׁלֵטֵן
סְתוּמָה וְיִרְבֵּד רֹאשׁ תִּהְיֶה פְּתוּחָה וְאִם רֹאשׁ סְתוּמָה וְיִרְבֵּד
רִכִּי תִבּוֹא וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶלְבֵּן יִשְׁלֵטֵן שִׁתְּהֵן פְּתוּחוֹת וְאִי
כִי תֵעַ אֶסְתוּמָה וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה פְּתוּחָה וְאִשָּׁה כִּי יִצֹב חֹב
חִמָּה סְתוּמָה וְיִרְבֵּד רֹאשׁ מוֹת וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל אֶהְדֵּן
וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶלְבֵּן יִשְׁלֵטֵן פְּתוּחוֹת אִי־אִשָּׁה עֲדֹת
אֲבִיךָ עֲדֹת אֶמֶת אֲבִיךָ עֲדֹת אֶחָדֶךָ עֲדֹת בִּנְךָ עֲדֹת
בֵּת אֶמֶת אֲבִיךָ עֲדֹת אֶמֶת אֲבִיךָ עֲדֹת אֶחָדֶךָ עֲדֹת
אֶחָדֶךָ עֲדֹת כֻּלְּךָ עֲדֹת אֶמֶת אֲבִיךָ עֲדֹת אֶמֶת אֲבִיךָ
סְתוּמָה וְהֵן עֲתִים עֲשִׂיהָ וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל כָּל עֲדֹת וְכִי תִבּוֹא
אֶל הָאָרֶץ שִׁתְּהֵן פְּתוּחוֹת וְכִי יִגֹּד סְתוּמָה וְיִרְבֵּד רֹאשׁ אֶלְבֵּן
יִשְׁלֵטֵן אֶל תֹּאמֶר וְיִשְׁלֵטֵן אֶל מֵהָ אֶמֶר שִׁתְּהֵן פְּתוּחוֹת
וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֲחָיו וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל אֶהְדֵּן שִׁתְּהֵן סְתוּמָה
וְיִרְבֵּד רִבְדֹן וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל אֶהְדֵּן וְאֶל בְּנֵי וְאֶל כָּלְבֵּן
יִשְׁלֵטֵן שִׁתְּהֵן פְּתוּחוֹת וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל כָּל סְתוּמָה וְיִרְבֵּד
רִבְדֹן אֶל בְּנֵי יִשְׁלֵטֵן אֶל מֵהָ יִי וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל אֶהְדֵּן
שְׁלֵטֵן פְּתוּחוֹת וְסִפְרָתָם לָכֶם סְתוּמָה וְיִרְבֵּד רִבְדֹן אֶל מֵהָ

כי יפליא וידבר דבר אל אהרן המשיח פתוחות יפרכך
יאר ירא ויטמו ויהי ביום כלות ויהי המזל כולן סתומות
והן טע ביום הטע ביום העלוי ביום הרביעי ביום החמישי
השישי השביעי השמיני התשיעי העשירי ביום עשרתי
עשר ביום טנים עשר דאחמסד מדבר דבב עלת וידבר
דקח את הלחם כולן פתוחות והן אכסע עשרת וידבר דאח
סתומה וידבר דויעטו וידבר דכיהיה טמא ויהי פתוחות
וביום הקים סתומה וידבר דעשה לך ויהי בטמא ויהי
פתוחות ויאמר משה לחובב ויהי בנסע שזוהי פתוחות ויהי
כמתאוננים ויאמר ראספה ל ויאמר ההיר ינאקסל ויאמר
מרים ארבעתן פתוחות ויאמר יי פתאם סתומה ויאמר
דואביה וידבר דטלח ל ויאמר דער אנה נאעמי וידבר
דער מתי וידבר דכיתבאו אל ארץ וידבר דבואכם בוכן
פתוחות והן טע וכיתבאו ואם נכטי אחת שתייהן סתומות ויהיו
בן יער פתוחה ויאמר דפתוחות סתומה ויאמר דויעטין
להם ויקח קרח שתייהן פתוחות וידבר דהבר ל וידבר דהעלו
וידבר דאמר אל אלהיך על שתייהן סתומות וילוני פתוחה וידבר
דהרמו סתומה וידבר דקח מאתם ויאמר דהטב ויאמר
בני ישראעל טלח אתן פתוחות ויאמר יי אל אהרן סתומה ויונו
יי אל אהרן פתוחה על בני סתומה וידבר דואל הלויס דודב
דיאתה קת התורה ויבאו בני ישראעל וידבר דקח את המטה
מאתם ארבעתן פתוחות ויאמר דיען לא האמסתם ויטלח

משה שתייהן סתומות ויס עתה קדש פתוחה וישימה כנענ
סתומה ויקדש פתוחה וישימה כנענ
ישראל פתוחה וירא בנה סתומה וישימה כנענ
וירבד העדור ויאמר יי ארבע עתן פתוחות בני שמעון בני
גד בני יהודה בני ישישכר בני זבולון בני יוסף אלה בני אפרים
בני בנימין אלה בני ראובן אשר בני נפתלי כולן סתומות
והן אחת עשרה וירבד יי פתוחה ואלה פקודי הלוי ותקדשה
בנות עלפחד שתייהן סתומות ויאמר דכך בנות עלפחד ויאמר
רעלה שתייהן פתוחות וירבד משה סתומה וירבד רענו וצום
היבית ובראשי הדשים שלשתן פתוחות ובחרש הדמשון
וביום הבכרים שתייהן סתומות ובחרש השביעי פתוחה
ובעשור ובחמשה עשר וביום השני וביום השלישי והדביע
החמישי השביעי השמיני כולן סתומות והן תשיע
וירבד משה וירבד יי שתייהן פתוחות ויצאן משה ואלעזר
ויאמר אלעזר ויאמר יי אאת דאש מלקוח שלשתן סתומות
ומקנה רב פתוחה ויאמרו אם מצאנו ויצאו אליו שתייהן סתומות
ויאמר אליהם משה אלה מסעי שתייהן פתוחות וישימדע
הכנעני וירבד רבעדנות שתייהן סתומות וירבד רענו את
בני ישראל וירבד ראלה שמונת אנשים וירבד רבעדנות
מלאב וירבד רבד אלבני יעקב ויקדשו ראשי האבות חמשתן
פתוחות מניין הפתוחות שנים ותשעים והסתומות ששים
הכל מאה ושימונה וחמשים פתוחות

[illegible]

לֹא תִסֵּב לֹא יִקְוֶה כִּי תִּתֵּן לְכֹל מִהַיְתָר אֲנִי אֶלֶּיךָ כִּי
תִּתֵּן חֲסֵד וְחַסְדֵּיךָ כִּי יִמְעַן חֲלֹל פְּתוּחָהּ כִּי תִעַן לְמַלְחָמָהּ
בְּיָדֶיךָ לֹא אֵין כִּי יִהְיֶה לֹא אֵין וְכִי יִהְיֶה בְּאֵיךְ לֹא תִדְאָה אֶת
עַל מַלְחָמָה אֶת הַחֲסֵד לֹא יִהְיֶה כִּי כֹלֶךְ סְתוּמֹת וְהֵן עֵצָה
כִּי יִקְרָא פְתוּחָהּ כִּי תִבְנֶה לֹא תִחַר עֲדֵי לֵים תַעֲטֶה לֶךְ כִּי
יִהְיֶה וְאִם אִמְתָּה יִהְיֶה כִּי יִמְעַן אֵיךְ כִּי יִהְיֶה נַעֲמָה וְאִם
בְּיָדֶיךָ יִמְעַן אֵיךְ נַעֲמָה לֹא יִקְרָא אֵיךְ לֹא יִבְרָא פְתוּחָהּ כִּי
לֹא יִבְרָא מִמֶּדֶר לֹא יִבְרָא עֵצָה לֹא תִתֵּן עַבְדִּי כִּי תִעַן מַלְחָמָה
לֹא תִסְגֵּד לֹא תִהְיֶה קִרְבָּה לֹא תִשָּׁךְ כִּי תִדְרֹךְ כִּי תִבְרָא מַלְחָמָה
כִּי תִבְרָא בְּקִרְבִּי וְיִקְרָא אֵיךְ אֵיךְ וְעֵלָה כִּי יִקְרָא אֵיךְ אֵיךְ
חֲדָשָׁה כִּי יִבְרָא אֵיךְ הַיְחָדֶה בְּנִגְעָה עֲרֵעֶת כִּי תִעַן בְּדַעַךְ
לֹא תִעַן עֵשֶׁךְ לֹא יִוְסַתוּ לֹא תִטָּה כִּי תִקְצֹר כִּי תִחַבֵּט כִּי יִחַדֵּךְ
רִיב כִּי יִבְרָא אֲחִים כִּי יִנְעֹן אֲנָשִׁים לֹא יִהְיֶה לֶךְ בְּכִסֵּךְ כֹּלֶךְ
סְתוּמֹת וְהֵן חֲסֵד וְעֵלָה יִסְדֹּךְ וְהֵן כִּי תִבְרָא עֲרֵעֶת פְּתוּחָהּ
כִּי תִכְלֶה יִחַס הֵן עֲרֵעֶת סְתוּמֹת וְיִנְעֹן מִטָּה פְתוּחָהּ וְיִחַדֵּךְ
מִטָּה וְיִנְעֹן מִטָּה אֶת הָעַם אֲדוֹר הָאֵיךְ אֲדוֹר מִסְלָה אֲדוֹר
מִטָּה אֲדוֹר מִטָּה אֲדוֹר מִטָּה אֲדוֹר מִטָּה עִם כָּל בְּהֵמָה
אֲדוֹר מִטָּה עִם אֲחֹתוֹ אֲדוֹר מִטָּה עִם חֲתָנָהּ אֲדוֹר מִטָּה
אֲדוֹר מִטָּה אֲדוֹר אֲדוֹר לֹא יִקְרָא כֹלֶךְ סְתוּמֹת וְהֵן עֵלָה עֵשֶׁךְ
וְהֵן אִם עֵשֶׁךְ וְהֵן אִם לֹא תִשָּׁךְ עֲרֵעֶת פְּתוּחָהּ אֵלֶּה רִבְרִי
הַבְּמִית סְתוּמָה וְיִקְרָא מִטָּה אֵל כָּל יִשְׂרָאֵל אֶתֶּם נִעְבִּים עֲרֵעֶת

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֱלֹהֶיךָ הַתְּחִיבוֹת שֶׁבְּרַא שְׂפָתָיו וְיִשְׁמַע
 אֶת־קוֹלָהּ וְיִהְיֶה בְּאֶמְצַע הַדָּם וְתִשְׁמַע וְתִלְוֶה כְּרִבִּיּוֹת הַחַיִּים
 עֲדֵיךָ בְּזוֹת עִם הוּא שֶׁאֵל בִּהְפָּרִיחַ לְמַסְפֵּר יִעֲקֹב וְגַם
 יִשְׁמַע הוּא יִפְרֹת וְאֵץ וְיִאֲכַל וְיִשְׁמַע עִם עִם וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע
 וְיִשְׁמַע יִשְׁמַע וְיִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע
 עֲמָכֶם אֶת־כָּל־אֶסְפָּה מִדָּן וְיִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע
 אֵם כִּי־עֲנִיָּה חֲמִת־הָאֵל לִי כִי־כִי וְיִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע
 כִּי־אֵם וְיִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע
 וְיִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע יִשְׁמַע

שִׁידָתָהִים

אֲנִי־בְּנֵי־נָשִׁים
 כְּדָבָר וְיִשְׁמַע הַשִּׁידָתָה אַחַת מִנְּהֵן בְּאֶמְצַע רִיחָא
 וְאֶחָת מִנְּהֵן הַרִיחָא בְּשֵׁט מִקְדוֹת בְּאֶמְצַע עַד שֶׁתִּמְעַ
 הַשִּׁידָתָה לְנֶשֶׁת וְנִמְעַת הַרִיחָא כְּנֶגֶד הַכְּתָב וְכַתְּבֵם
 הַרִיחָא וְזוֹהִי עוֹדָתָה
 אֲדָנִי־נִשְׁמַע וְזוֹהִי וְיִשְׁמַע אֶת־הַשִּׁידָתָה לִּי וְיִשְׁמַע
 לְאֶמֶר אֶת־יִידָה לִּי כִי־גִאֲהָא
 וְרַבְּבוּ רַמָּה בִּים עַד־וְהִמְקִיתָהּ וְהָא
 לִי־נִשְׁמַע זֶה אֱלֹהֵי וְאֶנְוִהוּ
 אֲבִי וְאֶרְמִינָהוּ וְיִי אֱלֹהֵי מִלְחָמָה
 מִרְכַּבַּת פָּרָעָה וְזוֹלָה בִּים וְיִי אֱלֹהֵי
 שֶׁלִּי־טַבְעוֹ בִּים סוֹף תִּהְיֶה מִתְּכֵסִימוֹ יִרְחַב מִעוֹלָת
 אֲבִי יִמְיָן־יִי נֶאֱדָרִי בְּכַח יִמְיָן

[illegible]

אתה ידעתם וכן ידעתם לכם ביבשה בתוך הים

כל התורה כולה בין בשיירות בין בשיאך הכתבית כחן
ידעה את סמכה להברתה ביותר ולא תרבה בה ולא תתחזק
ממנה כדי שלא תיראה התיבה כעתיבות לא יהיה בין אות
לאות כחוש הברתה ואם הרחיק אות מאות עד שתיראה
התיבה כעתיבות לתנוק שאינו רגיל הדריה פסול עד שיתקן

פירוש שיעור

אין עונשין ספר תורה לא
אורכו יתר על הקיפולא הקיפו יתר על אורכו וכמה הוא אורכו
בגיל ששה טפחים שארבע ועשרים אצבע ברוחב הגדל
גליל ובקלף או פחות או יותר והוא שיהיה אורכו כהקיפו וכך
אם עשה בגליל פחות מששה ומיעט את הכתב או יתר על ששה
והרחב בכתב עד שיהיה אורכו כהקיפו והרי זה כמעוה
שיעור הגליון מלמטה ארבע אצבעות ומלמעלה
עלה שלש אצבעות ובין דף לדף שתי אצבעות לפי כך ערך
שיניח בתחלת כל ידיעה ובסופה רוחב אצבע אחת וכדי תפיו
שימצא כשיתפסד היריעות יהיה בין כל דף ודף בכל הספר
כולו שתי אצבעות ויניח מן העור בתחלת הספר ובסופו כדי
לגל עמוד וכלה שיעורין האלו למעוה ואם חסד או הותר
לא פסל כי ער יתכן אדם עד שיעשה הספר
אורכו כהקיפו מתחיל ומרבעה עורות בשווה ועושה רוחב

מניין הדפין ויבדוק בדף אחד ויבדוק בדף אחד ויבדוק בדף אחד
אחד הפין הדפין ימנעם בכתב עד שירבה במנין הדפין ויבדוק
בדף אחד ויבדוק בדף אחד עד שיבוא הדפין אחד
באחד שיהיה עמוד אחד בדף וייעמוד הכתב
מזה ויבדוק הפין ויבדוק על עמוד הפין דפין בשינוי
כערוה בדף בדף פון ענה בדפין וכשיבא לו מן
העמוד שכל אעבדות או אדבע יתר על הדף האחרונה
בבדיעה מניה ממנו דוחב אעבד וכרית פידה נקודן השא
ואל דאנן שבאחרונה יתוסף לו עורות אחרות על הכתב שגלל
פנני כלהתוספות שיקוצן מכל עמוד ועמוד ואינו עדיך להשב
דבד זה נהכתב מן כולל מניין הדפין ה' וכן
הדפין לעשות דוחב הספר יתר על ששה או פחות משה
על הדף הזאת הוא מה שבויצא אורכו בהקפיו בלא פחות
ולא יתר והוא שלא יטעה בחשבון ט' דוחב הגדול
האמור בכל העמודין האלו ובשיעוריו תורה כולה
והוא הבינוני כבד דקדקנו בשיעורו ומצאנוהו דוחב שבע
שעורות בינוניות וזבצר דו בדוחב והן כאורך שתי שעורות
בדיוח וכל טפח האמור בכל מקום הוא ארבע אעבדות מדי
ובלא מזה ששה טפחים ספר תורה שבתות
אנפול דף ודף מרפיו ארבע אעבדות ושיירות ושיירות
דוחב כל דף מיתיהן שש אעבדות ומניין השיטים שכל
דף ודף אחת וחמישים ומניין הדפין שכל הספר מאתם ששה

תקדש שנתקדשתי לך יידיעה צדק שתי ששחת יתפוד בדתך
שלי לא תפסד בשם הבא לה ביטח שאתן עפעו נכדא אפס
אם מפד הגה לטהור עפוי תוסד ואפס לו קדעה באבתך ילי
ובן בין וקדש אפין תיבה לתיבה יתפוד וכל הקדעים יתין
תוסדין אותן לאבגדים שיתוסדים בהם הידיעות זו לח ופס
הקדעים יזהר שלא תחסד אות אחת אות תתנה צודתה

מִלַּךְ עֶשְׂרֵי

וְכָל יוֹשֵׁי הָאָרֶץ יִכְתְּבוּ לָאֵלֹהִים אֶת סֵפֶר תּוֹדָה וְאֵם מַעֲשֵׂה בּוֹ
 אֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶם הֵאָדָּם הַזֶּה מִן הַחַיִּים הַיְּדִיִּים שֶׁלֹּא מִיָּד בְּרִיָּה
 הִיא מִקְדָּוֹת וְאֵין בּוֹ קְדוּשַׁת סֵפֶר תּוֹדָה וְאֵין קוֹרֵץ בּוֹ בְּרָבִים
 וְאֵין הֵן אִם נִכְתָּב עַל עוֹר בַּהֶמָּה שְׂמֵינָהּ ב
 נִכְתָּב עַל עוֹר בַּהֶמָּה טְהוֹרָה שֶׁאֵין מֵעוֹבָר ג
 שֶׁהִיא מֵעוֹבָר שֶׁלֹּא לֵשׁ סֵפֶר תּוֹדָה ד
 שֶׁלֹּא מִקְדָּשׁ כְּתִיבָהּ עַל הַגּוֹיִל בִּמְקוֹם בֵּית וְעַל הַקֶּלֶם בִּמְקוֹם
 שִׁיעוֹר הֵן נִכְתָּב מִקְדָּשׁוֹ עַל הַגּוֹיִל וּמִקְדָּשׁוֹ עַל הַקֶּלֶם
 וְנִכְתָּב עַל רוֹכְסוֹס טוֹס וְנִכְתָּב
 שֶׁלֹּא בִּשְׂדֵה טוֹט הֵן נִכְתָּב שֶׁלֹּא בְּחֹדֶר הַעֲמֻד
 ט נִכְתָּב בִּשְׂאֵל לַעֲוֹנוֹת וְנִכְתָּב בְּגִי
 וְכִי עָאֲבוּ מִשְׂאֵל פְּסוּלִין יֵא
 בְּשֵׁל כְּתוּבָה שֶׁחֲסֵד אֶפְרַיִם אֶת אֶחָת ז
 שֶׁהוֹסִיף אֶפְרַיִם אֶת אֶחָת יֵד

כְּלֵי־קֶדֶשׁ אֵלֶּיךָ תָּרִמָּה לְאֹתֹתֶיךָ אֶחָדָתָם בְּיָדְךָ הַכֹּהֵן־גָּדֹל
 בֵּין בָּקָר עֵבֶד בְּטִי־יָטִיב
 בֵּין אֹתֹתֶיךָ עֵד שֶׁתִּרְאֶה הַתִּיבָה כְּשֶׁתִּיָּדֶיךָ תִּבְרָא אֶת־תְּשׁוּבָתָם
 כְּמוֹתֵיבָה אֶחָת
 שֶׁשִּׁינָה עֹדֶת־הָעֵלֶּה שִׁינָה
 כְּשִׁינָה עֹדֶת־הַיִּירֹדֹת שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם־אֱלֹהֵינוּ
 כְּשִׁינָה כִּי שֶׁתִּסְפָּר הִירֵיעוֹת שֶׁלֹּא בְּגִיד טָהוֹרָה
 וְשִׂמְרֹן כֹּל־הַדְּבָרִים לַמַּעֲוָה לֹא־לֵעָלֶיךָ סֵפֶר תִּזְכָּר
 הַכֹּהֵן מִהַגִּיז בּוֹ קְדוּשָׁה יִתִּירָה וּכְבוֹד גְּדוּלָּה וְאֶסְפֵּר לוֹלֵאֵם לְמִנְחָה
 סֵפֶר תִּזְכָּר אֶפִּילוֹ אִין לֹא מָה יֵאָכֵל וְאֶפִּילוֹ הִיז לֹא סִפְרִים דְּבִיִּים
 וְאֶפִּילוֹ יֵינֶן לִקְחָה בּוֹ חֵדֶשׁ לַעֲמֹלָם אִין מִזְכָּרִךְ סֵפֶר תִּזְכָּר אֶלֶּה
 לְעֵינֵי רַבְרִים שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה בְּרַמִּיז אֹרֶשׁ אֶת־הָאֵלֶּה בְּרַמִּיז וְהָאֵלֶּה
 שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ רַבֵּד אֶחָד לְמִכּוֹר סֵפֶר תִּזְכָּר שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 שֶׁנִּפְסַל נֹתֵעַן אוֹתוֹ בְּכָל־חֵדֶשׁ וְקֹדֶם־רִיז אוֹתוֹ אֶעֱלֶה לְמִיזֵי חֲכָמִים
 וְזֶה הִיא גְּמִיזָתוֹ מִטְּפָחוֹת סִפְרִים שֶׁבָּלוּ עוֹשִׂין אוֹתוֹ תִּכְלִי־כִין
 לְמַת מַעֲוָה וְזֶה הִיא גְּמִיזָתוֹ תִּיק שֶׁהוֹכֵחַ לְסֵפֶר תִּזְכָּר
 וְהוֹנֵחַ בּוֹ וְכִין בְּמִטְפָּחוֹת וְהָאֵלֶּה אוֹ הַמְּגִדֵּל שֶׁמִּנְחִיז בּוֹ סֵפֶר
 תּוֹרָה אֶלֶּפֶס וְהָסֵפֶר בְּתוֹךְ הַתִּיק וּכְן הַכֶּסֶף שֶׁהוֹכֵחַ לְהַנִּיחַ עָלָיו
 סֵפֶר תּוֹרָה וְהוֹנֵחַ עָלָיו סֵפֶר תּוֹרָה הַכֹּל תִּשְׁמִיעַ קְדוּשָׁה רַחֲמֵיךָ
 וְאֶסְפֹּר לְהַדְרִיךְ לֹא מִיִּזְבָּל אוֹ כִּי־יִשְׁבְּרוּ נִגְנִיִּים יֵאָכֵל הַבִּימָוֹת
 שֶׁעוֹמֵד עָלֵיהֶן אֶת־הַסֵּפֶר תּוֹרָה וְהַלּוּחוֹת שֶׁכָּתוּבִין בָּהֶן לְתִנּוּן

להתלמד בה ארבעה דברים וכן דמות כסף וזהב וכזה ענין
שם שנין לספר תורה למאית שמיני קדושה הן ואסור להניח
להחליט אם מכר אותן לקנות בדמיהן ספר תורה או חומש
מותר להניח ספר על גבי ספר ואין עדיין נוסח על
גבי החומש וכן ומהניח חומש על גבי נביאים וכתובים ואין
אין מהניח נביאים וכתובים על גבי החומש וכן ולא חומשין על
גבי ספר תורה וכל כתבי הקודש אפילו הלכות והגדות אסור לחון
אותן הקדשין שיש בהם עניינים של כתבי הקודש אין נכנסין
בהן לבית הכסא אלא אם כן היו מחדשות עור לא יאחז
אדם ספר תורה בזרועו ויכנס בו לבית המדרש או לבית הכסא
או לבית הקברות אעפ"י הוא כרוך במטפות ונתון בתוך התקן
שלו ולא יקרא בו עד שירחיק ארבע אמות מהקבר או מדן
המת או מבית הכסא ולא יאחז הספר כשהוא ערום ואסור
לשבת על מטה שספר תורה עליה בית שיש בו ספר
תורה אסור לשבת מטה בו עד שיורע יאנו או עד שיניח
בכלי ויתן הכלי לכלי אחר שיאנו מזומן לו אבל אם היה מזומן
לו אפילו עשרה כלים זה בתוך זה ככלי אחר הן או עד שיעשה
לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים אם אין לו בית אחר אבל אם
יש לו בית אחר אסור לשיבת מטה עד שיורע יאנו כל
הטמאים אפילו נדות ואפילו גוים מותרין לאחז ספר תורה
ולקרות בו ואין תכלית תורה מלבד שיהיה והוא שלא יהיו

ידיהם מוטות או סלח לנפשות בטיט לא ידענו ידיהם ונחמד
בד צעו בו כלה רואה ספר תורה בעזהא מידל
חייב לעמוד משמע ויהיה כל עמודיך עד שיעמוד זה שמואל
מהלך בוכה עניו למקומו או עד שיתכסה מעטתם ונחמד
מדיהו מותרין ליעב כיצור לחדר לשער תורה מאוס
ולכבוד אותו המקום ולהרדו יתר מהא רבדים שבתות צדקת
הן שבכל ספר וספר לא ימנע אדם כנגד ספר תורה
ולא יגלה עדותו כנגדו ולא יפסיד מה שיש לו ויחננו על ראשו
ולא יחזיר אחורין לספר תורה לא יאמרו כן ויהי גבוה ממנו עיניה
טפחים חיה מקדש ממצאם נסיוןם וספר תורה עמוד
לא יטות ספר תורה בתה הטיק ויחננו על גב ההחמד וירכב צל
ואם החמד ספר מן המצויים מותר ואם אין שם ספר מותר
בחייו ספר לבו והוא אלו כב עלה בהמה והולך כלם
שיעב נפשו ספר תורה יעב בכבוד ראש ובאימה וספר שהוא
הער הנמק על כל באי העולם שבו היה שם בך לעד וכבודו
כפי כבודו ונחמדים הראשונים כלה מחננל את התורה
אין מחננל כלה בדיוות וכלה מכבד את התורה גוס
מכבד על

בדרך מחננל סייען בדרך הוי

הלכות ציצית

מעצות עשה אחת והוא לעשות עיצות על כנפי הכסות וביאור
בפרקים אלו

פרק ראשון

ענף שיענין על כנף הבגד
מדין הבגד הוא הנקרא עיצות מפע שהוא רומה לעיצות
הראש שזו ויקחנה עיצות ראש וזה הענף הוא הנקרא לבן
מפע שאין אנו מענין לעצב עץ ואין לחוטי הענף מנין מן התורה
ולקח חוט עמד שנעב עכשין הדקיע
וכורכין אותו על הענף וחוט זה הוא הנקרא תכלת ואין למנין
הכריכות שמוך חוט זה שיעור מן התורה
במצות זו שתי צורות שיענה על הכנף ענף יוצא ממנה ושינון
עלה ענף חוט תכלת שזו עשו להם עיצות ונתנו על עיצות הכנף
פתילת תכלת
התכלת אינו מעכב את הלבן והלבן
אנו מעכב את התכלת כיעד הדי שאין לתכלת עושה לבן
לבדו וכך אם עשה לבן ותכלת ונפסק הלבן ונתמעט ערה הכנף
ונשארה תכלת לבדו כשר
מהן מעכב את חבירו אין שתי מעצות לא מעצות עשה אחת
היא והלוב שטלית שיש בה לבן או תכלת או שניהם כאחד
הדי קיים מעצות עשה אחת אמרו חכמי הדאטנים והיה לכם
לעיצות מלמד שניהם מעצות אחת וארבעה עיצות מעצבות
זו את זו שארבע עות מעצות אחת
העיצות מתחיל להיות שלטלת שהיא סוף הארץ ומחלק ממנה

לא יתקן על גלגל אע"פ עזות למעלה ולא פחות מזה כדלית' וכו'
שם אברהם הוסיף וכו' כפי' באחד עונתו או שמונה חמש' וכו'
תלויים מן הקד' אולם החושין השמונה אין פחות מארבע
אע"פ עזות ואם היו יותר על כן אפילו אמה או שנים פחות
האע"פ עזות בגדלו יהיה אחד מן שמונת החושין או שנתל' וכו'
לכך ולקח חוש אחד מן הלכך וכורך בו כל' וכו'
אחת על גלגל החושין בעדה בגד ומניחין ולקח חוש אחד בל' וכו'
וכורך בו שתי כריכות בעד כריכה שללכך וקוטר ואלו השלש
כריכות הן הנקראין חוליה ומרחיק מעט ועונה חוליה שניה
בחוש שלתכלת לבדו ומרחיק מעט ועונה חוליה שלישית
וכן עד חוליה אחרונה שהוא כורך בה שתי כריכות שלתכלת
יכריכה אחרונה שללכך מפני שהתחיל בלכך מסיים בו שם על
האד' ולא מורידין ולמה יתחיל בלכך כדי שיהא סמוך לכנס
מינה ועל הדך זה הוא עונה בארבע הכנסות וכו' וכו'
חליות הוא עונה בכל כנס לא פחות משיבע ולא יותר על גלגל
ע"ה זהו היא מעזה מן המבחר ואם לא כדרך ע"ה לא חוליה
אזית כע"ה ואם כרך התכלת על רוב העיצית כע"ה וכו'
התכלת שיהיו כל החליות בשלש החושין המעט' וכו' וכו'
שלש' יהיו ענף וערך נפרד עד שיהיה כעיצית שער הדא' וכו'
העונה לכך בלא תכלת ולקח אחד מן שמונת
החושין וכורך אותו על גלגל החושין עד שלש' וכינה שם

שלישיהן ענף וכדי כה זואם דעה לכדוך אותה חליות חליות
כעין נכדוך בתכלתה שות ביד וזה הוא משהגנו ואם דעה
לכדוך בלא מניין חליות עושה כלל נכדוך יתבון להיחת
הכדוך שלישיהן ענף שני שלישיין ויש מי שיאמר מדקדק בדבר
זה בלבן ואם כדך הלבן על רוב החוץ או שלא כדך לא חולה
אחת כשרה ^{אחד חוץ הלבן} ואחד חוץ הלבן ואם דעה לעשותן
שחדין עושה אפילו היה החוט כפול משימונה חוץ ושידור
עד שיענה פתיל אחד אינו נחשב לא חוט אחד ^{אחד}
חוץ עיצות בין לבן בין תכלת עדימין טויה לשים עיצות ואין
עוין אותן לא מן העמד הנאחד בקוים כשהעצות חבצין
ביניהן ולא מן הנימין הנתלשין מן הבהמה ולא משידורי שדני
שהאודג משייד בסוף הבגד לא מן הגדה של עמד או מן הפשת
ואין עוין אותן לא מן העמד הגדול ולא מן העיר הנדחה
ולא מן הקדשים ואם עשה פסו' המשתחוה לבהמה עמדה
פסול לעצמות אבל המשתחוה לפשתן הנטועה די זה כשר
שהדיננימה ^{יב} עיצות שיעשה אותה גוי פסולה
שכדבר אל בני ישראל ועשו להם עיצות אבל אם עשה אותה
ישראל בלא כוונה כשרה ועיצות הנעשות מן העשוי מקורם
פסולה ^{יג} כי באכנה שיש בה עיצות ופשה
עלה בגד אפילו יש בה אותה הכנה אמה על אמה פס' שניא ועשו
להם עיצות ולא מן העשוי שהדין דורמה למי שיעשה מאילה

ומותר להחזיר עיצות מבגד זה ולתלותה בבגד אחר בין לבין
 בין תכלה ^י תלה החושק בין שתי כנפים מיד
 לדו וקשר כנף זו כהלכתה וכנף זו כהלכתה ואחר כך חתכו
 באמצע ונפרדו זה מזה פסולה שהרי בעת שקשרו היו פסולין
 לפי ששתי הכנפים מעורבות דווקא בחוטיין שביניהן ובשעה
 שפסקו נעשו שתי עיצות נמצאו נעשיין מן העשוי
 טו הטיל עיצות על עיצות אם נתכוון לבטל את
 הדאשונה מחזיר אתה דאשונה או חותכה וכשרה ואם נתכוון
 להוסיף אלף שחתך אחת משתייהן הרי זו פסולה שהרי כשהחשק
 פסלה כל וכשהחזיר או חתך התווספת נמצאה הנשיאה נעשה
 מן העשוי שני ייות הדאשונה פסולה ^י וכך
 המטיל לבטל גילגיל ואחר כך השלימה לארבע והטיל לדבועת
 כולה פסולה מעום תעשה ולא מן העשוי ^י ואין
 כופלין את השלש נשים ומטילין עיצות על ארבע כנפיה נשיא
 כפולה לא אם כן תפדה כולה ואפילו מרוח אחת ^י
 נפסקה כנף שיש בה עיצות חוץ לגילגיל אע"פ שתופדה
 במקומה בתוך גילגיל לא יתקור נגמיעטה דוית גילגיל שבין
 חוטיה עיצות ובין סוף הארץ אפילו לא נשיא מן הארץ
 לא כל שהיא כשרה וכן אם נתמעטו חוטי העיצות אפילו
 לא נשיא ייד מהן לא כד עמבה כשרה ואם נפסק החוט מעשהו
 אפילו חוט אחד פסולה

פריך שני

תכלתה אמורה בתורה בכל מקום היא העמדה עבוע כפוף
שבכוח לוחו היא ^{ההר} עתה נר את לעין בטוהרו של הרקיע
והתכלתה אמורה בעי עינת עריך שיהא עביעתה עביעה
ידועה שיעמדת ביופיה ולא תשתנה וכל שלא נעב באותה
העביעה פסול לעי עינת אלפ ^{הוא} כעין הרקיע כגון שיעשו
באסטים או בשרה ^{המלך} דין הדין ^{הוא} פסול לעי עינת וזה לבת
עד עמדה פסול לעי עינת ^ב כי עד עוב עין תכלת
שילע עינת לוקחין העמדה ושורין אותו בסיר ^{ואחד} כך מכבשין
אותו עד שיהיה נקי ומדתו חין ^{אותו} באהלה ופיו עאבו כהרדך
שהעב עין עונין כדי שיהיה לוט אתה עין ואחד כך מביאין
דם חליין והוא אדג עד ומה עינו לעין הים ודמו שחור כהן ודם
המלח הוא מצוי ונותנין אתה דם לזרה ונותנין עמו סממין
כמו הקימוני אכיוע אבה כהרדך ^{הוא} שהעב עין עונין ומדתו חין
אותו ונותנין בו העמדה עד שיענה כעין הרקיע עוזו היא צורת
התכלת שילע עינת ^ג תכלת שילע עינת עדיקה
עביעה לשימה ואם עביעה שלא לשימה פסולה והיא ^{היא} שיהיה
בה העב עם עבועו מעט עמדה לבדקו אם הוא יפה אם לא
נפסלה היורה כולה לא כי עד יענה לוקח העב עם מן היורה בכל
זמן ומניח בו מעט עמדה שבורק בו ושורק את שבורק שהדי
נעב על בדיקה ושורק העב עם שכלי שבורק בו שהדי טעמו
ופסלו נעוב עתה תכלת בשרה העב עם שלא נפגם
התכלת אינה נלקחת לא מן המומחה חושיין שיהא לא נעב

לשימה
ד

עבדך קשה עונש מי שיאנו מניח לבן מעונש
מי שלא הניח תכלת לפי שהלבן מענין לכל והתכלת אינה מענינה
לכללפי שיאנה מענינה בכל מקום ובכל דמן מפני העבד שיאמרו

פקדן שלישי

כסות שחייב אדם לעשות בה עיצות מן התורה היא כסות שישי לה ארבע כנפים או

יתר על ארבע וזהו מורה כדי שיתכסה בה ראשו וזרועו ורגליו
המהלך בדרך בשוק ואינו עדיך אחר לנשיא ולכל עמו וזהו
הכסות שילעמד או שילפניתן בלבד אב

טלית שילביאך מעין כגון בגדי מי ובגדי עמר גפן ובגדי
עמר שגמלים ועמר ארנבים ונועה שילעדים וכי עאבהן
אין חייבין במעוץ עיצות לא מדברי חכמי כדי להזהר במעוץ

עיצות והוא שיהיה מרובעת או יתר על ארבע ויהיה שיעור
זה כשיעמד שכל בגדים האמורים בתורה שהם אינו אלא
עמר ופסיתם בלבד ג על ארבע כנפות כסותך

ארבע ולא בעלת שש אם כן ארבע ולא בעלת חמש תלמוד
לומר אטר תכסה בה אפילו בעלת חמש או יתר על זה ולמה
אנו מחייב בעלת חמש ופוטק בעלת שש וישיהן אינן בעלי

ארבע כנפות מפע שישי בכלל חמש ארבע לפי כך כשהוא עושה
עיצות לבעלת חמש או שש אינו עושה אלא ארבע הבנפים
המרוחקות דומין מאותן החמש או השש בלבד שכן על ארבע

פ
מסערה

בנפשות פסוקתך...
הייבת יהא...
אחר עיקר הכסות...
בגדיהם לא נאמר...
פסוקה קה ער...
כסות...
לבן...
מין...
נושא...
עושה...
במין...
ומה...
אח...
תכלת...
טהר...
אין...
מקום...
טניהם...
ובאן...
יין...
לא...
שימא...

על לא תעשה בעת שאין עם מעות עניה שחובתה עיניה
ביום ולא בלילה ענין איתם אותו בשעת ראיה וסומא חייב
בציעת נא אלפ שאינו רואה אחרים דואין אותו ה
מותר לאדם ללבוש עינית בלילה בין בחול בין בעבת ואלפ
שאנה זמנה ובלבד שלא יבדק ומאמתי מדרך עלה עינית
במחל מנייח בין תכלת שבה ללבן שבה וכי עד מדרך
עליה באיגמול אשר קל במעותיו ועל להתעטף בעינית
וכל דרך שמתעטף בה ביום מדרך עליה קודם שיתעטף בה
ואינו מדרך עלה עינית בשעת עשייתה מפני שסוף המעשה
הוא שיתעטף בה ט ומותר להכנס בעינית לנחל
הכסא גלגלית המרחץ נפסקו לו חושי לבן אותכלת חורקין
באיפה מפני שהיא מעשה שאין בגופה קדושה ואסור למכור
טלת מעינית לגוי עד שיתיר עיניותיה לא מפני שיש בגופה
קדושה אלא שמתעטף בה ויתלוה עמו ויחלי וירמז
שהוא יחלי ויהאמו נשים ועבדים וקטנים
פטורים מן העינית מן התורה ומדברי חכמי שכל קטן שחזק
להתעטף בציצית כדי להנכו במעוות ונשים ועבדים
שרצו להתעטף בעינית מתעטפין בלא בדקה וכן שאר כל
מעוות עשה שהנשים פטורות מהן אסרצו לעשות אותה בלא
בדקה אין ממחץ בידן וטומטום ואנדרגית חייבין בכולן
מסקל לפי כך אין מברכין לא עושין בלא בדקה יא
היאך חייב מעות העינית כל אדם שהוא חייב לעשות מעשה

מדרך ש' ואכלת וישבעת וברכת את יי' להיך ואינו חייב כן ^{התורה}
לאהם שבע ש' וישבעת וברכת את יי' ומדברי סופרים שאמרו
אבל כדית מבדך אחר ^ב ומדברי סופרים חייב
אדם לבדך על כל מאכלת חלה ואחר כך ייהנה מזמנו וכך אם
חריף ריח טוב יבדך ואחר כך ייהנה בו ואפילו נתכוון לאכול
אנחותות כל שהוא מבדך ואחר כך נהנה וכלה נהנה מן העולם
בנאכמה מעל ^ג וכך מדברי סופרים לבדך אחד
כל ש' אכל וכל ש' שית והוא ש' שית דביעית והוא ש' אכל
כדית ומטעמת אינה עריכה ברכה לא לפמה ולא לאחריה
עד רביעית ^ד וכעם שמברכין עלה הנייה כך
מברכין על כל מעשה ומעשה ואחר כך יעשה אותה וברכות
הבות תיקנו חכמי דרך ש' וזהו דרך ש' וזהו דרך ש' כד' לזכור
את הבורא תמיד אל על לא נהנה ולא עשה מעשה ^ה
נמצאו כל הברכות כולן ש' לשה מינין ברכות הנהנייה וברכות
המעשה וברכות היראה ש' דרך ש' וזהו דרך ש' וזהו דרך ש' וזהו דרך ש'
כד' לזכור את הבורא תמיד וליראה מדמו ^ו ונוסח
כל הברכות עזרא ובית דין תיקנום ואין ראוי לשתותם וללא
להוסיף על אחת מהן ולא לגדוע מדנה וכלה מדנה ממטבע
ש' טבעו חכמי בברכות אינו שאטועה וכל ברכה שאין בה
הזכרת השם ומלכות אינה ברכה שאם בן הידה סמוכה
לחברתה ^ז כל הברכות כולן לשון והוא ש' אכל
כענין ש' תיקנו חכמי ואם ש' ינה אתה מטבעה אינו והזכיר

נאמר
במל

אזכרה ומלכות ענין זה כי האם לבן לך הולידה
כלה ברכות מולך ענין זה כי האם לבן לך הולידה
ואם לאה טמיע לאהנו יצא בך טהור ענין זה
בכלו ט כלה ברכות מולך לא טמיע בך הולידה
וביגד בך טמיע בך עליו בהבדים אחדים טמיע בך
לחוד ולבך טמיע ואם הטמיע ברכות טמיע ענין זה
טמיע בך עליו אינו טמיע לבד טמיע כי ער כגון שפיך על
הטמיעים טמיע כל אחד הביא מלכה בראיתו טמיע
לאכול חנו מאכל לשהמה וכיוצא באלו אינו טמיע
כל שפיך טמיע כלה ברכות מולך טמיע
לבד אחתם בך היה טמיע טמיע טמיע יכול עליו טמיע
בן בן בך טמיע טמיע יכול עליו טמיע טמיע
למבדך לבדך כשהוא ערוס ער טמיע ערוס בלילה
אחרים באי אכלה טמיע וטמיע טמיע ערוס
טמיע כלה ברכות מולך אעפ טמיע ערוס
מותר ללבדך לאחיות טמיע יצא ידי חובתך כדי להניח
ואין מבדך כשהוא ערוס טמיע טמיע טמיע
לא אם כן מטה עמהן אכלה כשהוא טמיע טמיע
אכילת טמיע בלילה טמיע וטמיע טמיע זה מבדך לאחיות
ואוכלך וטמיע אעפ טמיע אכל וטמיע עמהן
כלה טמיע ברכות מלכה טמיע טמיע טמיע
לעאתה ידי חובתך אעפ טמיע אכל וטמיע

והוא שפיך
לאחיות

יתר מן המבדק לפי
 שהוא עונה אמין ונכון
 אמין כבד אפ' שמו
 אצל המבדק שם אחד
 הוא נקטר ונגיעה
 ונענה יתר מנכר

פ

אחד המבדק הדי הוא המבדק והוא היה המבדק חייב ש
 באותה הדבר מה היה המבדק חייב מהבדל סופרים והעונה
 מהבדל מן התורה לא יענה יד חזקתו עד שיענה או יענה מהו
 מהאחרים באה המבדק התורה כמדתו רבים שנתעוררו
 לאם נלפת או לטעות יד ובדק אחד מהן וענו כולם אמין ויד
 אמין מהדריין לאכול ולטעות את האם לאנת כחוננו לאכול כאחד
 לא אחד מהם מעצמו והוא בא מעצמו אעפ"י שהן אוכלין מבדק
 אחד כל אחד ואחד מבדק לעצמו במה דב' אמין בפת ויין
 בלבד אבל שאר אוכלין ומטיקין אתן עד יכין הסובה אלזה
 אם בדק אחד וענו כולם אמין הרי אמין אוכלין וייתכן אעפ"י
 שלא נתכוננו להסב כאחד יד כלה עומד אחד
 מהם למבדק בדרכה מכלה בדכות כולם אעפ"י שלא נידע
 הדרכה כונה מהחלטה ועד סופה ואלעפ"י שאינו חייב באותה
 הדרכה חייב לענות אמין ואם היה המבדק גוי או כיון או כות
 או תתוק המדלמד או שיהיה גדול ושינה מטבע הדרכה אין
 עומד אחריהן אמין יד כלה עונה אמין לא יענה
 לא אמין חטופה ולא אמין חטופה ולא אמין חטופה ולא אמין
 אדוכה לא בינונית ולא יגביה קולו יתר מן המבדק וכלמיטלה
 שיענה בדרכה שהוא חייב בה לא יענה אמין בכלל העונות
 יד כלה המבדק בדרכה שאינה עריכה הדי יד
 נושא שם שמים לטו אחד הדי הוא כנטיב לטו אחד אסור לענות
 אחדיו אמין התנוקות מלמדיו אותן הדרכות כתיקנן ואלעפ"י

שהן מברכין להם עליהם וכו' וזהו שכתבנו
אחד מהן אמר וזה עונה אחד מהן וכו' וזהו שכתבנו
ט"ו כלה עונה אחד מהן בלכותיה וכו' וזהו שכתבנו
אמר אחד ברכה שהיא סוף ברכה אחת וכו' וזהו שכתבנו
בגין אחד בונה ידועים בברכותיהן ואחר ברכה אחת וכו'
שלקדית שיע ערבית וכן בסוף כל ברכה שיהי סוף ברכה
אחדונות עונה בה אמר אחד ענין וכו' וזהו שכתבנו
אמר בבונה ידועים ואמר אחד ברכה אחת וכו' וזהו שכתבנו
שברכה זו בימי חסדי משיח תיקנה וכו' וזהו שכתבנו
סוף עירא ברכות שלמון היא בונה ידועים וכו' וזהו שכתבנו
אמר אחד אהבת עולם מפני שהיא סוף ברכה אחת וכו'
וכן כל כיוצא בה מברכות שברכין אותן וכו' וזהו שכתבנו
ברכות שברכין לפני קדית מגלה וזהו שכתבנו
באמר בן הברכה וכן רב שביד ענין וכו' וזהו שכתבנו
לא יענה אמר אחד ברכה פירות וכו' וזהו שכתבנו
אחת ואין ענה אמן לא אחד ברכה אחת וכו' וזהו שכתבנו
ברכה אחת אנה כמגן ברכה מלך וברכה אחת וכו'
וכיוצא בהן להודיע שכל העולם מלך ברכות וכו' וזהו שכתבנו
אמר וכו' בלחאכל בלחאסור ביד בידון סין וכו'
בטגה אינו מפקד עליו לא ברכה ולא בסוף כי ער הדי שכל
שכל אפילו שכל ברכה היא שכל מעט ראוי שכל
נעלה כלתרו מזהו אן מעט שכל וזהו שכל נפחד בהלכות

אמר משה וואו ער איז נאך אפאכענדיג זיין פארהאן וועט
נאך אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
לעבן און מערד דאס וועט זיין אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
מאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
מאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
תהלה וסוף זכך כלבין עאכזה

פירק שני

סוף בדעת המדון כך הווי
האט אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
רבי עזריה טוב וואס איז אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
וועט אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
רבי עזריה טוב אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
עוועט אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
וועט אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
מאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
הארץ וכו' אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
הארץ וואס איז אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
מיט אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
בדעת אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
וועט אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
הארץ וואס איז אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
הארץ וואס איז אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג
לעבן און מערד דאס וועט זיין אפאכענדיג אפאכענדיג אפאכענדיג

שאמרין בברכותיהן אלהי אבותינו ואלהי ישראל
עליון מלכותו ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
אלה רבדיהם ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
י"י שיהיה ברכה עליו ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
עליון עמך ועליון עמך אבותינו ואלהי ישראל
וחותם בזה בונה ירו' אומותם אגסו בנך ירו' ואלהי אבותינו
ברכה דומה וכל מי שיהיה ברכה בזה ברכה
לא יעלה ידי חובתו מפני שהיא ענין הברכה שאין מזהירה
לא בחזרת מלכות בית דוד ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
טובים מהחל בטהרה ומסיים בטהרה ואין זה חובתו
כיעד מהחל בטהרה ויהיה ענין עירך אבותינו ואלהי ישראל
עליון עמך ועליון עמך אבותינו ואלהי ישראל
ירוש' אבותינו ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
זהו חובתו וזהו חובתו וזהו חובתו וזהו חובתו
וננוח בו כדמיון רעונך ואנתי צרה ויגדל ויהיה חובתו
ובימים שחיים אבותינו ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
חדשים ואלהי אבותינו ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
בחנוכה ופסח וסוכה ואלהי אבותינו ואלהי ישראל
עלה נסים כן בדרך שיהיה בטהרה ויהיה חובתו
שהלל חובתו בטהרה ויהיה חובתו ויהיה חובתו
יעלה ויהיה חובתו ויהיה חובתו ויהיה חובתו
עלה נסים בברכותיהן ויהיה חובתו ויהיה חובתו

בכמה דברים צריך להזכיר בה שלש מלכות
וכשימנעך האחד אעלם עלהבית מוסף בה ברכה לבעל
הבית כדעך מברכה איהי דעון שלא תבזע בעלהבית בעולם
הזה ולא תכלם לעולם הבא וכו' להוסיף בברכת בעלהבית
ולאמר בהי' וכו' מברכין בבית האב לאומ
במלכות דבר עולה מלכות הטוב והמושיב אל אמת דין אמת
שופט צדק ושלום בעולם לעולם בזה ענו ש' אנהנו עמו ש'
ועבדיו ופסלם וכו' ימים להודות לו ולברכו' ומבין ש' חמים
עלהבית ללמד כפי מה שירצה וגומר ההחמך ט'
במלכות מברכין ברכת חתנים אחר ארבע ברכות אלו
בכל טעם וטעם טעם טעם ואח' מברכין ברכה זו ולא
עבדים ולא ארבע טעם ועד כמה מברכין אותה אם היה אגדון
ש' א' אגדון מברכין אותה ביום ראשון בלבד ואם הייה
בה' אגדון אגדון או אגדון ש' אגדון מברכין אותה
כל טעם וטעם וטעם וטעם ברכה זו ש' מוסף ש' אגדון
חתנים היא ברכה אחרונה מבעה ברכות ש' אגדון במה
ר' אגדון ב' אגדון אגדון ש' אגדון בברכת נישואין וש' אגדון
הבדלות אגדון אגדון אגדון אגדון ש' אגדון בברכת
נישואין ש' אגדון נישואין מברכין בש' אגדון אגדון מזור
ש' אגדון בברכת כדור ש' אגדון ש' אגדון וזהו ש' אגדון
עולה וחתנים מן המעין י' אגדון וזהו ש' אגדון
בשבת אגדון טוב קדו ש' אגדון אגדון קדו ש' אגדון

בזרא מיני מדונות ויהי ענין המדונות כדלעיל
דבר ימי לבן אחת כהן נכבד וכו' וכו' וכו'
התבאר יתה טעמה בלשון אברהם כהן נכבד וכו'
הדי הוא עיקר לפיכך מיני דבש שיש בו חמץ וכו'
חלב חטה כדי לברך וכו' כדלעיל מיני מדונות וכו'
בזרא מיני מדונות כדלעיל וכו' וכו' וכו'
היא הטעם שאנה בערבית וכו' וכו' וכו'
הסת ענין כדי שלא יהיה חסר וכו' וכו' וכו'
ופיטב את הקט מפיט יהיה טעם לו וכן כדלעיל וכו'
הסת ענין אותה פית יסוביט וכו' וכו' וכו'
במדרס אס' בפתחין כזית או שני כדלעיל וכו' וכו'
עוסה בברך עלה בתחלה המדע וכו' וכו' וכו'
שעבדה וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
מדונות עיסה שנתבשרה עמון וכו' וכו' וכו'
שוכני מדונות אופים הוא וכו' וכו' וכו'
בתחלה בורא מיני מדונות וכו' וכו' וכו'
לחם מן הארץ וכן עיסה שלשה בורש או בש מן אברהם
או שעי כדלעיל מיני תבלין וכו' וכו' וכו'
בכיסטו אלפ' ענין סתם בברך עלה בורא מיני מדונות וכו'
קבע עמדתו עלה מפרך המדע וכו' וכו' וכו'
ממנוסת בפתחין בברך עלה בורא מיני מדונות וכו'
נפשות רבות וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'

פ
הכעך וכו' וכו'
חלה נק' וכו' וכו'
ישיש הוא בכו' וכו'
שנא אע"פ

לבדו אכל פתחא או פת של ארץ מינין שטעות בתחלה מבק
 שהכל ולבסוף בודא נפשות כל מי בדרכין עליו
 בתחלה המדעוא להם מצד כין לאחריו בסוף ברכת המזון
 מסדרה אחר עבד כותב כל מי בדרכין עליו בתחלה בודא מיני
 סדנות בדרכין לאחריו בסוף ברכה אחת מעין של חוץ מן
 האורז יא במה רב אמו בשאכל מכית ולמעלה
 אכלה אכל פחוח מכית בין מן הסת בין מיא אכלין והיית
 פחות מרביעית בין מן היין בין מיא מעין מבק בתחלה
 ברכה הראיה לאותו המין ולבסוף אינו מבק כלל יב
 וזה היא ברכה אחת שמעין של פא ייגלה עלה מחיה ועל
 הכלכלה ועל ארץ חסדה טובה ורחבה שרעצת והנחלת את אנו
 דחס ייגלה עליו עליו שלם עירך ועל עיון משכן כבודך והעלינו
 לתוכה ושמחין בבניה ונבדך עליה בקרועה ובטהרה בא
 יי עלה ארץ ועלה מחיה בשבתות ובימים טובים אנגנה דו
 בכללה מעין קדושת היום כדרך שמדכיר בברכת המזון

ונחל מדרה
 ונשבע משנה

פתח דביע

כל המבדך ברכת המזון יא
 ברכה אחת שמעין של עדיך לבדך אותה במקום שאכל
 אכל כשהוא מהלך יא במקום שפסק ויבדך אכל כשהוא
 עומד יא במקומו ויבדך יא ברכת המזון ונדכר אורם
 שיתאכל המזון במעין כדרך במקום שנדכר יאם היה מדיה
 חודר למקומו ומבדך יאם בקר במקום שנדכר יא ידיו חובתו

וכן אם ביקר כשהוא עומד לא כשהוא שוכן
והוא שוכן ולכתחלה לא יבקר בדירתו מידן ולא בלילה
השליש לא כשהוא יושב ובמקום שאכל
לא אם ביקר המוציא או לא בדרך אינו חודר ומבקר תפס טעם
מן התורה שבה לבקר המוציא אם נזכר עד שלא גמר סעודתו
חודר ומבקר ואם לאחר שגמר אינו חודר ומבקר
היה אוכל בבית זה ופסק סעודתו והלך לבית אחר או שהיה
אוכל וקרא לו חבירו לדבר עמו ויצא לקחת בתו וחזר והוא
וגיטה מקומו עדיך לבקר למפרע עלמה שאכל וחזר ומבקר
כתחלה המוציא ואחר כך גומר סעודתו
שהיו יושבין לאכול ויצאו לקראת חתן או לקראת כלה אם
הנחו עם דרך או חולה חוזר דרך למקומן וגומדין סעודתן ואתן
עריכין לבקר שניה ואם לא הניחו עם אדם כשהן יושבין עם
עריכין ברכה למפרע וכשהן חוזרין עריכין ברכה לכתחלה
וכן אם היו מסובין לשתיה או לאכילת פירות
לכלה מפניה מה שפסק אכילתו ולפי כך מבקר למפרע
על שאכל וחודר ומבקר שניה לכתחלה עלמה שיהיה עמו
לאכול ויהיה מסובין מפניה לפניה בבית אחד אינו
לחזור ולבקר אלא במדרחה שנתאנה ובא לאכול במערה
עדיך לחזור ולבקר בדרך עלהפת פטר
הפרסאות שאכלין בהן הפת מדינתב שילן פירות וכו' וצא
בין אכל אם ביקר עלהפרסאות לא פטר אתהפת בדרך

לומר ע. יבדקו וכו'
אם היתה פת ארבע
ברכות ואחר שיתע
יבדקו המוציא וכו'
בדקה למטה ואם
יבדקו בעתה עלת
מדין שיצאן ואחרי
יבדקו עלהגפן וכו'
הגפן וזין עלהגפן
בשאר כל המקומות

מַעֲשֵׂה הַדָּרָה פֶּטֶר אֶת הַתְּבִילָה וְאֵם בָּרֵךְ עַל הַתְּבִילָה לֹא פֶטֶר
מַעֲשֵׂה הַדָּרָה גָּמַר בְּכָל מַלְאָכָה אוֹ מַלְשֵׁתוֹת וְאַחֵר כִּדְּנִמְלֵךְ
לֹא כֹלֵל לִשְׁתוֹת אֶלֶף שִׁלָּה שִׁינָה מִחֻמּוֹ חוֹדֵר וּמִבָּרֵךְ וְאֵם
לֹא גָמַר בְּכָל שְׁלָל אֶת עֵתוֹ לַחֲדוֹר וּלְשִׁתוֹת אוֹ לֹא כֹל אֶפִּילוֹ פֶּסֶק
כֹּל הַיּוֹם כֹּל אִינוֹ עֲדִיךְ לִבָּרֵךְ שִׁינָה ה' הֵיוּ שְׂוֵרֵי
וְאִמְרוּ בּוֹאוּ וְנִבְרַךְ בְּרַכְתֵּהֶם דוֹךְ 'אוֹ בּוֹאוּ וְנִקְרַע קִידָשׁ הַיּוֹם'
נִאֲסַר לָהֶם לְשִׁתוֹת עַד שִׁיבְרָכוּ אוֹ יִקְרַעוּ אֶלֶף שְׁאִינָן רִשְׁוִי
עֲדִיכִין לַחֲדוֹר וּלִבָּרֵךְ בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן תַּחֲלֶה וְאַחֵר כִּדְּנִי
הַבִּלְאָם אִמְרוּ בּוֹאוּ וְנִבְרִיךְ אִיךְ עֲדִיכִין לַחֲדוֹר וּלִבָּרֵךְ
ט' הֵיוּ מִסּוּבִין לְשִׁתוֹת יִיךְ וּבִלְאָם מִיךְ יִיךְ אַחֵר כְּגוֹן
שֶׁהֵיוּ שְׂוֵרִים אֲדוּם וְהִבִּיאוּ שְׁחֹר אוֹ יֵטֵן וְהִבִּיאוּ חֲדָשׁ אִינָן
עֲדִיכִין לִבָּרֵךְ בְּרַכְתֵּהֶם יִיךְ פֶּעַם שִׁינָה אֲבִלְמַבְרַכִּין בְּאִיִּיגְמֹה
הַטּוֹב וְהַמְּטִיב אִיךְ מִבְּרַכִּין עַל אוֹכֵל מִכֵּל
הַטּוֹב לִיךְ וְלֹא עַל מַעֲשֵׂה מַכֵּל מַעֲשֵׂה עַד שֶׁיִּבְרָא לִפְנֵי וְאֵם
בָּרֵךְ וְאַחֵר כִּדְּנִי הִבִּיאוּ לִפְנֵי עֲדִיךְ לַחֲדוֹר וּלִבָּרֵךְ נִשְׁלֵל אוֹכֵל וּבָרֵךְ
עַל וְנִפְלֵם מִיָּדוֹ וְנִשְׁדָּף אוֹ שִׁטְפוֹ נִהַד נוֹשֵׁל אַחֵר וְחוֹדֵר וּמִבָּרֵךְ
עַל וְאֶלֶף שֶׁהוּא מֵאוֹתוֹ הַמִּיךְ וְעֲדִיךְ לִנְיָ בָרוּךְ שִׁם כְּבוֹד מִלְכּוֹתוֹ
לְעוֹלָם וְעַד עַל בְּרַכָּה רַאשׁוֹנָה כְּדִי שִׁלָּה לְהוֹעִיָּה שִׁם שִׁמְחָה
לְהַטְלָה יי' עוֹמֵד אֲדָם עַל אֲמַת הַמַּיִם וּמִבָּרֵךְ
וְשִׁתָּה וְאֶלֶף שֶׁהִמִּים שֶׁהֵיוּ לִפְנֵי בְּשִׁיעַת הַבְּרַכָּה אִינָן הַמִּים
שֶׁשִּׁתָּה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן מִתַּחֲלָה יי' דְּבָרִים
הַבָּאִים בַּתֵּק הַסְּעוּדָה וְהֵן מִחֲמַת הַסְּעוּדָה אִינָן עֲדִיכִין בִּלְכָה

וְאִמְרוּ בּוֹאוּ וְנִבְרַכְתֵּהֶם דוֹךְ 'אוֹ בּוֹאוּ וְנִקְרַע קִידָשׁ הַיּוֹם'

למלכותם ולא לאהרן ולא לכהנים ולא ללויים
הסדק שבסוף קולותיו בכל שנה לפניהם ולסעודה
שיאנו מהמתעוררה שיאנו בתוך הסעודה שיאנו בדרכיהם
ואין טעונן בדרכיהם לאהרן ולא לכהנים ולא ללויים
בין מהמתעוררה בין שיאנו מהמתעוררה שיאנו בדרכיהם
לפניהם ולאהרן

ובסעודת הקדש ובעת שיאנו מהמתעוררה ובסעודת
שיאנו קובע סעודתו עליהם אם בדרך עלהיהם עלפניהם
פטר אתהיה שיאנו לאהרן המדוך קודם שיאנו בדרכיהם
אבל עתה הימים יאנו לבדך ולבדך בתחלה עליהם שיאנו
המדוך באלהם יאנו בדרך המדוך כל אחד ואחד בדרך
שיאנו בדרך פנה שיאנו הכל אחד אחד אמן ואמן
אזהרין

מסכת חגיגה

נשים
בבית המדרש וכו' ברב אסא הייבין בן חזקיה
לפי שיאנו קובע עליו אמן הייבין מן התורה לפי כן
מוציא אתהם תפלה וכו' אבן הקטנים חייבין בברכה
המדוך מדברי סופרים כדי לחנך בסעודה
שיאנו כמאמר חייבין לבדך בדרכיהם קודם בדרכיהם
ואינו הלאה דייקון אם היו חאבילים מהלכה ועד עשה
מבדך האחר מהלכה לבדך שיאנו בדרך חאבילים בדרך

וְאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וּבִטְוֵנוּ חַיִּינוּ וְהָיָה חֶדְוֵנוּ וְאֵכְלֵנוּ בְּרוּךְ שֶׁאֵכְלֵנוּ
 מִי־לֵנוּ וּבִטְוֵנוּ חַיִּינוּ וְאֵכְלֵנוּ כִּי מִתְּחִלָּה לֹא הָיָה מִלֵּךְ הַדָּן כִּי עַד
 שֶׁגָּמַר אֶרְבַּע בְּרִכּוֹת וְהָיָה עוֹנֵן אֶמֶן אַחֵר כָּל בְּרִכָּה וּבְרִכָּה
 הַיּוֹמָא וּכְלֵן מִעֲשֵׂה וְלֵךְ עֲלֵה מִדְּמִנְיָ בִּשְׁמֵי כִיעֵד
 הַמְּבָרֵךְ אֱמֹנֵה בְּרִכָּה לֹא לִהְיוֹת שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וְהָיָה עוֹנֵן בְּרוּךְ אֱ
 שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וּבִטְוֵנוּ חַיִּינוּ וְהָיָה חֶדְוֵנוּ וְאֵכְלֵנוּ בְּרוּךְ שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־
 וּבִטְוֵנוּ חַיִּינוּ וְהָיָה חֶדְוֵנוּ בְּבִרְכַּת מִזּוֹן ה' הסוער
 בְּבֵית הַחַיִּים מִי־תְחִלָּה לֵהֲתַעֲסֵק בְּעוֹדֵי סְעוּדַת נִשְׁוֹאִין
 וְלִהְיוֹת וְעַד שֶׁלֹּא יִשָּׁם אֶחָד הֵנִי שִׁוֵּאִין מִבֶּרֶךְ נִבְרָךְ שֶׁהִשְׁמָחָה
 בְּמַעֲוֹנוּ שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וְהָיָה עוֹנֵן בְּרוּךְ שֶׁהִשְׁמָחָה בְּמַעֲוֹנוּ
 שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וְהָיָה עוֹנֵן בְּבִרְכַּת נִבְרָךְ לִשְׁמָחָה שֶׁהִשְׁמָחָה
 בְּמַעֲוֹנוּ שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וְהָיָה עוֹנֵן בְּרוּךְ אֱהִינּוּ שֶׁהִשְׁמָחָה
 בְּמַעֲוֹנוּ שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וְהָיָה חֶדְוֵנוּ וְאֵכְלֵנוּ בְּרוּךְ אֱהִינּוּ שֶׁהִשְׁמָחָה
 בְּמַעֲוֹנוּ שֶׁאֵכְלֵנוּ מִי־לֵנוּ וְכֵן סְעוּדָה שֶׁעוֹשִׂין אֹתָהּ אַחֵר הִי
 הֵנִי שִׁוֵּאִין מִתְּחִלָּה הֵנִי שִׁוֵּאִין עַד שֶׁנִּשְׁמָחָה בְּבִרְכַּת שֶׁ
 שֶׁהִשְׁמָחָה בְּמַעֲוֹנוּ ה' הַמְּלִיץ בְּבִרְכַּת הַדִּמְיוֹן
 בְּרוּךְ שֶׁהִיבִין בְּבִרְכַּת הַמִּזּוֹן וְאֵכְלֵנוּ כֹּהֲנִים שֶׁאֵכְלֵנוּ קוֹדֵשׁ
 קֹדֶשׁ בְּעִדְדָהּ וְכֵן כֹּהֲנִים וַיִּשְׁלִים שֶׁאֵכְלֵנוּ כֹּהֵן וְאֵכְלֵנוּ כֹּהֲנִים
 תְּרוּמָה וַיִּשְׁלִים הוֹלִין חַיִּים בְּדִמְיוֹן נִשְׁמָחָה וְעַבְדִּים וְקִטְנִים חַיִּים
 בְּדִמְיוֹן כֹּהֲנִים בְּבִרְכַּת הַמִּזּוֹן נִשְׁמָחָה וְעַבְדִּים
 וְקִטְנִים אֵין מִדְּמִנְיָ עֲלֵהן אֵכְלֵנוּ מִדְּמִנְיָ לַעֲמֵן וְלֹא תִּהְיֶה חֶדְוֵנוּ
 שֶׁלֹּא נִשְׁמָחָה וְעַבְדִּים וְקִטְנִים מִפְּנֵי הַפְּרִיעוֹת שֶׁלֹּא נִשְׁמָחָה לַעֲמֵן וְעַבְדִּים

לעצמן

ה'

אין דאין ליהלש

שיתחבורות שהיו אנבלות

בבית אחד בדמן שמקצתן דואין אלו את אלו מעטרפין לדימון
 אחד ואם לאו אלו מדמנן לעצמן ואלו מדמנן לעצמן ואם
 יג שמש אחד בניהן ניהוא הולך ומשמש מחבורה זו לחבורה
 זו מעטרפין לדימון אחד אלפ שאין מקצת אלו דואין מקצת
 אלו והוא שישמעו שיתיהן כלבדריהם בדרך בביאור
 יג שלשה שאכלו ויעא אחד מהן לשון קוראין
 לו כרי שיכויך לשימעה מה שהן אומדין ומדמנן עליו והוא בשון
 ויעא ידי חובתו ולכשיחזור למקומו בדרך ברכת המזון לעצמו
 אבל עשה שאכלו ויעא אחד מהם אין מדמנן עליו עד שיחזור
 יג ויעב במקומו עמהם שלשה שאכלו באחת
 וקדם אחד מהן ובדך לעצמו מדמנן עליו ויעא וה שנים ידי
 חובת דימון והוא לא יעא בדימון זה לפי שאין דימון למפדע
 טז שנים שאכלו כל אחד ואחד מדרך לעצמן
 ואם היה אחד יודע ואחד אינו יודע זה יודע מדרך בקול
 דם וה שני עונה אמן אחד כל ברכה וברכה ויעא ידי חובתו
 ובן מדרך לאביו ועבד מדרך לרבו ואשה מברכת לבעלה
 ויעאין ידי חובתן אבל אמרו חכמים תבוא מארה למי שאמון
 ובניו מברכין לו יג במה דב אמון שיעאן ידי
 חובתן בדמן שאכלו ולא שבעו שהן חייבין לדרך מדברי סופרים
 ולפיכך מועיאין אותן קטן או עבד או אשה מידי חובתן אבל
 אם אכלו וישבע שנתחייב בברכת המזון מן התורה אין אשה

אחרי כן או עבד מוציא אתו מידי חובתו שכל החייב בדבר
 מן התורה אין מוציא אותו מידי חובתו לא החייב באותו הדבר
 מן התורה כמותו ^ה הנכנס אצל אחרים ומצאן
 מבדכין בדרכת הדימוך אם מצא המסלק או מנכרך הוא עונה
 אחרי ברוך וסבור וואם מצא האוכלים עונך ברוך שאלנו
 הוא עונה אחד הם יתן

פסק ששי

כל האוכל ^ה עולה המוציא עדיך נטילת ידים תחלה וסוף אעפ"י שהיא סת
 חוליא ואעפ"י שאין ידיו ^ה מלמסלכות ואינו יודע להן שישנה
 לא יאכל עד שיטול שתי ידיו וכן כל דבר שטיבולתו בדיקון
 עדיך נטילת ידים תחלה ^ה כלה נוטל ידי ימין
 לאכילה בין לקדית שימעיין לתפלה מברך בתחלה אשה קדש
 במצונו על נטילת הידים שדו מצות חכמה היא שמעטינו בתו
 לשימעי מהן שכל על פי התורה אשר יורוך כן ומים צחוד ונכסאן
 מברכין עליהן שאינן לא מסנני הסכנה ולפי כן חייב אדם לזהר
 בהן יתר ^ה נטילת ידים בין תבטיב לידיו שילדיו
 רעה מוטל רעה אינו נוטל פירות שילחולם אינן עדימין נטילת
 ידים לא בתחלה ולא בסוף וכל הנוטל ידיו לפירות הללו חסר
 הדוח ^ה כל אדם שילח אחרך נטילת ידים בארבעה
 שימאי יטבין מלה שורכיות אדם שטיב עיניו בטיב עיניו סתומות
 ויעביר ידיו על עינו וסמא וסמא יתבין לטול ידים בסוף כל

געווען מיט אים וועלכע שוין מ'שוין מ'שילת ימים
 מיט אים שוין שוין במלחמה ווייבין באחרונה מיט אים כנה
 ער היבן היא נטילת ידים ער הפרק וכו' ^ה
 שיעור המים דביעות לכל שתי ידים וכל שחוצץ בטבילה וצוץ
 בנטילת ידים וכל העולה למדת המקוה עולה לשיעור דביעות
 כלה צריך נטילת ידים אם הטביל יריו במי מקוה
 אינו צריך דבר אחר ואם הטבילן במים שאין בהן שיעור
 מי מקוה או במים שאובין שבהם קעלא עשה כלום שאין המים
 הנאובין מטהרין את הידים לא בנטילה ^ז כל
 חנוטל יריו צריך להזהר בארבעה דברים במים עצמן שילת
 יהו פסולין לנטילת ידים ובשיעור שיהיה בהם דביעות לכל
 שתי ידים ובכלי שיהיו המים שנוטלין בהן בכלי ובנוטל שיהיו
 המים באים מכח נותן ^ח ארבעה דברים ש
 פוסלין את המים שינוי מקראת וגיילוי ועשיית מלאכה צורך והפסד
 המונע את הגבהמה מלשיתות מהן כיצד מים שנסתנו מראיהן
 בין בכלים בין בקרקעות בין מחמת רבך שפסל לתוכן בין מחמת
 מקומן הדי אלו פסולין וכן אם נתגלו גילוי האסר אותן מן הש
 השתייה נפסלו לנטילת ידים ^ט כל מים שיעשה
 בהן מלאכה נעשו שופכין ופסולין לנטילת ידים כיצד מי
 שאובים שהריח בהן כלים או ששדה פתוח בהן וכיוצא בהן
 בכלים בין בקרקעות פסולין לנטילת ידים הריח בהן כלים
 מורחים או חדשים לא פסולין מים שהנחתום מטבל בהן את

הפניקס סולין גשמי אחר פניקסיה בשש עליונה בשש רחם האדם
יבא פניקסיה שניקסיה בהן מלאכה אבנה מים שחם מהן מהן
הן בכח דותן **ו** כל מים שניקסיה מהן תיית הכלב
סגן שהיו מלים או מלוחים או עכורים או דוחן העער שילה
ועדה אותם הכלב בכלים סולין לנטולת ידים ובקדן עמוד
פניקים להטביל בהן דמי טבדיה במקומן מטבילין בהן את
הידים אבל אם נטל מהן בכלי או שהפליג מהן אמה למקום
אין נטילין מהן לא דאמנים ולא אחרותם מקט שאין דאין
לשתיית הבמה **ו** יטיל לתן עליו מעט
מעט עד שיתן כשיעור ואם נתן הרביעית מולד בשש פחזת
כד ומטלים אלבעה חמשה זה בעד זה אורה על גבי
זה בשש פחזת ובלבד שירפן ידיהן כדי שיבא בניהן הסם
ויהיה באותה השיטה כדי רביעית לכל אחד ואחד **ו**
אין מטילין לידים לא בר פנות הכלים ולא בשש פחזת וכל
בהרסום ולא במקום קתההבית ואם תישן המגוסה לנטולתה דם
נטילין סמנה לידים וכך החמת שתיקנה נותנין בה לידים ולת
יתן לחברו בחפנו שאין חוקנו כלי וכלים שניכרו שבידה
המטהרת אותם מידי טומאה אין נותנין בהן לידים מעט שהן
שביה כלם **ו** בכל הכלים נטלים לידים אפי' ש
כלי גללים וכלי אדמה הוא שיהיו לידים כלי שאין מהחמין
רביעית או שאין בגרביעית איז מתמן מסמני לידים **ו**
הכל כליים לידים אפי' אדמה שמה וקטן אם אין שם

אין נותנין לידים אפי' שמה וקטן

אחר מנהגם כל צדן ברכיו ועק על ידיהן יטה החפצות על ידי
ויטול ארנוט לידו אחת בעק בזו עליו וחדד ונק בר ארנוטה
עלה שניה והקוף נוטל לידים טו העיקר שדולה
האדם בידו או בגלגלנותן לתוסה והמים נמדע שם מנהגאמה
והולכין ומעיקין היד קוץ או הבהמה חפצתו בשיקת ועברו
המים ויטפון על ידיו לא עלתה לו נטילה שיהיה אין כאן נותן
על ידיהם היו ידיו קרובות לשיקת הדלי עד שנגמעה ארנוטה
שיטפון על ידיהם מכח נתינת האדם עלתה לו נטילה י
מים שנסתפק לו אם נעשה בהן מלאכה או לא נעשה אם י
בהן כשיעור או שיהיו בהן אם הם טהורים או טמאים ספק
נטל ידיו ספק לא נטל ידיו ספיקו טהור יטל ספק בטהרה
הידים טהור יד מים ראשונים עדיך שיגביה דין
למעלה שלא יעאו מים חוץ לפדק ויחדדו ויטמאו את הידים
ואחרונים עדיך שיטפון ידיו למטה כדי שיצא כלל המלה
שיעל ידיו מים ראשונים נטל בין על גבי כלבין על גבי ו
קדקע ואחרונים אינן נטלן על גבי הקדקע מים ראשונים
בין בחמיה אור בין בעונן אחרונים אין נטלן בחמין והוא
שיהיו חמין שיהיו סולדת בהן מפני שאין מעבירין את
הזוהמה שאינו יכול לפי שבהן אבל אם היו פוטרין נוטלן
מהן באחרונה יד נוטל ידם ידיו שחרית ומתנה
עליהן לכלהיום ואינו עדיך ליטול ידיו לכל אכילה ואכילה
והוא שלא הסיח דעתו מהן אבל אם הסיח דעתו מהן עדיך ליטול

מלעקא

ידיו בשל עת אשר יבואו להם ידיו יבואו להם
במקד ואוכלו בידם את האוכל אשר יבואו להם
נטל ידיו והם אכלו לאחדים אחדים נטל ידיו והם
עוד נטל ידיו אלעזר וכו' נטל ידיו והם
המאכל והוא אחד לאכול בסוד פה ש עסקו וכו' ידיו
אסור להאכל להם ש לזה נטל ידיו אלעזר וכו'
נחן לחן סיו ואסור לזה נטל ידיו וכו' וכו' וכו'
חכה על נטל ידיו וזהו על ההבדל אפילו איך לא יבואו
מדי לזה נטל ידיו במקד צדק ואחד כך אסור וכו' וכו'
כא עדיך אהם נכב את ידיו ואחד כך יאכלו
האוכלים נגוב ידים כאוכל להם טהא וכו' וכו' וכו'
דונה מנגם ואחת כך מברך ותקף לנטל ידיו ברכת הידיו
ולא תפסיק ביניהם בדבר אחד אפילו לטתות מים אחד ינטל
ידיו אחרות אסור ער

ענין

מסגות ידיו בשל עת וכו' וכו' וכו'
לענין הגדול וכו' וכו' וכו'
וידוע כי מסוגי גדול משה אע"פ שו' לו לזה נטל ידיו וכו'
מטות גדול משה אע"פ שו' לו לזה נטל ידיו וכו'
מכה וכו' וכו' וכו'
ואחד כך בוע עתה ארבעה בברך בזה נטל ידיו כתיב וכו'

לכל על הבית ואם הוא כולו בעל הבית גדול שיכול בועע והוא
מבדק ברמתה מידן ^{אין} הבועע רשאי לבועע
עד שיביא מלחם לפתן לפעם כל אחד ואחד לא אם כן נתכוון
לאכול פת אחד או בועע לא פרוסה קטנה מפני שהוא רב
כער עין ולא פרוסה גדולה מכביצה מפני שגדולה כרעבתן
ובשבת ילול לבועע פרוסה גדולה ואינו בועע אלא מהדקום
שיבטל פה יפה ^ה מעוה מן החובבחר לבועע ממנו
שלימה אם היתה שם שלימה של עולים ופרוסה של חטים
מניח פרוסה במקד שלימה ובועע משתיהן כדי שיבועע מן
מחטים ומשלימה ובשבת ובימים טובים חייב לבועע עכ
שתי ככרות נוטל שתיהן בידו ובועע אחת מהן ^ה
הבועע נותן פרוסה לפעם כל אחד ואחד והאחר נוטל בידו ואינו
נותן ביד האוכל לא אם כן היה אבל הבועע הוא שיפוש ידיו
תחלה ואוכל ואין המשובץ רשאי לטעום עד שיטעום המנך
ואין הבועע רשאי לטעום עד שיכלה אמן מפני רוב המשובץ
ואם רעה הבועע לחלוק כבוד לרבו או למי שהוא גדול ממנו
בחסמה ויניחנו לפשוט ידיו קודם לנהרשות בידו ^ו
שנים ממתינן זה לזה בקערה של שלשה אין ממתינן גמדרו
מהן שנים שלישי מפסיק עמהן גמר אחד מהן השנים יסון
מפסיקין לו לא אוכלין והולכין עד שגומדין ^ז אין
מסיחין בסעודה כדי שלא יבואו לירי סכסכה ומפני זה אם ביה
להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מבדק לעצמו שאם בדק

אחד ויענה העונה אמן שם עזיבו לך בזה ענין
מסתכלין בקני האוכלות בהם ויבא לבדו
השם העומד לפניו סובב ויבא לבדו
היא ליתן לתוך פיו מכלותיו ויבא לבדו
נתנו לייך מברך על כל כוס וכו' ויבא לבדו
תלויה ברעונו לא ברעונו
מה שיתן מים נוטלין ידו אחת וכתס רבד עס חברה פלג
שתי ידיו וכתס ואם היו מסובין לשתיה נסתס חוץ
ונוטלין ידו ואחד כך מה דיר פנו לאור חוץ וכל מה שילקח
שם ידיו שם ידיו מה שילקח שם ידיו
ממחץ בשר חי על הפת ואין מעבירין כוס חלה על הפת
סומכין את הקערה בפת ואין חדר קץ את הפת ולא יתנו
ולא את האוכלים שאלו להן קליפין כגון תותים ותאנים מעשים
מפני שהן נמאסין ומזהר להם שך יין בענדות בבתי חתנים
וחדר קין לפניהם קליות ואגודים בימות החמה אבל לא בדמות
הגמים מפני נמאסין ואין נוטלין ידים ביין בידו חייבין
ובין אין מפסידין שאלו אוכלין ומשקין דרך בידיהם ובעיטה
ואסור לאורחך לישול כלום ממה שילקחתם ולתן
ביר בנן אובתו של בעלה בית שם בית שם בעלה עמדה שם
אין לו לא מה שהביא לפניהם ומה עזו הקטנים נוטלין אותה
לא ילך אדם להברוח ביתו וימין עף על פניה שם אש
לו אדם חבית שכולה שם וירמה שם אין וימין הוא שם

ליאדיב

כפי שכלבדיו ודיוקא דהיין ודיוקא דהיין כלל כדיוקא דהיין
היין און ליד יבד נהלל עלה סעודה אסורין גמדר
מלאכול מסלוקין את אש ואלהן מכבדין את המזון שאכלו בד
ואחרי כך נוטלין את ידיהם שימא ימאד שם פידורין שיש בהן
כדי שישאמר להלך עלהן ולחזוץ עלהן אבל פידורין שיש
בהן כדיוקא דהיין לא יבד ביד גמדר הביאן להן מים
לששלה כלל שכלל בד פתה מזון הוא מטל ידיו תחלה כדי שיהיה
יטב הגדול וידיו מהנהמות עד שיטול אחד ושאר הסועדין נמשל
ידיו בסוק זה אחד זה און מכבדין בדבר זה שיש מכבדין
בדיוקא דהיין כדיוקא דהיין ולא בגמדרים לא בפתה היין
למזון זה שעת כניסה גמדרו לטול את ידיו
ונגבין ידיהן וברכו ברכת המזון והביא את המזון הגדול
שיבדך ברכת המזון הוא מבדך עלה מזון וכולן עונין אמן
אם היה שם יין מביאין כוס מזדיון רביעית
או יתר עלה רביעית ומביאין מין בשמים אוהד את היין בימיו
ואת הבשמים בשמן ומבדך ברכת המזון ואחר כך מבדך
עלה יין ואחר כך מבדך עלה בשמים אם היה הבשמים שמן
עלב ופי עלבן שחו בראש השמים ואם היה השמים תלמיד
השמים בכותל כדי שיהיה יפה מבוסס לטוב יין אעל
שיאמר ברכת המזון טעונה יין אם בדרך עלה יין כמנהג שאמר
עליון שיהיה הכוס של ברכה מבפנים וישטוף אותו מבחוץ
ותמלאנו יין ויין שיהיה על ברכת הארץ נותן לתוכו מעט מים

[illegible]

אֵינָן טַעֲמוֹתַי בְּרִכְתּוֹ שֶׁלֹּא עָלֶיךָ לֵאמֹר שֶׁעָלֶיךָ אֵינָן
וְאֵינָן אוֹכְלוֹכֶן אוֹסְדִיךָ אֶתְּךָ אֵיךְ לֵאמֹר שֶׁעָלֶיךָ אֵינָן
הָאֵוִיךָ לִשְׁתִּייה אֵינָן טַעֲמוֹתַי בְּרִכְתּוֹ שֶׁעָלֶיךָ לֵאמֹר שֶׁעָלֶיךָ
הַפֶּתַח שֶׁעָלֶיךָ הָיָה שֶׁעָלֶיךָ הָיָה שֶׁעָלֶיךָ הָיָה
עוֹדֶנּוּ וְהַנּוֹבְלוֹת שֶׁהָיָה שֶׁהָיָה שֶׁהָיָה שֶׁהָיָה שֶׁהָיָה
וְהַכְּמָהִיךְ וְהַפֶּטְרוֹת עַל כּוֹלֵךְ הוּא מִבְּרִיךְ וְהַנּוֹבְלוֹת
וְכָל שֶׁמִּבְּרִיכְךָ לִפְנֵי שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ לִפְנֵי שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ
עַל כָּל מֵה שֶׁבִּדְרֵס חֵיהָ עוֹלָמִים וְכָל שֶׁמִּבְּרִיכְךָ לִפְנֵי שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ
בְּרִכְתּוֹ לִפְנֵי שֶׁמִּבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים שֶׁמִּבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
אֲדַבְּעָה מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים בּוֹדֵא פְּרִי הַגֶּפֶן שֶׁהָיָה יֵיךְ מִבְּרִיכְךָ הָיָה
פְּחֻתֵי מִבְּרִיכְךָ אֶל שֶׁמִּבְּרִיכְךָ טַעֲמוֹתַי מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
יֵעָלֶיךָ עוֹלָמִים הָאֵרֶץ בּוֹדֵא פְּרִי הָעֵץ לֹא יֵעָלֶיךָ עוֹלָמִים
בְּרִיכְךָ שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ אֶל שֶׁמִּבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
יֵעָלֶיךָ מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
לֹא שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ אֶל שֶׁמִּבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
אֵם הָיָה לִפְנֵי שֶׁהָיָה אֶרֶץ וְהַתְּחִיל הַבְּרִיכָה עַל מִבְּרִיכְךָ
פְּרִי הָאֵרֶץ וְהַתְּחִיל הַבְּרִיכָה עַל מִבְּרִיכְךָ
וְכָן אֵם הָיָה לִפְנֵי שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
שֶׁהָיָה מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים מִבְּרִיכְךָ עוֹלָמִים
לִבְרִיכְךָ הָאֵרֶץ לִבְרִיכְךָ הָאֵרֶץ לִבְרִיכְךָ הָאֵרֶץ

טוענת אלעס וואס ער בעסעה יצא ואין מחדדין אותו יצא
כל הבדלות האלה שנסתפק לו בהן אם בקד אס לא בקד אס
הגדר ובקד לא בקד חלה ולא בסוף מסע שיהן מדברי סופרים
שכח והסניס אובליך לתוך פיו בלילה גדלה אס היו משיקין
בזלען ובקד בסוף ואם היו פירות שיהן דקן יסאסו כגון
תותום וענבים מסלקן לעד אחד ומבדקן ואחר כך בולען ואם
אין נסאסן כגון פולין ואפונים פולטן מפיה עד שיבדק ופיפני
ואחר כך ואכל היו ספני מיינך חרבה אס רדיו
ברכותיהן שוות מבדק על איזה מהן שירעה ופוטל אתה שא
ואם אין ברכותיהן שוות מבדק על כל אחד מהן ברכה הראויה
לגאיה מין שירעה להקדים מה שיהא אס רחוקה בזה יתע
פיה אס ייבינהן אחד מי שבעתה מיינך עליו שוא מבדק תחלה
וכלה שורם בפסוק זה ארץ חטה ויעורה וגפן ותאנה ודמון
ארץ זית שמן ודבש ודבש זה הן התמרים והתמרים קורמן
לענבים שחתמרים שני לארץ והענבים שלש לארץ
ברכה אחת שמעין שלש שלחמנות מיינך
הפירות ושלש היא שלמיני הדגן לא שלעל הפירות הוא אגוז
עלה עץ ועל פריה עץ ועל תנובתה טרה ועל ארץ חמדה כל
ועלה יין הוא אגוז על הגפן ועל פריה גפן כל וחותם בשיתיהן
על הארץ ועל הפירות ואם היה בארץ יטל חותם בהן על
הארץ ועל פירותה טו ויש מי שמוסיף בברכה
שמעין שלש קורם חתימה כי אל טוב ומטוב אותה שהוא עין

בדמה רבי עזת יחסי מן האמוראים שכללם בזה
במדרש הסודי בלכר
ואכלתם בליל שבתהם ויהיה חסדך בלילה כמנהגם
מזה על המזיד ועל הכנעני ועל הגר ועל העני ועל
ועל פריה עץ ועל תנובת העדה ועל ארץ ויהיה כן והוא
א"י על הארץ ועל המזיד ועל הכנעני ועל הגר ועל העני
אם אכל בשר ושתה יין מבדק בסוף עולו צעני ענימו ועל
בפעם ענימו אכלתם או ענבים ותקוהים וכיון עמך חסדך
בסוף בדמה אחת מעין שלש והיא כוללת הכל מן ענין פירות
העץ וכן

מדרש יערי

כעס אמר
ליהנות במה שנתן להם אלהים ברכה כד אמר לו ללחם
טוב ארץ וכו' מברכך על ידי טוב ארץ היה יערי
לזה עץ ארץ חסדך בודא עניב שמים וארץ היה
עניב או מן השמים בודא עניב שמים וארץ היה
מעץ ולא מאדמה כמדרש המורגיהו מן הזהב כדכך בורא
מיתב שמים וארץ היה פרי הדאוי לאכילה כגון את דג ותפוח
מבדק שנתן לו טוב בעדות ועל הכנעני אמר בורא מיתב
בשמים יערי
שנתן לו חסדך וכיון מברכך עליו ארץ היה חסדך
שנתן לו מברכך עניב שמים וארץ היה עניב מברכך

עניני בני מינים ואם היה ממין זה וכיוצא בה מבדכך בורא
מתי בשמים ג שמך שלא פרסמון וכיוצא בו ע
מבדך עליו בורא שמך ערב אבל שמך דית טכבטין או טכאנו
עד שחזר ריחו נורף מבדך עליו בורא עניני בשמים שמך
שבי שמך כעין שמך המושחזר מבדך עליו בורא מיני בשמים
הביאו לפענו שמך והדס מבדך על ההדרס ופוטל אתה שמך
מפני שבכחה אחת לשתיהן והיא עניני בשמים היו לפענו בועט
שהוא עץ ובוטם שהוא עשב אין ברכת אחד מהן פוטלת
אתה בורא לא מבדך על זה לעצמו ועל זה לעצמו הביאו לפענו
יך ושמך אחד דיין בימינו ושמך בשמאלו ומבדך על היין ושוחמו
וחזר ומבדך עלה שמך ומדיה בו ופחור בדאשה מיני ואם
היה השמים תלמיד חכם טוב כותל ד דבר שהוא
ספק אם מן העץ או מן האדמה מבדך עליו בורא מיני בשמים
בונים שערבבו הדיוכלל ממינים הרבה מבדך עליו בורא מיני
בשמים נכנס לחנותו שלבנים נייש בה מיני הרבה מבדך בורא
מיני בשמים אם יטבבה כל היום כולו אינו מבדך לא אחד
נכנס ויצא נכנס ויצא מבדך על כל פעם ופעם ה
הישינה וחלפיהם מבדכין עליהן בורא עניני בשמים נהגס
שלגניה מבדך עליה בורא עניני בשמים ושלגיה מבדך בורא
עניני בשמים הורד ומי הורד והלבונה והמעתה כי וכיוצא
בהן בורא עניני בשמים שלגיה מיני ריח טוב אין מבדכך
עליהן ואלהן ריח טוב שאסור להריח בו וריח טוב הענינו

להעביר דיה דע יודיה טוב שכלה נפשו להגות בעניניו ולע
 זה כי ערבים ימים של עבודה דל ובימים שיע
 עדה מן העריות אין מברכין עליהן לפי שגמולן להחיות
 בשמים שלמים ובשמים שלמים חסות ושימור הענין
 אתה דודמה אף מברכין עליהן לפי שגמולן להחיות
 מוגמר שמוגמלן בו אתה כלם ואתה בגדים אף מברכין עליהן
 לפי שלא נעשה להדיח בענין של מוגמר וכן המדה בבגדים
 המוגמלן אינן מברך לפי שאין שם עיקר בושם אלא דיה של
 עיקר בשמים של מסיבה שלמים אף מברכין
 עליהן שסתם מסיבת גוים לעבודה דיה היה מהלך חוץ לדרך
 והדיח היה טוב אם דוש העיר גוים אינן מברך ואם דוש ישיבת
 נתערב היה מברכין עליו בדיח שיהיו מברכין עליו הולס
 אחר

פרק **במכות**

ובגדים שאין בהן פועה ולא חתיכה תיקנו חכמים בדרך טעם
 והודיה להלכה כמובנות התפילה שמברכת כתבנים והן של חבונת
 בית חורש והקונה כלם חדישים בין ישי של כיוצא בהן שם אף של
 מברך באיין שם שיהיינו וקיימנו והגיענו למקדשה וכן הנה
 חבדו למחל שלמים וים מברך שיהיינו ואם דאחוי למחל שים
 עשר הדש תברך באיין שם שיהיה חסדנים
 פרי הסתור שיהיה למטה שיהיה למטה מברך שיהיה

שמועה טובה מברך בארץ ישראל הטוב הזה מטיב יימיהם
 ויהי מברך ריח האמת ויחיד אדם לבדך עלה רעה ב
 נפש כדרך שחברך עלה טובה בשמחה שנואהבת את
 בו וכל מאריך ובכלל האהבה זו היתה שנועטונו בה שחבר
 בעת שייצד לו יורה ויטב בשמחה ג הגיעה אל
 טובה או ששמע שמועה טובה אלעף מהרבים מראין שטוב
 דהתגורש לו רעה מברך הטוב והמטיב זכך אם נגעה אליו רעה
 או ששמע שמועה רעה אלעף מהרבים מראין שרעה זו
 גורמת לו טובה מברך ריח האמת שאין מברכין על העתיד
 להיות לא על מה שאירע עתה ה ירוג שמים
 רבים אם יעלו יורה מברך שהחיינו ואם היתה שלו וסלחתי
 מברך הטוב והמטיב ואם אין לו יורה מברך מוריס אנחנו
 כל יום על כל טיפה וטיפה שהורדת לנו ה ואילו
 פינו מלה שיהיה בים ולעיונו דנה כהמקד גליו ונעתותינו שבו
 כמרחב הדיקיע ועינונו מארות כשימי וכיח וידינו פרוסות
 כנשרי שמים וקלנו קלות כאילות אין אנו מספיקין להורות
 כל יום אלהינו ולברך את שמך מלכיננו מיד על אחת מאלף אפי
 אלפים ורוב רבוא רבבות פעמים הטובות שעיית עמנו ועם
 אבותינו מלפנים ועד הנה ממעך גאלתנו יי אלהינו מבית עבר
 פרוסות עב דנתנו ובטבע כלכלתנו ומהרב העלתנו וסדבר
 מלכותנו ומהלאים רעים רבים דליתנו מלכינו ועד הנה עמנו
 דחמיר יי אלהינו ולא עדבוננו חסדיך על כן אברהם נעלגת

במקדונו ונשימה צדקה בארץ ישראל ויהי חסדו ורחמי
הן הן יורו ויבדל את ישראל מכל אומות הארץ ויהי
התועבה והתועבה מהם ויהי חסדו ורחמי
משיחיהם עליהם ויהי חסדו ורחמי
המים ויטב האב עבדו ויהי חסדו ורחמי
לסת אביו ויהי חסדו ורחמי
ואחד כך מבדל הטוב והרע ואם איך עמו אהים כבודו ויהי
קצבו ילדו בכל טובה יהיה לו ולאחרים כבודו ויהי
וטובה יהיה לו לבדו מבדל יהיה לו
עליו כבודו ויהי חסדו ורחמי
ויהי חסדו ורחמי
לחיותו בפיט עשה וישם מזון חסדו ויהי
עם ובמזבז דקטס יהללנו
עומד בידו ומבדל בארץ חסדו ויהי
טוב וכלה ילדו או מדף טג מלך טוב הוא ויהי חסדו ורחמי
הדואה חסדו ויהי חסדו ורחמי
ומעברות הירדן מבדל בארץ חסדו ויהי
הה ויהי חסדו ורחמי
חסדו ויהי חסדו ורחמי
כעיראה אוסד חסדו ויהי חסדו ורחמי
יעשה לאביו בפיט חסדו ויהי חסדו ורחמי
ובבין הארץ חסדו ויהי חסדו ורחמי

[illegible]

אֵלֶּךָ אֲנִי וְכָל הַבְּרִיָּוֹת שֶׁעִמָּךְ

על ידיהם אים פארהאנדלן מיט דער גרעסערער וועלט
וואס איז דאס צווייטע זאך וואס מיר זאלן טון

הוא לא יוכל להימנע מלהתחבר אל אלהים ואל ייחמדה שיעור

[illegible]

הוא נשאל על ידי המורה: "אם כן, למה לא תאמר שכל המעשים הם כאלו הם מעשים של אלוהים?"

ה'תש"ח

[illegible]

דף קס"ח

[illegible]

ה'ר"ל א"ת י"ב ט"ו שבט ה'תש"א

[illegible]

פרק פאנצטעכע חכמים

עולם שבת בלתי גמול ענין מהם שבת מלבד שבת וזה

[illegible]

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' בְּקוֹלֵךְ וְהָיָה לְךָ שֵׁם גָּדוֹל וְנִתְּנָה לְךָ מִלְּחָמָה וְהָיָה לְךָ שֵׁם גָּדוֹל וְנִתְּנָה לְךָ מִלְּחָמָה וְהָיָה לְךָ שֵׁם גָּדוֹל וְנִתְּנָה לְךָ מִלְּחָמָה

צוהר פתוח

אז סוקר את דטעקטאביליטעט פון דעם פאנאליטיקאלישן פראצעדור.

י"ך האחד וי"א מלכו סג' חסד א"הו מלכו ז' א"י י"א מלכו

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

הבלייז

הבריות וכך הדומה פילוקרמיה ענין שיהיה שם הבריות הרואה
בריות טובות ומתקנות ביושר ואמנות שיהיה שם הבריות בא"י
שמה שיהיה לו בעולם הזה שם לא יהיה לו שם בעולם הבא והוא
אילנות פורחות ומענים עליונים שיהיה שם הבריות שם הבריות
בעולם הזה שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
האדם ית' שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
ועלה דעמים ועלה דעמים שם הבריות שם הבריות שם הבריות
ועלה אור שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
למקום או כמו כבודם שם הבריות שם הבריות שם הבריות
א"י שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
בראשית יט' שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
ועלה ימים ועלה דעות אלה אלה מהן אחד שלשים ארבע
בא"י שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
לשלשים יום איתנו שם הבריות שם הבריות שם הבריות
קט' בענין מברך בא"י שם הבריות שם הבריות שם הבריות
במאמר כ' שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
שמה א"י במאמר שם הבריות שם הבריות שם הבריות
נתן להם שם הבריות שם הבריות שם הבריות שם הבריות
קוניהם פועל אמת שם הבריות שם הבריות שם הבריות
להיות עטרת תפארת לעמים שם הבריות שם הבריות שם הבריות
ולפאר ליוצרים על כבוד מלכותו בא"י מהר שחבשים
כא' וצריך לבדך בדעה דמעתה שכל המברך על

החדש בזמנו מאתה קבלת שבת ואתם לא בדרך עולז בלילה
ראשון יש ללכת עליו ער שיה עשר יום בחדש עד שתמלא

פגמתי כב הדואה את החמה ביום תקופת ניסן
שלתחלת החודש שלטמנה ועשרים שהתקופה בתחלת ליל

רביעי כשרואה אותה ביום רביעי בבקר מברך עושה בראשית
וכן כשתחזור הלכת לתחלת מדל טלה בתחלת החדש ולא תהיה

נטה לא לעסוק ולא לדקום וכן כשיחזרו כל כוכב וכוכב מחמשת
הכוכבים הנראים לתחלת מדל טלה ולא יהיה נטה לא לעסוק

ולא לדקום וכן בכל עת שיראה מדל טלה עולה מקעת המדח
על כל אחר מאלו מברך עושה בראשית כב הדואה

בתי אמות העולם ביטובן אומ בית גוים יסח יי בחורבן אומ
אל גמול יי וכן אם ראה קברי אומות העולם אומ בונה א

אמנם מאד כו הנכנס למדחץ אומר יהי רצון מלפניך יי להי
שתבניסני למלח ותרעיאני למלח ותעילני מזה ומכדיעה בו

לעתידי לבוא וכניו צאמן המדחץ אומ מזה אני מלפניך יי להי
שהעלתני מזה אור כו הנכנס להקידרס אומ יהי

רצון מלפניך יי שיה אעסק זה לי לרפואה כי רופא שלחנכם
אתה וכניו צאמן בדרך רופא חיים כה ההולך

למור את גורנו אומ יהי רצון מלפניך יי להי שתעלה ברכה
במענה ידי התחיל למור אומתב העולה ברכה בכדי הזה מרה

ואחר כך בקש לחמם הדיו תפלת שוא וכלה מעוקל לטעבר
הדיו תפלת שוא כו הנכנס לבית המדרש או יהי

ד' יצחק מלפניך יי' אלהי אבותינו ואלהינו ואלהינו ואלהינו
טמא טהור ועל טהור טמא ועל טהור טמא ועל טהור טמא
אכיל בדבר הנסח וישמחו ב' חברים ואלהינו ואלהינו ואלהינו
ואני מח בהם כד' וישמחו ב' חברים ואלהינו ואלהינו ואלהינו
מורה אני לפעך יי' אלהי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי
שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי
משפיע לרב לתורה והם משפיעים לתורה משפיעים לתורה
והן עמלים אני עמל ועמל עמל והם עמלים ואני עמל עמל
אני רץ והם רצים אני רץ להי' העולם הזה והם רצים להי' העולם הזה
וזהה כה' הנכנס לכרך אומ' יהי רעך מלפניך ואלהינו
שתכנסו לכרך זה ללילות ואם נכנסו בלילות את מורה את מורה
ויי' אלהינו ללילות וישמחו ב' חברים ואלהינו ואלהינו ואלהינו
ויי' אלהי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי
לפניך יי' אלהי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי
בשמים כד' ותלמינו ללילות ותלמינו ללילות ותלמינו ללילות
ותלמינו ללילות כד' אומ' יהי רעך מלפניך ואלהינו ואלהינו ואלהינו
אדם על העתיד לבוא ויבא שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי
ויורה ויטב כפי כוחו וכלה מרבה להורות אתה שמי חלקי שמי חלקי שמי חלקי
תמיד הרי

פירוש **אבותינו** **עשר**
כלה ברנות בהן בדרך וחזותם
בהן בדרך וחזותם בהן בדרך וחזותם

שאר עניני דרכי חסידות להפרידה ופרידה ופרידה לה
בדרכי עשיית המצוות ^ב ואנו בדרכות שאמרנו
שאר דרך שבה והנה ידע שיש מהן שהיא פותח בדרך ואינו מוחזק
ויש מהן שהיא חותם בדרך ואינו פותח לא מעט מדרכות הע
המצוות כגון בדרכי ספר תורה וכגון דואה קברי ישראלי
שהגדר קר שבה והנה ידע אבל שאר בדרכות המצוות כולן פותח
בהן בדרך ואינו חותם ^ג יש מצוות עשה שאדם
חייב לה שתרלול לדרך עד שיעשה אותה כגון תפילין וסוכה
ולולב ושופר ואמלץ הנקראין חובה לפי שאדם חייב על כל
פעם לעשותן ^ד ויש מצוות שאינן חובה לארומץ
למצוות כגון מזוזה ומעקה שאין אדם חייב לשכון בבית החייב
במזוזה כרי שיעשה מזוזה שלא אם רעה לשכח כל ימיו במזוזה
או בספינה ישיב וכן אינו חייב לבנות בית כרי לעשות מעקה
ובלמצוות עשה שבין אדם לבין הקבלה בין מצוה שהיא חובה
בין מצוה שאינה חובה מדרך עליה קודם לעשייתה ^ה
וכן כלה מצוות שהן מדברי סופרים בין מצוות שהן חובה מדבר
יהם כגון מקרא מגלה והרלקת נר שבת והרלקת נר חנוכה בין מצוות
שאינן חובה כגון עידוב ונטיילת ידים מדרך עלה כל קודם לעשייתן
הערך קדמנו במצונו ועו לעשות והיכן ציונו בתורה שכתב בה
אשר יאמרו לך תעשה נמצא ענין הדברים והסיק כן הוא אשר
קדמנו במצונו שיעשה בהן לשמוע מאלו שציוו לקרות את המגלה
או להרלקת נר שבת חובה וכן שאר כלה מצוות שמדברי סופרים

ולמה אין מברך על המעשר והתרומה והעומר והשעור
 ולא חייבו בברכה זה ולא מעשה סכנה וזהו שכתבנו
 אין מברך על עשייתן האמירה וזהו שכתבנו
 ואחר כך נראה בליטת מעשה סכנה על המעשר והתרומה
 לסנן את המים וכן כל כיוצא בזה וזהו שכתבנו
 ולא בדרך אסמיעה עדיין עשייתה היא מברך אחר עשייתה
 ואם רבך מעבד הוא אינו מברך כי עבדו אינו עשוי עשייתה
 או שלבש תפילין או שישב בסוכה ולא בדרך תהלה אחרת וזהו
 אחד שנתעטף איש קדונו במעונו זהו עשוי עשייתה וכן
 מברך אחר שלבש תפילין איש קדונו זהו עשוי עשייתה ואחר
 שישב בסוכה איש קדונו לישב בסוכה וכן כל כיוצא בזה
 אבל אם עשה טובה אחרת אינו מברך אחר עשייתה
 ומברך איש קדונו עשה טובה וכן אם עשה טובה
 ברכה אחרת וזהו שכתבנו וזהו שכתבנו
 חזרו ומברך אחר עשייתה וכן כל כיוצא בזה
 כך מיעה שכתבנו עשה אחר עשייתה לעולם לא עשה
 הגד בשבט שכתבנו וזהו שכתבנו איש קדונו עשוי עשייתה
 נראה שכתבנו עד שכתבנו לפיכך אחר שכתבנו
 עלה טבילה מים יהיה דחוי מעיקרו ולא היה ראוי לברכה
 כל מעשה שכתבנו וזהו שכתבנו וזהו שכתבנו
 בשעת עשייתה וכל מעשה שכתבנו אחר עשייתה עיון אחר
 מברך לא בשעת עשייתה אלא אחר עשייתה

הענינה סוכה או ליל או יומה או ענינה או חפצו או סוכה
אינו מבקש בשיעור עשייה אלא רק בכוונתו לעשות סוכה או
לפסוק תפילין משה נשאל על עשייתן עיוני אחד ואמתי מבין
בשיעור שיהיה בעושה או כשינענה לומר או כשישמע קול
השופר או כשיחזק עשייתו בשעת לבית תפילין ובשיעור
קבעת סוכה אבל אם עשה מעקה מברך בשעת עשייה
אמר קולו על עשיית מעקה וכן כל כיוצא בזה יב
כל מעשה שהיא מזהך לדמן כגון שופר וסוכה ולולב ומקרא מגלה
ונר חנוכה וכן כל מעשה שהיא קטן לו כגון עיצת חתנים ומזוזה
ובענין וכן מעשה שאינה תדירה ואינה מצויה בכל עת שהרי
היא מצויה במעשה שהיא מזהך לדמן כגון מילת בנו ופסח וכן
מברך בשעת עשייה שהחיינו וקיימנו ואם לא בדרך על סוכה
ולולב וכיוצא בהן שהחיינו בשעת עשייה מברך עליהן שהחיינו
בשיעור שיהיה חובתו בהן וכן כל כיוצא בזה יג
אחד הענינה מעשה לעצמו ואחר הענינה לאחרים מברך קודם
עשייתה אשר קדשנו במצוותיו לעשות אבל אינו מברך שהחיינו
לא על מצוה שיעשה לעצמו היו לפסוק מצוות הרבה אינו מבין
אמר קולו במצוותיו עלה מצוות לא מברך על כל אחת ואחת בפני
עצמה יד וכלה עושה מצוה בין שהיתה חובה
עליו בין שאינה חובה אם עשה אותה לעצמו מברך לעשות
ואם עשה אותה לאחרים מברך עלה עשייה טו כיצד
לבי תפילין מברך להנחיל תפילין נתעטף בעיצת מברך

להחיות עטרה בצי ציית יעב בשומה מברך ~~לשם שיהיה שם~~
 מברך להחיות נר שבת ולגמול את ההולך ופך את הרב ע מדרגה
 לביתו מברך לטובע מדרגה עשה מעשה נגד מברך אטרה
 במידעו לעשות מעשה ~~לשם שיהיה שם~~
 לעצמו מברך להפריש מלאת בנו מברך להחיות נר ~~לשם שיהיה שם~~
 פסחו וחגגתו מברך לטחוט ~~לשם שיהיה שם~~
 לאחרים מברך על קביעת מדרגה עשה להם מעשה מברך על
 עשיית מעשה הפריש להם תרומה ומעט מדרגה מברך על קביעת
 תרומה מלאת בנו מברך על המילה וכן כל כיוצא בזה
 עשה המעשה לך לאחרים כאחד אסתר ויהי
 שמינה חובה מברך על העשייה לפי כך הוא מברך על כל
 עירוב יהיה חובה ונתבון להושיא עמנו מיד חובה ~~לשם שיהיה שם~~
 אחרים מברך לעשות לפי כך הוא מברך לטובע נר ~~לשם שיהיה שם~~
 נטות את הלולב מברך על נטילת הלולב ~~לשם שיהיה שם~~
 שיהיה יעב חובה אכל את בך קודם שישלם בך ~~לשם שיהיה שם~~
 לולב כמון לטוב בסוכה ומי יאן אתה נר מדרגה אחד ~~לשם שיהיה שם~~
 בלא ברכה מברך על העשייה אכל נטילת ידים ושהיה אחד
 ודבריה דעות אפילו שחש לעצמו מברך על העשייה
 ועל כיוון הדם ועל נטילת ידים וכן הוא מברך על כיוון הדם
 בך מברך לעצמו בך מברך לאחרים שחש על העשייה בלא ברכה
 נעית מעות הדיעק קודם שיהיה כמון שיהיה בשר אחד
 מלפני שיהיה מנהג אעפ"י שיהיה כמון שיהיה אחד

כגון נשיאת ערובה בלתי ענין להגדיל ענין לומר מהגדלים
 כגון קדימתה ללבוש יחידים ובהוללות לפסח אין מברין
 עליו וכן כלה בלתי ענין לך אם טעון ברכה אם לא ענין
 אותה בלתי ענין ללבוש יחידים והם מברכה שיאניה עריכה ויקנה
 בברכות העליונות בלתי ענין ללבוש יחידים והם מברכה שיאניה עריכה ויקנה

בלתי ענין ללבוש יחידים

ברוך הויה

הלכות ברכות

מה עושה עשה אחת היא לומר את הזכרים ביום שימיני וביאור
 בפרקים אלו

פרק ראשון

מה עושה עשה אחת היא לומר את הזכרים ביום שימיני וביאור
 עלה כדעת שנוערל זכר אשר לא יחול את בשר ערלתו ונכחה
 הנפש ההוא זמנה עלהאב לומר את בנו ועל הרב לימוד ארת
 כל עבדיו ילד בידו ומקנת כסף עבד האב יא

הארץ ולא מלאותן ביטל מעות עשה ואינו חייב כדעת שאין הכות
 תלוי לא בערל עמור ובית דין מעוין לימוד אותו הבן אוה עבד
 בזמנו ולא יחול ערל לא ביטל ולא בעבדיהם

אין מולין בנן שלא מדעתו לא אם עבדו ממנע לימודו
 שיבד דין מולין אותו בעל כורחו נתעלם מבית דין ולא מל
 אותו כשיגריל הוא חייב לימוד את עממו וכל יום ויום שיעבור

עליו משיגדיל ונלא יחול את עצמו הדין הוא שיהיה ענין
 אבל אינו חייב כדת עד שימחה והוא ענין בזה
 אחר עבד שנוכל ברשות ישר לא אזהר עבד הנפיק מן הגוי
 הכל חייב הרב ליחולן לא יגלה ביה שום דבר ומה שכתב
 נידון ביום שנקח אפילו לקח ביום שנקח ומה שכתב
 ישימחה כסף שיהיה לו שיהיה לו ישימחה בית שיהיה
 ביום שיהיה כי ער לקח שפחה ולקח עובדה עשה ויפלה הדין
 נדון לשמונה ואעפ"י שנקח העובד בפני עצמו והוא העבד עמו
 מקנת כסף הוא אילו וקנה אמו קודם שיהיה לו שיהיה
 לקח שפחה לעובדה או שנקח שפחה על מנת שיהיה שפחה
 לשם עבדות אעפ"י שנוכל ברשות נידון ביום שנוכל שיהיה
 הזה כאילו הוא מקנת כסף לבדו וכאילו היום קנהו שאין אמו
 בכלל שפחות ישראל כרי שיהיה הבן ילד בית ואם שפחה אמו
 אחר שיהיה הדין זה נדון לשמונה
 גרין מן הגוים ולא רעה העבד לימחל מגלגלן עמו כל שיש
 חרש יאמר עלבן אסור לקיימו כשהוא עמו לא חרש ומכר ונפיק
 ואם התנה עליו מהחלת והוא אע"פ שהגוי שיהיה אחר מזה
 לקיימו והוא ערל ובלבד שיהיה עליו שבע מעות ושפחה כגד
 תושב אבל אם לא קיבל עליו שבע מעות יהיה מיד ואין מקבילן
 גד תושב לא בזמן שהיו בלכותה
 ישראלי חייב מילה תחלה ואם חל בשפחה גני ערץ לה טיף מחנודם
 בדית כשתגיד וכן קטן שנוכל כשהוא מהל ערץ לה טיף מסנו

רם בלית בן שמיני אנדר דגניס וזהו חזי ליה שמיני לו זכרחת
 כדפרזנרבות סתק בחי עקף אלמולא ותו בשמיני עסן חזנא רופן
 וכפטיני נלגש חזק וזהו חזק את שמיני בשמיני ט
 איך מולך לעתלם מלא בים אחד עולת חזק שבי ביהם השיני
 שהזא יתנה בך שלח בהסנה יהוא מותני עיר והלאה שנה וביום
 השמיני ביום ולא בשלח ואם מלמט עולה עמקד השחר כשר
 וכלהזום כשר למילה ואעפ"כ מיעוה להקדים בתחלת היום
 דפידיך מוקד יתחך למעוות מילה בדמנה רוחה את
 הנטבת ושלח בדמנה אינה רוחה את השבת ולא את יום טוב וכן
 בדמנה ובק שנה בדמנה רוחה את הערעת כיצד טאם היחז
 בחבת בעור העורלה חותכו עם העורלה אעפ"י קציעתנגע
 היצרעת בלא תעשה יבוא עשה וירחזה את לאתעשה
 יא פעם שמינת הבנים רוחה את השבת אם חל
 שמיני שילח להיות בשבת חוץ מילך בית שנה טובלה אמו
 עש שילח שאלעל שנימוול לשמונה אינו רוחה את השבת
 יב קטן שנוול כשהוא מהול ומי שנוול בחד שמיני
 לעיבורו קודם שיתגמר ברייתו יהיה כנפל מסט שמיני רוחה
 וזהו רופן אנדר דגניס ומי שמיני לו שתי עורלות אינו רוחין את
 השבת לא נימולך הן באחד בשבת שהוא יום תשיעי להן
 יג מי שנוול בין השמשות ספק ביום ספק בלילה
 מוטן מן הלילה ונימול בשבת שמיני יהוא ספק שמיני ואם נוול ערב
 שבת בין השמשות אינו רוחה את השבת לא נימול באחד בשבת

כך מילת העשרים שהם נומלם
 וזהו חזק את השבת

שחזק באחד אתה משה קטן...
היטותי אם היה שלם בשיעור...
שיבעה הוא לא שנייה וכו'...
ומליך אותו בשיבת אבן...
בפריצתו הרי זה בן...
בת שעה ויעאקורם...
לפלוטו ואעפ"כ אם...
והרי הוא כשיאך...
באדם אינו נסל...
לעצמו אם נולד...
ספק בן שיבעה...
שיבעה הוא ושלם...
הרי זה שכל מה...
הוציא העובד...
אלע"פ שחזק...
פי שחזק וזה...
ויש טוב שני...
אתה לא ידע...
שלא היה...
והנכון בזה...
מולד אתה...
אבל אם לא...

מיד וסגבל ביוצא בזה קטן שנתעא בשמים
 שילדיו ביותר אצל מולין אותו עד שיקול בורם ויחזרו מלאין
 כחלאה הקטנים מהם ויחזרו אצלם אחרים ביותר כמי שיעבנו
 אין מולין אותם אצל מולין אחרים ויחזרו מלאין כמי אחר הקטנים
 חסני יזה תפס מהם ויחזרו להזהר בדקדקים אלו הדבה ואין מולין
 לאולר ש אין שם חסני שכתב נפשות וזה את הכל ואסור
 לישול לאחד דבר ואסור לפטר לחידי נפש אחת מיטר לעולם
 יט אזה שחלה בנה ראשון וסות מחמת המילה
 שחלה בנה אחר מולין חלה השני וסות כן מחמת המילה בין יט
 חל בין סבעל אחר אדרי לו לאתמול את השני יבדמין לא ממעין
 לרשע יאמר מעט ויתחזק כחו

פרק שני

הכלסטים ועבד וקטן ואזה מולין במקום שאין שם איש אבל גוי לזה
 יחול בכל יום שאלו אינו צריך להזכר וליקח עניו ובכל מולין אסור
 בציור ובדבורים ובכל דבר שיכורח ולא ימול בקרומית שחלה
 מפנה סכנה וקצוה מן המובחר לימול בחד לבין בסכין בין ש
 במספרי תורה בלי שרל בסכין כי ער מזהלץ חותכין
 את בלה עור החופה את העטרה עד שתיגלה כל העטרה ואחר
 כך פודעץ את הקרס הקך שלמטה מן העור בעפורץ ומחזיקו
 לבאן ולכאמער שיראה בעיר העטרה ואחר כך פודעץ המילה
 עד שיעצוהם מהקומות רחוקין כדי שלא יבוא לירי סכנה וכל

כל שאינו חוץ מעבדותו ואחד שחוצץ נותן עליו אפלטת
או רטייה וכיוצא בהן ^ג יעצין מעכבין את
המילה וישיעין נאמן מעכבין את המילה כי ער אם נאמן
מעורר העורלה עוד החופה את רוב גופה של עטרה הדי זה
ערל כמות שהיה וזה הנותר מן העור הדי עין המעכב ואם
לא נאמן ממנו לא מעט שאינו חופה רוב גופה של עטרה הדי
זה הוא עין שאינו מעכב ^ד המלכל דהן לעוסק
במילה חודר בין על עין המעכבין בין על עין שאינו מעכב
פרש על עין המעכבין חודר על עין שאינו מעכבין אינו
חודר מלולא פרע את המילה כאילו לא מל ^ה ^ו
שבנין דך ומדולד לאו גיה בעל בער עד שיראה כאילו
מהולרואין אותו בעת שיתקנה אם מראה שיהא נכסות אינו
ערך כלום ועדיך לתקן הבשר מיכאן ומיכאן מסע מראה
הענים ואם בעת שיתקנה לאיראה שהוא נכסות חודרין וקוצין
מן הבשר המדולדל מיכאן ומיכאן עד שיתראה העטרה גמילה
בניעת קניני ודבד זה מדבדי סופרים אבל מן התורה אלף
יהוא נראה כערל הוא ולמלאינו ערך ליחול פעם שנה
עמדין כל צורך מילה בשבת מולין ופורעין
ומועצין וחודר על עין המעכבין אלף שפרש יעל עיצין
שאין מעכבין כל דמן שלא פרש ומתנן עליו אספלטת אבן
מכנידי מילה אינן רוחין אתה שבת כי ער הדי שלח מעצמו
סכין אין עמדין סכין בשבת ולא מביאין אותו מהקום למקום

ואפילו במבוי שאינו מעורב אין מביאין אותו מה עד כח ער
ואין עירוב דרב ריהם נדחה מפני הבאת הסכין הואיל ואפשר
להביאו מערב שבת ^ד וכיון אין עושה קצין לה סממנין
ואין מחימין לה חמין ואין עושה לה אספקלית ואין טורפין יין
והימן לא שחק לה כמין מערב שבת לועס בשיניו ונותן לה
טורף לה יין ושימן נותן זה לעצמו וזה לעצמו זה הכלל כל
שאפשר לעשותו מערב שבת אינו רוחה אתה שבת שאתם שחזו
ולא הכינו המפשידים תרחה המילה לתשיעי ^ה מלו
אתה קטן בשבת ואחר כך נשפכו החמין אונת פזרו הסממנין
עושה לו הכל בשבת מפני שסכנה היא לו מקום שדרכו להרחיק
אתה קטן מרחיקין אותו בשבת ביום המילה בין לפניה מילה
בין לאחר המילה או בעלמיה ^ו שכל המילה נחל להיות בשבת בין
רחיצת כלגופו בין רחיצת מילה בין בחמין שהוחמו מערב
שבת בין בחמין שמחמין לו בשבת מפני שסכנה היא לו
שיכח ולא הביאו את הסכין מערב שבת אומר ^ז
לגוי להביא סכין בשבת ובלבד שלא יביא אותו דרך רשות הרבים
כללן שכל דבר כל דבר שעשייתו בשבת אסורה עלינו מניום עבודת
מזתד לנו לומר לגוי לעשות אותו כדי לעשות מעשה בזמנה ודבר
שעשייתו בשבת אסורה עלינו מניום מלאכה אסור לנו לומר
לגוי לעשותו בשבת ^ח מביאין מילה אפילו בזמנה
אינן רוחין את יום טוב הואיל ואפשר לעשותו מערב יום טוב וקל
וחומר הדברים אם לא רחזו מכשיירי מילה שישות שהוא מרב ריהם

הוא ידחך לאת ענה ש לכה יאכל ותסין לה סממין מים וזה
הוא לך דאין לקדה 1 וזה פין לה ידחך

פירוש של

אברהם שניאורסון

המלך מברך
יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֵם מַלְבֵּנוּ מְבָרֵךְ וְעַל לִמְדוֹת אֱתָהֶבֶן וְאֶפְסֵהֶבֶן בְּדָם אֶחָת
בְּאֵי יִישׁוּמֵהּ אֵשׁ קָדֹשׁ בְּכֹחַ וְעַל מַלְכֵּנוּ בְּבִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא אֲבָדָם אֲבִינוּ
שִׁדְדָנוּ עַל הָאֵב לִמְדוֹת אֱתָהֶבֶן וְעַל מַלְכֵּנוּ שֶׁלֹּא אֲבָדָם אֲבִינוּ
שִׁדְדָנוּ מִלְּעַד לְשִׁבְיָהֶן יִלְכִי כֵן אִם אֵין שֵׁם אֲבִינוּ אֵין מְבָרֵךְ
אֲחֵדִים בְּדָכָה דוּ וַיֵּשׁ קִי שִׁהוּדָה שִׁיבְדָכוּ אֹתָהּ בִּיתְהוֹן אֲנִי אֲחָדָה
מִתְחַשֵּׁב וְאֵין רֵאשִׁי לְעִשְׂוֹת סֶךְ וְאִם הִיוּ שֵׁם עֹמֵדֵיךְ אֲנִי מְבָרֵךְ
שִׁהוּדָה בְּדָכָה סֶךְ אֲכַלְכֵּן לְתוֹקָה וְלַחֹסֶפֶה וְלַמַּעֲשִׂים שִׁהוּדָה
וְאֵחָד כֵּן סֶבֶךְ אֲבִיָּהֶבֶן אֲנִי מְבָרֵךְ אֲנִי מְבָרֵךְ
הַעֲוֹמֵדִין שֵׁם בְּדָכָה דוּ בְּאֵי יִישׁוּמֵהּ אֵשׁ קָדֹשׁ בְּכֹחַ וְעַל מַלְכֵּנוּ
בְּשִׁמְלֵנוּ שֵׁם וְעַל מַלְכֵּנוּ בְּאֵת בְּרִית קְדוֹשֵׁנוּ עַל כֵּן בְּשִׁמְלֵנוּ זֶאת
אֲנִי מְבָרֵךְ לְעַד עֹדֵינוּ עֹנֵה בְּעִוְיֹת לְקָדְשֵׁנוּ לְהַמְעִיל יְדֵינוּ
שִׁהוּדָה מְבָרֵךְ בְּאֵי יִישׁוּמֵהּ כֹּדֶת הַבְּרִית וְאֲבִיָּהֶבֶן מְבָרֵךְ שִׁהוּדָה
הַמְעִיל אֶת הַגְּדִים מְבָרֵךְ בְּאֵי יִישׁוּמֵהּ אֵשׁ קָדֹשׁ בְּכֹחַ
וְעַל לִמְדוֹת אֱתָהֶבֶן וְעַל מַלְכֵּנוּ בְּבִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא אֲבָדָם אֲבִינוּ
לֹא אֶת קִיָּהֶן שִׁהוּדָה וְאֵין שֵׁם לֹא בְרִית יוֹסֵם וְלִלְכֵּה חֲזָקָה שִׁהוּדָה
וְאֵין לֹא שִׁהוּדָה
אֵשׁ קָדֹשׁ בְּכֹחַ וְעַל לִמְדוֹת אֱתָהֶבֶן וְעַל מַלְכֵּנוּ בְּבִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא אֲבָדָם אֲבִינוּ

שלא למלא אדם בדיח לא נתקיימו שם נא שנהאם לא בריתי יומם
ולילה כו' ואם מל עבד שלא אחרי מדרך על מילת העבדים והמל
אדם גדול עדיך לכבוד ערותו עד שיפךך ואחד כך מגלהו ומל
אותו ה' גר נחלקו דם שיתגיר וקטן שנוכל כשהוא
מהלכ כשטיפין מהן דם ברית אינן עדיכין ברבה וכן אנחנו
אין מברכין על מילתו מפני שאינו ודאי ו' גוי שיערך
לחתוך עוד נחתו מפני מכה או נחץ שנוכל בה אסור ליש לחתוך לו
אזנה שהגויים לא מעלין אותו מידי מיתה ולא מורידין אותו
לילה ואע"פ שבעצת מעוה ברפואה זו שהרי לא נתכוון למעוה
לפי כך אם נתכוון הגוי למילה מותר ליש למלא אותו ה'
מאסה היא הערלה שנתגנו בה הד' ימים שכל קגויים ערלים
כו' וגדולה היא המילה שלא נקרא אבינו אברהם שכל עמל
התורה להקטנה היה תמים ואתנה בריתי ביני ובינך כו' וכל
המפר בריתו שלא ברהם אבינו והניח ערלתו או משה אע"פ שיש
בירו תורה ומעשים טובים הרבה אין לו חלק לעולם הבא
ה' בואורא כמה חמורה מילה שלא נתלה למעשה רבינו
עליה אפילו שעה אחת אע"פ שהיו בדרך וכל מצוות התורה נקטן
עליה שכל בריתות בלבד שנאמר רבתי אשה אשר עוה יי'
את משה כו' מלבד הברית אשר כרת אתם ויש הוא אומר אתם
נעשים היום כו' לעבדך בברית יי' שהיך הרי שכל בריתות ועל
המילה נכרתו שכל עשרה בריתות עם אבינו אברהם ואתנה
בריתי ביני ובינך אני הנה בריתי אתך והקטנה את בריתי ביני

וּבִינֵיךְ לְבִרְיַת עוֹלָם וְאֶחָד בְּרִיית שְׁמוֹרָה דְּאֶחָד בְּרִיית וְאֶחָד בְּרִיית
 בְּרִיית וְהִיטָה בְּרִיית גְּבִרִית עֵתָם אֶתְּבָרִית הַפֶּלֶא וְהַקְדָּמִית וְהַ
 בְּרִייתֵי אֹתוֹ לְבִרְיַת עוֹלָם וְאֶתְּבָרִית אֶתְּבָרִית אֶתְּבָרִית

בְּרִיית דְּהַבְּנֵי עֵד
 בְּרִיית הַיָּה

נִגְדֵר סֶפֶר שֵׁנִי בְּעֵדֻת יְדֵי וּמִנִּיץ פְּרָשִׁים טַלְטָלָה בְּטָה
 וְאַרְבַּעִים

הַלְכוֹת קְרִיית שְׁמֵעַ

אֲרֵבָה
 הַלְכוֹת תַּפְּלָה הַבְּכִינָה כְּהֻנִּים

חֲמִשָּׁה עֶשְׂרִי
 פְּרָשִׁים

הַלְכוֹת תַּפְּלָה לִיזְוִמְזוּדָה וְשִׁפְרָה

תּוֹדָה
 פְּרָשִׁים

הַלְכוֹת צִיּוֹנִית
 עֶשְׂרִי

שְׁלֹשָׁה
 פְּרָשִׁים

✠ ✠ הלכות ברכות ✠ ✠

פרקים אחד עשר הלכות מילה פרקים

פרקים שלשה במילה פרקים

מהגוה עם לקרות בכלים בשחר אחד שזורין פדשת עובדות
 מהנים קוראין מעינה זו אלו רבדים שיאין להם
 שיעמדו להם אלהי און וגמילות חסדים ואלו
 רבדים שיאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקדן קיימות
 לו לעולם הבא כבוד אבואם וגמילות חסדים והבאת שלום
 ביך אדם עלה בידו ותלמוד תורה כנגד כולם אמר רבי יודא
 בנות ישראלין החמירו על עצמן שיאפילו דואות דם טיפה
 בחדר ליושבות עליה שבעות ימי נקיים תנא רבי אליהו
 כלה שונה הלכות מחדק לו שהיא אבן העולם הבא שנהלכות
 עולם לו אלתקדא להלכות לא הלכות אמר רב לעזר אמר
 רבי חנינה תלמודי חכמה מרבים שלום בעולם שנוכלבנוך
 למורי יי ורב שלום בנוך לעולם יהא אדם ירא
 שמים בסתד ושורה עליה אמת ורובד אמת בלבבו ישים

ויאמר רבון כל העולמים לא ילמדוהו...
 תחנונונו לפנך כי עלה ספר הדברים מה אנו מה חיינו מה
 חסדינו מה צדקינו מה מעשינו מה שמעך לפנך ייגלה לנו
 הלא הגבורים כאין לפניך ואנחנו עשויים לאהיו וחכמים
 כבלי מרע ונבונים כפלי השכל כפי מעשינו תוהו ויבלי
 חיינו הבל לפניך כמו שכל בדברי קידשך ומותך האדם
 מזהבמה אץ כיהכלהבל
 בניקבותך בני אברהם אברהם שנישבעת לנו בך חסדך
 זרע יצחק עקידך שניעקד על מזבחך עדת יצחק בן
 בכורך שמהבתך שמהבת איתן ושמהתך שמהת
 בן קראת איתן ישלש וישלש
 להורות לנו ולעבדך ולפאדך וליתן הנדאה ויבדח לשלחך
 חייבין אנו לך לפניך בכל יום ערב ובקר שבע ימים וישלש
 וישלש אשדנו מה טוב חלקינו מה נעים גדלנו מה יפה
 מאד ידעתינו אשדנו שמהנו כשיכדים וסדעממים ואומר
 ים שבע ישלש וישלש וישלש וישלש
 שבע אהעולם ואתה הוא אחד שבע אהעולם אתה הוא
 בעולם הזה ואתה הוא לעולם הבא אתה הוא אלהיך ואתה
 הוא אחדון קדש שםך הגדול והקדוש בעולםך וביעושתך
 תדים ותגביה קדנינו ברוך מקדש שמו בדבים
 אתה הוא יי לברך אתה עשית אתה שמו שמיחש
 וכל צבא הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בארץ ואתה

מחיה את כולם בצבא העולם לך משתדלים

הוא יי' הלהים חנן ורחום ואלהים נאמן ונאמן ונאמן
והוא יי' הלהים חנן ורחום ואלהים נאמן ונאמן ונאמן
והוא יי' הלהים חנן ורחום ואלהים נאמן ונאמן ונאמן

ברכה ראשונה

לפני פסח
הזאת ונאמן ונאמן ונאמן

בזה יום הזה ונאמן ונאמן ונאמן
מכל'ל מזהם על כל המעשים
שכח שיש להם בזה יום הזה
לא כדב ולא כדמה לא כדמיון
לעור וקיים לנצח בזה יום הזה
ומפואר בלשון כל הסידין ועבדין
השיחך נהלך יי' אלינו בזה יום הזה
נחליכך נדביר שמך מלכינו
משובח ומפואר עדי עד

פיוקים

ישמה יי' במעשי יי' יהי שם יי' מבורך
על כל לא יטוש יי' עמו ונחלתו לא יעזוב
עמו ולא ישהית והדבה לה שים אפו ולא יעיר כלהמתו

הושעיה

דף

לְהַשְׁמִיךְ לִפְנֵי בַּיָּד כִּי הִנֵּה הָאֵל
אֵת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ כְּלִבֵּנוֹ לֹךְ תִּפְאֶרֶת וְתִרְוָה אֵת הַבְּרָכָה
מִלִּכְיָנָה תִּמְדֵּךְ לִדְרוֹד מִעֲנִילָם וְעַד עֲתִיד אֲתָה הוּא אֵל
וְכַבְדֵּךְ אֵין אֱלֹהִים וְאֵין לָנוּ מִלִּךְ גּוֹאֵל וְמוֹשִׁיעַ בְּכָל עֲתִידָנוּ
וְעֹשֶׂה אֵת אֲתָה פְּנֵיהֶם וְכִי יִלְמְדוּנוּ וְיִרְאֶה אֱלֹהִים בְּלִבָּנוּ
אֲדֹךְ הַתּוֹלָדוֹת הַמְּחַיֵּה בְּתוֹשֵׁב הַחַיִּים הַמְּחַיֵּה עוֹלָמוֹ בְּהַסֵּד
וּבְרִיּוֹתָיו בְּלִבָּנוּ לְבָרִים וְיְיָ אֱלֹהִים אֲמֵת לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן
הַמְּעוֹדֵל שִׁמְךָ הַמְּרִיץ דְּרוֹמִים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
וְכַתִּיל אֲסוּדִים וְלֹךְ אֲנַחְנוּ מְדוּרִים וְאֵין לָנוּ פִּינֹה מִלֵּא
שִׁירָה בִּים וְלִשְׁוֹנָנוּ לֵלָה בְּהַמּוֹךְ גִּלְיוֹן וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמִדַּתְּ
הַדְרָאֵי וְעֵינֵינוּ מִדְּאִידוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִידָה וְדִינוּ פְּרוֹסוֹת כְּנִעֲדֵי
שִׁמְךָ וְלִצְלִינוּ קִלּוֹת בְּאֵילֹת אֶתְךָ אֲנוּ מִסְּפִיקִים לְהוֹדוֹת לֹךְ
יְיָ וְלִבְדֹּךְ אֵת שִׁמְךָ מִלִּכְיָנוּ עַל אֲחַת מֵאֵלֶּף אֲלֵפִים אֲלֵפִים וְרוֹב
רִבּוֹא רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ
מִלִּפְנֵים לְמַחְצֵרִים גְּאֻלָּתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עֲבָדִים קְרִידָנוּ בְּלִבָּנוּ
זָנְתָנוּ וּבְשִׁיבָה כְּלִבְלָתָנוּ וּמִחֲדָבָה עֲלֵתָנוּ וּמִחֲדָבָה מִלִּטְתָּנוּ
וּמִחֲדָלָאִים רָעִים רַבִּים וְלִיתָנוּ מִלִּכְיָנוּ וְעַד הֵנָּה עִזְרוּנוּ וְחַסֵּךְ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עָזַבְנוּ חֲסִידֶיךָ עַלְכֵּן אֲבָדִים שֶׁפִּלְגַתְּ בָּנוּ וְרוּחַ
וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחַת בְּאֵפִינוּ וְלִשְׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמְתָּ בְּפִינוּ הֵן יוֹרֵךְ
לֹךְ וּבִדְבוֹ אֵת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל רוֹב נִיִּסֵּי פִלְאֹךְ מִיִּכְבֹּד
פֶּה לֹךְ יוֹדֶה וְכָל לִשְׁמֹךְ לֹךְ תִּשְׁבַּח וְכָל עֵין אֵלֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה
בְּךָ לֹךְ תִּכְדֹּעַ וְכָל אֲדוֹמָה לִפְתָּךְ תִּשְׁתַּחֲוֶה וְכָל לִבָּנוֹת יִידָאֵן

וְיִתְּבַח שְׁמֶךָ
וּבֶן נַחֲגֹל לִקְדוֹת
מִדְּמֹד שִׁיר

בְּרִכָּה לְיִשְׁרָאֵל
אֵלֶּיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

בַּעֲהֶלֶל זֶה הוּא נִוְסָהוּ
בְּאֵיזֶמֶת יִצְרָחֵל וּבִדְרֹא
חֻטֵּךְ עֹנֶה שִׁלֹם וּבִדְרֹא אֶת הַכֶּלֶס הַמֵּיזֵל לֵאמֹר וְלֹא גִדִּיךְ
עֲלִיתָ קִמְחָה שֶׁבְּכֹל קִמְחָה מִעֲנִית בִּדְרֹא יִתְּמָה גִבּוֹר מִעֲנִית
וְיִי כֹלֵם בְּהַשְׁמָה עֲנִית מִלֵּאמֶר הַמֵּיזֵל שֶׁבְּכֹל הַשְׁמָה
שֶׁבְּכֹל לִבְרִי מֵאֵל הַמֵּיזֵל הַמֵּיזֵל וְהַמֵּיזֵל וְהַמֵּיזֵל

עולם להי עולם כל כינוי המהותי הקדשם עלינו ארון
עודינו צור כל צבאות מען ישינו מעצב בעדינו
אל ברוך גורלנו עתה הנה יין וק עליוה דהמה שוב
כבוד לטמו מואדות טתן סבבות עזו פינות צבאות קדושים
עומדי שריתמו יסערו להלך ארונות
יהיה ינו בשמים כל עליו עלה ארץ מותחת ועל כל שבה מעשה
יהי ומהדות אשר יצדת המה יסארוך סלה תתפן
לער צורינו מלכינו וגו אלינו בורא קדוש ים ישתבה שמו
לער מלכינו יין ער משרתים אשר משרתיו עומדים בלש
עולם ומשמי עים את קולם יהר ברבי שלים חיים ומלך
עולם כולם אהבים כולם בדורים כולם גבורים עומדים
רצון קניהם באהבה כולם מקבלים עליהם עולמיות
זה מהותנות רשות זה לזה להקדיש לעולם בנות דור
בשפה בורה ובנעמה שהורה כולם כאחד עונים בילאה
ואומדים קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבוד
והאופנים והיות הקודש יהר מתנשאים לעומתן
משבחים ואומדים ברוך כבוד יי מהקדמו
ברוך נעישות יתנו למלך אלהי וקיים דמירות יאמרו ונושבות
ישמיעו כיהודא לבדו פועל גבורות עושה חדשות חור
ערקות מצידי יסעות ארון הנפלאות המהרש בכל
יום תמיד מעשה בדאנית כאמור לעושה אורים גדולים
כי לעולם הסודות קטת מאורות לשמה עולם באי יין ער אמות

[illegible]

אשר נתת לנו יי אלהינו ואלהינו
ביתך אשר נתת לנו יי אלהינו
כי נשח פלג יי אלהינו אשר נתת לנו
שם קדשך אשר נתת לנו יי אלהינו

בדכא רישא שונה

היה זה המעשה אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו

בדכא שניה

אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו

בדכא רישא שונה

אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו
אשר נתת לנו שם קדשך אשר נתת לנו

השמים בדרך שם כבודך ייבא
בדוך ייבא בדוך ייבא בדוך
בדוך ייבא בדוך ייבא בדוך
והמזנים אשר בידו נפשו
דודי פדית אותי ייבא
לפנינו ביעזרתך באמל
לעולם לעולם ועד בא
המזנים

ונהג מקצת הענינים

באמצע בדכה דווקא אים בנוסה זה
ויסל על פניהם ויאמרו ייבא
שם בן ציון מן הגוים לדורות
לעם קרעך להגדלת כבוד
תוך כי לא יטוש ייבא את
עמו בעבור שמו הגדול כי
הוא ייבא אתכם על לעם
ועל מועינים בזה ציון
לעם שמו וזהו להיגד
לזהו ייבא על שם אלהים
ביתם וזהו אלהים ייבא
אחד ויבאו אחד אלהינו
שם שמים אים שםך
מולכותך עליונותך בידך
נפש החיים נפש המות
אשר בידו נפש כל היגדות
כל אשר איש בידך אפסיד
דודי פדית אותי אל אמת
ואמת עמך וזהו ענין נדוד
לך לעולם לרוד ורוד נספר
הדלמות ייבא עיניו נספר
מטעם שך דמות ייבא
על מותם למותם

וְלֹא תִשְׁכַּח עַד עַד כִּי יִהְיֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ עֲבוֹדָתָם
הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵינוּ לֹא שָׁחַד לַהֲטוֹת לַעֲבֹדָתוֹ
אֱלֹהֵינוּ לֹא כִתְבָה לָרֹד כִּי אֱלֹהֵינוּ מִיָּמֵינוּ וְהָיָה וְהָיָה
אֱלֹהֵינוּ מִיָּמֵינוּ וְהָיָה מִיָּמֵינוּ וְהָיָה מִיָּמֵינוּ וְהָיָה
יְיָ בְּיוֹם בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם בְּרוּךְ הוּא
בְּיוֹם בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם בְּרוּךְ הוּא
בְּיוֹם בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם בְּרוּךְ הוּא

נוסח בלכות הדת פללה

אֶת־יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי
יַעֲקֹב אֵלֶּיךָ הִגְדֵנוּ וְהַגְדֵנוּ אֶל עַלְיֹדֶת גִּבּוֹר מַלְאָכָיו שְׁמוֹתָם
וְאֵלֶּיךָ הִשְׁתַּחֲוִּיתָ חֲסִדֵי אֲבוֹת וּמַבִּיֵּא גִּיל וְאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם מִלֶּכֶךְ
הַחֲמֹץ מִדֵּן עֲוֹנוֹתָם בְּאֵיֵי מִגֵּן אַבְרָהָם בְּ אֶת־
גִּבּוֹר לַעֲלֹמִים יְיָ מַחֲיֶה מֵתִים אֶת־הוּא יַעֲמִיד הַדְּרוֹחַ
מִדֹּרֵי הַגִּבּוֹר מִכֹּל־לֵהִיִּם בַּחֲסֵד מַחֲיֶה מֵתִים בְּדַחֲמִים וְנִים
וְהַפְּאֻחִים וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמַקְיִים אֲמוֹנֹתָם
וְיֵצֵא עַפְרָא מִי כְּמִכָּה בַּעֲלֵגְבוֹרוֹת וּמִי־רוֹמָה לֶךְ מִבְּרִית
וּמַחֲיֶה וְנִאֲמַר אֶת־הוּא לְהַחְיֶה מֵתִים בְּאֵיֵי מַחֲיֶה הַמֵּתִים
אֶת־הַקְּדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ וְקָדוֹשׁ יוֹם בְּכָל־יוֹם
יִהְיֶה לְךָ שֵׁנָה בְּאֵיֵי הַקְּדוֹשׁ אֶת־הוּא
לְאֶרֶץ עֲתִידָתָם לְאֶנְשֵׁי בֵּית חַיִּינוּ מֵאֲתָךְ רַעֲה וּבֵית־הַ

[illegible]

[illegible]

שנים טובה ובדכה חן והסר ורחמים עלינו ועל אלה
ובדכינו כולנו כמאור פנך כי מאור פנך נתת לנו
תורה וחיים אלה וחסדך ורחמיםך וטוב מעמך לבקר
את עמך ישראל בכל עת בשלום באיחודך את עמו ישראל

בימות החמה

אמן בברכה
מודיר הטל מכלל חיים בחסד כן ומבקר בלילה תשיבת
בנוסח הזה בדכינו ייגלה לנו בסל מעשיך ודינו ובך
את שנותינו בטלליך עון בדכה ונרבה מעשיך שבת באת
מבדך הנשים בלילה מוצאי שבת ומוציאי יום הבשלים

ומוציאי ימים טובים מבדך בדכה רביעית בנוסח זה
אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה ואתה הבדלת
בין קודש לחול ובין אור לחשך ובין ישראל לגוים ובין יום
השביעי לששת ימי המעשה כעם שהבדלת בין קודש
לחול כך פרינו והעילתנו מכל מיני משהות ומכל מיני פוד עניות
המתקשות לבוא בעולם ושומדינו מן הכל וחנינו מאתך
רעה ובינה והטוב לאיי חונן

בראשית חדר שנים

ובחולו
מוסיף בברכה שבע עשרה בערבית שחדיית ומנוחה ומצח
אותה בנוסח זה רעה ייגלה לנו בעמך ישראל ולמעלה
שעה והטובה עבודה לרביר ביתך ואשיי יתגלה פסוקים

מסדה באהבה תקבל בל צון ותהי לך צון תמיד עבודת
ישראל עמך ג' אבותינו יעלה רבו אציע יראה ידעה ישיבה
יפקד ידבר לפנך זכרוננו זכרון אבותינו זכרון ידוע שלם
עירך זכרון משיח בן דוד עבודך זכרון כל עמך בית ישראל
לפנך לפלטה לטובה לחן לחסד ולרחמים ביום ראש החדש
לרחם בו עלינו ולהשיענו זכרוננו יי' אלהינו בולטובה פקדוננו
בולטובה הושיענו בולטובה ברבד ישיעה ורחמים חסד
ורחמינו ורחם עלינו מלטינו בן מכל עדה וגון ושמוחנו
שמוחה עלימה ותדעינו ותהי דתה עינינו בשובך לנך לעיון
ברחמים כמאד באיי' המהדיר שכינתו לעיון
ובחולו למועד אומ ביום מהדא קורש הזה ביום
מועד הגהמעות הזה או ביום מועד הגהסוכות הזה
לרחם בו עלינו ולהשיענו בן

ביום תענית

מבדך בהכת
בנוסה זה
ברחמים ודעון את תפלתנו מלפנך מלכינו ריקם אלהינו
ענונו יי' אלהינו ענונו ביום עום התענית הזה פי בעדה גרולה
אנחנו אלתסתד פנך ממנו ואלתעלם אדנך משמועה והיה
קרב לשיענו טרם נקרא אותה תענה נרבד ואתה תשימע
כרבד שמועה טרם יקראו ואני אענה עמר הם מרבדים
ואני אשימע כי אתה שומע תפלת כלפה באיי' שומע תפלה

גליות צבוא אלה נשטף ברחצת אלה שם עשיתם
 ברכה וביקשת אלה עמנו ויהי שם כבודך ויהי שם
 שם עתה עמך הים ויהי שם אלה שם אלה שם אלה
 צדקה ושלום ויהי שם אלה שם אלה שם אלה

ענין

בית עולם

מבדל ברכה
 בן שחזה **ב** רחם יי אלהינו עלנו ועל כל
 ויהי שם עירך העיר האלהייה ויהי שם אלה
 ביה אלהים היו שבת אלה אלה אלה אלה
 ויהי שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה
 עבדך מאכל לעוף העמים ולבהמות הארץ על שם
 תשובה ויהי שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה
 העולם אלה יי והביטת ורחם ורחם ורחם
 ויהי שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה
 לה נאם יי ורחם אלה שם אלה שם אלה
 יי ורחם אלה שם אלה שם אלה שם אלה

מבדל **בפורים** מבדל
 בן שחזה **ב** רחם יי אלהינו עלנו ועל כל

מחיים אלהינו שם אלה שם אלה שם אלה
 אלה שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה
 בידך ועל כל אלה שם אלה שם אלה שם אלה
 נפלאותך שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה
 שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה שם אלה

ואסתדכש עמך חמך הדע על עמך בית ישראל וברש לה עמך
להדג ולעבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים צעירות
אחד ושללם לבד ואתה בלחמך הדבשים עלהדת להם בעת
עדתם ודנת את דינם ודבת את דיבם ונקמת את נקמתם
וחסדת את ענתו וחסלת את מחשבותיו והשיבות לו גמולו
בראשו ותלך אתו ואתבמו עלה עץ ועשית לך גים גדולים
בעולמך ולעמך ישראל עשית פלאות נסים כשם שעשית עמם
פלאות נסים כך עשה עמנו נסים וגבורות בעת ובעונה הזאת
ועל כולם יישינו אננו מורדים לך הטוב כי לא כלו דחמך ש

בחנוכה

הוא מדרך ברכה זו בנוסחה זה
אנחנו לך עד על פלאותיך שבכל עת ועת עלה נסים ועל
הגבורות ועל המלחמות ועל התשועות ועל הפרות ועל הפואן
שעשית עמנו ועם אבותינו בימים ההם בזמן הזה בידי
מתתיה בן יוחנן כהן גדול לחשמנאי ובניו כשעמדה מלכות
יוך הרשעה על עמך בית ישראל לבטלם מתורתך ולהעבדם
מחוקי דעונך ואתה בדחמך הדבשים עמדת להם בעת צרתם
ודנת את דינם ודבת את דיבם ונקמת את נקמתם ומסדת
גבורים ביד חלשים ודבים ביד מעוטים וטמאים ביד טהורים
ולשעים ביד צדיקים ופושעים ביד עושי תורתך ועשית
לך גים גדולים בעולמך ולעמך ישראל עשית פלאות נסים כשם
שעשית עמם נסים וגבורות כך עשה עמנו נסים וגבורות

בצנת וב עונה החדשה על כולם יי אלהינו אנן בחדש סיון
הטוב כולא כול
שליח
מדרך לעולם
בנוסח זה
כדבראמוז על ידי כביאך וקד אלהינו הוואת שדא
אדנא קדנא יי עבאנת מלכא כלה ארץ כבורא
מלכא עולם ומדע דתין שוואבא איה מלכא כבורא
ואימדיים בדרך מבורא מלכא רבון
והסיע ותמלוק עלינו כי מהכים אנן לה חתי תמלוק בורכך
בהייתך וביחינו תשיכון תתגדל ותתקדש שבתוך ימינו
עודך לרודודור ולנצח נצחים ועינינו תראינה במלכותך
עודך כדבר האמור בשירי קודשך על ידי רוד משה ונתן
ימך יי לעולם להקדש ציון לרוד ורוד הללית
ורוד נגיד גורלך ולנצח נצחים קדוש יתך נקדש ושבחך
תקטנ לא ימוש בי אל מלך גדול וקדוש אתה בלתי האל
האדום **בצנת** ששליח צבור אומר
בדבראמוז וקדא זה אל ואתה מלכא עולם
קדוש קדוש קדוש יי עבאנת מלכא כלה ארץ כבורא
ובי הוואת איה מלכא כבורא מלכא עולם תשיבתי
ואנא בדרך מבורא יי מלכא רבון
מלכא עולם עומד אמן וכי הווא אומר על ידי המלך המשיח

כלה עם עונן ימלך יי ללעולם להיך ציון לרוד ורוד הללויה
 וכל אל הדברים ש עומן העבוד הוא אודא עמוד
 ולא יגביה קולו בעת ש עומן עמו ואחר היחיד ואחד
 העבוד בעשרה ימים שמדאש השנה וער יום הכפורים
 אום בסוף ברכה זו כמאמר ויגבה יי עבאות במשפט והא
 הקדוש נקדש בעדקה ב ציון אתה יי המלך הקדוש

אומר קדיש **שחרית צבור** לעולם קודם כל

תפלה ואחד כלתפלה ואחד שאומר סדר היום בכל עת
 שיאמר סדר היום יתחנן מעט ויאמר קדיש ושישלים
 לקרות בתורה ובכל עת שייתחנן בדברי תחנונים כשיאמר
 תחנוניו יאמר קדיש כול

נוסח הקדיש יתגדלו ויתקדש שמייה רבה בעלמא

ריבדא בד עותיה וימלך מלכותיה ויעמה פוד קניה ויקדיש
 משיחיה ויפדוק עמיה בחייכון וביומיוכון ובחיייהון ובכל
 בית ישראל בעגלא ובדמך קדיש ואמרו אמן והיא שמייה רבה
 מדברך לעלמא ולעלמי עלמיא יתבדך יי יתבה יתפאד יתדומס
 יתעלה יתהדר יתהלל ויתנשא שמייה דקודשא בריך הויה
 לעילא לעילא מכל בדכתא שירתא ותושבחתא ונחמתא

ואמרו בעלמא ואמרו אמן **בעת**

שיאמר שלח עבד יתגדל ויתקדש שימיה רבא כלה עם עמון
 אמר ובעת שהיה אומת חלה ואמר אמר כלה עם עמון אמר
 יהא שימיה רבא מבדק לפלחיה ולעלמיה עלמיהא ומי עותה חסיה
 הדא עתים לעגת אמר יהא שימיה רבא מבדק בכל כוחו שלח
 ופי שהיה אומת יתבדק כלה עם עמון אמר וכי שהיה אומת
 הוא כלה עם עמון אמר וכי שהיה אומת בסוף ואמר אמר כל
 העם עמון אמר ובסדר הזה עונן בכל קריי וקריי

קריי עבד

שלח עבד אמר
 בלחמי שיאמר
 עבדך המסלה שיאמר אומת כלום אלא כלה עם שימיהא
 ויציאין תפטרין נהגו תעם כולם לחוססין בסופו נמסרה
 תתקבל עלה חסון ותתעביר בעות כון ומלחמה ובעתה
 רבליבית ישרא קרם אבוהון רבשימיהא יהא שימיה רבא שימיה
 וסייעתה ופוד קנא על שון ומלחמה עלה חסון ישרא חסון
 אמן יעניה שלום במחוז חסון הוא בדה חסון יעניה שלום
 על כל ישראל

קריי שולבן

מל עניה
 שימיה חסון בתלמוד תורה שימיה חסון ואפסל במחיר שימיה
 אומת חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון
 יתגדל ויתקדש שימיה חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון
 לאחאה מימיה ולמסדק חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון חסון

היכלא קרישא ונלמעךד פולחנא נוכדא מן ארעא ונלחבא
 פולחנא קרישא ללחיה בדיניה וביקדיה וימלך מלכותה
 ויעמה פולחניה ויבעל משיחיה ויפדוק עמיה בחייון וביומיון
 ובחיייהון רכלבית יעד בעגלא ובדמן קדיש ואמרו אמן יהא
 שמייה רבה מברך לעלמא ולעלמא עלמא יתבדך ישתבדך
 יתפאר יתרום יתעלה יתהדר יתהלל ויתנשא שמייה דקדוש
 בריך הוא לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא ותושבתא
 ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן
 על רבנן ועל
 תלמידיהון ועל תלמידי תלמידיהון דעסיקין באורתא דאמרא
 הדין ודיבכל אתר ואתר יהא להון ולכוון חיינא וחסדא וחסדא
 וסייעתא ודוהא מן קדם אבוהון רב שמיא ואמרו אמן יהא
 נלמא רבה משיחא וסייעתא ופולחנא כן עושה שלום כן
 וזה הוא הנקרא קרישא רבנן
 להתחנן בנפלת פנים ברבדים ובפיסוקים
 בכולן ופעמים במקצתן
 ומתחנן ארון העולם אלהי השמים וארצי הארץ כי לא על
 צדקותינו אנוחנו מפילים תחנונינו לפנך כי על חמיר חמיר
 מה נאמר להי מה נרבה ומה נעשרך חטאנו ועמינו וחדשנו
 ומדדנו וסוד מחצותך ומחציתך לך יי העדקה ולכו
 בונתה פנים הושיחו פננו מסני אשמתינו ונכפפה קומתנו
 מסני עונותינו אין לנו פה להשיב ולא מצח להדים לאש אלהי
 בנשתי ונלמתי להדים אלהי פני אלקך כי עונותינו רבו למעלה

דאמרא
 יתב

ראש ואשמתינו גדלה עד לשמים איך בנו מעשים צדקה
עבדנו עורקה למען שמך כמו שהבטחתנו על ידי נביאך למען
שמי אריך אפי ותהיה לי אחשבה לך לבלתי אכזבתיך לה-
למענכם אני עושה ביד ימי אלהים ואלהינו יונת
לנו כי לשמך תן כבוד עלה שמך ועל אלהינו ואלהינו
איה נא אלהים אנה ייחלת עמך אלהינו ואלהינו
ואלהט אתו סלה נאלמך העם יחזק בך ואלהינו
נשיאת נלעם הזה שמעך ועד הנה למען שמך ואלהינו
לעוננו כי קשה הוא יישיב עמך ואלהינו עשה ואל
תאחר למען שמך אלהינו כי שמך נקרא על עירך ואלהינו

נהגה עם

בשמך ביה פנו מן הקדש עבד פקדן
אלו אומד ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו זכור
לחמך יי וזה שמך כי מעולם הזה אלת זכור לנו עונות ואיננו
מהר יקר כזכור לחמך כי רצנו מאד קומה עידתה לנו ופדיונו
למען שמך יהי חמך יי עלינו כאשר יחלנו לך אם עונות
תשיכור יהי יי כי עמך הסליחה למען תורא יי הע
הושיעה חמך יעמנו ביום קדאנו כי יהא ירעי צדינו זכור
כי עפר אנחנו עזר ינו אלהינו ישיבנו על רבד כבוד שמך והצילנו

וכן נהגו

להתחנן אחד
היום תמיד בתחנונים אלו
סדר

יצחק וישיקל אברהם ויחזקיה ויהיה להם לעולם לעד כח שבת
 לבב עמך והבן לבבם אלך ויהיה להם כח עמך ולא ישתנה
 והרבה להשיב אפן ולא יעיר כלהמתן בי אחיה ייטוב וסלה
 וקוב הסוד לכל אור אורך ערף ערף לעולם ותודתך אמת
 מי אל כבודך נושא עון ועובר על פשע לשיא דית נחלתו לא
 ההדית לעד אפן כי חפץ חסד הוא ייטוב ידחמנו יכבד
 עונותינו ותשילך במעלות ים כלהטאתם ותתן אמת ליעקב
 חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם בדרך יי
 יום יום יעמוד לנו הליטועותנו סלה יי עבא את משגב לנו הלי
 יעקב סלה יי עבא את אשרי אדם בוטח בך בדרך אלהינו
 בדרך אדונינו בדרך בוראנו שבדאנו לכבודו שהבדילנו כח
 הגועים ונתן לנו תורת אמת עלי ידי משה רבינו חיי עולם
 נטעה בתוכינו הדחמן יפתח לבינו לתלמוד תורתו ויתן בלבנו
 אהבתו ויראתו לעשות דעונו כדעונו ולעוברו בליב שכלם
 ובנפש חפצה למדען לא ניגע לריק ולא נלך לבהלה כן יהי דעון
 ודחמים כלפניך יי אלהינו שנהיה לשמור חקך בעולם הזה
 ולימות המשיח כדי שזכה ונידע טוב לחייה עולם הבית
 למען ידחק כבוד ולא ירום יי אלהי לעולם אורך יהיו לדעון
 אחד פי והגיון לבי לפניך יי צודי וגאלי

ונהגו מקצת העם

לקרות בכל יום אחד תחנונים אלן שיד כדמור שהיו הלויים אומרים בבית המקדש

ראש חדש שנת ה'תש"ח
 לפני מלכותך לרצון אלהים
 לבנים וזכור יישינו ואלה
 ונחמיהם מעלה בדתנו יהי
 לארצנו ונתענו בגבולנו
 חובתנו תמידך כסודך
 ראש החדש הזה נעשה
 רעונך כמון שכתבת
 יהי רצון מלפניך יישינו
 את ראש החדש הזה לטובה
 להיום וללילה ויהי ראש
 וצדונו ותחלה וראש לפדות
 מכלה אומות בחדת וראש
 יישינו ואלה

ברכה למלך ישראל

שנת ה'תש"ח
 שחל להיות בשבת
 מעטך ביום השביעי
 מכלה ללילות וקדש
 ושמך הגדול והקדוש
 מלמחה ויום ראש
 גלנו מארצנו ונתדחק

יום שלום מאתן השלום על רב לאוהביהו (אין) למו מצ' על אנשי רצון מלאות מחפזו וכללי נדבוק יגען וזה
עצם ויהי עין פתוחים נטו

הדמיונות האלה נלחם בו עליו ואלהו שיענינו ואלהינו יידיה ויהי
לשובה פקדינו בו לביהדות שיענינו באלהים בחד יסוד עזה
ורחמים חוס ורחמינו ורחם עלינו ורחמינו בו מכל צדה וצדו
ושמחינו בו שמחה שלמה כי אלמלא גחום וזמין אתה
והשיאנו יידיה ויהי אהבה רכח ודורין להיים לשמחה ולשלום
כאשר רעית ואלמלא לברכינו כן תבלינו סלה וקדש יצו
בדעותיך ותן חלקיך בתורתך ושב עינו משובך ושמחה
נפשינו בישועתך וטהר לבנו לעבודך באמת והנהיגנו
בשמחה ובשמחה מועדי קודשך וישמחו בם כל ימי אחר
שמך באיך מחדש ישראלי וזה זמנך

בכזה אמצעות

הפסח אתה שלמוסף
בחדתנו מכלה עמים ורעיתנו מכלה לטונות כו עד זכר
ליריאת מערכים ומפני הטאנו גלנו מארצינו
ונתרחק מעל ארמתינו ואין אנו יכולין לעלות להראות
אות לפנך בבית בחירתך בנה הדרך בבית הגדול והקדוש
שעל אשך עליו מפני היר שנתלחה במקדשך יהי יצונו
מלפנך יידיה ויהי שתי שוב ותרחם עליו ועלינו בדחמך הדבים
ותקבץ פדוינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ
והביאנו לעיון עירך בהנה ולירושלם בית מקדשך בשמחה
עולם וישם נעמה לפנך את קרבנות הובתינו תמידין בסדרך
ומדועין בהלכותך ואת מוספי יום טוב מקדשך וזה יום

[illegible]

חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים
חבן אלהים : : : : : וחסד פיך בכל מה שניחיה מה שחוקי אלהים

כנהג שופט
שם ברכיך ברכה
זה בני ימים של ראשונה בכל חסדה ותפלה מאד עתה
וכן נהגו חסידות לדרך אמתה באתו הנסח בכל חסדה ותפלה
שמים הכסודים
מחמשת פלות

וזה הוא נוסחה
אחת קדוש
בכל יום יהללך סלה ובכונתן פחדך יהי אלהינו על כל מעשיך
ואימותך על כל מה שבראת ויידאך כל המעשים ויטתוהו
לפניך כל הבדואים ויעשו כולם אגורה אחת לעשות דעו
בליבם שלם כמו שידענו יהי אלהינו מה שחפץ עמנו
וגבורה בידינוך וימך נח א על כל מה שבראת ובכונתן פחדך

לעמך תהלה לית יאך תקוה לחד שיך פתחון פה נמיה נלם
לך שמחה לאדעך ששון לעדך וממיהות קלך לחד עבדך
וערובת נד לבן ישי משיחך ואדעדיקים יראו וישמחו
וישרים יעלזו והסידים בדנה גילו ועולתה תקפוץ פיה וכל
הדשעה כולה בעשן תכלה כיתעביר ממשלת דון מזה אלן
ומלכותה עליה מזה אלן ודזת שבור ותמלך אתה הואיה
להינן מהדה עלכל מעשיך בירו שלם עידך ובהד ציון משכן
בבורך ונגד זקניך כבוד ככתוב וחפרה לבנה ובושה החמה
כי מלך יייעב אות בהד ציון ובירו שלם ונגד זקניו כבוד ונא
ידיה מלך לעולם ועד ונא ויגבה יייעב אות במשפט והאל
הקדוש נקדש בעדקה באייה מלך הקדוש

ברכה אמצעית

של ראש השנה בערבית

ושחרית ומנחה אתה בחדתנג מכלה עמים ורעית
בנו מכלה לשינות וקדשיתנו במצותיך וקדבתנו מלכינו לעבד
ותיך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת ותתן לנו יי להינן
את יום טוב מסדא קורש הזה את יום הזכרון הזה זכרון
תדועה באהבה זכר ליציאת מצרים להינן ואלהי

אבותינו יעלה ויבוא בנו ער כי אל מלך רחום וחנון אתה
להינן ואלהי אבותינו מלך עלה עולם כולו בבורך והנש
עלכל הארץ ביקדך והופע בהד גאון עזך עלכל ושבית בל
אדעך וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אדנה

בקהל צמח ארץ צדק אבנך הנני נבחרת לך לנשיא
לב וכוונתך מענה לך וכוונתך מענה לך וכוונתך
למדרני חסדך... על ברכותי לך וכוונתך
בחסד אמת עמך להעביר גלותם מן הארץ והאלהים ברחם
יבחרוך לתת עולם בלכות שדי וכוונתך שדי יסד אבנך
להפנות אלך כל רשע ארץ יבחרוך עו כל ישיבתי בלכות
חכך עכל בך חשב עכל לך לך לך וכוונתך וכוונתך
ולכבוד שםך הגדול ויך יתנו ויך בלכות עולם וכוונתך
עלם לעולם ועד בלכות שדי וכוונתך עולם וכוונתך
בכבוד ככתוב בתורתך וכוונתך לעולם ועד וכוונתך
אין ביעקב ולא ראה עולם בלכות שדי וכוונתך עולם וכוונתך
אין וכוונתך בלכות שדי וכוונתך עולם וכוונתך
ישראל וכוונתך בלכות שדי וכוונתך עולם וכוונתך
בגוים וכוונתך בלכות שדי וכוונתך עולם וכוונתך
תבל בלכות שדי וכוונתך בלכות שדי וכוונתך עולם וכוונתך
הללויה וכוונתך שם שם רשעים וכוונתך עולם וכוונתך
ויבא מלך הכבוד מזה מלך הכבוד וכוונתך עולם וכוונתך
מלכות שם שם רשעים וכוונתך עולם וכוונתך
הכבוד מזה מלך הכבוד וכוונתך עולם וכוונתך
סלה וכוונתך עולם וכוונתך עולם וכוונתך
וגו' אל וכוונתך עולם וכוונתך עולם וכוונתך
וכתוב ועל מושע בידך ציון לך פוט אתה עש והיתה

למנוחיהם וכתוב זה יהיה לכם על כל הארץ ביום הזה וזה
יהיה יום אחד וישמח אחר ובתורתם כתוב לאמר ישמע ישראל
יהי שלום ויהי אחד ויהי שלום ויהי אחד ויהי שלום ויהי אחד
העולם כולו בכבודך והנשיא על כל הארץ וזהו פועלך
גאון ערך על כל ישראל בכל ארץ וידע כל ישראל כי אתה פעלת
ויבין כל יצור כי אתה יצרתו עד ומלכותך כל מה שיהיה
במעוטיך ותן חלקיך בתורתך כן עד ובדרך אמת וקיים
לעם באיני מלך על כל הארץ מקרני ישראל ויום הזכרון
היום הדרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצור
עלמית אם כבנים או כעבדים אם כבנים רחמנו כדחם אם
עלבים ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחוננו ותוציא
לאור משפטינו קדוש † **בכזה שניה** † כל יצור
אתה דובר מעשה עולם ופוסק
זהם לפעך נגלו כלת עלומות והמון נסתרות שמבראשית כי
אין שכיחה לפני כסא כבודך ואין נסתר מנגד עיניך אתה
דובר את כל המופעל וגם כל היצור לא נבחר ממך הכל גלוי לפניך
יהי שלום ויהי אחד עד סוף כל הדורות כיתבי אחוץ זכרון
להפקד כל רוח ונפש ולהזכיר מעשים רבים והמון בדיוור
לאין תכלית מראשית כדאתה הורעת ומלפנים אותה גלית זה
היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כי חוץ לישאל הוא משפט
לאלהי יעקב ועלה מדעת בני יאמר אידן להרב איזו לשלום איזו
לרעב איזו לשונב עובדיו וכן יפקדו להזכירם לחיים ולמות מי

לֹא נִסְתָּר בְּיָמֵי הַחַיִּים כִּי זָכַר מְלֵאכֵי עוֹלָם לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵי
וּפְסוּדוֹתָ וְעֲלִילוֹתָ כִּי עָשִׂיתָ בְּדַמְּךָ בְּחַיֵּי אָדָם וְתַחֲבוּלָתָם
וַיַּעֲדֵי כָל מַעֲלֵי אֱמֶת אֵי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח וּבֶן אָדָם מְחַסֵּן
בְּךָ כִּי דוֹר שֶׁיֵּךְ לַעֲוֹלָם לֹא יִכְשַׁל וְגַם לֵאמֹת כָּלִים לִנְעֻמַּת הַחֻסִּים
בְּךָ הִלֵּא אֶת מַחֲבֵי אֲהֻבָּה זְכָרוֹת פְּסוּדוֹת הֵן בְּהַמָּוֶן רַחֲמֶיךָ בְּעֵינֶיךָ
אֶת מִי הַמַּבּוּל לֹא יִדְּאוּ כִּלְבֵּי שָׂר מִפֶּנֶּה דָעִימָה עֲלֵיהֶם עֲלֵךְ זְכוּתָם
בְּאֶלְפֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְשֵׁה יֵאָבֹדֵינוּ לְהַרְבּוֹת זֵד עוֹ כַּעֲפֻרֹת תַּבֵּל
וַעֲצֵאֵינוּ כַּחֲוִלָּהִים פְּכֻתוֹ בְּתוֹלְתֶיךָ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נְוִידָה
וְאֶת כִּלְהֻזָּה וְאֶת כִּלְהֻזָּה אֵשׁ אֶתְנִי בְּתַבָּה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים
רוּחַ עֲלֵה אֶרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם וּכְתוּב וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נִחְאָתָם
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אֲבֹדָהִם אֶת יַעֲזֵק וְאֶת יַעֲזֵב וְאֶת
וּזְכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲזֹב וְאֶת אֶת בְּרִיתִי יַעֲזֵק וְאֶת אֶת
בְּרִיתִי אֲבֹדָהִם אֲזַכֵּר וְהָאֶרֶץ אֲזַכֵּר וּבְדַבְּרֵי קוֹדֶשְׁךָ כְּתוּב
לְאַמֵּר זָכַר עֲשֵׂה לְנַפְלָאוֹתֶיךָ חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ טִרְף נֶתַן לִירֵאָיו
יִזְכֹּר לַעֲוֹלָם בְּרִיתוֹ וְנֶאֱמַר זָכַר לַעֲוֹלָם בְּרִיתוֹ רַב־עוֹה לְאַלְף
דוֹד וְנֶאֱמַר וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרוֹב חֲסִידָיו וְעַל יְדֵי
עַבְדֶּיךָ הַנְּבִיאִים כְּתוּב לְאַמֵּר הִלֵּךְ וְקָרָאתָ בְּאֶזְנוֹ יְדוּשָׁלַם
לְאַמֵּר כִּי אֶמְרֵי יְיָ זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּדֶיךָ אֶהְבֵּת כְּלֹלָתֶיךָ
לְכַתֵּךְ אֶחָד בְּמַחְבֵּי אֶרֶץ לֹא אֶדְרֹעָה וּכְתוּב וַיִּזְכַּרְתִּי אֶת
בְּרִיתִי אֶתְךָ בִּימֵי נְעוּדֶיךָ וְהָקִימֹתִי לָךְ בְּרִית עוֹלָם וּכְתוּב
וּכְתוּב בֶּן יִקְרָא לִי אֶפְרַיִם אִם יִלֵּךְ שְׂעִי וְעֵיִם כִּי מִדִּירָבְרִי
בֶּן זָכַר אֲזַכְרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הַמִּוֹחֲעִי לוֹ דָּחַס אֶרְחֻמֶּנּוּ נָאֻם

בדאגותיהם ודאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם
עמך תורה ודאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם
מלהבי אש בקולות ובדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם
הופעת ככתוב בתורה ויהי ביום השלישי בהיותה בקד
ויהי קולות ובדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם
ויחדר כלה עם אשך במנחה וכת ויהי קול שופר הולך
והזק מאך משה ירבר והגלים יעננו בקול וכת וכל העם לואם
אתה קולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואתה ההד עשך
ו' דא העם וי' ו' עמך מדהוק וברברי קורשך כתוב לואם
עלה להם בתרועה יי' בקול שופר וכתוב בחזקת וקול
שופר הדיען לפני המלך יי' וכתה ללואיה הללן אלב קול
הללואיה ובדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם בדאגותיהם
הנביאים נאמר כליש בית בלוי וכו' ארץ כנען ונאמר
תדאנו וכתקוע שופר תשמע ונאמר ויהי ביום ההוא יתקע
בשופר גדול ובאזה אברים בארץ אשור והנדהים בארץ
מצרים והשתחו לויי בהד הקורש בירושלם וכת ויי' עליהם
ידא וייצא כבדק העו ויי' להם בשופר יתקע והלך בסעדות
תימן יי' צבאות יגן עליהם כן תגן על עמך בשלמך
תקע בשופר גדול להידותינו ושיאנס לקבוץ גליותינו
וקרב פדוינו מבין הגוים ונפועתינו כנס מירכתי ארץ והביאנו
לציון עירך ברנה ולירושלם בית מקדשך בשמחה עולם
ושם נעשה לפניך כמצווה עלינו בתורתך עלי ידי משה עבך

יחללך לשבטי ישראל ומהלךך איך לנו מלך מוחלל וסולל
 להינן ואלהי אבותינו מלךך על כלכלה עולם כולל בבחור
 יהנא על כלכלה ארץ כן עד ומלכותו בכל משלה קר שנינו במעון
 ותן חלקינו בתורתך ושב עינינו משובך ושמח נפשינו בישועתך
 וטהר לבנו לעבדך באמת ורביך אמת וקיים לעד באתה
 מלך על כלכלה ארץ מוחלל וסולל לעונות עמו בית ישראל
 מקדש ישראל ויום הכפורים

הנה אמצעות

למוסף
 בן ער זכר ליציאת מצרים ומהפנחטאינו כן עדתהדין
 בסדרך ומוספין כהלכתן ואת מוספי יום מקדש אקדש הזה
 יום עום הכפורים הזה נעשה ונקדיש לפניך כמצות דעונך
 כמון שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך
 להינן ואלהי אבות מוחלל לעונותינו כן עד ומלךך און
 לנו מלך מוחלל וסולל להינן ואלהי אבות מלךך על כלכלה עולם
 כן עד ומלכותו בכל משלה קר שנינו במעון כן עד מקדש

נהגוה עם

יטל ויום הכפורים
 בכלת פלות המוספין כשהוא
 שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מזכיר קרבנות
 אותה יום כמון שהן כתובין בתורה וקדש אותן הפסוקים
 ואם לא הדבר כיון שאמר כמון שכתבת עלינו בתורתך שוב
 אינו עדין פן שיהיה דבר אנהא

ואלה
 יב

[illegible]

שיהנו חייבים עליהם ארבע מיתות בית דין חנף והרג שרפה
 וסדלה על שגלויים לנו ועל שאינן גלויים לנו הגלויים לנו כבוד
 אחד נוס לפנך יי אלהינו ושיאנו גלויים לנו ומהאנו על כולם
 ואחיה יורע כלה נסתרות ככות הנסתרות ליי אלהינו והנגלות
 לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה זאת כי אתה
 סלהן לי שדל ומחלך לבי בטי יסודך ומחלך אף לנו מלך
 מוחלסולח אלהינו ואלהי עד שלא נועדתי אתי כד יא
 ועבשיו שנוצרת כי אלו לא נועדת עפר אני בה יונקל והומד
 במיתתיה די אני לפנך יי אלהי ככלי חלא בושיה וכלמה ירה
 דעון מלפנך שלא אחטא ומה שחטאתי מדק ברחמיך ציון
 אכל לא עלי די יסודך ויהיו לרעון אחדי פיו הגיון לבי לפנך יי
 צורי וגואלי

כסדר הזה

בערבית ובשחרית ומוסף ומנחה
 בי יחיד בין שליח עבור ויהי יחיד אומ וירוי זה אחד תפלתו
 אחד שגומר שים שלום קורם שיפסע שלש פסיעות ושליח
 עבור אומדו באמצע בדכה אמצעית קורם שיאמר אלהינו
 ואלהי אבותינו ומה חול לעונותינו כן מתורה יירוי כסדר הזה ואומ
 כך אומד מוחל לעונותינו ביום עוס הכפורים הזה כן
 מה נאמר לפנך יושב בחדום מה נספר לפנך
 מוכך שחקים כי עונותינו רבו מלמנות וחטאתינו עצמו מלספר
 מה אנן מה חיינו מה חסדינו מה צדיקנו מה מעשינו מה נאמר

לפניך יי אלהינו הלא כלהגבורים בארץ לפניך ואנשי השם הלא
 תיין וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי כל העושים
 תועה וימרו חיינו הבל לפניך כבוד בדיקדוק וכוונת האדם
 מן הבהמה אין כיהכלכל אצל אותה אבד לת אנושי מדרגת
 ותבדיהו לעמור לפניך כי מה יאמר לך מה תעשה ואם יעלה
 מזה יתן לך ותתן לנו יי אלהינו את יום הכפרים הזה קץ בחילה
 לכל חטאיתנו למען נחרל מעונות ידינו ונשוב לעשות חוץ
 רצונך בלבב שלם כדבר שאלהך שאלנו בזה מצאנו קראתה
 בהיותו קרוב יעזוב רשעים ואלו ואין מה שבוותנו וישוב
 אל ידחמנו ואל אלהינו כי ירבה לסלח ואתה שיה סליחות
 טוב ומטיב חנוך ורחום ארך אפים ורחב חסד מרבה להשיב
 חטאיהם בתשובתם אל רשעים ואין אתה חפץ במיתתן כבוד
 ה' אלהים יי אלהים אם אחפוץ במות הרשע כי אם בשוב
 רשע מדרך כיון וזה שובו שובו מדרך כיכם הרעים ולמה תמותו
 בתי ישראל שייבנו וקבלנו ומחול לנו וסלח כגור לחסדך יהיו
 לרצונך אמרי פיו הגיון † לבי לפניך יי צורי וגואלי

† † † **נוסח ברכת המזון** † † †

ה' אלהינו בראשית
 העולם בולב טוב בחן בעסר ובדחמים וטוב והגדל לאחסד
 לנו ואלהסד לנו לעולם ועד כיהוא יין ומפדנס לכל באמור
 פותח את ידך ומטיביע לכלחי רעון ומכין מדון לכלבדידות
 אשר בדאב' אלהינו בדחמיו אתהכל נודה לך יי אלהינו

המפטיק בנציה

מבדק לפניך
אשר באת בני ישראל לפניך
בא יידיהם

והצדק ומברך לאחריה

ברוך אתה יי אלהי מלך
כל העולמים הצדיק בכל

העולם צדק

הנאמן האומר ועשה מדבר ומקיים אשר כל דבריו האמת
הצדק נאמן אתה יי אלהינו ונאמנין דבריך ודבר מדבריך אחור לא ישוב
הנאמן אתה ברוך אלהי האנאמן בכל דבריו רחם על ציון
בית חיינו ולעגומת נפש תנקום נקם מהרה בימיו ותבנה מהרה
באל בונה ירושלים את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקדנו תרים
בישועתך באלוהי מלך דוד על התורה ועל הנביאים ועל יוס המנורח
היה שנת לנו יי אלהינו לקדושה לכבוד ולתפארת על הכל אנו מברכים את
שמיך באלוהי מקדש השבת וביום טוב אומר ועל יום טוב מקרא קודש
היה שנת לנו יי אלהינו לששון ולשמחה לכבוד ולתפארת כן באלוהי מקדש
היה שנת לנו ואם היה שבת ויום טוב כולל שניהם וחזתם מקדש
השבת והיום טוב כנוסה שהוא חזתם בתפלה בברכה אמצעית באותו
יום טוב כך הוא חזתם בברכה אחרונה זו

העניינות

מנ הנביאים בכל שבת ושבת ומפטין
בראשית הן עבדי אתמך בו עד אה הדברים עשיתם
ולא נשבעתם בישועיה אלה תולדות רני עקרה לא
ילדה עבדכם ולכו אל בישועיה כל לך ואל בישועיה
מי אמת ואשור עד אני יי אענם אלהי ישראל לא אעזבם
ואשה אחת מנשי בני הנביאים עד ותשא את בנה ותצא
והיו חיי שרה תחלת מלכים עד יחי אדני המלך דוד
אלה תולדות יצחק משאדבר יי אל ישראל ביד מלאכי עד
כל בתרי עשר ויצא יעקב ועמי תלואי
לשונותיו עד ובנביא העלה יי כן בתרי עשר וישלח יעקב חזון
עובדיו עד סוף ספרו וישב יעקב כה אמר יי לעל שלשה כשעי ישראל
עד אחר ששג מלא יורא בתרי עשר וידי בן יעקב שלמה והנה

חלום עב נדיה המלך שלמה מלך על כל ישר במלכים ויגש ואתה בן אדם את
לך עץ אחד עד ידעו הגוים כי אני יו כו ביחזקא ויהי ערבא ויהי
ימי דוד למות כו עד שלמה ישב על כסא דוד אביו במלכים
שמות בן אדם הנודע את שמו כו ויצא לך שם בגוים כימקא
וארא ולא יהיה עמך לבית משה עד ביום ההוא אעמית קרן לבית ושלמה
בא אפרעה מלשח מצרים עד אשר ברחוהו אבאות בישיה יט ויהי
שורת דבורה סגולה להם עת ותשקוט הארץ ארבעים שנה בשופטים
ויסבוק אתה בשנת מות המלך עוזיהו עב למרבה המשיח בישיהו
ויקחן ליל ולרובה ויהי בתן חכמה לשלמה עד משכנתו בתוך צפיה ששנים
שנו ואתה מצורה הגד את בית ישראל מתבבית עד קר צוהי אתם
מג כן תשע ודבר יו זה לא ידע וירכב אחאב וילך במלכים
ויבדלו ושלמה המלך שלמה ויקח את חירם מצורכיו עד ותתם מלחם ויהי
במשפטו ואלה פקודי ויעש חירום עד ויהי ^{והמלח} לחילות ^{והמלח} תבנית ^{והמלח} תבנית
כב במלכים ב ויקרא עם ח יצרתיו עד כה אמר ישלך ישראל ואלו
בישיהו אד צו את אהרן עולותיכם ספו על זבחיכם עד כי באר חלתי
נאסיו בירמיהו ג ויהי ביום השמיני וימק ענה דוד את כלל ^{והמלח} המלח
כו עד כל אשר נלבבך בשלח ב ג ו אשה כי תאדע ואש ב
מבעל שלוש כו עד וילך מאתו כבוד ארץ במלכים ב ואתה תהיה
ויאמר אישע כו וארבעה חננים היו מצורעים כו ואלה שמות
פנו עד עתה במלכים ב ו אחרי כות אשתפט בתשפט בא עזא ואלה
לעוני הגוים ביחזקא כב קדושים תהיו בחי חפשים מזקט אשר
צבי היא לכל הארצות ביחזקא כ אומר והכהנים כלוים כעצד קא
כל נבלה וטרפה לא יאכלו הכהנים ביחזקא מד בדר קינו יי עזי ומעו
עד רפחני יו וארפא בירמיהו י אם בחקתי הנבא על דועי ישראל עד
והצלתים מיד העובדים בהם ביחזקא לד במדבר קינו והיה מספר בני
ישראל עד וארשתין לי באמונה כתי עשר בהושע א נשא ויהי חיש אחד
מצרעה עד ויגדל הנער ויברכהו יו גשופטים יג בהעלותך רע ושמחי

לְעִימָן טוֹב וּבִרְכָה וְהַצְלָחָה

בַּשָּׁבָע הַהוּא עֲסָרִין וְהִלָּחָה יוֹמִין לַחֲדָשׁ מִכֵּת שְׁנֵה הָרִין אֶפֶן וּמִלֵּחֶן וְעֲסָרִין וְחֹדֶשׁ שְׁנֵן לְשָׁמַר־
 יָעַד בֵּיד שְׁעָזָב רַעַל בִּירֵךְ דַּמִּיִן נִכְעֵץ דִּילָה מִוֹתֵבָה בְּיוֹמָהּ דָּגָן בְּזָכוֹת אֲבֹנָה אֵיךְ יוֹסֵף
 מַעֲלָם חֲתָנָה אֲמַר לָהּ לַחֲמֵמָה בְּנֵה מֶן סָאס / פִּלִּי אֶעֱבֹאֲנִי כִלְהָה גְרוּסָתָה הוּא לִי לֹא אֲנִי
 הָיָה וְיִשְׂרָאֵל וְהָיָה בְּמִימָרָה דְּסִמְיָה אֶפְלַח וְאִיקָר וְאֶסְבֹּר וְאֶזְנֵן וְאֶפְרַנִּים וְאֶכְסִי יִתְכִּי כִּלְכֵּת גּוֹבֵרִין
 וְפִלְחִין וְמִיקָרִין וְנִמְסֻבֵּרִין וְזִנִּין וְמִפְרַנִּסִין וְמִכְסִין יִתְנַסִּיהוּן בְּקִשּׁוֹן וְיִהְיֶבָה לִיכִי מוֹדִיכִי בִּסְפָר
 וְאִיכּוֹן מִגְזִי כִּסְפָּה דִּכִּיָּה הָרִי עֶסֶר זִנִּין וְפִלְגִי זִנִּין דַּחְזוֹ לִיכִי וְנִמְזֻנִיכִי וְכִסְוִתִּיכִי וְסוּפְקִיכִי וְמוֹעֵל
 אֲדַח כֹּל אֲרַעָה וְנִכְיָהָת כִּלְהָה דִּיא וְהוֹרֵ לִיָּה לֹא אֲנִי וְדִיא נְדוּנִיָּה דִּהֲנֵעִילָתָה לִיָּה מֵאִיָּה קִפְלָה פִּצָּה
 כֹּל חֲתָן זֶה וְכֹא לִירוֹ וְנִעֲסָה בְּרִסּוֹתוֹ וְזָקָף הַכֵּל עַל עֲצָמוֹ בְּמַלּוּה וְרִסּוֹ וְדִי יִהְיֶבָה בַּעֲלָה חֲתָנָה
 מִמֶּנָּה קִמְיָהָתָה כְּמִסִּין קִפְלָה פִּצָּה וְדִרְתָּהּ בְּמִדּוֹר יְהוּדָי בְּמִפְקָנָה וְנִמְעַלְגָה וְכֹל צוּרְכָה דַּחְזוֹ לִיָּה
 תִּהְיֶה וְנִמְסָה רִסּוֹ דִּקִּיעָה וְרִצָּה וְהוֹסִיף לָהּ הוֹסֵפֶת בְּסוּפִי מוֹדָה כְּמִסִּין קִפְלָה פִּצָּה אֲכַל מִן
 מֵאִיָּה אֶפְצָה לְמִלְכּוּרָה פּוֹק אֲדִי יִצַּח פִּי כֹל מֵאִיָּה קִפְלָה מִנְהָה אֲהִנֵּן וְעֲסָרִין קִפְלָה פִּצָּה מִיָּבֵה
 מִן אֶעֱלֶה אֶעֱלֶה לְמַעְרֹף לֹא פִצָּה פִּי מִדִּינָה צִנְעָה פִּי סוֹק אֶצּוּג וְכֹךְ אֲמַר לֹא חֲתָנָה
 יִתְכֹּתֵבָה דִּיא כּוֹלָה עִיקָר וְנְדוּנִיָּה וּמִתְנַתָּה קִמְיָהָתָה וְדִרְתָּה וְהוֹסֵפֶתָ עִם כֹּל הַנָּאִי
 דִּילִיתָ עֲלָיִי וְעַל יִרְתָּי בְּהִרְאִי וְעַל כֹּל שְׁפָר אֲרַג נִכְסִין וְקִנְיִנִּין דִּילִיתָ לִי תַחֲוֹת כֹּל שְׁמִיָּה
 דִּיעֲתִיר אֲנִי לְמִקְנִי מִקְרָקִיעִי וְנִמְעַלְגָה מִקְרָקִיעִי כּוֹלָהוֹן יְהוֹן אַחֲרָיִין
 לְכֹתֵבָה דִּיא כּוֹלָה עִיקָר וְנְדוּנִיָּה וּמִתְנַתָּה קִמְיָהָתָה וְדִרְתָּה וְהוֹסֵפֶתָ